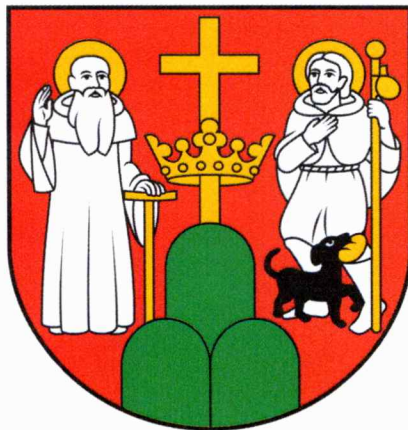

***Materiały na Komisje
oraz na
XXII Sesję Rady Miejskiej
w Suwałkach
w dniu***

25 lutego 2026 roku

godz. 10:00

(Materiał dostępny w wersji papierowej w Biurze Rady Miejskiej pok. 118 oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej BIP Urzędu Miejskiego w Suwałkach w zakładce Menu podmiotowe/Rada Miejska/Materiały sesyjne i komisyjne)

Spis treści

str

1. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach za rok 2025 oraz przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej za rok 2026. ... 2
2. Raport z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2016-2025. ... 62
3. Informacja z konsultacji społecznych dotyczących projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2026-2036. ... 76
4. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2026-2036. ... 86
5. Rozpatrzenie projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia programu działań zmierzających do poprawy warunków życia mieszkańców miasta Suwałki pn. „Suwalska Karta Mieszkańca”. ... 179
6. Informacja z konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Suwałk dotyczących Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego. ... 183
7. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Suwałk dotyczących Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego. ... 185
8. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie określenia warunków udzielania bonifikat oraz wysokości stawki procentowej bonifikaty przy sprzedaży lokali mieszkalnych z zasobu mienia gminnego Miasta Suwałk. ... 190
9. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie nadania rondy nazwy imienia Kazimierza Jakuba Kulwiecia. ... 193
10. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie nadania rondy nazwy imienia Ksawerego Rukata. ... 196
11. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami Tadeusza Kościuszki, Gen. Józefa Dwernickiego, Teofila Noniewicza, a od południa fragmentem ulicy Muzycznej i działkami o nr 11505/1, 11505/5, 11505/6 w Suwałkach. ... 199
12. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości. ... 202
13. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmian w budżecie miasta na 2026 rok.
(Materiał znajduje się w oddzielnej książeczce)
14. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Suwałki na lata 2026-2030 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2026-2041. (Materiał znajduje się w oddzielnej książeczce)

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY RODZINIE
W SUWAŁKACH ZA ROK 2025
ORAZ PRZEDSTAWIENIE
POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY
SPOŁECZNEJ I PIECZY
ZASTĘPCZEJ
NA ROK 2026**

Suwałki, 26 stycznia 2026 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W SUWAŁKACH ZA 2025 ROK

Dokument stanowi sprawozdanie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach, o którym mowa w art. 110 ust. 9 i art. 112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz art. 76 ust. 4 pkt 15, art. 179 ust.1 i art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach działa na podstawie Statutu nadanego przez Radę Miejską w Suwałkach uchwałą nr LXVII/881/2024 z dnia 28 lutego 2024 r. oraz Regulaminu Organizacyjnego nadanego Zarządzeniem nr 12/25 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach z dnia 20 maja 2025 r. zatwierdzonego przez Prezydenta Miasta Suwałk w dniu 29 maja 2025 r.

Perspektywę wieloletnią w zakresie zadań polityki społecznej wyznaczała Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki do 2025 r. przyjęta uchwałą nr XXIII/281/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 września 2016 r.

Zgodnie ze statutem w obszar działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach, zwanego dalej Ośrodkiem wchodzi w szczególności zadania z zakresu:

- 1) ustawy o pomocy społecznej;
- 2) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 3) ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- 4) ustawy o zasiłku dla opiekuna;
- 5) ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- 6) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 7) ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 8) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- 9) ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- 10) ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 11) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 12) ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia;
- 13) ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 14) ustawy prawo energetyczne;
- 15) ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- 16) ustawy o Karcie Polaka;
- 17) ustawy prawo o ruchu drogowym;
- 18) ustawy Prawo o ochronie środowiska;
- 19) ustawy z dnia 21 listopada 2008 o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków;
- 20) oraz innych ustaw, programów rządowych i samorządowych.

Jako bezpośredni realizator pomocy społecznej, organizator pieczy zastępczej i innych zadań z zakresu polityki społecznej w Mieście Suwałki według stanu na 31 grudnia 2025 r. zatrudniał 155 osób, w tym:

- 1) 27 osób/etatów realizowało zadania zlecone z zakresu administracji rządowej finansowane w ramach dotacji celowej Wojewody Podlaskiego,
- 2) 128 osób/127 etatów realizujących zadania własne gminy/powiatu finansowane z budżetu samorządowego, uzupełniane dotacją celową wojewody, budżetu państwa, środkami PFRON, Funduszu Solidarnościowego, Funduszu Pomocy i Funduszu Pracy.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek realizował zadania, w szczególności:

1. Z zakresu zadań własnych gminy:

- 1) zasiłki stałe;
- 2) zasiłki i pomoc w naturze;
- 3) gorące posiłki, w tym dożywianie dzieci i młodzieży - realizacja rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”;
- 4) usługi opiekuńcze;
- 5) prowadzenie ogrzewalni dla osób bezdomnych i nietrzeźwych;
- 6) sprawianie pogrzebu;
- 7) pomoc instytucjonalna;
- 8) wsparcie asystenta rodziny;
- 9) pomoc z zakresu interwencji kryzysowej (hostel);
- 10) kierowanie do domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia oraz ustalanie odpłatności;
- 11) prowadzenie klubu seniora.

2. Z zakresu zadań zleconych gminie:

- 1) specjalistyczne usługi opiekuńcze;
- 2) ustalanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osób nieubezpieczonych;
- 3) kierowanie do ośrodków wsparcia (ŚDS);
- 4) świadczenia rodzinne i opiekuńcze;
- 5) pomoc osobom uprawnionym do alimentów;
- 6) zasiłek dla opiekuna;
- 7) świadczenia wychowawcze;
- 8) wypłata wynagrodzeń za sprawowanie opieki.

3. Należące do właściwości powiatu, w szczególności poprzez:

- 1) pełnienie funkcji organizatora pieczy zastępczej, w tym wsparcie koordynatora;
- 2) wsparcie i wypłata należnych świadczeń rodzinom zastępczym;
- 3) kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo - wychowawczych;
- 4) pokrywanie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 5) pokrywanie kosztów utrzymania i wyżywienia za dzieci skierowane przez sąd do zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych;
- 6) pomoc pieniężną i w naturze usamodzielnianym wychowankom opuszczającym zastępcze formy pieczy zastępczej i placówki resocjalizacyjne;
- 7) prowadzenie mieszkań treningowych i wspomaganych;

- 8) wypłatę wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym oraz kosztów utrzymania i remontów mieszkań;
- 9) umieszczanie w Domu Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach;
- 10) rehabilitację społeczną i zawodową (środki PFRON).

4. Z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat:

- 1) obsługa Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
- 2) pomoc cudzoziemcom na podstawie Indywidualnych Programów Integracji.

5. Inne działania Ośrodka:

- 1) odprowadzanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za uprawnionych świadczeniobiorców;
- 2) wypłata świadczeń dla posiadaczy Karty Polaka;
- 3) realizacja Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”;
- 4) realizacja Programu MRPiPS „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025 współfinansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego;
- 5) realizacja Programu MRPiPS „Opieka Wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025 współfinansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego;
- 6) realizacja programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 edycja 2025 Moduł II „Zapewnienie funkcjonowania Klubu Senior+”;
- 7) realizacja Programu „Wieloraczki 3+” w Suwałkach;
- 8) realizacja Programu osłonowego w zakresie zmniejszania wydatków mieszkańców Miasta Suwałk z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na lata 2025-2027;
- 9) prowadzenie postępowań w celu wydawania zaświadczeń dla osób fizycznych, które zamierzają składać wnioski o przyznanie dofinansowania z NFOŚiGW lub wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w ramach Programu „Czyste powietrze”;
- 10) wydawanie zaświadczeń o sytuacji dochodowej i majątkowej do celów stypendium socjalnego;
- 11) realizacja programu „Aktywny Samorząd”;
- 12) realizacja programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność!” – Dostępne mieszkanie;
- 13) ustalanie uprawnień i wypłata dodatków mieszkaniowych;
- 14) udział w realizacji Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus;
- 15) organizacja prac społecznie - użytecznych;
- 16) realizacja Bonu ciepłowniczego;
- 17) realizacja Bonu energetycznego
- 18) realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2027;
- 19) realizacja projektu „Mieszkanie bez barier poprawa dostępności na rzecz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w mieście Suwałki” współfinansowany z EFdWP;
- 20) realizacja Rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027;

- 21) realizacja Rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027”;
 - 22) realizacja Rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027”;
 - 23) realizacja Rządowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2025 r.”;
 - 24) realizacja Programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r.”;
 - 25) akcje społeczne i współpraca z innymi instytucjami i organizacjami w celu realizacji zadań.
6. Działalność związana z merytoryczną obsługą zadań oraz utrzymaniem infrastruktury MOPR - rozdział 85219 Ośrodki pomocy społecznej - w 2025 r. wydatkowano **9.574.931,95 zł** oraz dodatki motywacyjne 1.450.5695,05 zł i środki PFRON 147.147,37 zł (*w tym: SAM 5.341 zł + AS 34.137,49 + Alg 107.668,88 zł*)

I. POMOC ŚRODOWISKOWA

Świadczenia w ramach pomocy społecznej obejmują realizację zadań zleconych i własnych gminy/powiatu oraz zadań objętych programami rządowymi i ministerialnymi.

Adresatami działań pomocy społecznej są osoby i rodziny z grup szczególnego ryzyka. Pomoc społeczna ma nie tylko wspierać rodzinę, ale także reagować na nowe sytuacje, w których się ona znalazła.

Celem pomocy społecznej jest:

- 1) zaspokajanie uzasadnionych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- 2) umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- 3) doprowadzanie w miarę możliwości do życiowego usamodzielniania się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Praca Ośrodka ukierunkowana jest w szczególności na:

- 1) pomoc finansową;
- 2) pomoc rzeczową;
- 3) pomoc instytucjonalną;
- 4) pomoc w formie usług opiekuńczych;
- 5) poradnictwo specjalistyczne;
- 6) pomoc interwencyjną;
- 7) zapewnienie schronienia;
- 8) pomoc dla cudzoziemców;
- 9) pracę socjalną polegającą na aktywizowaniu i wzmacnianiu zdolności do wypełniania ról społecznych i zawodowych z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach zatrudniał 35 pracowników socjalnych do realizacji zadań gminy/powiatu. Statystycznie na jednego pracownika przypada ok. 1945 mieszkańców. Miasto podzielone jest na 19 rejonów opiekuńczych.

W 2025 roku do Ośrodka wpłynęły 4 504 wnioski (*spadek o 17*) o udzielenie pomocy w formie pomocy pieniężnej, pomocy rzeczowej, usług opiekuńczych, pomocy instytucjonalnej czy skierowania do ośrodków wsparcia.

Bezpośrednio świadczeniami pomocy objęto 1.370 (*spadek o 22*) środowiska rodzinne liczące

2 474 osoby (*spadek o 65*). W 259 przypadkach (*spadek o 150 środowisk*) były to środowiska wymagające interwencji socjalnej, które po raz pierwszy zwróciły się o wsparcie z pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni, załatwiając sprawy podopiecznych w środowisku, przeprowadzili 5286 rodzinnych wywiadów środowiskowych (*spadek o 249*) w celu:

- ustalenia uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej,
- weryfikacji specjalnych zasiłków opiekuńczych, świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków dla opiekuna oraz świadczeń rodzinnych,
- ustalenia możliwości pomocowych oraz opłat za świadczenia i pobyt w instytucjonalnych formach pomocy ze strony najbliższych członków rodziny,
- na potrzeby innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Najczęstsze powody udzielania pomocy w latach 2024 -2025 to:

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w latach	
		2024	2025
1.	ubóstwo	848	834
2.	niepełnosprawność	836	823
3.	długotrwała choroba	887	917
4.	bezrobocie	519	507
5.	bezzadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	278	272
6.	alkoholizm i narkomania	270	271
7.	potrzeba ochrony macierzyństwa	72	73
8.	bezdomność - liczba osób	84	86
9.	przemoc domowa i pomoc interwencyjna	9	14
10.	trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	46	40
11.	zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe	1	0
12.	trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	2	2

Znaczącą formą pomocy jest praca socjalna, którą objęto 1 062 środowiska rodzinne (*wzrost o 67 środowisk*). Praca socjalna kierowana jest przede wszystkim do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym o niskim poziomie wykształcenia, bezrobotnych, z niewydolnością opiekuńczo – wychowawczą i trudnościami w pełnieniu ról społecznych.

Polegała, w szczególności na:

- 1) wspieraniu aktywnej integracji i zdolności do pełnienia ról społecznych i zawodowych przy wykorzystaniu instrumentów aktywizacji społecznej i zawodowej;
- 2) umożliwianiu dostępu do poradnictwa specjalistycznego, usług, terapii, itp.;
- 3) pomocy w uzyskiwaniu uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego;
- 4) poradnictwie w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i sprawach życiowych, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych z uwzględnieniem wsparcia asystenta rodziny;
- 5) działaniach na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin, w tym systematyczną pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, wsparciu w rozwiązywaniu problemów przemocy,

uzależnień itp.;

6) motywowaniu do podejmowania działań w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej;

Praca socjalna, o której mowa w art. 45 ustawy o pomocy społecznej może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, który zastosowano w odniesieniu do 167 rodzin (*wzrost o 45*):

- 1) kontraktów typu „A” – sporządzono 147 w celu rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej, z tego:
 - 75 kontraktów z rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodziny,
 - 12 kontraktów z osobami bezdomnymi kierowanymi do schronisk,
 - 44 kontrakty w celu poprawy sytuacji życiowej (np. ustalenie stopnia niepełnosprawności, złożenie wniosku o alimenty, uzyskanie świadczeń rodzinnych itp.),
 - 14 kontraktów z rodzinami, wobec których została ograniczona władza rodzicielska,
 - 2 kontrakty w celu zapewnienia pomocy mieszkaniowej.
- 2) kontraktów typu „B” – zawarto z 20 osobami będącymi w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, tj. z osobami skierowanymi do wykonywania prac społecznie – użytecznych.

W wyniku podejmowanych działań w ramach pracy socjalnej 85 rodzin usamodzielniało się, z tego: 29 podjęło zatrudnienie, 29 uzyskało świadczenia z innych systemów zabezpieczenia społecznego, 2 wyemigrowały, 25 osób odstąpiło od realizacji kontraktów socjalnych w związku z czym zostali pozbawieni świadczeń z pomocy społecznej.

Pracownicy podejmowali interwencje w 46 w środowiskach, które zostały zgłoszone przez zaniepokojonych świadków, najczęściej telefonicznie.

Realizując zadania związane z pracą socjalną, pracownicy Ośrodka systematycznie współdziałali z innymi jednostkami pomocy społecznej, służbą zdrowia, sądami, policją, szkołami, organizacjami pozarządowymi, parafiami oraz uczestniczyli w spotkaniach dotyczących okresowej oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej.

Pomoc osobom w kryzysie bezdomności - trudną grupą w realizacji pracy socjalnej są osoby bezdomne wykazujące wieloaspektowe dysfunkcje obejmujące sferę społeczną, psychiczną i ekonomiczną.

Szczególną uwagę poświęca się zabezpieczeniu potrzeb osób bezdomnych polegającą na:

- zabezpieczeniu schronienia, udzielaniu świadczeń pieniężnych, odzieży dostosowanej do pory roku i gorących posiłków,
- w okresach jesienno-zimowych udostępniano w miejscach publicznie dostępnych (m.in. podmioty służby zdrowia, apteki, dworce, punkty wydawania posiłków, służby miejskie, Policja, Areszt Śledczy, PUP) informatory i ulotki o instytucjach udzielających pomocy interwencyjnej,
- we współpracy ze Strażą Miejską w Suwałkach realizowano projekt socjalny „Kwiaty ulicy” polegający na monitorowaniu miejsc pobytu bezdomnych i udzielaniu niezbędnej pomocy,
- zapewnianiu dostępu do świadczeń zdrowotnych.

W grupie bezdomnych odnotowano 86 osób (*spadek o 1*), w tym 9 kobiet. Wśród populacji

bezdomnych 9 osób pochodziło z terenu innych gmin, z tego 2 osoby bezdomne powróciły do gmin ostatniego miejsca zameldowania. Zjawisko bezdomności stanowi 3,5 % ogólnej liczby korzystających z świadczeń pomocy społecznej.

W ciągłym zainteresowaniu Ośrodka pozostają 43 osoby bezdomne (wzrost o 7).

Na pomoc społeczną w grupie bezdomnych przebywających na terenie m. Suwałk wydatkowano kwotę **690.654,82 zł** (zasilek stały - 27 osób- 318.970,20 zł; ubezpieczenie zdrowotne - 27 osob- 28.707,32 zł, ośrodki wsparcia - 15 osób- 154.818,13 zł, zasilek celowy - 18 osób - 3.302,30 zł, zasilek okresowy - 57 osób - 125.589,33 zł, gorący posiłek - 33 osoby - 59.267,54 zł)

W wyniku prowadzonej pracy socjalnej w 2025 r. ukierunkowanej na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej, z zastosowaniem m.in. kontraktu socjalnego, uzyskano następujące efekty:

- 1 osoba otrzymała lokal z zasobów miasta,
- 23 osoby zaktywizowano zawodowo do podejmowania prac dorywczych,
- 5 osób znalazło stałe zatrudnienie,
- 3 osoby odbyły terapię odwykową stacjonarną,
- 9 osób złożyło wnioski o przydział lokalu z zasobów mieszkaniowych miasta.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. w zainteresowaniu Ośrodka pozostawało 48 osób bezdomnych.

Zadania własne gminy - świadczenia obligatoryjne

- 1. Zasilki stałe** – przyznano **432 osobom** – 4.331 świadczenia na kwotę **4.571.744,89 zł** (wzrost o 1.045.819,42 zł - rozdział 85216).
- 2. Zasilki okresowe** - przyznano **419** rodzinom (spadek o 9) – 2 121 świadczeń na kwotę **1.146.735,27 zł** (wzrost o 352.772,73 zł), w ramach dofinansowania do zadań własnych gminy z budżetu wojewody (1.146.000 zł), w tym:
 - 1) 256 rodzinom - z powodu bezrobocia – 780.278,27 zł;
 - 2) 58 rodzinom - z powodu długotrwałej choroby – 134.814 zł;
 - 3) 27 rodzinom - z powodu niepełnosprawności – 93.020 zł;
 - 4) 78 rodzin – z innych powodów – 138.623 zł.
- 3. W ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028** pomocy udzielono **1 698 osobom** (spadek o 103) na kwotę **2.400.000 zł**, (rozdział 85230), z tego:
 - z budżetu wojewody - 1.804.148 zł (wzrost o 197.286 zł),
 - z budżetu samorządowego – 595.852 zł (wzrost o 32.714 zł).

Udzielona pomoc obejmuje następujące formy:

- 1) **gorące posiłki** – wydawane w szkołach, przedszkolach i 2 punktach miasta - przyznano 720 osobom (wzrost o 19) na kwotę 925.116,43 zł, w tym:
 - a) 183 dzieciom w wieku przedszkolnym na kwotę 66.213,50 zł,
 - b) 393 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej na kwotę 422.831,47 zł,
 - c) 144 osobom dorosłym chorym, niepełnosprawnym na kwotę 435.799,46 zł,
 - d) 2 dzieci objęto dożywianiem na podstawie decyzji dyrektora szkoły – 272 zł ;
- 2) **dowóz posiłków** do miejsca zamieszkania **35 osobom** chorym, starszym i niepełnosprawnym, koszt dowozu wyniósł 46.000 zł – 7 667 świadczeń (wzrost o 48);
- 3) **świadczenie pieniężne** na zakup posiłku lub żywności przyznano **1 320 osobom** (wzrost o 43)

na kwotę 1.428.883,57 zł.

4. Pokrywanie kosztów schronienia za bezdomnych, dla których właściwą miejscowo jest gmina m. Suwałki (ostatnie zameldowanie) przebywających w ośrodkach wsparcia na terenie innych miast i gmin – **154.818,13 zł** (rozdział 85203) - **15 osób** (wzrost o 1) – 2 619 osobodni. Dochody z tytułu odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia wyniosły **38.947,81 zł**. Zasady odpłatności reguluje art. 97 ust. 1a u. o p.s. w przypadku dochodu osiąganego poniżej kryterium dochodowego, zaś uchwała LXVII/882/2024 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 lutego 2024 r. w sytuacji, kiedy dochód osoby bezdomnej przekracza kryterium dochodowe.

5. Sprawienie pogrzebu – **6 osobom** dorosłym oraz **2** pogrzeby **56** dzieciom zmarłym przed urodzeniem. Wydatkowano kwotę **15.593,75 zł** (rozdział 85214).

6. Usługami opiekuńczymi objęto **196 osób** (wzrost o 7), w tym:

- 1) usługami pielęgnacyjnymi - 177 osób;
- 2) pomocą w prowadzeniu gospodarstwa domowego – 39 osób.

Koszt usług opiekuńczych wyniósł **3.067.241,92 zł** (wzrost o 125.747,35 zł - rozdział 85228).

Odpłatność z tego tytułu stanowiła kwotę **641.977,84 zł**.

7. Ograniczanie skutków niedożywienia w Mieście Suwałki na podstawie uchwały nr LXIV/833/2023 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej. Przyjęte w § 2 działania osłonowe pozwoliły rodzinom, których dochód przekracza 200% kryterium dochodowego na uzyskanie pomocy w formie gorącego posiłku na zasadach częściowej odpłatności.

Pomocy w formie gorącego posiłku udzielono **103 osobom** (spadek o 88), z tego:

- 7 dzieciom do 7. roku życia – 2.275 zł,
- 26 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej – 19.617 zł,
- 70 osobom dorosłym chorym, niepełnosprawnym, bezrobotnym i innym – 316.458,83 zł.

Łącznie wydatkowano kwotę 338.350,83 zł (spadek o 79.972,82 zł - rozdział 85214).

Zwrot wydatków z tytułu przyznanych świadczeń wyniósł **153.954,29 zł**.

Świadczenia fakultatywne

8. Zasiłki celowe na zakup opału, leków, odzieży, obuwia, zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, środków czystości, pokrycie kosztów leczenia – przyznano **165 osobom** – 218 świadczeń (spadek o 9) na kwotę **69.707,80 zł** (spadek o 3.412,92 zł - rozdz. 85214), w tym:

- 204 zasiłki celowe na kwotę – 66.107,80 zł;
- 7 zasiłków celowych na zasadach zwrotnych – 3.600 zł;

Ogółem na realizację zadań własnych gminy z zakresu środowiskowej pomocy społecznej wydatkowano kwotę **11.761.192,59 zł** (wzrost o 1.685.110,96 zł), z tego:

1) zasiłki stałe	- 4.571.744,89 zł;
2) zasiłki okresowe	- 1.146.735,27 zł;
3) realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”	- 2.400.000,00 zł;
4) schronienie	- 154.818,13 zł;
5) sprawienie pogrzebu	- 15.593,75 zł;
6) koszt usług opiekuńczych	- 3.067.241,92 zł;
7) ograniczanie skutków niedożywienia	- 335.350,83 zł;

8) zasiłki celowe i pomoc w naturze

- 69.707,80 zł;

Zadania zlecone gminy/powiatu

1. specjalistyczne usługi opiekuńcze, którymi objęto:

- 17 osób z zaburzeniami psychicznymi

Łącznie wydatkowano 221.286,20 zł (rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze). Uzyskane **dochody** z tytułu odpłatności stanowiły kwotę – **54.107,50 zł**, z czego dochód dla jst. 2.705,37 zł.

2. Nadawanie uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w trybie decyzji administracyjnej - 70 osobom przyznano uprawnienia i 5 osobom wydano decyzje odmowne – wydatkowano kwotę **5.362,50 zł** (rozdział 85195).

3. Wypłata wynagrodzenia za sprawowanie opieki - Kodeks rodzinny i opiekuńczy przewiduje prawo do wynagrodzenia osobom sprawującym funkcję opiekuna:

- na podstawie postanowienia sądu dokonywano wypłaty 2 opiekunom/2.dzieci w wysokości **12.233,88 zł** oraz koszty obsługi zadania – **186,30 zł** (1,5%) (rozdział 85219).

4. Zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego – **13.799,37 zł** (rozdział 85295).

Zadania zlecone powiatu:

Realizacja Indywidualnych Programów Integracji - cudzoziemcom, którzy uzyskali w RP ochronę uzupełniającą kontynuowano pomoc mającą na celu wspieranie procesu integracji, w ramach indywidualnego programu integracji – pomocy udzielano:

- 1 rodzinie (obywatele Białorusi) liczącej 3 osoby - 950 zł/m-nie/os w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r. (6 miesięcy) na łączną kwotę 17.100 zł;
- 1 osobie (obywatelowi Ukrainy) – 1511 zł/m-nie w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2025 r. (6 miesięcy) na łączną kwotę 9.066 zł

Świadczenia obejmują pokrycie wydatków na utrzymanie, w szczególności na żywność, odzież, obuwie, opłaty mieszkaniowe i pomoc na naukę języka polskiego (min – 950 zł, max - 1679 zł 1-6 m-cy - samotny do 1679 zł; 3 osobowa rodzina do 60 % z kwoty 1679 zł, zaś w okresie od 7-12 m-cy – samotny do 90% kwoty 1679 zł; 3 osobowa rodzina do 90% kwoty 1679 zł ale nie mniej niż 950 zł)

W 2025 r wypłacono **26.166 zł** (rozdział 85231) - 24 świadczenia.

Reasumując, na realizację zadań zleconych z zakresu środowiskowej pomocy społecznej wydatkowano łącznie w 2025 roku kwotę **279.034,25 zł** (wzrost o 1.366,97 zł), w tym na:

- 1) specjalistyczne usługi opiekuńcze – 221.286,20 zł;
- 2) koszty wydania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – 5.362,50 zł;
- 3) koszty wynagrodzenia za sprawowanie opieki – 12.420,18 zł
- 4) pomoc dla cudzoziemców – 26.166 zł
- 5) utrzymanie systemu teleinformatycznego – 13.799,37 zł

II. POMOC INSTYTUCJONALNA

Obok środowiskowych form pomocy funkcjonuje tzw. system pomocy instytucjonalnej, realizowany wówczas, kiedy pomoc środowiskowa jest niewystarczająca bądź niepełna. W takiej sytuacji osoba bądź rodzina wymagająca pomocy powinna dokonać odpowiedniego wyboru świadczeń w celu poprawy własnego życia. Takim wyborem jest m.in. pobyt w domu pomocy społecznej.

1. Kierowanie do domów pomocy społecznej - zadanie własne gminy

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w dps.

Od 2004 r. decyzje o skierowaniu i decyzję ustalającą opłatę za pobyt wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania. Osoby w zależności od stanu zdrowia kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu. W 2025 r. wydano **40 skierowań** (analogicznie do roku poprzedniego).

Mieszkańcy kierowani byli do następujących domów, dla:

- 1) osób przewlekle psychicznie chorych – 8;
- 2) osób przewlekle somatycznie chorych – 31 (w tym 30 do DPS „Kalina” w Suwałkach);
- 3) osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie – 1;

W 2025 r. pokrywano koszty pobytu za skierowanych po 1 stycznia 2004 r. mieszkańców Suwałk w następujących Domach:

Lp.	Typ domu - miejscowość	2024 rok			2025 rok		
		liczba		kwota	liczba		kwota
		osoby	Świadczenia		osoby	Świadczenia	
1.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci Niepełnosprawnej Intelektualnie w Mrągowie	2	24	117.294,18	2	24	103.825,62
2.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelektualnie w Elku	5	60	395.973,24	4	49	291.018,57
3.	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelektualnie w Augustowie	1	12	52.329,77	1	12	42.245,96
4.	Dom Pomocy Społecznej w Węgorzewie	3	36	135.192,46	4**	47	144.605,14
5.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Nowej Wsi Elckiej	36*	379	1.866.608,41	37	402	2.204.564,91
6.	Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Siemiatyczach	3	33	155.303,08	2	24	116.703,60
7.	Dom Pomocy Społecznej w Garbarach	3	36	193.475,83	3	36	182.027,09
8.	Dom Pomocy Społecznej w Sejnach	6	61	197.040,73	5	60	225.790,84
9.	Dom Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich	2	20	70.660,98	1	12	45.406,50
10.	Dom Pomocy Społecznej „Rokitnik” w Białowieży	1	12	63.483,08	1	12	63.742,80
11.	Dom Pomocy Społecznej w Choroszczy	1	12	60.229,56	1	12	50.797,96
12.	Dom Pomocy Społecznej w Nasielsku	1	12	73.485,98	1	12	79.501,76
13.	Dom Pomocy Społecznej „Michała Archaniola” w Sztyldaku	3	36	125.707,34	3	31	126.367,57

14.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Jałowie	2	24	134.290,24	2	24	139.311,76
15.	Dom Pomocy Społecznej w Przasnyszu	9	94	370.273,72	8	88	281.363,89
16.	Dom Pomocy Społecznej w Radzyminie	1	12	73.549,70	1	12	86.132,79
17.	Dom Pomocy Społecznej w Mońkach	1	12	56.126,56	1	12	46.066,96
18.	Dom Pomocy Społecznej dla kobiet przewlekle psychicznie chorych w Robercinie	1	12	49.984,98	1	12	51.979,76
19.	Dom Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii	2*	15	90.518,46	1	12	77.950,80
20.	Dom Pomocy Społecznej JAWOR w Markowskich	5	60	293.681,98	6	61	313.076,59
21.	Dom Pomocy Społecznej w Mikołajkach	2	22	56.421,86	1	12	22.253,48
22.	Dom Pomocy Społecznej w Makowie Mazowieckim	1	12	64.395,10	1	12	69.738,39
23.	Dom Pomocy Społecznej w Giżycku	1	12	50.936,88	1	12	56.112,24
24.	Dom Pomocy Społecznej w Łęczycy	1	6	19.419,18	1	12	41.985,25
Razem		92	1014	4.766.383,30	89	1002	4.862.570,23
Liczba osób według stanu na 31 grudnia.		83		X	84	X	X
Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach		129	1221	Koszt w DPS	126	1181	Koszt DPS
Stan na 31 grudnia		98	X	x	99	X	X

* 1 osoba przeniesiona w trakcie roku 2024 z DPS w Górze Kalwarii do DPS w Nowej Wsi Elckiej

** 1 osoba przeniesione w trakcie roku 2025 z DPS w Elku do DPS w Węgorzewie..

Gmina, która skierowała mieszkańca do domu pomocy społecznej ponosi opłatę za jego pobyt w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w dps, a opłatami wnoszonymi przez osoby umieszczone i ich rodziny.

Łącznie wydatkowano kwotę **4.862.570,23 zł** (wzrost o 96.186,93 zł - rozdział 85202) za **89 mieszkańców** Suwałk umieszczonych na terenie innych powiatów, do których trafiło w 2025 r. **6 mieszkańców** (o 1 mniej niż w poprzednim roku).

Spośród osób umieszczanych na terenie innych powiatów dominują osoby przewlekle psychicznie chore. W roku sprawozdawczym umieszczono 5 osób, z czego bez zgody na podstawie postanowień sądowych 4 osoby.

Do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej zobowiązany jest mieszkaniec w wysokości nie wyższej niż 70% posiadanego dochodu. Poza mieszkańcem domu obowiązani są w drugiej kolejności małżonek, zstępni przed wstępnymi, w sytuacji, gdy ich dochód na osobę przekracza 300% kryterium dochodowego (3030 zł w przypadku osoby samotnej i 2.469 zł na osobę w rodzinie).

W 2025 r. wysokość opłat stanowiła różnicę między dochodem osoby obowiązanej, a kwotą 3030 zł, a w przypadku osoby samotnej – 2.469 zł. **Wpływy** z tytułu opłat osób zobowiązanych stanowiły kwotę **780.226,18 zł** (spadek o 182.915,34 zł).

Na umieszczenie w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów według stanu na 31 grudnia 2025 r. **oczekiwały 3 osoby**.

2. Umieszczanie w Domu Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach – zadanie własne powiatu.

Dom Pomocy Społecznej „Kalina” prowadzony przez m. Suwałki ma charakter ponadlokalny w związku z czym tut. Ośrodek wydawał decyzje o umieszczeniu dla wszystkich ubiegających się. W toku prowadzonych postępowań umieszczono:

- 19 osób z terenu innych gmin (*o 15 mniej niż w roku poprzednim*),
- 28 mieszkańców m. Suwałki (*o 4 mniej niż w roku poprzednim*).

Według stanu na 31 grudnia 2025 r. DPS „Kalina” w Suwałkach oczekiwały **2 osoby**, z uwagi na własną decyzję związaną z przesunięciem terminu.

3. Kierowanie do ośrodków wsparcia

1) Dom Dziennego Pobytu „Kalinka” – zadanie własne gminy

Od 2017 r. na bazie DPS „Kalina” w Suwałkach funkcjonuje ośrodek wsparcia przeznaczony dla seniorów naszego miasta, którzy z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności wymagają okresowego wsparcia. Dom liczy **15 miejsc**, funkcjonuje w dni robocze w godz. 7:00 – 17:00. Realizuje usługi w formie opieki dziennej, terapii zajęciowej, zajęć ogólnousprawniających i integracji.

W okresie sprawozdawczym wydano 4 decyzje kierujące i ustalające odpłatność. Z usług domu skorzystało **17 osób**.

Zasady odpłatności reguluje uchwała nr LI/621/2018 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 września 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Domu Dziennego Pobytu „Kalinka” w Suwałkach. Dochody z tego tytułu ewidencjonuje DPS.

1) Ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – zadanie zlecone

a) **Środowiskowy Dom Samopomocy w Suwałkach, ul. Filipowska 20D** – dom liczy 38 miejsc. Z usług domu skorzystały **43 osoby** (*o 1 mniej*), w tym 2 nowe osoby. W okresie sprawozdawczym wydano 22 decyzje administracyjne, w tym 3 odmowne z uwagi na brak miejsc.

b) **Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony jest na zlecenie JST przez Stowarzyszenie „Aktywni Tak Samo” w Suwałkach** – dom liczy 35 miejsc. Z usług domu skorzystało **37 uczestników** (*o 2 więcej*), w tym 2 nowych uczestników. W 2025 r. wydano 4 decyzje, w tym 1 odmowna z uwagi na brak miejsc.

Od 1 czerwca 2021 r. usługi w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są bezpłatnie.

4. **Działalność Klubu Senior+ w Suwałkach – zadanie własne gminy.** Od 2023 r. na podstawie uchwały nr LI/664/2022 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia Klubu „Senior+” w Suwałkach działa ośrodek wsparcia w formie klubu samopomocy w rozumieniu art. 51 ust.4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który zgodnie z art.111a ustawy został połączony z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Suwałkach i działa w jego strukturze. Klub liczy **20 miejsc**. Funkcjonuje w dni robocze od 9:00 do 15:00 – 30 godzin tygodniowo. Oferta skierowana jest do osób

nieaktywnych zawodowo w wieku 60 lat i więcej, zamieszkałych na terenie miasta Suwałk. Pobyt w klubie jest bezpłatny.

W okresie sprawozdawczym wydano **42 skierowania**, które uczęszczały zgodnie z przyjętym harmonogramem, z tego 1 osoba zrezygnowała.

Działalność klubu była współfinansowana z **Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 edycja 2025 Moduł II. „Zapewnienie funkcjonowania placówki Senior+”**, którego celem było zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym poprzez wsparcie działań jednostek samorządu w rozwoju klubów seniora. Działalność skupiała się przede wszystkim na rozpoznawaniu potrzeb uczestników oraz rozwijaniu ich zainteresowań poprzez organizację różnorodnych, aktywnych form spędzania czasu wolnego, aktywność społeczną oraz edukację. Zajęcia odbywały się na podstawie opracowywanych przez kierownika klubu kwartalnych planów pracy z uwzględnieniem potrzeb uczestników.

Działania klubu polegały na:

Edukacji – organizacji spotkań informacyjnych ze specjalistami, warsztatów, szkoleń. W ramach działania zorganizowano:

- spotkanie edukacyjne z przedstawicielkami Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach pn. „ŚWIADOMY SENIOR – BEZPIECZNY SENIOR”. Przypomniano o sposobach działania oszustów a także zwrócono uwagę na to, iż każda próba podjęta ze strony osób działających niezgodnie z prawem winna być zgłoszona na Policję. W spotkaniu **uczestniczyło 29 osób**,
- cykl warsztatów edukacyjnych z przedstawicielami Jednostki Ratowniczo Gaśniczej nr 1 w Suwałkach p.n.: „Prewencja – bezpieczeństwo w domu. Czujka dymu i tlenu węgla” – **uczestniczyło 20 osób**, „Pierwsza pomoc medyczna – zachłyśnięcia, utrata przytomności, ułożenie w pozycji bocznej ustalonej, podstawy resuscytacji – **uczestniczyło 20 osób**, „Strażnica, pojazdy pożarnicze, praca strażaka - **uczestniczyło 27 osób**,
- spotkanie edukacyjne z przedstawicielkami Komenda Miejska Policji w Suwałkach pn. „Przemoc domowa, procedura niebieskiej karty”. W spotkaniu **uczestniczyło 30 osób**,
- webinarium (online) dla seniorów pt. „Bezpieczne płatności w Internecie dla seniorów”, w którym **uczestniczyło 20 osób**,
- spotkanie edukacyjne z przedstawicielem Nadleśnictwa Suwałki pn. „Bezpieczeństwo w lesie”. W spotkaniu **uczestniczyło 24 osób**,
- webinarium (online) dla seniorów pt. „ABC ubezpieczeń – co powinniśmy wiedzieć przed podpisaniem umowy ubezpieczenia” - **uczestniczyło 25 osób**,
- cykl warsztatów edukacyjnych pn. ZATRZYMAĆ OSTEOPOROZĘ obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką osteoporozy. Uczestnicy poznali mechanizmy rozwoju osteoporozy, jej objawy i skutki, a także dowiedzieli się, jak rozpoznać czynniki ryzyka i w jaki sposób im przeciwdziałać - ćwiczenia, dieta, suplementacja. W zajęciach **uczestniczyło 25 osób**;

Poprawie zdrowia, aktywizacji i rekreacji – różne formy aktywności, zachęcanie do aktywnego i zdrowego stylu życia:

- gimnastyka prozdrowotna oraz zajęcia usprawniające ruchowo (130 godziny), której celem było poprawienie sprawności psychofizycznej Seniorów oraz ugruntowanie świadomości prozdrowotnego działania aktywności fizycznej (poprawa wydolności tlenowej, gibkości,

równowagi i koordynacji ruchowej, a więc utrzymanie lub doskonalenie sprawności układu ruchu, krążeniowo-oddechowego oraz nerwowego). Uczestnikom uświadomiono znaczenia ruchu i ćwiczeń jako niezbędnego elementu życia codziennego, przekazano wiedzę w zakresie stosowania właściwych technik przy wykonywaniu ćwiczeń oraz motywowano do systematycznej aktywności fizycznej. Zajęcia prowadzono w 2 grupach (1h/grupę) 2 razy w tygodniu zgodnie z harmonogramem. Z zajęć korzystało **35 osób**,

- warsztaty z psychologiem (54,5 godziny), których celem była psychoedukacja seniorów oraz wzmacnianie ich sprawności intelektualnej poprzez prowadzenie treningów funkcji poznawczych, w tym m.in.: ćwiczenia pamięci, koncentracji i przerzutności uwagi, zdolności wzrokowo-przestrzennych; zwiększanie pojemności pamięci roboczej, elastyczności myślenia i kreatywności; rozwój umiejętności interpersonalnych seniorów poprzez edukację z zakresu komunikacji i adekwatnego wyrażania emocji; nauka technik relaksacyjnych, itp. Zajęcia prowadzono 1 raz w tygodniu po 1,5 godziny zgodnie z harmonogramem. Z zajęć korzystało **średnio 17 osób**,
- warsztaty rozwojowe (25,5 godzin), których celem była poprawa komfortu życia, sprawności intelektualnej, zdrowia psychicznego i fizycznego uczestników Klubu Senior+ w Suwałkach poprzez uczestnictwo w warsztatach rozwojowych. Uczestnicy warsztatów poznali różnorodnych technik rozwojowych, zostali zmotywowani do rozwoju pasji. Zajęcia miały wpływ na łagodzenie stanów lękowych i napięcia, stymulację pamięci, poprawę koncentracji i samopoczucia. Zajęcia odbywały się 1 raz w tygodniu po 1,5 godz./tydzień, zgodnie z ustalonym harmonogramem. Z zajęć korzystało **średnio 17 osób**,
- warsztaty plastyczne (16 godzin). Warsztaty miały na celu poprawę komfortu życia, sprawności intelektualnej oraz manualnej uczestników Klubu Senior+ w Suwałkach. Zapoznano uczestników z **różnorodnymi** technikami plastycznymi, motywowano do rozwoju pasji oraz uświadamiano znaczenia motoryki mniejszej w codziennym funkcjonowaniu. Warsztaty realizowane były 2 razy w miesiącu po 8 godz./m-c, zgodnie z ustalonym harmonogramem. Z zajęć korzystało **średnio 18 osób**,
- zajęcia kondycyjno - zdrowotne NORDIC WALKING (27 godzin). Celem zajęć było wzmocnienie kondycji i ogólnej sprawności fizycznej poprzez angażowanie wielu grup mięśniowych, poprawa postawy ciała i koordynacji ruchowej, a także nauka i doskonalenie prawidłowej techniki marszu z kijami. Dodatkowo, zajęcia służyły poprawie zdrowia psychicznego, redukcji stresu, a także celom rekreacyjnym i integracyjnym. Zajęcia odbywały się 2 razy w tygodniu po 1,5 godziny zgodnie z ustalonym harmonogramem. Z zajęć korzystało **średnio 13 osób**.

Aktywnej integracji – tworzą przestrzeń przyjazną seniorom, zapewniając oparcie społeczne i integrację ze środowiskiem rozumianą jako przywracanie możliwości pełnienia ról społecznych, wzmacniając tym samym więzi społeczności lokalnej. W ramach działania zorganizowano:

- 2 spotkania rekreacyjno-integracyjne na kręgielni – 1 wyjście – **22 osoby**, 2 wyjście – **27 osób**,
- 2 Spotkania z członkami Klub Pełnia Życia – integracja wewnątrzpokoleniowa – wspólne muzykowanie. W pierwszym spotkaniu uczestniczyło **25 uczestników klubu oraz 17 gości**, w drugim - **20 uczestników klubu oraz 10 gości**,

- wycieczka rowerowa do Wigierskiego Warku Narodowego – integracja wewnątrzpokoleniowa, rekreacja – **15 osób**,
- piknik integracyjny nad jeziorem Czarne – integracja wewnątrzpokoleniowa – **30 osób**,
- wizyta w podlaskiej Toskanii – Mini ZOO – spotkanie edukacyjno-integracyjne, w którym **uczestniczyło 26 osób**,
- spotkanie mikołajkowe z dziećmi z Fundacji EduEkipa - baza przygody – integracja międzypokoleniowa - **20 seniorów, 9 dzieci**,
- obchody Suwalskiego Dnia Seniora w OSIR w Suwałkach – **30 uczestników klubu oraz ok. 70 suwalskich seniorów**,
- wyjście do Muzeum Marii Konopnickiej - Wystawa „Pieśń o domu” – **uczestniczyło 20 osób**,
- wyjazd integracyjny do Dowspudy – opowieści o historii regionu, wspólna zabawa. **W wyjeździe uczestniczyły 33 osoby**,
- wyjazd integracyjny – jednodniowa wycieczka do Kłajpedy – Pałangi, w której **uczestniczyło 25 osób**,
- wyjazd integracyjny na kolejkę wąskotorową do WPN – **28 osób**,
- wyjście do Muzeum Okręgowego w Suwałkach – wystawa archeologiczna, wystawa malarstwa współczesnego – **24 osoby**,
- międzypokoleniowe spotkanie kulinarne z dziećmi ze żłobka JEDYNECZKA w Suwałkach – wspólne przygotowanie oraz degustacja pizzy - **16 seniorów oraz 16 dzieci**,
- spotkanie edukacyjne w SOWA Suwałki – Strefa Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności – **24 osoby**,
- organizowano spotkania okolicznościowe – urodziny, imieniny uczestników, dzień kobiet i mężczyzn, walentynki, tłusty czwartek, celebrowanie tradycji świąt Bożego Narodzenia – przygotowywanie stroików świątecznych w ramach warsztatów plastycznych, nauka kolęd w ramach warsztatów muzycznych oraz przygotowywanie potraw wigilijnych, spożywanych na wspólnym spotkaniu opłatkowym,
- uczestnicy chętnie podejmowali codziennie aktywności związane z rozwojem pamięci, umysłu i sprawności poprzez: gry w karty, gry planszowe, gry towarzyskie, dyskusje, oglądanie programów TV, korzystanie z kącika internetowego w celu pozyskiwania informacji, pielęgnację otoczenia klubu. Wszystkie te działania sprzyjały integracji i pogłębieniu zażyłości między klubowiczami.

Wg stanu na 31 grudnia 2025 r. – w ewidencji Klubu pozostawało **41 uczestników**.

Na realizację zadania wydatkowano **193.883,95 zł** (rozdział 85203 i 85295), w tym:

- 140.631,22 zł – budżet samorządowy,
- 14.378,40 zł – budżet państwa - dodatek motywacyjny w ramach Rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027” – uchwała RM nr 62,
- 38.874,33 zł (rozdział 85295) – budżet państwa w ramach Wieloletniego Programu „Senior+” na lata 2021-2025 edycja 2025, Moduł II.

III. INTERWENCJA KRYZYSOWA I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Ośrodek w ramach środków Funduszu Przeciwalkoholowego realizował następujące zadania (pkt 1-8):

1. Poradnictwo specjalistyczne

- 1) **poradnictwo psychologiczne** – indywidualne porady i konsultacje psychologiczne ukierunkowane na analizę i rozwiązanie zgłaszanych problemów – pomocą objęto **199 osób** (*spadek o 27*), udzielając 589 porad i konsultacji (*o 28 mniej*);
- 2) **poradnictwo z zakresu prawa i procedur prawnych**, które dotyczyło pomocy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego, postępowania w sprawach cywilnych, prawa karnego osobom uwięzonym w przemoc oraz znajdującym się w trudnych sytuacjach kryzysowych. Z poradnictwa skorzystało **188 osób** (*o 22 więcej*). Udzielono **284 porad** (*wzrost o 9*);

2. Terapia i wsparcie rodzin doświadczających sytuacji kryzysowych

- 1) **terapia interwencyjna**, której celem jest osiągnięcie optymalnego poziomu funkcjonowania. Poprzedzona diagnozą w ramach poradnictwa, objęto: **2 osoby, 9 sesji**;
- 2) **grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy** – prowadzona przez psychologa w oparciu o program z elementami edukacji, którego celem jest pomoc i wsparcie w nabywaniu umiejętności przezwycięzania przemocy domowej. W 2025 r. zrealizowano 1 edycję spotkań grupy wsparcia (14 spotkań po 2 godziny), w łącznym wymiarze **28 godzin**. Udział wzięło **10 osób**.

3. Zapewnienie bezpiecznego schronienia (interwencyjne przyjęcia również w godzinach popołudniowych i nocnych) - całodobowe schronienie w hostelu zapewniono **1 rodzinie** (*o 2 mniej*) liczącej 2 osoby, w tym 1 dziecko. Rodzina uwięziona w przemoc domową. Łącznie schronienia udzielono w wymiarze **20 osobodni** (*spadek o 67 osobodni*).

4. Bezpieczeństwo i interwencja w sytuacji zdarzeń traumatycznych o skali masowej – psychologowie pełnili dyżury pod telefonem zgodnie z przyjętym harmonogramem. Udzielono 2 interwencji psychologicznych w sytuacjach, które nie miały charakteru masowego, a wystąpiły w sytuacjach traumatycznych rodzin dotkniętych wypadkami.

5. Interwencje w środowisku – w 24 przypadkach dokonywano diagnozy i weryfikacji zgłoszonych zdarzeń przez zaniepokojonych świadków lub osoby anonimowe.

6. Zespół Interdyscyplinarny odbył **6 posiedzeń** (w dniach 10.02; 07.04; 04.06; 04.08; 02.10; 01.12) poświęconych bieżącej pracy interdyscyplinarnej oraz doskonaleniu metod współpracy. Dokonano monitorowania przebiegu i ewaluacji za rok 2024 Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doświadczających Przemocy Domowej na lata 2022-2026. Obsługę administracyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Ośrodek. Na funkcjonowanie zespołu uzyskano dofinansowanie z budżetu wojewody w **wysokości 5.999,99 zł** (*rozdział 85205*)

7. W ramach zespołu interdyscyplinarnego realizowano procedurę „Niebieskie Karty” - prowadzono **250 spraw** (*spadek o 2 w porównaniu do poprzedniego roku*). W ramach Zespołu

Interdyscyplinarnego w roku 2025 powołano **177 grup diagnostyczno-pomocowych** (o 2 więcej) oraz **73 kontynuowano** z lat poprzednich

Grupy diagnostyczno-pomocowe odbyły **789 spotkań** (spadek o 57). Ogółem procedurą „Niebieskie Karty” objęto **239 rodzin** (o 1 więcej), liczących 754 osób, w tym: 246 kobiet (z tego: 6 z niepełnosprawnością, 20 osób powyżej 65 r. ż.), 245 mężczyzn (z tego: 2 z niepełnosprawnością, 8 osób powyżej 65 r.ż.) oraz 263 dzieci, w tym 15 z niepełnosprawnością.

Efektem pracy grup diagnostyczno-pomocowych było:

- 1) zakończenie działań w 173 rodzinach, z tego w 122 ustała przemoc, w 51 przypadkach stwierdzono brak zasadności podejmowania działań;
- 2) skierowanie 15 wniosków (o 4 więcej) do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) w przypadku 6 rodzin wystąpiono do Sądu Rejonowego w Suwałkach III Wydział Rodzinny i Nieletnich z wnioskami o wgląd w sytuację dziecka oraz skontrolowanie władzy rodzicielskiej;
- 4) złożono 3 zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w Suwałkach o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w rodzinie;
- 5) w ramach współpracy z instytucjami i organizacjami na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej udzielono 170 odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych osobowych (KMP, Sądy, Prokuratura, Żandarmeria);
- 6) pracownicy socjalni odbyli ok. 1057 wizyt domowych (o 31 więcej) diagnozujących i monitorujących środowiska dotknięte i zagrożone przemocą. Udzielili ok. 600 porad socjalnych;
- 7) Monitorowano 250 środowisk uwikłanych w przemoc domową (o 28 więcej) – po zamknięciu procedury „Niebieskie Karty” poprzez sprawdzanie potrzeb rodzin i stanu bezpieczeństwa. Monitoring prowadzi się przez okres 9 m-cy od zamknięcia karty).

8. Upowszechnianie wiedzy o zjawisku przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) opracowanie i dystrybucja plakatów, informatorów dotyczących możliwości uzyskania pomocy i wsparcia na terenie miasta – nakład 100 szt.;
- 2) zamieszczanie na stronie internetowej MOPR oraz tablicy ogłoszeń informacji o przedmiotowej problematyce, skutkach i działaniach, a także w szkołach, przychodniach, kościołach, sądach;
- 3) włączono się do **Ogólnopolskiej kampanii „Dzieciństwo bez przemocy”**, poprzez:
 - dystrybucję plakatu promującego kampanię – nakład 20 szt.,
 - przeprowadzono zajęcia profilaktyczne „**Przemoc poznaję i reaguję**” mające na celu wprowadzenie zmian w przekonaniach i promowanie właściwych zachowań dzieci i młodzieży wobec zjawiska przemocy. Zajęcia realizowano w m-cu listopadzie na terenie 10 szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Łącznie z zajęć skorzystało 560 uczniów.
 - udział w konferencji podsumowującej kampanię.

Łącznie wydatkowano **705.992,90 zł**, z tego:

- 699.992,91 zł z F/przeciwalkoholowego (rozdział 85154)

- 5.999,99 zł z budżetu wojewody (rozdział 85205).

9. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2027:

- 1) zorganizowano 1 edycję **programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc** (od 24.03 do 25.05.2025 r.). Zajęcia odbywały się na terenie MOPR w Suwałkach. Działaniami o charakterze naprawczym, ukierunkowanym na przerwanie przemocy poprzez weryfikację postaw i zmianę zachowań, objęto grupę 15 mężczyzn stosujących przemoc domową. Program ukończyło **11 osób** (udział w min. 75% zajęć). Wydatkowano kwotę **14.981,95 zł** (rozdział 85205);
- 2) **program psychologiczno-terapeutyczny** – realizowany od maja do lipca 2025 r. - nakierowany na niwelowanie negatywnych zachowań u osób stosujących przemoc domową oraz rozwijanie umiejętności i samokontroli oraz konstruktywnego współżycia w społeczeństwie. Uczestniczyło 7 osób. Pełen cykl programu (2h indywidualnych spotkań i 28 h spotkań grupowych) ukończyło **6 uczestników**. Wydatkowano kwotę **6.999,75 zł** (rozdział 85205);
- 3) **monitoring osób stosujących przemoc domową** (3 lata od ukończenia programu korekcyjno – edukacyjnego) - prowadzono monitoring i ewaluację 92 osób, które w latach 2022-2024 ukończyły programy naprawcze. Oceny skuteczności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych uzyskano w odniesieniu do 80 osób. Dokonana analiza osób badanych pozwala stwierdzić, że oddziaływania naprawcze wpłynęły na eliminację niepożądanych zachowań. Uczestnicy nabyli umiejętności radzenia sobie z agresją. Poszerzyli wiedzę z zakresu wiadomości na temat przemocy, jej skutków, form, mechanizmów oraz zwiększyli poziom odczuwanej odpowiedzialności za popełniane czyny. Działania monitorujące prowadzono za pomocą ankiet oraz wiedzy wynikającej z grup diagnostyczno-pomocowych.

10. Prowadzenie Ogrzewalni dla Osób Bezdomnych i Nietrzeźwych finansowana z dodatkowej opłaty za sprzedaż napojów alkoholowych do 300 ml. Prowadzenie ogrzewalni powierzono Ośrodkowi od m-ca września 2022 r.

Głównym celem usług świadczonych w ogrzewalni jest umożliwienie tymczasowego schronienia i zabezpieczenie interwencyjnego pobytu osobom bezdomnym i nietrzeźwym.

Ogrzewalnia umożliwia:

- **tymczasowe schronienie**, bezpieczny i interwencyjny pobyt w ogrzanych pomieszczeniach wyposażonych w miejsca siedzące – **30 krzeseł** - pobyt zapewniano **133 osobom** (o 35 mniej) – **1195 świadczeń** (o 25 mniej),
- **schronienie osobom bezdomnym** poprzez tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego – 10 miejsc do spania – pomoc uzyskało **39 osób** – **5 212 świadczeń**.

Łącznie w okresie sprawozdawczym pobyt zapewniano **172 osobom** (o 35 mniej), w tym **17 kobiet** zapewniając **6 407 świadczeń** (1 dzień - 1 świadczenie).

W **226 przypadkach** beneficjenci zostali **dowiezieni** do ogrzewalni najczęściej w stanie nietrzeźwości, w tym przez:

- Straż Miejską – 43 dowozy,
- Policję – 183 dowozy.

Koszt realizacji zadania wyniósł **1.040.914,94 zł** (wzrost o 137.041,34 zł - rozdział 85295), w tym:

- 937.122,88 zł - ze sprzedaży napojów alkoholowych do 300 ml – „Małpki”,
- 103.792,06 zł – budżet samorządowy.

Na realizację zadania z zakresu interwencji kryzysowej, przeciwdziałaniu alkoholizmowi i jego skutków oraz przeciwdziałania przemocy domowej w 2025 r. wydatkowano kwotę: **1.768.889,54 zł, z tego:**

- 699.992,91 zł – F/przeciwalkoholowy (rozdział 85154),
- 937.122,88 zł – ze sprzedaży napojów alkoholowych do 300 ml – „Małpki” (rozdział 85295),
- 27.981,69 zł - dotacja celowa wojewody (rozdział 85205),
- 103.792,06 zł – budżet samorządowy (rozdział 85295)

IV. WSPARCIE RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ – ZADANIE WŁASNE POWIATU/GMINY

Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadania w zakresie pieczy zastępczej wykonuje starosta/prezydent za pośrednictwem m.in. organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Od 1 stycznia 2012 r. zadania Organizatora Pieczy Zastępczej – uchwałą nr XII/118/2011 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 września 2011 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia statutu MOPR w Suwałkach powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Suwałkach.

Zgodnie z art. 176 i art. 180 ustawy o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej opracowano i realizowano Trzyletni Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Suwałki na lata 2025-2027 przyjęty uchwałą Nr X/110/2025 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 stycznia 2025 r. Celem programu jest realizacja zadań zmierzających do wspomagania rodziny naturalnej w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktyka, tworzenie stabilnego i trwałego środowiska wychowawczego, promocja i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej w celu ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, zabezpieczenie usług świadczonych przez instytucjonalną pieczę zastępczą na terenie miasta Suwałki oraz pomoc pełnoletnim wychowankom w usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem. Działania wynikające z programu odzwierciedla dalsza część opracowania. Istotę programu stanowi określenie limitu zawodowych rodzin zastępczych. W 2025 zawarto 2 umowy na zawodowe rodziny zastępcze.

Zadania z zakresu pieczy zastępczej w Ośrodku realizował pracownik socjalny, psycholog, pedagog, główny specjalista, 2 konsultantów, 5 asystentów rodziny i 8 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Zadaniem Ośrodka m.in. jest sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3 ustawy. W 2025 r. Ośrodek sporządzał, a następnie przekazywał wymagane sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań przez gminę oraz powiat do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W okresie sprawozdawczym na terenie m. Suwałki funkcjonowały **152 rodziny** zastępcze

(o 11 więcej niż w roku poprzednim), w których przebywało **206 dzieci z terenu Suwałk**, 27 z innych powiatów, z tego:

- rodzin spokrewnionych - 101 – 136 dzieci,
- niezawodowych – 39 – 55 dzieci,
- zawodowych – 11 – 33 dzieci,
- rodzinny dom dziecka 1 - 9 dzieci,
- na terenie innych powiatów przebywało **74 dzieci z suwalskich rodzin**.

Na podstawie postanowień sądu do rodzinnej pieczy zastępczej trafiło **42 dzieci** (o 5 więcej), których miejscem zamieszkania jest m. Suwałki.

Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2022-2025

lata	Liczba dzieci z m. Suwałk przebywających w rodzinach zastępczych/umieszczonych w danym roku			Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w m. Suwałki	
	na terenie m. Suwałki	na terenie innych powiatów	Razem	z terenu innych powiatów	niezamieszkującym na terenie RP
2022	189/22	52/6	241/28	26	1
2023	188/22	63/6	251/28	24	1
2024	195/25	73/12	268/37	22	1
2025	206/34	74/8	280/42	27	0

1. Pomoc finansowa z tytułu pobytu w pieczy zastępczej.

W 2025 r. Miasto Suwałki zobowiązane było do ponoszenia kosztów utrzymania w pieczy zastępczej za **280 dzieci** oraz realizowało zadania z zakresu pieczy zastępczej na rzecz innych powiatów na podstawie zawartych porozumień (27 dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie m. Suwałki).

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na każde umieszczone dziecko, przysługują świadczenia na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwoty:

- 1002 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1.517 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka,
- 306 zł miesięcznie niezależnie od typu rodziny dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Zawodowym rodzinom zastępczym (12 rodzin) wypłacano wynagrodzenie - 4.567,40 zł miesięcznie + koszty pracodawcy oraz dodatek motywacyjny w wysokości 1.000 zł m-nie Budżet samorządowy w zakresie wynagrodzeń uzupełniano programami:

- „Rządowy program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r.” pozyskano dofinansowanie do wynagrodzeń w wysokości 965 zł m-nie/rodzinę w łącznej wysokości **112.905 zł** (rozdz. 85508 - Fundusz Pracy).
- rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027” pozyskano środki w wysokości **145.241,61 zł** (rozdz. 85322-Fundusz Pracy) na wypłatę dodatku motywacyjnego wraz z kosztami pracodawcy.

Struktura wydatków przedstawia się następująco:

Lp.	Nazwa wydatku	Wydatki budżetowe		Wydatki celowe	Wydatki celowe	Wydatki celowe
		dotacja wojewody	dotacja powiatu			
1	2	3	4	5	6	7
1.	Pomoc z tytułu kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	2.621.277,07	1.049.074,91	3.670.351,98	361.465,96	4.031.817,94
	liczba rodzin	152	44	196	23	X
	liczba dzieci	206	74	280	27	307
	liczba pełnoletnich wychowanków	31	14	45	8	53
	liczba świadczeń	2 608	887	3 495	297	3 792
2.	Jednorazowe świadczenia z tytułu dziecka przyjętego do pieczy zastępczej	55.734,00	9.000,00	64.734,00	8.040,00	72.774,00
	liczba dzieci	32	5	37	3	40
3.	Koszt koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	794.606,21	302.285,14	1.096.891,35	89.339,26	1.186.230,61
	liczba dzieci	0	66	66	26	92
4.	Wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych	811.395,11	259.883,41	1.071.278,52	0	1.071.278,52
	liczba rodzin	12	7	19	0	19
	liczba świadczeń	123	83	206	0	206
5.	Wynagrodzenia rodzin pomocowych	1.466,88	0	1.466,88	0	1.466,88
	liczba rodzin	3	0	3	0	3
	liczba świadczeń	3	0	3	0	3
6.	Wynagrodzenie z tytułu pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	99.623,01	64.666,35	164.289,36	0	164.289,36
	liczba rodzin	7	3	10	0	10
	liczba świadczeń/godzin	65/3030	0	65/3030	0	65/3030
7.	Koszty niezbędnego remontu	22.320,00	0	22.320,00	0	22.320,00
	liczba rodzin	2	0	2	0	2
	liczba świadczeń	2	0	2	0	2
8.	Koszty utrzymania lokalu	154.710,61	71.925,77	226.636,38	0	226.636,38
	liczba rodzin	12	6	18	0	18
	liczba świadczeń	123	64	187	0	187
Razem wydatki, z tego		4.561.132,89	1.756.835,58	6.317.968,47	458.845,22	6.776.813,69
dotacja wojewody		258.146,61	X	258.146,61	0	258.146,61

Dochody (+ kol. 7)				458.845,22	
--------------------	--	--	--	------------	--

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 r. w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 238 dzieci z m. Suwałk, z tego:

- w m. Suwałki – 175;
- na terenie innych powiatów – 63,

Na terenie miasta funkcjonuje 129 rodzin zastępczych, w których przebywało 24 dzieci z terenu innych powiatów, z tego:

- 1) rodziny spokrewnione – 83 – 113 dzieci;
- 2) rodziny niezawodowe – 35 – 52 dzieci;
- 3) rodziny zawodowe – 10 – 26 dzieci;
- 4) rodzinny dom dziecka – 1 – 8 dzieci.

2. Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 193 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 ustawy – w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

W 2025 roku wobec 280 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, jedynie 4 rodziców zostało zobowiązanych do ponoszenia opłat oraz 41 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, których rodzice nie ponoszą odpłatności.

Wobec 209 rodziców zgodnie z uchwałą nr XV/159/2025 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie szczegółowych warunków umarzania w całości lub w części łącznie z odsetkami, odraczania terminu płatności, rozkładania na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka przebywającego w pieczy zastępczej - odstąpiono od ustalania zobowiązań, ponieważ zdecydowana większość rodziców posiada niskie dochody tj. poniżej 450% kryterium dochodowego (3.703,50 zł/na osobę lub 4.545 zł w przypadku jednoosobowego gospodarstwa domowego).

W 75 przypadkach pomimo prowadzonych postępowań nie udało się ustalić sytuacji socjalno-bytowej rodziców z powodu braku danych dotyczących miejsca zamieszkania lub wyjazdu za granicę, natomiast w 74 przypadkach nie było podstaw do prowadzenia postępowania ponieważ 1 dziecko pozostawione w szpitalu, wobec 22 dzieci – nie ustalono ojcostwa, 51 rodziców nie żyje.

Na potrzeby realizacji zadań pracownik socjalny przeprowadził 14 wywiadów środowiskowych w celu udzielenia stosownych świadczeń oraz 120 postępowań w trybie k.p.a. w celu ustalenia bądź odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Wpływy z tytułu bieżącej odpłatności oraz z lat ubiegłych w 2025 r. wyniosły **12.326,72 zł** wraz z odsetkami

3. Przekazywanie do biur informacji gospodarczej danych o powstaniu zaległości.

W przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, za okres dłuższy niż 12 miesięcy przekazuje się do biur informacji gospodarczej informację gospodarczą o powstaniu tej zaległości. W 2025 r. w 1 biurze pozostawała 1 osoba. Pozostałe z uwagi na zmianę

przepisów prawa zostały usunięte z ewidencji ponieważ zaległości są starsze niż 6 lat.

- 4. Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych** – powiat zobowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych.

W okresie sprawozdawczym wystąpiono z 9 powództwami o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 10 dzieci, wobec 6 toczy się postępowanie, a 4 zasądzono alimenty.

- 5. Prowadzenie centralnego rejestru pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 38d ustawy, obejmującego:**

- 1) wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2-4 i 6, oraz osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, z podziałem na dzieci umieszczone lub przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej oraz poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz na osoby, o których mowa w art. 37 ust. 2-4 i 6, i osoby opuszczające rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej i poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 2) wykaz osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3) wykaz kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) wykaz rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe;
- 5) wykaz rodzinnych domów dziecka;
- 6) wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 7) wykaz osób usamodzielnianych.

- 6. Pomoc przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich** – w sytuacji, gdy w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało więcej niż troje dzieci, na wniosek 6 rodzin zatrudniano 7 osób do sprawowania opieki i przy pracach gospodarskich. W 4 rodzinach pomoc sprawowano w wymiarze 40 godzin miesięcznie, w 1 rodzinie w wymiarze 50 godzin miesięcznie (przy liczbie 5 dzieci) i w jednej 60 godzin (przy liczbie 8 dzieci). Łącznie zrealizowano 3 030 godzin.

- 7. Opieka i wsparcie asystenta rodziny – zadanie własne gminy**

Uzupełnieniem pracy socjalnej w odniesieniu do rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze była **pomoc i wsparcie 5 asystentów rodziny** - którzy ogółem objęli opieką 81 (23 nowych) **rodzin**, w tym 22 rodzin, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Łącznie w rodzinach wychowywało się 150 dzieci oraz 48 przebywało w pieczy zastępczej.

Opieką asysty rodziny obejmowano na podstawie:

- postanowienia Sądu Rodzinnego i Nieletnich - 75 rodzin (21 nowych);
- wniosku pracownika socjalnego – 6 rodzin (2 nowe).

Wśród ogółu rodzin występuje:

- wielodzietność - 25 rodzinach,
- ograniczenie władzy rodzicielskiej – 75 rodziny, z tego 9 ograniczono prawo do sprawowania opieki (dzieci w pieczy zastępczej).

Narzędziem pracy asystenta jest plan pracy z rodziną.

Do zadań asystenta, w szczególności należy:

- 1) opracowywanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym – 75, z czego 19 nowych planów. Z 4 rodzinami nie sporządzono planów z uwagi na krótki okres współpracy, a 2 nie można ustalić miejsca aktualnego pobytu;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej – 14 planów;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego – (70 rodzin – trening budżetowy, 75 – nauka dbania o porządek, 45 - nauka dbania o higienę osobistą, 81 - edukacja zdrowotna, 13 osób – podjęło leczenie psychiatryczne, 18 kontynuuje leczenie, 10 osób – podjęło leczenie odwykowe;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych - 14 rodzin, w tym: 2 w uzyskaniu alimentów, 6 złożenie wniosku o lokal socjalny, z 1 rodziną uczestniczono w mediacji z przedstawicielami ZBM dotyczącej zamiany lokalu. 2 uzyskało prawo do funduszu alimentacyjnego, 25 korzysta z Karty Dużej Rodziny, 60 z Suwalskiej Karty Mieszkańca;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych – 31 rodzinom;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi – 81 rodzin (zapoznano z właściwymi postawami rodzicielskimi, metodami wychowawczymi, fazami rozwoju dziecka), 62 rodziny – poznało typowe ryzykowne zachowania młodzieży, 20 rodzin - zmotywowano do kontaktów z wychowawcami, 48 rodzin - nauka pomocy w odrabianiu lekcji, 50 rodzin- zapoznano z zagrożeniami pozostawienia dzieci bez opieki, 70 - zapoznano z metodami rozwiązywania konfliktów i poprawy relacji, w 45 rodzinach prowadzono monitoring sytuacji uczniów poprzez kontakty z wychowawcami i pedagogami szkolnymi, pozyskano 194 opinie wychowawców o uczniach;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin - wszystkie rodziny otrzymywały na bieżąco informacje dot. sposobów i miejsc spędzania czasu wolnego, motywowano rodziny do uczestnictwa wraz z dziećmi w lokalnych imprezach i festynach;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia umiejętności zawodowych – 1 osoba realizowała prace społecznie użyteczne w MOPR w Suwałkach;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej - 18 osób podjęło zatrudnienie, 15 osób systematycznie podejmuje prace dorywcze, 35 osób

kontynuuje zatrudnienie, 30 osób zapoznawano z ofertami na lokalnym rynku pracy, 10 osobom udzielono pomocy w napisaniu dokumentów aplikacyjnych;

10) motywowanie do:

- korzystania z poradnictwa rodzinnego – 6 rodzin,
- udziału w zajęciach grupowych dla rodziców i opiekunów, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych - 5 rodzin,
- 6 rodziców podjęło „Szkółę dla rodziców”, z tego 4 ukończyło,
- 3 rodziny uczestniczyły w mediacjach rodzinnych;

11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych - 15 dzieci uczęszczało na zajęcia wyrównawcze w szkole, 26 dzieci - uzyskało opinię z Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej w Suwałkach, 31 dzieci korzysta z pomocy psychologa, 24 uczniów objęto pomocą pedagogiczną, 16 dzieci uczestniczyło w zajęciach socjoterapeutycznych;

12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin – sporządzono 5 wniosków do Sądu Rodzinnego i Nieletnich w Suwałkach o wgląd w sytuację dziecka, wysłano 5 pism do dzielnicowych KMP w Suwałkach o monitorowanie sytuacji rodziny;

13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci – 75 rodzin;

14) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku – 124 oceny, czego następstwem było sporządzenie 15 modyfikacji planów pracy z rodziną;

15) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną – 6 rodzin;

16) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach - 3 opinie, 625 sprawozdań przekazano do sądu;

17) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny - uczestnictwo w 3 rozprawach sądowych o ograniczenie władzy rodzicielskiej, 510 kontaktów z kuratorami sądowymi, 450 z pracownikami socjalnymi, 73 z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, 35 z dzielnicowymi KMP w Suwałkach, udział w 14 posiedzeniach dotyczących okresowej oceny dzieci przebywających w pieczy zastępczej, 84 kontakty z POW w Suwałkach i 49 kontaktów z pedagogami szkolnymi;

18) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną – uczestnictwo w 33 posiedzeniach grup diagnostyczno-pomocowych w ramach procedury NK;

19) 1 rodzina stworzyła warunki umożliwiające powrót 1 dziecka z pieczy zastępczej.

Na dzień 31.12.2025 r. asystenci z 10 rodzinami zakończyli współpracę i sporządzili oceny końcowe:

- z 6 rodzinami ze względu na osiągnięcie celów
- 2 rodziny odstąpiły od współpracy z asystentem,

- z 1 ze względu na brak kontaktu,
- 1 rodzina zmieniała miejsce zamieszkania,

W dalszym ciągu prowadzona jest praca z 71 rodzinami, które są zainteresowane dalszą pomocą oraz współpracą.

Na realizację zadania wydatkowano – **519.881,86 zł** (rozdział 85504), w tym:

- 91.494,87 zł (*Fundusz Pracy*) pozyskano w ramach programu „Asystent rodziny w 2025 r”,
- 67.626,94 zł w ramach Rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej” (dodatki motywacyjne) – uchwała Rady Ministrów nr 63

8. Zapewnienie pomocy i wsparcia organizatora pieczy zastępczej

1) Rekrutacja i dobór kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej. Rekrutacji i doboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej dokonuje się w oparciu o procedury określone w ustawie. Ustawa w art. 42 szczegółowo określa wymagania, które musi spełniać osoba, której powierza się funkcję rodziny zastępczej. Należy jednak w tym miejscu podkreślić, że ostateczną decyzję w tej sprawie podejmuje każdorazowo sąd opiekuńczy powierzając skonkretyzowanym kandydatom pieczę zastępczą nad dzieckiem.

W 2025 r. sąd powierzył pełnienie funkcji niezawodowych rodzin zastępczych - 9 rodzinom/14 osób, które zobowiązane zostały do odbycia szkolenia.

W wyniku prowadzonych działań informacyjnych 3 rodziny, liczące 6 osób wyraziło gotowość do pełnienia funkcji i odbycia szkolenia.

Organizacja szkoleń – kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka zobowiązani są odbyć szkolenie. Szkolenia prowadzono w oparciu o zatwierdzony przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej program pt. „PRIDE: Rodzinna Piecza Zastępcza - 2020” (decyzja nr MRiPS nr DSR-I.8207.56.2020.MK z dnia 28 grudnia 2020 r. oraz decyzji MRPiPS nr 26/2025/RZ z dnia 22 grudnia 2025 r.), który spełnia również warunki konieczne zawarte w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej.

W 2025 r. do szkoleń zakwalifikowano 20 kandydatów. W efekcie zorganizowano i przeprowadzono:

- 2 szkolenia kwalifikacyjne dla kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej, które ukończyło 19 kandydatów, natomiast 1 osoba nie podjęła szkolenia, o czym poinformowano sąd. Program obejmował 65 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin praktyk,
- 1 szkolenie kwalifikacyjne dla kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej, które ukończyło 5 osób.

2) Organizacja i koordynacja grupy wsparcia dla rodzin zastępczych – prowadzona przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej przy współpracy psychologa tut. Ośrodka. Grupa miała na celu wzajemne wsparcie, odreagowanie emocjonalne, zmniejszenie poczucia osamotnienia czy zdobycie wiedzy na temat innych form radzenia sobie w trudnych sytuacjach

wychowawczych. Spotkania odbywały się 1 raz w miesiącu, w których uczestniczyło 9 rodziców zastępczych.

- 3) **Opinie o spełnianiu warunków i ocena predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej** – organizator rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej potwierdza spełnianie wymogów ustawowych kandydatów, w związku z czym sporządzono 30 wywiadów i 65 opinii przez psychologa dotyczących kwalifikacji, predyspozycji i motywacji osobom kandydującym, a także pełniącym funkcję rodzin zastępczych raz na 2 lata, w tym 34 na zlecenie sądów;
- 4) **Poradnictwa specjalistycznego udzielono:**
 - 145 porad pedagogicznych – 70 rodzin,
 - 182 porady psychologiczne – 66 rodzin. W stałym zainteresowaniu psychologa pozostawało 11 dzieci. Spotkania miały na celu poprawę koncentracji u dziecka, wspomaganie procesu edukacyjnego, udzielanie wsparcia emocjonalnego, pracę nad poprawą samooceny dziecka radzenia ze złością, agresją oraz komunikacją, radzenia z lękiem, samookaleczeniami, myślami samobójczymi. Formy pracy uzależnione były od indywidualnych potrzeb wychowanków pieczy zastępczej,
 - 112 porad socjalnych pełnoletnim wychowankom oraz rodzicom biologicznym;
- 5) **Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich** – koordynatorzy na bieżąco monitorują sytuację zdrowotną dzieci oraz podejmowane przez rodziny czynności w zakresie leczenia i profilaktyki zdrowotnej;
- 6) **Uregulowanie sytuacji prawnej dzieci** – w sytuacji pobytu dziecka w rodzinie zastępczej 18 miesięcy i w przypadku stwierdzenia braku ustania przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej złożono 4 wnioski do sądu o wszczęcie z urzędu postępowania w celu **uregulowania sytuacji prawnej 5 dzieci**, z tego 2 dzieci pozostawiono w dotychczasowej rodzinie zastępczej, wobec pozostałych postępowanie w toku. Ponadto złożono **6 wniosków o pozbawienie władzy rodzicielskiej wobec 10 dzieci**. Sąd przychylił się do 5 wniosków (6 dzieci), 1 postępowanie (4 dzieci) w toku. Uregulowana sytuacja prawna (pozbawienie/zrzeczenie się władzy rodzicielskiej, śmierć rodziców) dzieci daje możliwość skierowania ich do adopcji.

Liczba dzieci adoptowanych, których właściwością miejscowo jest m. Suwałki

Rok	Liczba dzieci adoptowanych przebywających w rodzinach zastępczych		Liczba dzieci adoptowanych z instytucjonalnej pieczy zastępczej		Razem adopcji
	na terenie m. Suwałk	na terenie innych powiatów	z POW w Suwałkach	z POW z innych powiatów	
2021	1	3	0	3	7
2022	2	2	0	0	4
2023	3	0	0	0	3
2024	2	2	0	0	4
2025	3	0	0	0	3

źródło: Opracowanie własne MOPR Suwałki

- 7) **Okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej** – ważnym zadaniem

organizatora pieczy zastępczej jest dokonywanie okresowych ocen sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej w celu:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Częstotliwość dokonywania ocen uzależniona jest od wieku dzieci:

- do 3. roku życia – co 3 miesiące,
- powyżej 3. roku życia - co 6 miesięcy;

Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej dokonywana jest na posiedzeniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Zespół odbył 403 posiedzenia, w których odpowiednio brali udział rodzice zastępczy, rodzice biologiczni, asystent lub pracownik socjalny, psycholog, pedagog i koordynator pieczy zastępczej.

W efekcie sporządzono na piśmie:

- 403 oceny okresowej sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej wraz z oceną zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 349 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka, które przekazano do sądu;

8) Ocena funkcjonowania rodzin – organizator dokonuje pierwszej oceny rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka. Kolejna ocena dokonywana jest po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata. W 2025 r. sporządzono 55 ocen. Ponadto na zlecenie sądu sporządzono 202 sprawozdania dotyczące sytuacji rodziny i udzielanej jej pomocy;

9) Organizacja czasu wolnego dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz objętych asystenturą:

- a) **zajęcia socjoterapeutyczne - „Mogę inaczej”** - wg autorskiego programu, których celem było rozwijanie kompetencji społecznych u dzieci z rodzin zastępczych w wieku od 6-13 lat. Zajęcia realizowano w 2 grupach wiekowych (6-9 lat i 10-13 lat). Odbyło 13 spotkań/2h x 2 grupy. Łącznie w zajęciach uczestniczyło 16. dzieci. Socjoterapię zrealizowano we współpracy ze Stowarzyszeniem im. ks. Jerzego Popiełuszki w Suwałkach w ramach projektu „Rodzina w dialogu – wsparcie dzieci i rodzin w kryzysie w Suwałkach”;
- b) **„Słowa, gesty, czyny”** – program edukacyjny dla dzieci w wieku 12- 13 lat przebywających w rodzinach zastępczych, u których zauważono potrzebę kształtowania pozytywnych postaw wzmacniających relacje międzyludzkie. Zajęcia miały na celu zdobycie umiejętności

komunikacji, empatii, wyrażania wdzięczności i życzliwości wobec innych. W spotkaniach uczestniczyły 3 osoby.

- c) **„Zaczepek, plotki, przemoc rówieśnicza”** – zajęcia skierowane do wychowanków rodzin zastępczych w wieku 14 – 15 lat, mające na celu podniesienie wiedzy na temat zjawiska przemocy rówieśniczej, reagowania i możliwości pomocy sytuacji doznawania przemocy, zaczepek ze strony rówieśników lub bycia jej świadkiem. W spotkaniu udział wzięło 3 wychowanków;
- d) **„Ferie na wesolo”** – zajęcia zorganizowane dla dzieci z rodzin zastępczych w młodszym wieku szkolnym. Celem spotkań było aktywne spędzanie czasu wolnego, budowanie pozytywnych relacji w grupie, doskonalenie umiejętności współdziałania i współpracy, kształtowanie umiejętności wyrażania swoich myśli, przełamywania barier w kontakcie z innymi oraz kształtowanie wyobraźni i pomysłowości. W zajęciach udział wzięło 12 osób;
- e) **Ozdoby wielkanocne** – zajęcia zorganizowane dla dzieci z rodzin zastępczych w wieku 8 – 13 lat. Aktywne spędzanie czasu wolnego dało możliwość nabycia umiejętności budowania pozytywnych relacji w grupie, przełamywania barier w kontakcie z innymi, kształtowania wyobraźni i pomysłowości, a także umiejętności manualnych. W zajęciach udział wzięło 10-ro dzieci;
- f) **Spotkania mikołajkowe** – zorganizowano 2 spotkania – **29 dzieci** z rodzin zastępczych oraz objętych wsparciem asystenta rodziny. Celem spotkań było kultywowanie tradycji świątecznych, stworzenie luźnej atmosfery sprzyjającej rozmowom i zbliżeniu uczestników, pokazanie że jesteśmy częścią zespołu, który potrafi świętować razem. Na zakończenie uczestnicy otrzymali słodkie upominki.
- g) **Warsztaty św. Mikołaja „Ozdóbmy razem Świąta”** skierowane do **15 dzieci** z rodzin zastępczych w wieku 7-9 lat. Spotkanie wprowadziło dzieci w świąteczny nastrój, utrwaliło tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia. Ponadto uczestnicy warsztatów mieli okazję budowania pozytywnych relacji w grupie, doskonalenia umiejętności współdziałania, kształtowania wyobraźni czy umiejętności manualnych. Podczas spotkania uczestnikom zorganizowano słodki poczęstunek.
- h) Organizacja **konkursu plastycznego „Bombka na choinkę”** - dla dzieci z rodzin zastępczych w trzech kategoriach wiekowych: przedszkolny, uczniowie szkół podstawowych klas I – III i klas IV – VIII. Celem konkursu było rozwijanie wyobraźni oraz pobudzenie aktywności twórczej, rozwijanie wrażliwości estetycznej, stworzenie dzieciom możliwości prezentacji własnych dokonań twórczych, a także umożliwienie dzieciom przedstawienia własnej wizji, wprowadzenia w nastrój Świąt Bożego Narodzenia. Nagrodzono trzy pierwsze miejsca w każdej kategorii wiekowej, zaś pozostałym uczestnikom wręczono drobne upominki. Do konkursu przystąpiło **36 uczestników**.
- i) **„Razem poza schematem - integracja przez kulturę i zabawę”** - z inicjatywy grupy nieformalnej złożonej z asystentów rodziny i przy współpracy Stowarzyszenia im ks. Jerzego Popiełuszki w Suwałkach zrealizowano projekt edukacyjno-integracyjny dla dzieci

z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Projekt miał na celu zapewnienie wartościowego, bezpiecznego i aktywnego wypoczynku wakacyjnego 20 dzieciom w wieku 5–13 lat objętych wsparciem asystenta rodziny. Działania polegały na rozwoju, kreatywności i aktywności fizycznej poprzez udział w Laboratorium Zabawy, Centrum Aktywności i Arteterapii, parku trampolin Movement Arena, kino, Strefę Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności, salę zabaw Kinderplaneta. Edukacja i rekreacja pozwoliła jednocześnie na nawiązywanie relacji, wzmacnianie pewności siebie i rozwój kompetencji społecznych w atmosferze zabawy i bezpieczeństwa. Inicjatywa została sfinansowana w ramach projektu Podlaskie Inicjatywy Lokalne ze środków Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030.

10) Opieka i wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Jest on swego rodzaju pracownikiem pierwszego kontaktu dla każdej rodziny zastępczej. Bardzo trudno jest zatem zdefiniować zamknięty katalog zadań i obowiązków. Do jego zadań należy udzielanie pomocy rodzinom zastępczym oraz wspieranie ich w opiece i wychowywaniu dzieci. Wśród zadań koordynatora wyróżnia się:

- a) przygotowanie – we współpracy z rodziną zastępczą i asystentem rodziny lub pracownikiem socjalnym – planu pomocy dziecku. Realizacja planów polegała głównie na:
 - pomocy rodzicom zastępczym oraz ich wychowankom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych poprzez zapewnianie poradnictwa i umożliwianie dostępu do pomocy specjalistycznej (psychologa, doradcy zawodowego, terapeuty),
 - motywowaniu rodzin do korzystania z grup wsparcia i szkoleń podnoszących kwalifikacje,
 - monitorowaniu stanu zdrowia dzieci,
 - pomocy w załatwianiu spraw urzędowych,
 - monitorowaniu wyników w nauce - szeroka współpraca z środowiskiem szkoły – konsultacji z pedagogami, psychologami oraz wychowawcami,
- b) działania zmierzające do integracji rodzinnych środowisk zastępczych,
- c) zapewnianie dostępu do pomocy specjalistycznej,
- d) współpraca z ośrodkami adopcyjnymi oraz wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- e) opiniowanie możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, uregulowania sytuacji prawnej dziecka, osoby zastępującej prowadzącego rodzinny dom dziecka, rodziny zastępczej przy dokonywaniu oceny rodziny, potrzeby umieszczenia w rodzinie zastępczej zawodowej i niezawodowej, rodzinnym domu dziecka rodzeństwa większej liczby dzieci niż określono w ustawie, umów na zawodową rodzinę zastępczą.

Działania ich zorientowane były na pomoc, opiekę, animację i wychowanie.

Rodziny objęte wsparciem w 2025 r.:

l.p.	działania	dane liczbowe
1.	Liczba zatrudnionych koordynatorów	8
2.	Liczba rodzin objętych opieką koordynatorów	128
3.	Liczba rodzin objętych wsparciem organizatora pieczy zastępczej	23
4.	Liczba dzieci w rodzinach objętych opieką i wsparciem koordynatora:	201
4a.	- liczba realizowanych/opracowanych planów pracy z dzieckiem	174/29
4b.	- liczba realizowanych/opracowanych indywidualnych planów usamodzielnienia	22/7
5.	Liczba zgłoszeń do ośrodków adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną	12
6.	Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę	21
7.	Liczba wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze z powodu: uzyskanie pełnoletności/zmianę środka opiekuńczego/ powrót dziecka do rodziny naturalnej/zmianę miejsca zamieszkania/zmiana rodziny/adopcja/zakończenie procesu usamodzielnienia	34: 17/4/3/2/4/3/1

Efektom prowadzonych działań było, m.in.:

- poprawa relacji rodzin zastępczych z naturalnym środowiskiem dziecka i powrót do rodziny,
- poprawa wyników nauczania wychowanków,
- łagodzenie konfliktów,
- troska rodziców o stan zdrowia swoich wychowanków.

Na realizację zadania wydatkowano – **883.945,47 zł** (rozdział 85508), w tym:

- 92.019,50 zł w ramach Rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej” (*dodatki motywacyjne*) – uchwała Rady Ministrów nr 63,

12) Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny – prowadzono współpracę z podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uznawana jest za niezbędną.

W ramach wypełniania obowiązków pracownicy współpracowali z przedszkolami i szkołami, sądem rodzinnym, kuratorami zespołu kuratorskiej służby sądowej, policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami opiekuńczo-wychowawczymi oraz jednostkami służby zdrowia w celu koordynowania właściwego wsparcia kierowanego do rodzin. Dużym wyzwaniem jest wachlarz problemów, z jakimi borykają się rodziny, które wynikają z różnorodnych przyczyn umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. W tym stanie działalność wspomagająca może przybierać różnorodny charakter pomocy wykorzystując dostępne instrumenty środowiska lokalnego.

13) Podnoszenia kwalifikacji i umiejętności zawodowych asystentów i koordynatorów - praca asystentów i koordynatorów łączy w jednym miejscu wiele działań, wymaga dużej wiedzy

dotyczącej pracy z osobami dorosłymi i dziećmi, znajomości lokalnych zasobów społecznych, umiejętności godzenia różnych przekonań, by w efekcie wypełniać właściwie funkcje w rodzinie. W okresie sprawozdawczym pracownicy podnosili swoje umiejętności poprzez:

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej:

Szkolenia:

- „Odporność psychiczna u dzieci i techniki antystresowe” – 1 osoba,
- „Elektroniczna obsługa procesów back office – 7 osób,
- „Dzieci cudzoziemskie w pieczy zastępczej 1 osoba

Webinaria:

- „Praca z dzieckiem z doświadczeniem traumy w rodzinie zastępczej” – 1 osoba,
- „Asertywność i radzenie sobie z trudnymi emocjami w prac z rodziną” – 1 osoba
- „Psychologia dziecka” – 1 osoba.

Samokształcenie:

- „Odporność psychiczna u dzieci i techniki antystresowe” – 2 osoby,
- „Nasze dzieci. Akceptacja różnorodności” – 1 osoba.

Asystenci rodziny:

Szkolenia:

- „Metodyka i dokumentowanie pracy Asystenta Rodziny. Ocena wstępna, plan pracy i ocena okresowa” – 1 osoba,

Webinaria:

- „Procedura zabezpieczenia dziecka” – 4 osoby,
- „Procedura przymusowego odebrania dziecka podlegającego władzy rodzicielskiej” – 3 osoby

Samokształcenie:

- „Metodyka i dokumentowanie pracy Asystenta Rodziny. Ocena wstępna, plan pracy i ocena okresowa” – 4 osoby,
- „Dialog motywujący w pracy z osobą i rodziną” – 5 osób,
- „Pierwszy plan pracy z rodziną biologiczną objęty asystenturą rodzinną” – 5 osób,
- „Zadania i metodyka pracy asystenta rodziny” – 5 osób,
- „Pedagogiczne aspekty pracy asystenta rodziny” – 4 osoby.

Asystenci i koordynatorzy uczestniczyli w konferencjach:

- „Profilaktyka uzależnień dzieci i młodzieży- razem wobec nowych wyzwań” – 12 osób,
- „Dzieciństwo bez przemocy. Praca ze sprawcami przemocy według Modelu Duluth” – 13 osób,
- „Profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” - 6 osoba,
- „Nasze dzieci. Akceptacja różnorodności” – 3 osoby.

9. Usamodzielnianie wychowanków.

Procesowi usamodzielnienia podlega każdy osiągający pełnoletność wychowanek objęty instytucjonalną lub rodzinną formą opieki zastępczej, a także opuszczający placówki resocjalizacyjne. Przebiega on w różny sposób, tak jak różni są wychowankowie i ich sytuacje życiowe.

W 2025 r. procesowi usamodzielnienia podlegało **52 wychowanków** (o 14 więcej), którym udzielono

następującej pomocy:

- 1) pomoc jednorazową na usamodzielnienie uzyskało **15 wychowanków** (o 1 mniej) na kwotę 99.403 zł;
- 2) pomocy rzeczowej na zagospodarowanie udzielono **1 osobie** na kwotę – 5.900,77 zł;
- 3) pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki udzielono **37 wychowankom** (o 7 więcej) – 294 świadczenia na kwotę 217.484,33 zł;
- 4) pomoc na zagospodarowanie otrzymało **15 osób** (o 2 więcej) – 36.350 zł;
- 5) zapewniano odpowiednie warunki lokalowe w mieszkaniach treningowych **2 wychowankom** – koszt pomocy mieszkaniowej wyniósł 45.159,30 zł (w tym: koszt utrzymania czynsz, media, energia elektryczna, doposażenie, itp.).

W 2025 r. na realizację zadań wydatkowano z budżetu samorządowego kwotę **404.297,40 zł** (wzrost o 63.533,85 zł), z tego:

- usamodzielnienie wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze i resocjalizacyjne - 93.924,97 zł (rozdział 85510),
- usamodzielnianie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze - 265.213,13 zł (rozdział 85508),
- pomoc mieszkaniowa poprzez przyznanie miejsca w mieszkaniu treningowym - 45.159,30 zł (rozdział 85220)

Proces usamodzielnienia zakończyło 23 wychowanków.

Od 1 stycznia 2026 r. w procesie usamodzielnienia pozostaje **29 wychowanków**, z tego:

- 22 z rodzinnej pieczy zastępczej,
- 6 z instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 1 z placówek resocjalizacyjnych.

29 pełnoletnich wychowanków pozostaje w dotychczasowych rodzinach zastępczych, którzy kontynuują naukę.

10. Instytucjonalna piecza zastępcza.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest przeznaczona dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Umieszcza się w niej dzieci zazwyczaj powyżej 10. roku życia, gdy nie ma możliwości zapewnienia im opieki w formie rodzinnej. Co do zasady instytucjonalne wsparcie zapewnia się dzieciom wymagającym szczególnej opieki, mającym trudności w przystosowaniu się do życia, liczne rodzeństwa lub w sytuacjach kryzysowych. Piecza ta zapewnia całodobowe wsparcie, a także zaspokaja potrzeby emocjonalne, rozwojowe, bytowe i zdrowotne dziecka.

Od 2005 r. powiaty ponoszą koszty utrzymania placówek na swoim terenie oraz pokrywają koszty pobytu za dzieci umieszczane w placówkach na terenie innych powiatów. W 2025 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 41 dzieci.

Na podstawie zawartych porozumień z powiatami (Gołdapski, Suwalski, Olecki, Miasto Łomża) ponoszono koszty pobytu za 5 dzieci, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem w placówkach było Miasto Suwałki.

Poniesiono wydatki w wysokości **154.747,97 zł** (spadek o 111.151,123 zł - rozdział 85510 § 4330).

Liczba dzieci z m. Suwałki przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2022-2025

Instytucjonalna piecza zastępcza	Liczba dzieci przebywających/umieszczonych w danym roku			
	2022	2023	2024	2025
Miasto Suwałki	31/6	36/8	32/10	36/8
Inny powiat	9/1	5/0	5/0	5/2
Razem	40/7	41/8	37/10	41/10

Źródło: Dane MOPR w Suwałkach za lata 2022-2025

W okresie sprawozdawczym instytucjonalną pieczę zastępczą opuściło 11 wychowanków (o 5 więcej), którzy:

- uzyskali pełnoletność i rozpoczęli proces usamodzielnienia – 5,
- wrócili do rodziny naturalnej - 3,
- skierowani do rodzinnej pieczy zastępczej - 2,
- skierowana do domu pomocy społecznej – 1 osoba.

Na 31 grudnia 2025 r. w placówkach opiekuńczo wychowawczych przebywało 31 dzieci, z tego:

- 28 w Placówkach Opiekuńczo - Wychowawczych w Suwałkach, w tym 1 dziecko nie mające miejsca zamieszkania na terytorium RP,
- 3 na terenie innych powiatów.

11. Pokrywanie kosztów wyżywienia i zakwaterowania w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym – na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych ponoszono opłaty za **1 dziecko** skierowane postanowieniem Sądu Rejonowego w Suwałkach III Wydział Rodzinny i Nieletnich do Zakładu Pielęgnacyjno - Opiekuńczego Psychiatrycznego dla Dzieci i Młodzieży będącego jednostką organizacyjną Ośrodka Leczniczo - Rehabilitacyjnego „Pałac Kamieniec”. Wydatkowano kwotę **76.816,68 zł** (rozdział 85595 § 4300).

Ogółem na realizację zadań własnych gminy/powiatu z zakresu pieczy zastępczej wydatkowano kwotę **7.996.599,30 zł** (wzrost o 619.495,72 zł), z tego na:

- 1) opieka asystenta rodziny 519.881,86 zł (rozdział 85504, w tym dodatki motywacyjne-67.626,94 zł, rozdział 85322 – 91.494,87 dofinansowanie wynagrodzeń „Asystent rodziny 2025 r.” Fundusz Pracy);
- 2) pomoc pieniężna z tytułu kosztów utrzymania dzieci z m. Suwałk w rodzinach zastępczych – 4.433.846,65 zł, z tego:
 - dzieci na terenie m. Suwałki - 2.677.011,07 zł (rozdział 85508);
 - na terenie innych powiatów – 1.756.835,58 zł (rozdział 85508);
- 3) pomoc pieniężna z tytułu kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych z innych powiatów – 369.505,96 zł. Dochody z tego tytułu – 369.505,96 zł (rozdział 85508);
- 4) wynagrodzenia rodzin zastępczych, rodzin pomocowych oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki i czynnościach gospodarskich oraz wpłaty na PPK – 912.485 zł, w tym 112.905 zł w ramach programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r (Fundusz Pracy -rozdział 85322) i 145.241,61 zł (Fundusz Pracy - rozdział 85322) – dodatki motywacyjne z rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin

zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027” – uchwała Rady Ministrów nr 61;

- 5) koszty utrzymania lokalu i niezbędnego remontu – 177.030,61 zł (rozdział 85508);
- 6) szkolenie rodzin zastępczych – 58.853,94 zł (rozdział 85508);
- 7) opieka koordynatora rodzin zastępczych – 883.945,47 zł, w tym dodatki motywacyjne koordynatorom – 92.019,50 zł (rozdział 85508). Dochody z tego tytułu 89.339,26 zł (rozdział 85508);
- 8) wynagrodzenie inspektora nadzoru budowlanego – 2.500,04 zł (rozdział 85508);
- 9) pomoc z tytułu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej – 265.213,13 zł (rozdział 85508);
- 10) inne koszty – 2.687,72 zł (rozdział 85508);
- 11) pokrywanie kosztów pobytu w instytucjonalnej pieczy zastępczej – 154.747,97 zł (rozdział 85510);
- 12) pomoc z tytułu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej i placówek resocjalizacyjnych – 93.924,97 zł (rozdział 85510);
- 13) utrzymanie i doposażenie mieszkań treningowych – 45.159,30 zł (rozdział 85220);
- 14) koszty wyżywienia i zakwaterowania w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym – 76.816,68 zł (rozdział 85595);

V. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE I ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE – ZADANIA ZLECONE GMINIE

Kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych pozostają niezmiennie od 2015 r. (**674 zł** na osobę w rodzinie, **764 zł** na osobę w rodzinie, w której wychowywane jest dziecko z niepełnosprawnością). W 2024 r. ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym wyeliminowała możliwość korzystania z świadczeń pielęgnacyjnych przez osoby opiekujące się dorosłymi członkami rodzin. Uprawnienia zachowały osoby posiadające prawo do świadczeń pielęgnacyjnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.

1. Świadczenia rodzinne i opiekuńcze realizowano poprzez wypłatę:

- 1) zasiłków rodzinnych – **1 689 dzieci** (spadek o 448 dzieci) – wypłacono 15.476 świadczeń na kwotę – **1.752.021,06 zł** (spadek o 498.289,67 zł);
- 2) dodatków do zasiłków rodzinnych – wypłacono na łączną kwotę **1.030.018,87 zł** (spadek o 224.624,36 zł), w tym z tytułu:
 - a) urodzenia dziecka – 62 świadczeń (spadek o 11) – 55.318,54 zł,
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 18 dzieci (spadek o 14) – 109 świadczeń – 41.025,89 zł,
 - c) samotnego wychowywania dziecka – 118 dzieci (spadek o 25 dzieci) – 1 124 świadczenia – 226.200,72 zł,
 - d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 234 dzieci (spadek o 27) – 2 439 świadczeń – 255.062,89 zł,
 - e) rozpoczęcia roku szkolnego – 996 dzieci (spadek o 306) – 91.168,30 zł,
 - f) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 403 dzieci (spadek o 115) – 4 022 świadczeń – 358.022,67 zł,

- g) podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – 7 uczniów - 40 świadczeń – 3.219,86 zł;
- 3) zasiłków pielęgnacyjnych – 2425 osoby (*spadek o 37*) – 26504 świadczenia – **5.720.623,36 zł**;
- 4) świadczeń pielęgnacyjnych - 623 osoby (*spadek o 11*) – 7 073 świadczeń – **23.559.490 zł**;
- 5) specjalny zasiłek opiekuńczy – 2 osoby (*spadek o 5*) – 16 świadczeń – **9.362 zł**;
- 6) zasiłek dla opiekuna – 3 osoby (*spadek o 2*) – na kwotę **22.320 zł**;
- 7) jednorazowych zapomóg w tytułu urodzenia dziecka – 180 świadczeń (*spadek o 19*) – **180.000 zł**;
- 8) świadczeń rodzicielskich – 162 osoby (*spadek o 10*) – 1 010 świadczeń – **930.208,60 zł**.
2. W okresie sprawozdawczym objęto **ubezpieczeniem emerytalno-rentowym - 360 osób** pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna na kwotę **3.422.296,69 zł** (*rozdział 85502*).
- Ogółem na świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w 2025 r. wydatkowano kwotę **38.286098,22 zł** (*rozdział 85502 zł*) (*wzrost o 1.681.716,96 zł*), z czego:
- świadczenia rodzinne i opiekuńcze (w tym 107.891,75 zł ze zwrotów br.) - 32.251.515,29 zł,
 - świadczenia rodzicielskie (w tym 1008,40 zł ze zwrotów br.) - 930.208,60 zł,
 - zasiłek dla opiekuna - 22.320,00 zł,
 - ubezpieczenia emerytalne i rentowe - 3.422.296,69 zł,
 - koszty obsługi zadań - 1.659.757,64 zł.
3. **Świadczenia wychowawcze** – obecnie do kompetencji Ośrodka należy realizacja świadczeń, wobec, których toczyło się postępowanie w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz zmiana formy realizowanych świadczeń na wniosek ZUS. Świadczeniami objęto **2 rodziny/3 dzieci**. Zrealizowano 114 świadczeń na kwotę **59.000 zł**, w tym na obsługę zadania wydatkowano 2.000 zł (*rozdział 85502*).

VI. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY – ZADANIA ZLECONE GMINIE

Ośrodek od września 2005 r. do września 2008 r. był realizatorem zaliczki alimentacyjnej zgodnie z ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Natomiast od października 2008 r. zaliczkę zastąpiono funduszem alimentacyjnym w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 2023 r. wprowadzono nowe kryterium dochodowe - 1209 zł na osobę obowiązujące od 1 października uprawniające do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2024 r. dokonano zmiany maksymalnej wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego z 500 zł na 1.000 zł m-nie.

Na realizację zadania w 2025 r. wydatkowano **kwotę 3.455.831,22 zł** (*wzrost o 375.521,14 zł*) (*rozdział 85502*), z tego:

- świadczenia społeczne – 3.047.890,07 zł, w tym zwroty z br. 4.483,19 zł,
- obsługa zadania (3%) – 94.125,99 zł, oraz 313.815,16 zł z dochodu miasta wypracowanego w wyniku postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

1. **Fundusz alimentacyjny** – 539 uprawnionych (*spadek o 49*) – 5 557 świadczeń na kwotę

3.047.890,07 zł (wzrost o 376.193,27 zł).

2. Postępowanie wobec dłużników:

- 1) przeprowadzono 79 wywiadów alimentacyjnych, podczas których odebrano oświadczenia majątkowe;
- 2) w 9 przypadkach skierowano wnioski do Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach o aktywizację bezrobotnych dłużników, z tego:
 - a) 8 dłużników jest w zainteresowaniu urzędu pracy,
 - b) 1 dłużnik utrzymujący się z świadczeń pomocy społecznej występuje w ewidencji PUP jako poszukujący pracy;
- 3) skierowano 14 wniosków o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 kk, z tego:
 - a) w 5 przypadkach odmówiono wszczęcia dochodzenia,
 - b) 4 postępowania w toku,
 - c) w 1 przypadku przesłano akt oskarżenia,
 - d) w 4 przypadkach wszczęto dochodzenie,
 - e) w 2 przypadkach zawieszono dochodzenie;
- 4) w 3 przypadkach zatrzymano prawo jazdy;
- 5) 19 dłużników uznano za osoby uchylające się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 6) w procesie windykacji złożono 448 wniosków do komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne alimentów o przyłączenie tut. Ośrodka do postępowania egzekucyjnego;
- 7) w wyniku prowadzonych postępowań wobec dłużników alimentacyjnych odzyskano kwotę **1.836.408,06 zł** (wzrost o 64.389,97 zł), z tego:
 - 1.522.592,90 zł (wzrost o 76.733,93 zł) – stanowił dochód budżetu państwa,
 - 313.815,16 zł (spadek o 12.343,96 zł) – stanowił dochód miasta.

W skali województwa ściagalność w roku 2025 r.(III kwartały) wyniosła 52,14%, natomiast w m. Suwałki 51,64 %.

3. Zadłużenie z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na dzień 31.12.2025 r. wyniosło 4.551.782,39 zł.

W stosunku do roku 2024 zmalało o 284.815,48 zł (187.993,24 zł wygaszono, 96.822,24 zł - wpłaty dłużników).

4. Zadłużenie z tytułu wypłaconych świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego na dzień 31.12.2025 r. wyniosło 72.920,701,31 zł (należność główna 44.023.790,81 zł, odsetki – 28.896.910,50 zł). Wzrost o 4.038.418,20 zł w stosunku do poprzedniego roku.

5. Przekazywanie do biur informacji gospodarczej danych o powstaniu zaległości.

Organ właściwy wierzyciela przekazuje do biur informacji gospodarczych informację gospodarczą o zobowiązaniu z tytułu zaliczek alimentacyjnych oraz funduszu alimentacyjnego, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W ewidencji 4 biur pozostaje 1086 dłużników alimentacyjnych (z poprzednich lat), w tym w 2025 r. dokonano 47 nowych zgłoszeń.

VII. DECYZJE ADMINISTRACYJNE

Przyznanie lub odmowa świadczeń realizowanych przez Ośrodek następuje na podstawie postępowania prowadzonego w trybie kodeksu postępowania administracyjnego z uwzględnieniem zapisów w przepisach szczególnych. Tak więc każde postępowanie kończy się wydaniem decyzji administracyjnej, informacji lub skierowania.

Zestawienie ilościowe w okresie ostatnich 2 lat obrazuje poniższa tabela.

Rodzaj świadczeń	Rodzaj postanowienia	Liczba wydanych decyzji/informacji, w latach ogółem		w tym: decyzje odmowne			
		2024	2025	z powodu ograniczonych środków/braku miejsc w ośrodkach		z powodu braku przesłanek do przyznania pomocy	
		2024	2025	2024	2025	2024	2025
Zadania zlecone - gmina							
Pomoc społeczna (śds, sp. ust. op.)	decyzje	57	54	1	4	3	0
świadczenia rodzinne i zdo	decyzje	4482	4076	X	x	197	174
fundusz alimentacyjny	decyzje	706	563	X	x	8	14
świadczenia wychowawcze	decyzje	0	2	X	x	0	0
	informacje	0	1	X	x	0	0
Świadczenia z ustawy „Za życiem”	decyzje	15	7	X	x	0	0
Świadczenia rodzicielskie	decyzje	113	115	X	x	4	4
potwierdzenia prawa do ub. zdr.	decyzje	120	75	X	x	12	5
Dodatek ośłonowy	decyzje	384	x	X	x	371	x
	informacje	3.256		X		0	
Dodatek węglowy	decyzje	1	x	X	x	0	x
	informacje	0	x	X	x	0	x
Bon energetyczny	decyzje	525	x	X	x	482	x
	informacje	4101	x	x	x	0	x
Zwrot podatku VAT	decyzje	2	x	X	x	2	x
	informacje	111	x	X	x	0	x
Zadania własne - gmina							
pomoc społeczna	decyzje	6.318	5.814	0	0	231	153
	skierowania KS	44	42	0	0	0	0
program ośłonowy	decyzje	2	0	X	x	2	0
	informacje	167	1224	X	x	0	0
Dodatki mieszkaniowe	decyzje	2556	2412	X	x	102	137
Zadania własne - powiat							
Piecza zastępcza	decyzje	642	499	X	x	0	2
	skierowania	11	19	X	x	0	0
Zadania zlecone - powiat							
Pomoc społeczna - IPI	decyzje	2	2	X	X	0	X
OGÓŁEM	decyzji	15.925	13.619	1	4	1514	489
	informacji	7635	1225	0	0	0	0
	skierowań	55	61	0	0	0	0

W okresie sprawozdawczym wydano 13.619 decyzji administracyjnych (spadek o 2 306) i 1.225 informacji (spadek o 6.410) oraz 61 skierowań (o 6 więcej).

VI. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI – ZADANIE ZLECONE POWIATU

Rozporządzenie Nr 18/02 Wojewody Podlaskiego z dnia 04 czerwca 2002 r. w sprawie ustalenia obszaru działania powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności określiło zasięg działania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach, który obejmuje Miasto Suwałki oraz powiaty augustowski, sejneński i suwalski.

Zespół funkcjonujący przy Ośrodku powołał Prezydent Miasta Suwałk zarządzeniem Nr 21/02 z dnia 18 września 2002 r., który jest jednostką o uprawnieniach organu orzekającego I instancji, do celów poza rentowych.

Działa on na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz od 1 lipca 2014 r. ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

Zadania Zespołu obejmują:

- orzekanie o niepełnosprawności osób do 16. roku życia,
- orzekanie o stopniu niepełnosprawności osób po 16. roku życia,
- wydawanie legitymacji osobom niepełnosprawnym,
- wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

1. Okres oczekiwania na orzeczenie

Orzeczenia o niepełnosprawności (zarówno o stopniu niepełnosprawności, jak i o niepełnosprawności dziecka) są wydawane **na czas określony albo na stałe**. W praktyce zdecydowana większość orzeczeń ma charakter czasowy.

Okres oczekiwania na orzeczenie w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach wynosi **od 4 do 6 m-cy**. Wydłużony czas oczekiwania ma charakter systemowy i spowodowany jest znacznym wzrostem liczby składanych wniosków, m.in. z powodu starzenia się społeczeństwa, wzrostu chorób, konieczności odnawiania orzeczeń czasowych, zmian w systemie świadczeń, które uzależniają prawo do wsparcia od posiadania aktualnego orzeczenia.

Uwzględniając powyższe mając na uwadze zabezpieczenie praw osób z niepełnosprawnościami, zapobieganie utracie świadczeń z przyczyn czysto proceduralnych i odciążenie zespołów w okresach zwiększonego obciążenia administracyjnego wprowadzono rozwiązania prawne, które pozwalają zachować ciągłość uprawnień, m.in. do świadczeń, ulg czy wsparcia instytucjonalnego.

Okres ważności **dotychczasowego orzeczenia o niepełnosprawności** w przypadku złożenia wniosku o wydanie kolejnego orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w art. 6bb ust. 1 *„Jeżeli wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności został złożony w okresie ważności odpowiednio orzeczenia ustalającego niepełnosprawność albo orzeczenia ustalającego stopień niepełnosprawności, to zachowuje ono ważność do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia, nie dłużej jednak niż do ostatniego dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającej tę ważność*.

Z kolei ust. 3 nakłada na przewodniczącego powiatowego zespołu obowiązek wydania zaświadczenia potwierdzającego złożenie tego wniosku oraz określającego termin ważności dotychczasowego orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności.

W sytuacji **pierwszorazowych wniosków zespół** podejmuje wszelkie możliwe działania

w celu rozpatrywania ich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w dostępnym bez zbędnej zwłoki terminie. Przy czym art. 24 ust. 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, również chroni prawa osób z niepełnosprawnością i reguluje kwestę uprawnień pierwszorazowych w następujący sposób: „Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

2. Liczba wydanych orzeczeń

W okresie sprawozdawczym wydano 5.009 orzeczeń (w stosunku do roku poprzedniego wzrost o 173), z tego:

- dla dzieci do 16. roku życia – 694 (wzrost o 24),
- dla osób po 16. roku życia – 4.315 (wzrost o 149),

w tym 44 obywateli Ukrainy.

Dane porównawcze za okres trzech lat według powiatów przedstawia poniższe zestawienie:

Miasto/ Powiat	liczba wydanych orzeczeń, w latach		
	2023	2024	2025
Miasto Suwałki	2 194	2 337	2 356
augustowski	1 042	1 219	1 230
sejneński	355	421	504
suwalski	797	859	919
Ogółem	4 388	4 836	5 009

W procesie orzecznictwa 269 spraw nie zrealizowano, z powodu: zgonu - 156 osób, wycofanie wniosku – 16, nie stawiennictwa – 26, nie uzupełnienia dokumentacji – 45, w 21 przypadkach zwieszono postępowanie i 5 przekazano wg właściwości.

3. Legitymacje osoby niepełnosprawnej

Wydano **1 404 legitymacje** (spadek o 39 niż w roku poprzednim), z tego:

- 133 osobom do 16. roku życia,
- 1 271 osobom powyżej 16. roku życia.

Z dniem 1 sierpnia 2017 r. nastąpiły zmiany przepisów prawa, które dotyczyły wprowadzenia okresu ważności legitymacji – nie dłużej niż 5 lat w przypadku legitymacji dokumentujących niepełnosprawność i nie dłużej niż 10 lat w przypadku legitymacji dokumentujących stopień niepełnosprawności wystawionych osobom, które nie ukończyły 60. roku życia.

Dla osób z niepełnosprawnością nowe legitymacje są bezpłatne. Koszt wydania duplikatu określono na kwotę 15 zł.

4. Karty parkingowe

Od 1 lipca 2014 r. organem wydającym kartę parkingową jest przewodniczący powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności właściwy ze względu na miejsce stałego pobytu osoby niepełnosprawnej.

W okresie sprawozdawczym wydano – **1 158 kart** parkingowych (spadek o 51) osobom niepełnosprawnym, z tego **792 mieszkańcom miasta**, w tym 3 uprawnionym placówkom.

Za wydanie karty parkingowej pobiera się opłatę w wysokości 21 zł na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 24 czerwca 2014 r. (Dz.U. z 2022, poz. 1611 ze zm.) w sprawie wysokości opłaty za wydanie karty parkingowej oraz warunków dystrybucji blankietów kart parkingowych.

5. Finansowanie Zespołu

Zadanie zlecone powiatu. Wydatki związane z działalnością Zespołu w 2025 r. wyniosły **1.771.074,80 zł** (wzrost o 289.242,38 zł - rozdział 85321) w całości zostały sfinansowane z budżetu państwa, w tym **14.080 zł z Funduszu Pomocy**.

VII. REHABILITACJA SPOŁECZNA I ZAWODOWA – ZADANIE POWIATU REALIZOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z wyliczonym algorytmem dla Miasta Suwałki przyznano ze środków PFRON 4.307.233 zł (wzrost o 271.473 zł).

Realizacja zadań w 2025 r. przedstawiała się następująco:

1. Rehabilitacja zawodowa - zadanie w zakresie merytorycznej obsługi realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w ramach Porozumienia z 2 kwietnia 2008 r. pomiędzy Powiatem Suwalskim, a Miastem Suwałki. Obsługę finansową zapewniał Ośrodek.

- 1) dofinansowano 1 osobie – instrumenty i usługi rynku pracy (staż) – 1.448,93 zł,
- 2) jednorazowa pomoc na podjęcie działalności gospodarczej (wytwarzanie oraz sprzedaż produktów personalizowanych) - 1 osobie – 45.000 zł,
- 3) dofinansowanie działalności gospodarczej (dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego) – 1 osoba – 441,99 zł.

W okresie sprawozdawczym wydatkowano **46.890,92 zł**,

2. Rehabilitacja społeczna

- 1) dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych – udzielono 396 osobom (wzrost o 54), w tym 299 osobom dorosłym, 19 dzieciom, 78 opiekunom - na łączną kwotę **696.183 zł**. Z dofinansowania zrezygnowało 49 osób;
- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych – przyznano 108 osobom na łączną kwotę **819.258 zł**, z czego:
 - a) 39 osobom z dysfunkcją narządu ruchu (zakup i montaż windy, przystosowanie łazienek i innych pomieszczeń, poszerzanie drzwi, podłogi antypoślizgowe, montaż uchwytów, siedziska prysznice, wanny z drzwiczkami, itp.) – 610.412 zł,
 - b) 23 osobom - do likwidacji barier w komunikowaniu się – 62.259 zł (sprzęt komputerowy/tablety z oprogramowaniem do nauki mówienia i rozwijania mowy),
 - c) 46 osobom – do likwidacji barier technicznych – 146.587 zł (łóżka rehabilitacyjne, pływacz, mówiący zegarek, urządzenia do etykietowania przedmiotów, etykiety do urządzeń).

Negatywnie rozpatrzono 30 wniosków, 15 osób zrezygnowało, 3 zmarły.

- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – przyznano 614 osobom na kwotę **1.462.370,08 zł**, z tego:
 - a) 597 osobom do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych – 1.443.066,08 zł,
 - b) dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego przyznano 17 osobom na kwotę 19.304 zł;
- 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – przyznano 6 stowarzyszeniom działającym na rzecz osób niepełnosprawnych na organizację 8 imprez o charakterze kulturalno-turystycznym i sportowym na kwotę **50.193 zł**, w których udział wzięło 580 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami;
- 5) finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Suwałkach - warsztat prowadzony przez Oddział Okręgowy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Suwałkach, obejmuje opieką rehabilitacyjną 35 osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w tym jedną osobę z powiatu suwalskiego. Zajęcia rehabilitacyjne odbywają się w 7 pracowniach tematycznych (tkacko - krawiecka, technik różnych, gospodarstwa domowego, muzyczno - teatralna, ekologiczno - przyrodnicza, wikliniarsko - ceramiczna). Na działalność WTZ w Suwałkach wydatkowano **1.368.733,80 zł** (wzrost o 58.333,80 zł), z tego:
 - 1.231.860,00 zł - środki PFRON,
 - 136.873,80 zł – środki samorządowe.
- 6) dofinansowywanie działalności WTZ w Filipowie – 11 mieszkańców Suwałk - 43.017,48 zł (budżet miasta).

Na realizację zadań wydatkowano łącznie **4.486.646,28 zł**, w tym:

Środki PFRON - 4.306.755 zł, z tego:

- rehabilitacja zawodowa - 46.890,92 zł,
- rehabilitacja społeczna - 4.259.864,08 zł.

Środki miasta – 179.891,28 zł (wzrost o 7.667,28 zł), z tego:

- dofinansowanie uczestników WTZ w Suwałkach 136.873,80 zł,
- dofinansowanie uczestników WTZ w Filipowie – 43.017,48 zł

Dochody z tytułu uczestnictwa 1 osoby w WTZ Suwałki z terenu powiatu suwalskiego wyniosły 3.910,68 zł.

Koszty obsługi zadań – 2,5 % wykorzystanych środków - stanowiły łącznie kwotę – 107.668,88zł*

(*kwota wykazana w obsłudze merytorycznej MOPR - rozdział 85219).

VIII. INNE DZIAŁANIA

1. Składki na ubezpieczenie zdrowotne – w 2025 r. dokonywano zgłoszeń i opłacania składek za osoby nie posiadające uprawnień do ubezpieczenia z innego tytułu, a pobierające następujące świadczenia:

- 1) zasiłki stałe – 384 osoby – 3 799 świadczeń – 374.245,26 zł (rozdział 85213);
- 2) świadczenia pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna - 313 osób – 1.025.227,98 zł (rozdział 85513);

Łącznie wydatkowano kwotę **1.399.472,44 zł**.

2. **Karta Polaka** – stosownie do zmian ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka z dniem 1 stycznia 2017 r. powierzono tut. Ośrodkowi wypłatę świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terenie m. Suwałki. W 2025 r. na podstawie decyzji Wojewody Podlaskiego dokonano wypłaty 6 osobom (*spadek o 11*) z 4 rodzin - 54 świadczenia – w łącznej wysokości **59.598 zł** (*rozdział 85395*) - na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania.
3. **Realizacja Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” przyjętego uchwałą nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. (M.P. 2016 r., poz. 1250) na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, działania polegały na:**
 - 1) **Ustalaniu uprawnień i wypłata jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł** - od 1 stycznia 2017 r. Ośrodek jest realizatorem wypłaty jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie skierowane do rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W 2025 r. wypłacono **7 świadczeń** na kwotę **28.000 zł** (*rozdział 85502*). Na obsługę zadania (3%) przeznaczono kwotę **865,97 zł** (*rozdział 85502*);
 - 2) **Prowadzenie mieszkania wspomaganego** – zadanie określone art. 53 ustawy o pomocy społecznej. W zakresie rozwoju sieci mieszkań, zgodnie z działaniem 4.7. Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” pozyskano środki na remont i wyposażenie jednego z dotychczasowych mieszkań chronionych, które zostało przekształcone w mieszkanie wspomagane liczące 3 miejsca, przeznaczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W 2025 r. z usług mieszkania skorzystała 1 osoba. **Koszt 15.431,17 zł** (*rozdział 85220*).
4. **Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego**, którego celem było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia. Z usług asystenta w okresie od stycznia do grudnia 2025 r. skorzystały **93 osoby** (*o 7 więcej*), z tego:
 - 6 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji – 1493 godziny;
 - 31 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną – 9093 godziny;
 - 47 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 11 992 godziny;
 - 4 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną

– 720 godzin;

- 5 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 885 godzin.

Usługi świadczone przez 7 dni w tygodniu, z uwzględnieniem potrzeb i preferencji uczestników Programu w łącznym wymiarze **24 183 godziny**. Zadanie realizowało 60 asystentów spełniających wymogi kwalifikacyjne na podstawie umów cywilno-prawnych.

Na realizację zadania z Funduszu Solidarnościowego wydatkowano kwotę **1.168.380,46 zł**, z tego: koszt godzin usług asystenckich – 1.143.081,15 zł, ubezpieczenie OC- 2.388,03 zł, obsługa realizacji zadania 2% - 22.911,28 zł.

5. Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka Wytechnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi od 2. do 16 r. życia z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art.5 i art.62 ww. ustawy).

Opiekunowie mieli możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytechnieniowej, które świadczone w formie **pobytu dziennego** – w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością.

Wsparciem objęto **19 osób** (wzrost o 6), w łącznym wymiarze **2 921 godzin**, z tego:

- 14 osób dorosłych – 2 121 godzin;
- 5 dzieci – 800 godzin.

Na zadanie wydatkowano kwotę **134.703,98 zł** (z tego: zadanie 132.054,49 zł, koszty obsługi 2.649,49 zł).

6. Program osłonowy przyjęty uchwałą nr LXV/855/2023 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Osłonowego „Wieloraczki 3+” w Suwałkach – celem programu jest zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom wychowującym troje i więcej dzieci urodzonych podczas jednego porodu. Zgodnie z przyjętymi zasadami pomoc finansowa przysługuje niezależnie od dochodu rodziny w wysokości 8.000 zł rocznie na 1 dziecko. Pomoc wypłaca się do 3 r. życia. W okresie sprawozdawczym wsparciem objęto **1 rodzinę** (trojaczki urodzone w 2024 r.). Na zadanie wydatkowano **24.000 zł** (rozdział 85295).

7. Program osłonowy przyjęty uchwałą nr VII/77/2024 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 października 2024 r. w zakresie zmniejszania wydatków mieszkańców Miasta Suwałk z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na lata 2025-2027. Celem programu jest niwelowanie skutków podwyżek opłat za odbiór odpadów komunalnych. Program skierowano do jednoosobowych gospodarstw domowych o dochodach nie przekraczających 4.500 zł netto. W okresie sprawozdawczym wpłynęło **1212 wniosków**, które zweryfikowano pod względem spełniania kryteriów dostępu określonych w § 3 uchwały. Strukturę wydatków z uwzględnieniem dochodu i kwoty świadczeń obrazuje poniższa tabela:

Dochód wnioskodawcy	Liczba osób*	Kwota świadczenia miesięcznie
---------------------	--------------	-------------------------------

do 3 000,00	518	30 zł
3 000,01 – 3 500,00	194	20 zł
3 500,01 – 4 000,00	79	15 zł
4 000,01 – 4 500,00	38	10 zł

Ogółem z programu skorzystało **738 osób** (wzrost o 619). Wydano 1224 informacji. Zrealizowano 6 969 świadczeń na kwotę **181.415 zł** (wzrost o 161.415 zł - rozdział 85295).

8. Ustalanie dochodów dla osób fizycznych, które zamierzają składać wnioski o przyznanie dofinansowania z NFOŚiGW lub wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w ramach **Programu „Czyste powietrze”**. W okresie sprawozdawczym przyjęto 120 wniosków, w wyniku prowadzonego postępowania wydano **120 zaświadczeń**.

9. Wydawanie zaświadczeń o sytuacji majątkowej i dochodowej – ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uzależnia przyznanie stypendium socjalnego od sytuacji dochodowej i majątkowej rodziny ubiegającego się potwierdzonej zaświadczeniem wydanym przez właściwy ośrodek pomocy społecznej.

W 2025 r. wydano 17 postanowień o odmowie wydania zaświadczenia, 2 zaświadczenia dotyczące sytuacji dochodowej i majątkowej rodziny i 76 zaświadczeń o niekorzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej.

10. Realizacja programu „Aktywny Samorząd” - finansowany ze środków PFRON.

Celem programu jest likwidacja barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

Kierowany jest głównie do osób niepełnosprawnych do 18 r. życia, kontynuujących naukę na poziomie wyższym, będących w wieku aktywności zawodowej, lub aktywnych zawodowo pomimo wieku emerytalnego.

W 2025 r. wydatkowano kwotę **85.474 zł** oraz **33.758,49 zł** koszty obsługi na kontynuację programu z 2024 r.

W ramach Programu na 2025 r. pozyskano kwotę **770.104 zł**, w tym:

- na realizację Modułu I i II – 723.109 zł,
- na obsługę, promocję i ewaluację programu – 46.995 zł.

Na realizację zadań wydatkowano kwotę **560.910 zł** i **379 zł** na obsługę zadania. Pozostałe 208.815 zł zostanie zrealizowane w 2026 r.

Z pomocy skorzystało **119 osób** w następujących obszarach:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową - 80 osób – 50 umów:

Obszar	Zadanie	Nazwa zadania	udzielono pomocy	
			liczba osób	kwota, w zł
Obszar A	Likwidacja bariery transportowej, z tego:		5	64.691,00
	zad. A ₁	pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób z dysfunkcją narządu ruchu	4	62,265,00
	zad. A ₂	pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu	1	2.426,00

	zad. A ₃	pomoc adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu w stopniu wymagającym korzystanie z usług tłumacza języka migowego	0	0,00
	zad. A ₄	przystosowanie samochodu dla osoby z dysfunkcją narządu słuchu w stopniu znacznym lub umiarkowanym	0	0,00
obszar B	likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, z tego:		27	181.635,00
	zad. B ₁	pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania - osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 r. życia) lub osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych	12	103.938,00
	zad. B ₂	dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	2	4.620,00
	zad. B ₃	pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania - osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku	0	0,00
	zad. B ₄	pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania - osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 r. życia) lub osoby ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy	13	73.077,00
obszar C	likwidacja barier w poruszaniu się, z tego:		11	211.702,00
	zad. C ₁	pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego napędzie elektrycznym	5	94.975,00
	zad. C ₂	pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	0	0,00
	zad. C ₃	pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości	4	101.893,00
	zad. C ₄	Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy co najmniej na III poziomie jakości	1	6.171,00
	Zad. C ₅	pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego	1	8.663,00
obszar D	Utrzymanie aktywności zawodowej - dofinansowanie pobytu dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu		7	17.242,00
obszar E	Dofinansowanie do energii elektrycznej- adresowany do osób ze stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 r. życia) korzystających z koncentratora tlenu lub respiratora (nie wymaga zawarcia umowy o dofinansowanie)		54	26.700,00

Moduł II:

- **Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym** - dofinansowano koszty nauki **40 osobom**, zawarto 70 umów na kwotę 221.139 zł.

11. Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” – Dostępne Mieszkanie, skierowany do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poruszających się na wózkach inwalidzkich w wieku do 65 roku życia. Celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych. Dofinansowanie do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku przyznano **1 osobie**. Koszt zadania **112.171 zł**, w tym koszty obsługi 5.341 zł

12. realizacja projektu „Mieszkanie bez barier poprawa dostępności na rzecz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w mieście Suwałki” współfinansowany w ramach Funduszy Europejskich dla Podlaskiego. Projekt polegał na możliwości uzyskania grantu w wysokości do 42.500 zł na dostosowanie mieszkań do potrzeb osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym osób z niepełnosprawnością, przewlekłe chorych i starszych. Z dofinansowania skorzystało 36 osób. Koszt zadania 977.439,15 zł z EFS (wydatek w UM, z tego 47.040 zł zrealizowano w 2026 r.) oraz obsługa zadania - **37.670,76 zł**, z tego 32.020,15 zł EFS (rozdział 852 95) .

13. Dodatki mieszkaniowe – od 1 stycznia 2016 r. Ośrodek przejął realizację zadania własnego gminy polegającego na ustalaniu uprawnień i wypłacie dodatków mieszkaniowych.

Z dodatków mieszkaniowych w okresie sprawozdawczym skorzystało 1.342 (spadek o 117) gospodarstw domowych, z tego:

Zasoby mieszkaniowe	Liczba gospodarstw domowych		Liczba świadczeń		Kwota wydatków	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Miasta Suwałki	539	516	5 156	4 997	1.620.532,69	1.668.150,80
Spółdzielni mieszkaniowych	644	577	5 929	5 540	1.495.549,30	1.339.041,43
inne	281	253	2 464	2 324	578.083,01	554.653,37
Razem	1464	1 346	13 549	12 861	3.694.165,00	3.561.845,60
Koszty obsługi	X	X	X	X	347.114,14	381.865,15

Łącznie na zadanie wydatkowano kwotę **3.943.710,75 zł** (spadek o 97.568,39 zł), w tym koszty obsługi 381,865,39 zł (rozdział 85215).

14. Realizacja Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z EFS Plus. Program skierowany do grup odbiorców spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 265 % kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej tj. 2.676,50 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 2.185,90 zł dla osoby w rodzinie. Polega na dostarczaniu osobom najuboższym pomocy żywnościowej w formie paczki składającej się z 16 produktów z 7 grup towarowych (artykuły warzywne i owocowe, artykuły skrobiowe, mleczne, mięsne, cukry, tłuszcze, dania gotowe). Zestaw dla jednego odbiorcy końcowego obejmuje artykuły spożywcze w łącznej ilości ok. 34 kg. Rolą Ośrodka była kwalifikacja osób spełniających ww. kryteria dochodowe. W wyniku współpracy z 7 kościołami zweryfikowano **919 osób** (wzrost o 267 osób) oraz wydano **420 skierowań** umożliwiających uzyskanie pomocy żywnościowej.

15. Bon energetyczny – forma jednorazowego wsparcia dla mniej zamożnych rodzin, która zastąpiła dodatek osłonowy. Realizację bonu rozpoczęto od 1 sierpnia 2024 r. Bon przysługiwał osobie w jednoosobowym gospodarstwie domowym, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu za 2023 r. nie przekraczała 2500 zł, natomiast w gospodarstwie wieloosobowym 1700 zł na osobę. Wartość bonu energetycznego w związku ze wzrostem rachunków za prąd/bonu energetycznego, gdy główne źródło ogrzewania jest zasilane prądem uzależniono od liczby członków w danym gospodarstwie domowym:

- osoba samotna – 300 zł/600 zł,
- gospodarstwo liczące od 2-3 osób – 400 zł/800 zł,

- gospodarstwo liczące od 4-5 osób – 500zł/1000 zł
- i liczące 6 i więcej osób – 600zł/1200 zł.

W okresie sprawozdawczym pomoc wypłacono 14 rodzinom, które wnioski o wypłatę bonu złożyły w 2024 r. Na zadanie wydatkowano kwotę **5 410,74 zł**, w tym koszty obsługi 157,59 zł (rozdział 85215).

16. Bon ciepłowniczy - ustawą z dnia 12 września 2025 r. o bonie ciepłowniczym oraz zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia wysokości cen energii elektrycznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1302) wprowadzono świadczenie pieniężne w postaci bonu ciepłowniczego skierowane do osób korzystających z ciepła dostarczanego przez system ciepłowniczy, w którym jednostkowa cena ciepła nie przekracza 170 zł/GJ oraz jeżeli przeciętny miesięczny dochód na członka gospodarstwa domowego nie przekraczał kwoty:

- 2 454,52 zł – dla gospodarstwa wieloosobowego,
- 3 272,69 zł – dla gospodarstwa jednoosobowego

Zgodnie z komunikatem Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Suwałkach, jednostkowe ceny ciepła stosowane w rozliczeniach z odbiorcami wynoszą, w poszczególnych grupach od 90,11zł/GJ do 104,35 zł/GJ i są niższe od progów wskazanych w ustawie.

Pomimo powyższego w 2025 r. wpłynęło **19 wniosków** o wypłatę bonu ciepłowniczego. Wszystkie wnioski w oparciu o art. 4 ustawy z dnia 18 grudnia 2025 r. o zmianie ustaw w celu usprawnienia mechanizmów wsparcia odbiorców energii elektrycznej i ciepła (Dz. U. z 2026 r., poz. 32) pozostawiono bez rozpoznania.

17. Prace społecznie użyteczne – przy współpracy z PUP realizowano uzupełniającą formę wsparcia dla osób długotrwale bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, systematycznie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Stanowią one element reintegracji zawodowej osób o najniższym statusie społecznym zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją. Celem tych prac jest aktywizacja zawodowa przygotowująca do wejścia na otwarty rynek pracy poprzez wdrażanie do systematyczności, punktualności, przestrzegania dyscypliny pracy oraz wyrabiania nawyków pozyskiwania środków na utrzymanie w ramach własnej pracy.

Spośród 44 osób - wstępnie zakwalifikowanych przez pracowników socjalnych - skierowanie do pracy otrzymało 20 osób, z tego:

- 12 osób wykonywało je przez okres, na jaki otrzymały skierowanie,
- 6 osób zostało skreślonych z listy uczestników z uwagi na brak współdziałania w rozwiązywaniu trudnej sytuacji, co spowodowało utratę świadczeń z pomocy społecznej,
- 1 osoba podjęła zatrudnienie,
- 1 osoba nie podjęła prac społecznie użytecznych.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę **75.103,20 zł** (w rozdziale 85295), z tego refundacja z FP wyniosła – 45.061,92 zł.

18. Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa uregulowana została w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, nazywana specustawą:

- 1) **sprawowanie nadzoru nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego.**
Instytucję opiekuna tymczasowego ustanawia się dla małoletniego obywatela Ukrainy, który przebywa na terytorium RP bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego. Opiekun reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad jego osobą i majątkiem. Ośrodek posiada wykaz opiekunów tymczasowych funkcjonujących na terenie Miasta. Na podstawie postanowień sądu objęto wsparciem 7 **opiekunów** tymczasowych **nad 7 dziećmi**. Pracownicy socjalni w ramach nadzoru nawiązywali kontakt, odbywali spotkania, ustalali oczekiwania, potrzeby i realne możliwości udzielenia pomocy. Łącznie odbyto 10 wizyt i 17 kontaktów telefonicznych (*wydatki bieżące MOPR*). Według stanu na 31 grudnia 2025 r. na terenie Suwałk przebywa 4 dzieci nad którymi pieczę sprawuje 4 opiekunów tymczasowych.

- 3) **świadczenia rodzinne i opiekuńcze** (art. 26 specustawy) - warunki przyznawania świadczeń oraz dokumentowania ich spełnienia z niewielkimi odstępstwami (do składu rodziny i dochodu nie wlicza się ojca, który pozostał na Ukrainie) pozostały niezmienione i są identyczne jak obowiązujące przy przyznawaniu świadczeń rodzinnych obywatelom Polski czy innym cudzoziemcom. W okresie sprawozdawczym przyznano:
 - a) zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – 33 dzieci (*spadek o 28*) - 300 świadczeń;
 - b) świadczenia pielęgnacyjne z tytułu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym:
 - dzieckiem – 8 osób – 65 świadczeń
 - dorosłym członkiem rodziny – 1 osoba – 12 świadczeń;
 - c) odprowadzono 77 składek z tytułu ubezpieczenia emerytalno-rentowego;
 - d) składki zdrowotne – 6 osób – 61 składek,
 - e) zasiłki pielęgnacyjne – 20 osób,
 - f) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 3 osoby – 3 świadczenia,
 - g) świadczenie rodzicielskie – 9 osób – 42 świadczenia

Łącznie wydatkowano **469.994,42 zł** oraz koszty obsługi **12.886,81 zł** (*Fundusz Pomocy – rozdział 85502 i 85513*)

- 4) **pomoc społeczna** – regulacje zwarte w art. 29 i 30 specustawy znacznie uprościły procedurę udzielania świadczeń. Nie wymagano przeprowadzania wywiadu środowiskowego umożliwiając korzystanie z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych po uzyskaniu nr PESEL o statusie UKR. Realizowano następujące świadczenia:
 - posiłki w szkole – 27 dzieci (*spadek o 15*) – 3 497 świadczeń na kwotę 27.976 zł;
 - zasiłek celowy na opłacenie posiłku w przedszkolu – 6 (*spadek o 1*) - 45 świadczeń na kwotę 4.236,50 zł;

Łącznie wydatkowano kwotę **32.212,50 zł** (*Fundusz Pomocy – dział 852*).

- 5) **Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027** – art. 33 specustawy potwierdza uprawnienie obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium RP do pomocy żywnościowej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym pod warunkiem spełnienia kryterium dochodowego (265%). Zweryfikowano **197 osób** (*123 osoby mniej*) oraz wydano **62 skierowania** umożliwiające uzyskanie pomocy żywnościowej.

- 1) W celu **promocji idei rodzicielstwa zastępczego** pracownicy Ośrodka wraz z rodzinami zastępczymi uczestniczyli w festynach, Paradzie Miejskiej oraz Marszu dla Życia i Rodziny pod hasłem „Przyszłość dzieci w naszych rękach”. Uczestnikom imprez przekazywano ulotki oraz balony. Ponadto w punktach informacyjnych przekazywano wiedzę na temat procedury kwalifikacyjnej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Najmłodszy uczestnicy mieli możliwość wzięcia udziału w przygotowanych zabawach plenerowych ze słodkim poczęstunkiem;
- 2) W ramach IV edycji ogólnopolskiej akcji „**Kurtki dla dzieci – podaruj dzieciom odrobinę ciepła**” Rada Lokalna 17600 Rycerzy Kolumba w Suwałkach zakupiła i przekazała w dniu 11 grudnia 2025 r. kurtki zimowe 78 dzieciom z rodzin pozostających w zainteresowaniu Ośrodka.
- 3) Samorząd uczniowski Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wincentego Witosa w Suwałkach we współpracy z Ośrodkiem jak co roku w dniu 5 grudnia zorganizował Mikołajkowy Słodki Turniej w Piłce Nożnej, na który biletem wstępu były słodycze. Pozwoliło to na przekazanie ok. 110 dzieciom z pieczy zastępczej i z rodzin objętych asystenturą paczek noworocznych oraz nagród z okazji organizowanych konkursów.

Łącznie Ośrodek w 2025 r. wydatkował kwotę 94.327.860,45 zł (wzrost o 4.075.826,84 zł), z tego:

- środki zewnętrzne stanowiły – 62.071.644,08 zł - 66 %,
- środki z budżetu samorządowego – 31.256.216,37 zł – 34 %,

w tym:

- 1) w dziale 851 – Ochrona zdrowia – **705.355,41 zł**;
- 2) w dziale 852 – Pomoc społeczna – **33.853.009,72 zł**;
- 3) w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – **1.756.994,80 zł**
- 4) w dziale 855 – Rodzina – **50.546.402,43 zł**;

oraz z:

- PFRON – **5.207.116,37 zł**,
- Funduszu Solidarnościowego – **1.303.084,44 zł**
- Fundusz Pracy – **394.703,40 zł** (rozdział 85322-349.641,48 zł i rozdział 85295 - 45.061,92 zł)
- Funduszu Pomocy – **529.173,73 zł**, z tego: (dział 852 – 32.212,50 zł, dział 853-14.080,00, dział 855 – 482.881,23 zł)
- Fundusze Europejskie dla Podlaskiego – **32.020,15 zł** (rozdział 85295)

IX. STRUKTURA WYDATKÓW W LATACH 2024/2025 PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

85154	Interwencja kryzysowa	709.472,37	699.992,91	98,66
	Projekt - Profilaktyka i działania uprzedzające mające na celu przeciwdziałanie wczesnej inicjacji środków psychoaktywnych i alkoholu	145.314,27	0	0,00
	Projekt- „Razem po zdrowe nawyki” – profilaktyka uzależnień osób 60+	109.998,65	0	0,00
85195	Pozostała działalność	8.580,00	5.362,50	62,50
85202	domy pomocy społecznej – Zakup usług przez	4.766.383,30	4.862.570,23	102,02

	jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego			
85203				
	Klub Senior +	104.292,29	140.631,22	134,84
	Rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027” – uchwała RM nr 62	7.194,60	14.378,40	199,85
	Schroniska dla bezdomnych	130.519,60	154.818,13	118,62
85205				
	Zespół Interdyscyplinarny		5.999,99	
	Program korekcyjno-edukacyjny		14.981,95	
	Program psychologiczno- terapeutyczny		6.999,75	
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej, w tym zwroty dotacji	302.327,66	376.406,76	124,50
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, w tym zwroty dotacji	1.306.207,45	1.573.835,19	120,49
85215	Dodatki mieszkaniowe	4.041.279,14	3.949.521,49	97,73
	Bon energetyczny	1.609.777,38	5.410,74	0,34
85216	Zasiłki stałe, w tym zwroty dotacji	3.554.150,56	4.601.138,82	129,46
85219	Ośrodki pomocy społecznej, w tym	9.260.887,77	11.185.194,55	120,78
	Rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027” – uchwała RM nr 62		1.450.695,95	
852-85219-3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	21.593,98	39.469,39	182,78
852-85219-3110	Świadczenia społeczne	16.964,25	13.033,88	76,83
852-85219-4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	6.380.353,09	7.704.954,87	120,76
852-85219-4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	408.876,21	447.664,61	109,49
852-85219-4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	1.162.370,20	1.387.213,47	119,34
852-85219-4120	Składki na Fundusz Pracy	100.769,27	116.490,74	115,60
852-85219-4170	Wynagrodzenia bezosobowe	12.020,00	9.150,00	76,12
852-85219-4210	Zakup materiałów i wyposażenia	178.266,11	275.382,36	154,48
852-85219-4220	Zakup środków żywności	1.348,38	1.436,74	106,55
852-85219-4260	Zakup energii	112.897,11	158.736,04	140,60
852-85219-4270	Zakup usług remontowych	39.389,66	116.353,43	295,39
852-85219-4280	Zakup usług zdrowotnych	5.565,00	2.070,00	37,20
852-85219-4300	Zakup usług pozostałych	442.080,08	556.523,93	125,89
852-85219-4340	Zakup usług remontowo-konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych	60.000,00	0,00	0,00
852-85219-4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	32.591,04	33.203,61	101,88
852-85219-4410	Podróże służbowe krajowe	44.376,94	49.341,28	111,87
852-85219-4430	Różne opłaty i składki	8.795,00	8.143,00	92,57
852-85219-4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	184.568,90	206.297,55	11,77
852-85219-4480	Podatek od nieruchomości	20.857,00	21.749,00	104,28
852-85219-4520	Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	7.042,98	10.192,98	144,73

852-85219-4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	3.239,08	1.275,72	39,39
852-85219-4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	13.077,55	10.455,90	79,95
852-85219-4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	3.845,94	16.056,05	417,48
85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania treningowe i wspomagane i ośrodki interwencji kryzysowej	64.148,85	60.590,47	94,45
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	3.168.572,36	3.288.528,12	103,79
85230	Pomoc w zakresie dożywiania, w tym zwrot dotacji	2.211.009,74	2.435.913,00	110,17
85231	Cudzoziemcy	15.660,00	26.166,00	167,09
	Dodatek osłonowy	1.129.609,85	0,00	0,00
	Program osłonowy – dopłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	20.000,00	181.415,00	907,08
	Program Senior+	41.266,51	38.874,33	94,20
	Utrzymanie ogrzewalni (małpki 937.122,88 + środki samorządowe)	903.873,09	1.040.914,94	115,16
	Program osłonowy „Wieloraczki +”	38.304,40	24.000,00	62,66
	Organizacja prac społecznie -użytecznych (FP-45.061,92 zł)	74.445,60	75.103,20	100,88
	System teleinformatyczny	14.000,00	13.799,37	98,57
	Program mieszkanie bez barier ... (EFS-32.020,15 zł)	0,00	37.670,76	0,00
85321	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	1.481.832,42	1.771.080,00	119,52
85322	Rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027” - dodatek motywacyjny (Fundusz Pracy) – uchwała RM nr 61	71.211,00	145.241,61	203,96
	Program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2025 r. (Fundusz Pracy)	0,00	112.905,00	0,00
	Rządowy Program wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2025” r. (Fundusz Pracy)	0,00	91.494,87	0,00
85395	Karta Polaka	151.536,00	59.598,00	39,33
	Dodatek węglowy – Covid-19	3.060,00	0,00	0
	Jednorazowe świadczenie pieniężne – 300 zł	10.403,85	0,00	0
	Refundacja podatku VAT -Covid-19	43.685,37	0,00	0
85501	Świadczenia wychowawcze, w tym zwroty dotacji z lat ubiegłych z odsetkami	49.316,92	59.000,00	119,63
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, w tym zwroty z odsetkami	40.186.590,89	42.356.231,07	105,40
85504	Wspieranie rodziny, w tym zwroty dotacji z odsetkami	439.339,92	428.386,99	97,51
	Asystent rodziny	302.677,22	360.760,05	119,19
	Rządowy Program wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2024” r. (Fundusz Pracy)	100.763,20	0,00	0
	Rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej” – dodatek motywacyjny- uchwała RM nr 63	35.899,50	67.626,94	188,38
85508	Rodziny zastępcze, w tym:	6.311.793,97	6.848.016,28	108,50
	Rządowy program „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej” – dodatek motywacyjny- uchwała RM nr 63	48.020,93	92.019,50	191,62
	Program wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 r. (Fundusz Pracy)	115.800,00	0,00	0

85510	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	381.578,50	248.672,94	65,17
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, w tym zwroty dotacji	1.002.784,14	1.047.158,19	104,43
85595	Zakup usług pozostałych -koszt pobytu w ZPO	125.328,26	76.816,68	62,29
	Razem	84.606.773,86	88.024.405,01	104,04

Szczegółową informację dotyczącą wykonania wydatków w podziale na poszczególne ich rodzaje (§) zawierać będzie sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Suwałki za 2025 r.

X. PORÓWNAWCZA STRUKTURA ZATRUDNIENIA W LATACH 2024/2025

Lp.	Stanowisko	w przeliczeniu na pełen etat wg stanu na dzień 31 grudnia	
		2024	2025
1.	Dyrektor	1	1
2.	z-ca Dyrektora	1	1
DZIAŁ FINANSOWO-KSIĘGOWY		10	10
3.	Główna księgowa	1	1
4.	z-ca Głównej księgowej	1	1
5.	St. Księgowa	3	2
6.	Księgowa	1	1
7.	Pomoc administracyjna	2	3
8.	Kasjer	1	1
9.	St. Inspektor	1	1
DZIAŁ KADR I ADMINISTRACJI		11	11
10.	Kierownik	1	1
11.	Sekretarka	1	1
12.	Sprzątająca	1	1
13.	Starszy Inspektor	1	1
14.	Inspektor	1	1
15.	Goniec	3	3
16.	Informatyk	1	2
17.	Starszy informatyk	1	0
18.	Konserwator-kierowca	1	1
DZIAŁ POMOCY INSTYTUCJONALNEJ		44	42
19.	Kierownik	1	1
20.	Pracownik socjalny	1	0
21.	Starszy pracownik socjalny	2	3
22.	Starszy specjalista pracy socjalnej	3	3
23.	Główny specjalista pracy socjalnej	1	1
24.	Główny specjalista	1	1
25.	Starszy inspektor	2	2
26.	Opiekunki	33	31
DZIAŁ POMOCY KRYZYSOWEJ		13,5	14
27.	Kierownik	1	1
28.	Psycholog	1	0,5
29.	Pracownik socjalny	1	2
30.	Starszy pracownik socjalny	0	0
31.	Specjalista pracy socjalnej	1	1
32.	Starszy specjalista pracy socjalnej	2	2
33.	Sprzątająca	0,5	0,5
34.	Opiekun - Ogrzewalnia	7	7
DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ		30	31
35.	Kierownik	1	1
36.	Pracownik socjalny	1	2

37.	Starszy pracownik socjalny	7	2
38.	Specjalista pracy socjalnej	3	7
39.	Starszy specjalista pracy socjalnej	11	12
40.	Główny specjalista pracy socjalnej	1	1
41.	Główny specjalista	1	1
42.	Młodszy asystent rodziny	2	3
43.	Asystent rodziny	2	2
44.	Starszy asystent rodziny	1	0
DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ		14	15
45.	Kierownik	1	1
46.	Psycholog	1	1
47.	Pedagog	1	1
48.	Pracownik socjalny	1	1
49.	Główny specjalista	1	1
50.	konsultant	2	2
51.	Młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	0	1
52.	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	3	2
53.	Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	4	5
DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I POMOCY MIESZKANIOWEJ		20	19
54.	Kierownik	1	1
55.	Starszy inspektor	8	8
56.	Inspektor	2	2
57.	Pomoc administracyjna	9	8
POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZĘKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI		8	8
58.	Przewodnicząca	1	1
59.	Sekretarz zespołu	1	1
60.	Starszy pracownik socjalny	1	1
61.	Pomoc administracyjna	5	5
Specjalista ds. pozyskiwania funduszy i realizacji projektów		1	1
Razem		154,5	154

Rok 2025 był kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, a także przyjętych do realizacji programów samorządowych, rządowych lub ministerialnych. Przy tak różnorodnych kategoriach osób i rodzin wymagających wsparcia głównym celem Ośrodka było wspieranie i łagodzenie trudnej sytuacji osób i rodzin nie tylko w formie materialnej, ale również poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób i rodzin.

XI. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2026 ROK

Na podstawie rozpoznania potrzeb MOPR opracował prognozę potrzeb oraz skutków finansowych związanych z realizacją zadań na 2026 rok, które zostały przedstawione w projekcie budżetu. Ośrodek realizuje zadania w oparciu o środki samorządowe, z dotacji celowej wojewody jak i pozyskuje z budżetu państwa i innych funduszy w ramach dostępnych programów.

Stopień zaspokojenia oraz potrzeby w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej przedstawiają poniższe tabele.

POMOC SPOŁECZNA

Rozdział 85202 „Domy pomocy społecznej”

Wykonanie w 2025 r. w zł	Przyznane środki na 2026 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
4.862.570,23	4.900.000	Pokrywanie kosztów pobytu za skierowanych mieszkańców do domów pomocy społecznej na terenie innych powiatów - zadanie własne gminy. Środki nie zabezpieczają potrzeb w zakresie opłat za skierowanych mieszkańców Suwałk. Obecnie Miasto Suwałki ponosi koszty utrzymania za 89 osób. W I kw. każdego roku dps-y zmieniają koszty utrzymania, w związku z czym braki w tym zakresie szacuje się na kwotę ok 350.000 zł.
16.750.564,38	16.502.136,11	Koszty utrzymania Domu Pomocy Społecznej w Suwałkach - zadanie własne powiatu – prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadlokalnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Placówka liczy 194 miejsca, w tym 16 osób dotowanych z budżetu wojewody i 178 dotowanych przez gminy kierujące, w tym Miasto Suwałki zobowiązane jest do pokrywania kosztu pobytu za 99 osób skierowanych po 1 stycznia 2004 r.

Rozdział 85203 „Ośrodki wsparcia”

Wykonanie w 2025 r. w zł	Przyznane środki na 2026 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb lub występujące potrzeby
1.611.962,37	1.473.378	Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - zadanie zlecone gminie. Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Filipowskiej 20D liczący 38 miejsc. 3 osobom odmówiono przyjęcia z uwagi na brak miejsc
1.351.440,60	1.377.802,00	Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Wojska Polskiego 9 – liczy 34 miejsca prowadzi ngo „Aktywni tak samo” na zlecenie jst. 1 osobie odmówiono z uwagi na brak miejsc
		Przyznane środki pokrywają potrzeby związane z działalnością ośrodków. Koszt 1 uczestnika – 2.929 zł miesięcznie (1010złx290%). Koszt ten na podstawie art. 51c ust.5 ustawy o pomocy społecznej może być zwiększony na uczestnika z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu o 30% tj. o 878,70 zł m-nie (2929złx30%) Ośrodki wsparcia są środowiskową formą pomocy półstacjonarnej, służącą utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji. Środki zabezpieczają potrzeby w tym zakresie. W trakcie roku podlegają weryfikacji w zależności od charakteru uczestników. Z analizy potrzeb wynika, iż występuje niewystarczająca liczba miejsc, ponieważ Ośrodek 4 osobom zmuszony był odmówić skierowań. Występuje potrzeba zwiększenia liczby miejsc w ośrodkach wsparcia.
334.951,78	336.745	Dzienny Dom Pobytu „Kalinka” – w strukturze Domu Pomocy Społecznej „Kalina” funkcjonuje ośrodek wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych. Dom liczy 15 miejsc. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby związane z działalnością ośrodka i zabezpieczają potrzeby mieszkańców w tym zakresie.

154.819	168.400	Oplata za pobyt mieszkańców Suwałk w schroniskach dla bezdomnych w ramach zawartych porozumień – Przyznane środki w 100% zabezpieczają potrzeby w zakresie schronienia w ośrodkach wsparcia dla bezdomnych. Obecnie pokrywane są koszty schronienia za 5 osób. Średni dzienny koszt pobytu wynosi ok.65 zł. Ponadto występuje obowiązek refundacji kosztów schronienia (średniorocznie 6 osób) udzielanego naszym mieszkańcom na terenie innych gmin.
193.883,95	184.489	Klub Seniora – zadanie własne gminy- ośrodek wsparcia, który funkcjonuje w strukturze MOPR, liczy 20 miejsc. Finansowany jest z budżetu samorządowego oraz środków pozyskiwanych w ramach programu wieloletniego Senior+ na lata 2021 - 2025. Z wsparcia ośrodka rotacyjnie korzysta 40 osób. Niedobory występują w dodatkach motywacyjnych finansowanych z budżetu wojewody.

Rozdział 85214 „Zasiłki i pomoc w naturze”

Wykonanie w 2025 r. w zł	Przyznane środki na 2026 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
1.570.387,65	1.725.500	Zasiłki i pomoc w naturze - zadanie własne gminy – przyznane środki głównie przeznaczone są na pomoc o charakterze obligatoryjnym, tzn. zasiłki okresowe (przyznawane w wysokości 50 % różnicy kryterium dochodowego rodziny, a posiadanym dochodem), które zabezpieczane są z dotacji wojewody w wys. 1.203.000 zł. Obecnie zabezpieczają potrzeby. Pozostała kwota z budżetu samorządowego zabezpieczy realizację: posiłków dla osób, których dochód przekracza 200% kryterium dochodowego, sprawianie pochówków oraz zakup odzieży i obuwia dostosowanej do pory roku. W ramach wolnych środków ok.12.500 zł/mnie sukcesywnie będą realizowane świadczenia o charakterze fakultatywnym: zasiłki celowe, na zakup opału, leków oraz prowadzenie doraźnych działań osłonowych.

Rozdział 85216 „Zasiłki stałe”

Wykonanie w 2026 r. w zł	Przyznane środki na 2025 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
4.571.744,89	4.041.000	Zasiłki stałe - zadanie własne gminy dotowane z budżetu wojewody. Średniorocznie z zasiłków stałych korzysta ok. 450 osób niepełnosprawnych. W 2025 r. liczba świadczeniobiorców pozostaje na porównywalnym poziomie. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby na poziomie 88%. Braki w tym zakresie szacuje się na kwotę 531.000 zł. O zabezpieczenie brakujących środków Ośrodek będzie występował o Wojewody Podlaskiego.

Rozdział 85219 „Ośrodki pomocy społecznej”

Wykonanie w 2025 r. w zł	Przyznane środki na 2026 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
11.185.194,55	10.475.231	Zadanie własne gminy/powiatu – środki przeznaczone na utrzymanie infrastruktury MOPR oraz obsługę zadań należących do właściwości Ośrodka, powiatowego centrum pomocy rodzinie, organizatora pieczy zastępczej oraz innych zadań zleconych Ośrodkowi. Przyznany budżet zabezpiecza utrzymanie infrastruktury na dotychczasowym poziomie.

Rozdział 85220 „Mieszkania treningowe i wspomagane”

Wykonanie w 2025 r. w zł	Przyznane środki na 2026 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
45.159,30	60.080	Zadanie własne powiatu - zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej, którzy osiedlają się na terenie m. Suwałki. Na terenie miasta

		funkcjonują 2 mieszkania treningowe o łącznej liczbie miejsc 7.
15.431,17	18.200	Zadanie własne gminy - wsparcie dla osób niepełnosprawnych w szczególności dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W m. Suwałki funkcjonuje jedno mieszkanie wspomagane o liczbie 3 miejsc.

Rozdział 85228 „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze”

Wykonanie w 2025 r. w zł	Przyznane środki na 2026 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
3.067.241,92	3.885.151	Zadanie własne gminy – zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Przyznane środki zabezpieczają potrzeby ok. 190 osób (wzrost o 40 osób) wymagających tej formy pomocy.
221.286,20	173.000	Zadanie zlecone gminy – zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Przyznane środki nie zabezpieczają potrzeby 16 osób wymagających pomocy. Braki szacuje się na 60.000 tys. zł, o które Ośrodek wystąpi do Wojewody Podlaskiego

Rozdział 85230 „Pomoc w zakresie dożywiania”

Wykonanie w 2025 r. w zł	Przyznane środki na 2026 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
2.400.000	2 115.500	Program rządowy na lata 2024 - 2028 „Posiłek w szkole i w domu” realizowany jest poprzez wydawanie gorącego posiłku, w szczególności niepełnosprawnym chorym oraz dzieciom i młodzieży szkolnej w czasie nauki. Daje również dyrektorom szkół możliwość obejmowania dzieci wyrażających chęć zjedzenia posiłku do 20% ogółu żywionych dzieci na podstawie decyzji MOPR. Ponadto pomoc realizowana jest w formie dowozu posiłku oraz świadczenia pieniężnego na zakup posiłków lub żywności. Potrzeby oszacowano na 2.400.000 zł, występują braki w kwocie 284.500 zł. Podjęto działania w celu pozyskania brakującej kwoty z budżetu wojewody, z uwzględnieniem zmniejszenia udziału własnego do 20%. Ok. 1,8 tys. osób wymaga pomocy w zabezpieczeniu posiłku bądź środków na podstawowe produkty żywnościowe.

Rozdział 85295 „Pozostała działalność”

Wykonanie w 2025 r. w zł	Przyznane środki na 2025 r. w zł	Zadanie - stopień zaspokojenia potrzeb
75.103,20	113.040	Przyznane środki pozwalają na aktywizację zawodową osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej poprzez organizację prac społecznie-użytecznych/10godzin tygodniowo na każdego uczestnika dla 10 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym. Środki zabezpieczają potrzeby, dają możliwość zrealizowania 3600 godzin, przy czym koszt 1 godziny 31,40 zł. Środki refundowane z FP w 60%.

WSPARCIE RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Rozdział 85504 „Wspieranie rodziny”

Wykonanie w 2025 r. w zł	Przyznane środki na 2026 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
428.386,99	524.442	Opieka asystenta rodziny – zadanie własne gminy wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz koordynacja poradnictwa dla kobiet w ciąży i ich rodzin z ustawy „Za życiem”. Pracownik socjalny na podstawie dokonanego rozpoznania w środowisku może kierować wnioskiem do kierownika MOPR o objęcie rodziny naturalnej opieką asystenta rodziny, która przeżywa trudności opiekuńczo wychowawcze. Asystent przydzielany jest również na wniosek sądu.

		Przyznanie asystenta kobiecie w ciąży lub wychowującej niepełnosprawne dziecko następuje na jej wniosek. Obecnie zatrudnia się 5 asystentów, którzy obejmują opieką nie więcej niż 15 rodzin.
--	--	---

Rozdział 85508 „Piecza zastępcza”

Wykonanie w 2025 r. w zł	Przyznane środki na 2026 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
4.456.367,24	5.046.123	Rodzinna piecza zastępcza - zadanie własne powiatu - ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na samorządy powiatowe obowiązek organizacji pieczy zastępczej, a w związku z tym rozwoju infrastruktury rodzinnej pieczy zastępczej w celu zapewnienia opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej. Do zadań tych należy, w szczególności: ponoszenie kosztów utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, wypłata wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym, rodzinom pomocowym, pomocom przy sprawowaniu opieki i czynnościach gospodarskich, ponoszenia kosztów utrzymania i remontów lokali, w których zamieszkują zawodowe rodziny zastępcze, organizacja szkoleń oraz wsparcie i opieka koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Niezbędne jest tworzenie zawodowych rodzin zastępczych, poprzez udostępnianie bazy lokalowej ewentualnym kandydatom do pełnienia tych funkcji, rozważenia wymaga wysokość wynagrodzeń, które na poziomie minimalnego wynagrodzenia nie rekompensują zaangażowania w sprawowanie opieki, a także zwiększenia liczby koordynatorów, tak by zapewnić wskaźnik 15 rodzin/koordynatora.
1.756.835,58	1.706.469	Koszt utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów -miasto zobowiązane jest do ponoszenia kosztów za 63 dzieci oraz przysługujących dodatków, wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych, rodzin pomocowych, osób do pomocy przy opiece nad dzieckiem i przy pracach gospodarskich, utrzymania lokalu, przeprowadzenia niezbędnego remontu oraz wsparcia koordynatora. Środki zabezpieczają dotychczas zawarte porozumienia, nie pozwalają na umieszczenie kolejnych dzieci.
265.213,13	313.762	Usamodzielnianie wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej - zadanie własne powiatu. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące wypłaty pomocy z tytułu usamodzielnienia, tj. kontynuowanie nauki, jednorazowe świadczenia pieniężne oraz pomoc rzeczową wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze. Aktualnie procesowi usamodzielnienia podlega 23 wychowanków. W rb. uzyska pełnoletność kolejnych 15 wychowanków.
369.505,96	476.238	Koszt utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej z terenu innych powiatów. Na terenie miasta przebywa 24 dzieci dla, których organizator rodzinnej pieczy zastępczej w m. Suwałki zobowiązany jest zorganizować i zapewnić pieczę zastępczą. Realizacja zadania odbywa się na podstawie zawartych porozumień. Poniesione koszty podlegają refundacji i stanowią dochód miasta

Rozdział 85 510 „Placówki opiekuńczo - wychowawcze”

Wykonanie w 2025 r. w zł	Przyznane środki na 2026 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
93.924,97	137.653	Usamodzielnianie wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej - zadanie własne powiatu. Środki zabezpieczają potrzeby na bieżące wypłaty pomocy z tytułu usamodzielnienia, tj. kontynuowanie nauki, jednorazowe świadczenia pieniężne oraz pomoc rzeczową wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo wychowawcze. Aktualnie programy usamodzielnienia realizuje 6 wychowanków. W rb. uzyska pełnoletność 4 wychowanków.
154.747,97	162.000	Pokrywanie kosztów pobytu dzieci z m. Suwałki w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – zadanie własne powiatu. W instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało na dzień 31.12.2025 r.- 3. dzieci. Przyznane środki pozwalają na pokrycie kosztów wyłącznie obecnie

		przebywających dzieci.
Dom nr 1 2.106.223,00	2.074.137,00	Koszty utrzymania placówek opiekuńczo wychowawczych - Dom nr 1 i nr 2 w Suwałkach - zadanie własne powiatu. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci i młodzieży. Domy liczą po 14 miejsc. Przyznane środki zabezpieczają aktualne potrzeby placówek.
Dom nr 2 1.935.026,10	2.186.315,00	

Rozdział 85 595 „Zakłady Pielęgnacyjno-Opiekuńcze”

Wykonanie w 2025 r. w zł	Przyznane środki na 2026 r. w zł	Zadanie – stopień zaspokojenia potrzeb
76.816,68	77.000	Zadanie własne gminy/powiatu - na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych ponoszono opłaty z tytułu zakwaterowania i wyżywienia za 1 dziecko pozbawionych opieki rodzicielskiej skierowanych postanowieniem Sądu Rejonowego w Suwałkach III Wydział Rodzinny i Nieletnich do Zakładu Pielęgnacyjno - Opiekuńczego Psychiatrycznego dla Dzieci i Młodzieży będącego jednostką organizacyjną Ośrodka Leczniczego - Rehabilitacyjnego „Pałac Kamieniec”. Obecnie koszt utrzymania 1 dziecka – 6.401,39 zł. Wobec powyższego braki nie występują.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Suwałkach
mgr Leszek Lewoc

Raport z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2016 - 2025

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki do roku 2025 (stanowiąca załącznik do uchwały Rady Miejskiej nr XXIII/281/2016 z dnia 28 września 2016 r.) przewiduje w ramach monitoringu i ewaluacji przedstawienie realizacji zadań w roku 2021 i 2026 według stanu na rok 2020 i 2025.

W związku z powyższym przewidziano matrycę celów według której należy przeprowadzić ewaluację.

Realizacja Strategii, to systemowa i ciągła praca wielu instytucji wskazanych w tym dokumencie, między innymi:

- Urzędu Miejskiego w Suwałkach i wskazanych Wydziałów,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach,
- Domu Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach,
- Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Suwałkach,
- Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach,
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach,
- organizacji pozarządowych.

Elementami wykonawczymi do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki są również programy, projekty i przedsięwzięcia realizowane w tym okresie przez Miasto i jednostki organizacyjne samorządu, na przykład Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej, Program Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, a także uchwalane Miejskie Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach.

Wskazane zostały do realizacji następujące cele strategiczne:

1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych.
2. Budowanie systemu działań wspomagających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych, starszych i ich rodzin.
3. Opieka nad dzieckiem i rodziną, w tym rodziną dysfunkcyjną.
4. Zapobieganie ubóstwu i marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
5. Promocja i profilaktyka zdrowia lokalnej społeczności.
6. Wzmacnianie potencjału kadr pomocy społecznej.

Realizacja tych celów jest możliwa przy ścisłej współpracy wszystkich podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii. Zmieniająca się rzeczywistość, otoczenie, nowe wyzwania, a także zmiany w prawie oraz spowodowane sytuacjami kryzysowymi (epidemia COVID-19, konflikt zbrojny na Ukrainie) wymusiły nowe rozwiązania i czasami inne podejście do realizacji wyznaczonych celów.

Analiza obejmuje porównanie danych z roku bazowego 2015 oraz lat ewaluacyjnych 2020 i 2025. Przedstawione poniżej dane usystematyzowane są według zaproponowanego w Strategii schematu. Celem niniejszego raportu jest ocena skuteczności podejmowanych działań oraz identyfikacja kluczowych efektów realizacji strategii, a także wniosków stanowiących wskaźniki do dalszej realizacji zadań.

Cel strategiczny 1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych¹					
Nazwa wskaźnika	wskaźniki roku bazowego	wskaźniki w roku ewaluacji			
		2020		2025	
	2015	zakładane	zrealizowane	zakładane	zrealizowane
1. Stopa bezrobocia	8,40%	8,10%	6,10 %	8,10	6,4%
2. Ogólna liczba bezrobotnych/Liczba długotrwale bezrobotnych / bezrobotnych niepełnosprawnych	2379/1118/292	2230/1040/286	1814/715/149	2230/1040/286	1757/805/154
3. Bezrobotni z prawem do zasiłku	400	390	333	380	229
4. Liczba badań , analiz	3	3	1	3	1
5. Bezrobocie jako powód przyznania pomocy społecznej- liczba rodzin	1224	1000	591	1000	507
6. Liczba kierunków zawodowych na poziomie wyższym/średnim	14/3	14/3	3/18	14/3	21/21
7. Liczba współpracujących pracodawców	350	370	442	400	466
8. Liczba osób korzystających z zatrudnienia wspieranego -subsydiowanego/w tym niepełnosprawnych	849/41	850/42	125/6	850/42	186/3
9. Poradnictwo specjalistyczne dla osób bezrobotnych – liczba osób (porady indywidualne i grupowe)	605	655	479	705	538
10. Liczba uczestników w projektach aktywizujących bezrobotnych	304	310	203	308	114
11. Liczba osób wykonujących prace społecznie - użyteczne	44	45	16	48	19
12. Liczba informacji zawodowych (informacje indywidualne/ grupowe)	514	560	1325	600	178/230
13. Liczba uczestników Programu Aktywizacji i Integracji	10	10	0	10	0
14. Liczba umów w ramach programu „Aktywny Samorząd”	18	20	47	22	120
15. Liczba przeszkolonych bezrobotnych	88	95	26	100	36
16. Liczba osób, które rozpoczęły własną działalność gospodarczą	92	90	95	88	92
17. Liczba spółdzielni socjalnych	8	3	13	2	5
18. Liczba CIS i KIS/Liczba uczestników	1/35	2/70	1/20	2/70	1/0

¹ Źródło pozyskiwania danych: pkt: 1-4, 7-10, 12-13,15-16 PUP; pkt: 6-PUP,UM WO5, pkt 11 – PUP i MOPR; pkt 14-MOPR 6 – dane UM WO; pkt 17 dane ROPS Białystok Przedsiębiorstwa społeczne w Województwie Podlaskim; pkt 18 - WSSiZ

Cel strategiczny 1 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych został zrealizowany w wymiarze ogólnym, co potwierdza spadek stopy bezrobocia oraz zmniejszenie liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

W okresie objętym analizą nastąpiła poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy. Stopa bezrobocia uległa obniżeniu z poziomu 8,4% w roku bazowym do 8,1% w 2020 r., a następnie do 6,4% w 2025 r., co oznacza przekroczenie zakładanych wartości docelowych.

Równocześnie odnotowano spadek ogólnej liczby bezrobotnych z 2379 osób w 2015 r. do 1814 w 2020 r. oraz 1757 w 2025 r. Zmniejszeniu uległa także liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych. W przypadku osób długotrwale bezrobotnych zaobserwowano znaczącą poprawę w 2020 r., natomiast w 2025 r. nastąpił niewielki wzrost w porównaniu do roku 2020, co wskazuje na utrzymujące się trudności tej grupy w powrocie na rynek pracy.

Istotnej poprawie uległ wskaźnik dotyczący liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia. Liczba ta zmniejszyła się z 1224 rodzin w 2015 r. do 591 w 2020 r. oraz 507 w 2025 r. Oznacza to ponad 50-procentowy spadek w stosunku do roku bazowego i potwierdza pozytywny wpływ działań aktywizacyjnych na sytuację bytową mieszkańców.

Działania z zakresu poradnictwa specjalistycznego oraz informacji zawodowej były realizowane w sposób ciągły, jednak liczba osób objętych wsparciem była niższa od zakładanej. Szczególnie niski poziom realizacji dotyczył szkoleń zawodowych dla osób bezrobotnych, co może ograniczać dopasowanie kompetencji do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Jednocześnie odnotowano rozwój oferty edukacyjnej, w szczególności na poziomie średnim i wyższym, co należy ocenić pozytywnie w kontekście długofalowej poprawy sytuacji zawodowej mieszkańców.

Liczba osób rozpoczynających działalność gospodarczą utrzymywała się na stabilnym i relatywnie wysokim poziomie w całym okresie objętym analizą, świadczy to o skuteczności działań wspierających przedsiębiorczość indywidualną.

Rozwój ekonomii społecznej, w tym spółdzielni socjalnych oraz centrów i klubów integracji społecznej, przebiegał wolniej od zakładanego. W 2025 r. funkcjonował jeden podmiot CIS/KIS bez aktywnych uczestników, co wskazuje na ograniczoną efektywność tego narzędzia.

Systematycznie wzrastała liczba pracodawców współpracujących z instytucjami rynku pracy – z 350 w 2015 r. do 466 w 2025 r., przekraczając wartości zakładane w strategii. Wskaźnik ten należy uznać za jeden z najlepiej zrealizowanych i kluczowych dla trwałej aktywizacji zawodowej.

Analiza wykazała niski poziom realizacji części instrumentów aktywizacji zawodowej, w szczególności:

- zatrudnienia wspieranego i subsydiowanego,
- liczby uczestników projektów aktywizujących,
- liczby osób podejmujących prace społecznie użyteczne, które realizuje tylko 1 podmiot (MOPR),
- Programu Aktywizacji i Integracji, który w latach 2020 i 2025 nie był realizowany, bowiem w 2019 r. odstąpiono od jego realizacji z uwagi na trudności związane ze zrekrutowaniem grupy docelowej, która rokowałaby efektywność zatrudnieniową.

Wartości zrealizowane w tych obszarach znacząco odbiegały od założeń strategicznych, co wskazuje na potrzebę rewizji form i zakresu stosowanych narzędzi aktywizacji.

Do obszarów, w których odnotowano pozytywne efekty realizacji strategii, należy zaliczyć:

- systematyczny wzrost liczby współpracujących pracodawców,
- znaczący rozwój oferty edukacyjnej i kierunków kształcenia zawodowego,

- bardzo dobrą realizację programu „Aktywny Samorząd”, szczególnie istotnego dla osób z niepełnosprawnościami,
- utrzymanie stabilnego poziomu osób podejmujących działalność gospodarczą.

W kolejnych dokumentach należy uwzględnić działania skoncentrowane na osobach o największych barierach zatrudnieniowych (długotrwale bezrobotnych) i realizacji instrumentów aktywnej polityki rynku pracy, w szczególności projektów aktywizujących, zatrudnienia subsydiowanego, szkoleń zawodowych oraz programów integracyjnych.

Cel strategiczny 2. Budowanie systemu działań wspomagających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych, starszych i ich rodzin²					
Nazwa wskaźnika	wskaźniki roku bazowego	wskaźniki w roku ewaluacji			
		2020		2025	
	2015	zakładane	zrealizowane	zakładane	zrealizowane
1. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w dodatkowych zajęciach edukacyjnych	8280	8200	7135	8200	5488
2. Liczba zorganizowanych imprez na rzecz osób niepełnosprawnych/liczba uczestników	17/1804	19/1985	24/3026	20/2183	67/6934
3. Liczba dzieci niepełnosprawnych w szkołach klasach i grupach integracyjnych	416	430	469	450	790
4. Liczba porad / liczba dzieci poddanych terapii	636/361	710/430	1785/476	750/450	557/99
5. Liczba Środowiskowych Domów Samopomocy/liczba uczestników	2/73	2/73	2/77	2/75	2/80
6. Liczba WTZ/liczba uczestników	1/49	2/55	1/45	2/60	1/45
7. Liczba klubów/dziennych domów pobytu dla seniorów/liczba uczestników	2/0/30	2/1/60	2/1/124	4/1/100	6/1/577
8. Liczba mieszkań treningowych/wspieranych	3/0	4	3/1	4	2/1
9. Liczba uczestników turnusów rehabilitacyjnych	152	180	94	200	396
10. Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	38	40	33	45	9
11. Liczba przewozów osób niepełnosprawnych	18591	19000	8109	20000	6198
12. Liczba imprez z zakresu kultury, sportu, rekreacji, turystyki i wypoczynku, dofinansowanych ze środków PFRON	20	22	2	24	8
13. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w	41	43	52	45	144

² Źródło pozyskiwania danych: pkt 1,3-4 - UM WO; pkt 2 – DPS „Kalina”, UM WSSiZ i WO; pkt 5-6,8-9, 12-20 – MOPR; pkt 7 – MOPR i UM WSSiZ; pkt 10 – DPS „Kalina”; pkt 11- UM WSSiZ; pkt 21 - SP SP ZOZ w Suwałkach dane niekompletne; pkt 22-23 - SP SP ZOZ w Suwałkach

komunikowaniu się, dofinansowanych ze środków PFRON i EFdWP					
14. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi (w tym asystencją osobistą)	237	240	253	240	306
15. Liczba osób sprawujących opiekę nad niepełnosprawnym członkiem rodziny (w tym opieka wytchnieniowa)	527	600	467	700	642
16. Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny	466	500	474	520	614
17. Liczba osób w domach pomocy społecznej	166	170	207	175	215
18. Liczba osób pobierających zasiłki pielęgnacyjne	2036	1900	2011	1800	2425
19. Liczba osób pobierających zasiłki stałe	545	550	435	560	432
20. Liczba osób niepełnosprawnych objęta świadczeniami z pomocy społecznej	1223	1250	900	1300	823
21. Liczba osób objętych opieką pielęgniarstwa środowiskowego (opieka długoterminowa i opieka paliatywna).	194	200	183	200	79
22. Liczba ZPO/liczba miejsc	1/40	1/40	1/65	1/40	1/70
23. Liczba ZOL/liczba miejsc	1/14	2/30	1/22	2/30	3/50

Analiza danych wskazuje, że Cel strategiczny 2: Budowanie systemu działań wspomagających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych, starszych i ich rodzin - był realizowany w szerokim zakresie, jednak stopień osiągnięcia poszczególnych wskaźników jest zróżnicowany.

W wielu obszarach odnotowano znaczący wzrost liczby działań i beneficjentów, często przekraczający wartości planowane, co świadczy o rosnących potrzebach społecznych oraz skutecznym reagowaniu systemu wsparcia. Jednocześnie część wskaźników nie osiągnęła zakładanych poziomów, co mogło wynikać m.in. z ograniczeń kadrowych, finansowych, demograficznych, a także skutków pandemii COVID-19 i zmian w systemie świadczeń społecznych.

Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w dodatkowych zajęciach edukacyjnych systematycznie malała, a w 2025 r. zrealizowano jedynie 5488 uczestników wobec zakładanych 8200. Spadek ten może być związany z niżem demograficznym lub korzystaniu z alternatywnych innych form wsparcia.

Natomiast liczba dzieci niepełnosprawnych w klasach i grupach integracyjnych znacznie wzrosła (do 790 wobec zakładanych 450), co potwierdza rozwój edukacji włączającej oraz zwiększoną dostępność tej formy kształcenia.

Dane wskazują na znaczący wzrost liczby udzielanych porad, co potwierdza rosnące zapotrzebowanie na specjalistyczne wsparcie terapeutyczne.

Pozytywnie należy ocenić dynamiczny wzrost liczby imprez na rzecz osób niepełnosprawnych oraz liczby ich uczestników. W 2025 r. zorganizowano 67 imprez z udziałem 6934 uczestników, przy zakładanych 20 imprezach i 2183 uczestnikach. Oznacza to bardzo wysoki poziom realizacji wskaźnika, świadczący o dużej aktywności organizatorów i wysokim zapotrzebowaniu społecznym.

Wsparcie instytucjonalne i środowiskowe w formie środowiskowych domów samopomocy utrzymywały stabilny poziom funkcjonowania, z niewielkim wzrostem liczby uczestników. Liczba placówek została utrzymana zgodnie z założeniami, natomiast liczba uczestników (80 wobec zakładanych 75) wskazuje na pełne wykorzystanie potencjału placówek.

W przypadku Warsztatów Terapii Zajęciowej cele nie zostały w pełni osiągnięte, co wskazuje na potrzebę intensyfikacji działań w obszarze usamodzielniania osób z niepełnosprawnościami. Liczba mieszkań treningowych i wspieranych osiągnęła wskaźnik malejący adekwatny do występujących potrzeb i zainteresowania beneficjentów.

Bardzo dynamiczny wzrost odnotowano w zakresie klubów i dziennych domów pobytu dla seniorów, zarówno pod względem liczby placówek, jak i uczestników, co potwierdza trafność kierunku rozwoju usług senioralnych. Osiągnięto znaczące przekroczenie wskaźników – 6 placówek i 577 uczestników wobec zakładanych 4 placówek i 100 uczestników, co jest odpowiedzią na bardzo duże zapotrzebowanie na tę formę wsparcia.

Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz asystencją osobistą przekroczyła zakładane wartości, podobnie jak opieka wytchnieniowa, co należy ocenić bardzo pozytywnie.

Opieka pielęgniarstwa środowiskowej oraz liczba osób objętych opieką długoterminową i paliatywną była istotnie niższa od planowanej, co nie oznacza spadku realizacji usług. Dane niepełne, nie obejmują działalności w tym zakresie POZ i Niepublicznego Zakładu Pielęgniarskiego w Suwałkach.

Znacząco wzrosła i przekroczyła pierwotne założenia infrastruktura w postaci ZOL i ZPO. Zarówno liczba placówek, jak i liczba miejsc została przekroczona, co odzwierciedla pozytywny rozwój zaplecza opieki długoterminowej.

Liczba mieszkańców w domach pomocy społecznej w 2025 r. (215) przekroczyła zakładany poziom (175), co wskazuje na rosnące zapotrzebowanie na opiekę całodobową, a tym samym utrzymanie infrastruktury pomocy instytucjonalnej.

Zauważalne są istotne rozbieżności między planowanymi, a zrealizowanymi wskaźnikami dotyczącymi zasiłków. Wzrost liczby osób pobierających zasiłki pielęgnacyjne może wynikać głównie ze zmian demograficznych i braku uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego czy wzrostu osób z niepełnosprawnością.

Natomiast spadek liczby osób objętych świadczeniami z pomocy społecznej oraz opieką pielęgniarstwa może świadczyć zarówno o zmianach systemowych, jak i o przechodzeniu części beneficjentów do innych form wsparcia lub usamodzielnianiu się.

Reasumując najlepiej zrealizowano działania związane z integracją społeczną, wsparciem seniorów, usługami opiekuńczymi, likwidacją barier oraz rozwojem infrastruktury opiekuńczej.

Dane wskazują na ewidentny wzrost zapotrzebowania na świadczenia o charakterze usługowym, wspierającym i pomocowym, a zwłaszcza na poradnictwo, usługi opiekuńcze, całodobową opiekę w domach pomocy społecznej, uczestnictwo w ośrodkach wsparcia. Zapotrzebowanie na tego rodzaju formy pomocy świadczy o dążeniu do poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i w podeszłym wieku.

Systematyczna likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wpływa na wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, umożliwia im łatwiejsze funkcjonowanie oraz zapobiega izolacji i wykluczeniu społecznemu i zawodowemu. Znaczący spadek w likwidacji barier komunikacyjnych wynika z przejęcia przez SOSW przewozu uczniów we własnym zakresie.

Najslabsze wyniki osiągnięto w obszarze wolontariatu oraz części świadczeń zdrowotnych.

Nowa strategia powinna koncentrować się na wzmacnianiu systemu usług środowiskowych, rozwoju mieszkalnictwa wspieranego jako alternatywy dla opieki instytucjonalnej. Pozytywne doświadczenia w obszarze wsparcia, integracji i aktywizacji seniorów powinny zostać utrzymane i rozszerzane.

Cel strategiczny 3. Opieka nad dzieckiem i rodziną, w tym rodziną dysfunkcyjną ³					
Nazwa wskaźnika	wskaźniki roku bazowego	wskaźniki w roku ewaluacji			
		2020		2025	
	2015	zakładane	zrealizowane	zakładane	zrealizowane
1. Liczba kontraktów socjalnych/liczba osób w rodzinach	140/1665	160/1750	112/224	180/2000	167/443
2. Liczba rodzin objętych opieką asystenta/liczba planów pracy z rodziną	24/25	45/45	42/41	50/60	81/75
3. Liczba udzielonych porad	1039	1050	994	1100	1411
4. Liczba osób objętych terapią indywidualną/liczba sesji	7/29	10/60	4/24	10/60	2/9
5. Liczba grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej/ liczba uczestników	2/49	2/45	2/18	2/45	1/10
6. Liczba osób korzystających z terapii dla rodzin z problemem alkoholowym indywidualana/ grupowa	14/198	15/200	73/104	15/200	107/127
7. Liczba uczestników zajęć w świetlicach przyszkolnych	1201	1100	965	1000	1354
8. Liczba placówek wsparcia dziennego/ liczba dzieci	6/200	6/200	5/158	6/200	10/268
9. Liczba osób objętych programem Suwalska RODZINA PLUS/ Suwalska Karta Mieszkańca	4307/0	5000/0	0/30142	5200	0/28704
10. Osoby korzystające z Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny	1713	2500	3125	3000	12174
11. Liczba wolontariuszy pracujących w obszarze pomocy społecznej	19	25	49	30	9
12. Liczba wychowawców podwórkowych/liczba dzieci	4/15	6/25	0/0	7/30	5/75
13. Liczba zawodowych rodzin zastępczych	10	15	10	20	11
14. Liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	196	200	223	204	280
15. Liczba uczestników szkoleń na kandydatów rodziców zastępczych	12	14	8	16	24
16. Liczba udzielonych porad rodzinom zastępczym	138	150	151	150	439
17. Liczba koordynatorów/ liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora	6/95	6/95	7/112	6/95	8/128

³ Źródło pozyskiwania danych: pkt 1-2, 4-5, 13-18 i 20-22 - dane MOPR, pkt 3 – MOPR, nieodpłatna pomoc prawna; pkt 7 – dane UM WO; pkt 6,8-10 i 12 – dane UM WSSiZ; pkt 7 – UM WO; pkt 11– DPS „Kalina”; pkt 19- ZBM TBS Sp.z o.o.

18. Liczba mieszkań treningowych/ liczba wychowanków, którym udzielono pomocy mieszkaniowej	4/9	4/11	2/5	4/11	2/2
19. Liczba wychowanków, którym przyznano lokal socjalny	2	2	0	2	0
20. Liczba wychowanków realizujących programy usamodzielnienia	78	86	64	86	97
21. Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych/liczba miejsc	1/30	1/30	1/30	2/22	2/28
22. Liczba dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	36	30	38	28	41

Analiza realizacji wskaźników w obszarze wsparcia rodziny i dziecka pozwala ocenić skuteczność działań podejmowanych na rzecz wsparcia dzieci i rodzin oraz identyfikację obszarów wymagających dalszych interwencji.

W zakresie realizacji kontraktów socjalnych odnotowano niższą liczbę zawartych kontraktów niż zakładano (167 wobec planowanych 180), jednak jednocześnie zauważalny jest istotny wzrost liczby osób objętych wsparciem w rodzinach (443 osoby wobec 224 w roku 2020). Świadczy to o zwiększonej intensywności pracy socjalnej z rodzinami wieloosobowymi oraz koncentrację działań na rodzinach o złożonych problemach.

Pozytywnie należy ocenić rozwój asystentury rodzinnej – liczba rodzin objętych wsparciem asystenta oraz liczba planów pracy z rodziną (81 rodzin i 75 planów wobec planowanych 50 i 60) przekroczyły wartości zakładane. Dane te wskazują na rosnące zapotrzebowanie tego rodzaju wsparcia.

Znacząco wzrosła liczba udzielonych porad, przekraczając założenia strategiczne. Świadczy to o wysokim zapotrzebowaniu na poradnictwo rodzinne i specjalistyczne.

Niższa od zakładanej liczba osób objętych terapią indywidualną oraz sesji terapeutycznych (wobec sprawców przemocy) wskazuje na niewielką dostępność tej formy wsparcia z uwagi na ograniczone środki finansowe. W przeciwieństwie do tego, w obszarze terapii dla rodzin z problemem alkoholowym odnotowano istotny wzrost liczby beneficjentów, co świadczy o skuteczności i intensywności działań w tym zakresie.

Liczba grup wsparcia oraz uczestników dla osób doświadczających przemocy domowej była niższa od zakładanej (1 grupa i 10 uczestników wobec planowanych 2 grup i 45 uczestników) z uwagi na potrzebę dostosowania pomocy do indywidualnych potrzeb beneficjentów.

Znaczny wzrost liczby uczestników zajęć w świetlicach przyszkolnych (1354 wobec planowanych 1000), a także rozwój placówek wsparcia dziennego, w tym pracy podwórkowej potwierdza skuteczność działań profilaktycznych i opiekuńczych.

Programy prorodzinne, w tym „Suwalska Rodzina Plus”, „Suwalska Karta Mieszkańca” oraz Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem, znacznie przekraczając zakładane wartości. Dane te potwierdzają ich atrakcyjność i powszechność oraz istotne znaczenie dla wzmacniania polityki prorodzinnej.

W obszarze pieczy zastępczej od 2016 r. zauważa się niepokojący wzrost liczby dzieci umieszczanych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wobec rosnących potrzeb w tym zakresie liczba zawodowych rodzin zastępczych pozostaje na zbliżonym poziomie. Pomimo prowadzonych akcji promocyjnych brak jest osób chętnych do pełnienia tej funkcji. Pozytywnie należy

ocenić wzrost liczby szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych, liczby udzielonych porad rodzinom zastępczym, wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, co wskazuje na rozwój systemu wsparcia i wzmacniania rodzin w pełnionej funkcji.

Wzrosła również liczba wychowanków realizujących programy usamodzielnienia, co świadczy o skuteczności działań przygotowujących młodzież do samodzielnego życia, jednak pomimo niezrealizowania wskaźników dotyczących przyznania lokali socjalnych, wykazują oni niewielkie zainteresowanie pomocą mieszkaniową w formie miejsca w mieszkaniach treningowych, które dostosowano do występujących potrzeb.

Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych wzrosła do dwóch, co jest wynikiem przekształcenia dotychczasowej placówki do wymaganych standardów. Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej pozostaje wyższa od zakładanej, co wskazuje na utrzymujące się zapotrzebowanie na tę formę opieki.

Podsumowując realizacja celu strategicznego 3 charakteryzuje się wysoką skutecznością w obszarach wsparcia rodzin, poradnictwa oraz programów prorodzinnych, gdzie w wielu przypadkach osiągnięto lub przekroczono wartości zakładane.

Widoczny jest wzrost intensywności i efektywności pracy z rodziną, szczególnie poprzez rozwój asystentury rodzinnej i poradnictwa.

Obszary wymagające wzmocnienia to terapia indywidualna, przeciwdziałanie przemocy domowej oraz wsparcie mieszkaniowe dla wychowanków pieczy zastępczej.

Pomimo działań na rzecz deinstytucjonalizacji, liczba dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej pozostaje wysoka, co wskazuje na konieczność dalszego rozwoju rodzinnych form opieki.

Uzyskane dane potwierdzają zasadność kontynuacji działań strategicznych przy jednoczesnej potrzebie ich dostosowania do zmieniających się potrzeb społecznych i dostępnych zasobów.

Cel strategiczny 4. Zapobieganie ubóstwu i marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym⁴					
Nazwa wskaźnika	wskaźniki roku bazowego	wskaźniki w roku ewaluacji			
		2020		2025	
	2015	zakładane	zrealizowane	zakładane	zrealizowane
1. Ubóstwo jako powód przyznania pomocy	1652	1500	1033	1400	834
2. Liczba środowisk rodzinnych/liczba osób, którym decyzją udzielono pomocy	2633/3826	2600/3500	1843/2389	2550/3300	1370/1897
3. Liczba osób, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	1536	1406	1137	1300	1342
4. Liczba osób, którym wypłacono dodatki energetyczne	823	1200	459	1200	zawieszono realizację
5. Liczba rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych/liczba dzieci	2109/4504	2200/4585	2288/4373	2250/4635	800/1689
6. Liczba uprawnionych do funduszu alimentacyjnego/liczba rodzin	1045/689	1000/650	769/537	1000/650	539/357

⁴ Źródło pozyskiwania danych: pkt 1-6, 8-9, 11-13, 15-17, 20 - MOPR; pkt 7 - UM WO; pkt 10 - UM WSSiZ; pkt 11-ZBM TBS Sp.z o.o; pkt 18 - MOPR i WSSiZ; pkt 19 KMP; pkt 21 MKRPA

7. Liczba uczniów otrzymujących stypendia i pomoc materialną	1107	1000	813	950	402
8. Liczba dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego	0	7200	13357	7300	11157
9. Liczba osób objętych programem rządowym w zakresie dożywiania/ liczba osób objętych programem lokalnym	4069/532	4069/532	2181/327	4069/532	1698/103
10. Liczba jadalni/osób korzystających	1/109	1/100	1/100	1/100	1/60
11. Liczba zweryfikowanych osób do programu FEAD/ liczba skierowań/liczba ngo	798/234/7	876/300/9	448/153/4	0	1116/482/7
12. Liczba osób bezdomnych objętych pracą socjalną	169	169	91	169	86
13. Liczba osób, którym udzielono schronienia	46	46	48	46	54
14. Liczba lokali socjalnych	249	300	210	350	170
15. Liczba procedur NK	269	270	306	270	239
16. Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych/ liczba spotkań	234/898	235/900	238/977	235/900	177/789
17. Liczba osób przebywających w hostelu	22	20	22	20	2
18. Liczba punktów poradnictwa specjalistycznego z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej/liczba porad/liczba osób	4/974/707	4/800/750	2/1551/665	4/800/750	3/1807/960
19. Liczba interwencji Policji/liczba izolowanych sprawców	245/95	245/95	225/158	245/95	216/57
20. Liczba sprawców przemocy objętych programami korekcyjno-edukacyjnymi	24	24	30	24	15
21. Liczba posiedzeń MKRPA/liczba opinii/liczba wniosków skierowanych do SR o przymusowe leczenie	50/68/69	50/70/70	44/69/64	50/70/70	48/62/73

Istotą celu: Zapobieganie ubóstwu i marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jest zapewnienie ochrony bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom m. Suwałki.

Osiąganie dochodów poniżej kryteriów określonych przepisami prawa uruchamia publicznoprawne mechanizmy ochrony, które sprowadzają się głównie do dostarczania świadczeń w postaci zasiłków, dodatków, stypendiów, różnego rodzaju pomocy materialnej. W większości przypadków zależą one od spełnienia kryterium dochodowego, diety, niepełnosprawności, bezskuteczności egzekucji alimentacyjnej, itp.

W 2025 r. odnotowano spadek liczby przypadków, w których ubóstwo stanowiło powód przyznania pomocy społecznej (834 wobec 1400 zakładanych), co wynika ze spadkowej tendencji środowisk rodzinnych i osób objętych pomocą społeczną w stosunku do wartości planowanych, a ponadto może wynikać z ograniczonego dostępu do świadczeń z powodu niskich kryteriów dochodowych (w świadczeniach rodzinnych niezmiennie kryterium od 2015 r.) lub uzyskiwania

wyższych dochodów.

Liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych przekroczyła wartość zakładaną, co potwierdza utrzymujące się potrzeby w obszarze zabezpieczenia mieszkaniowego. Program dodatków energetycznych w roku ewaluacji nie był realizowany z powodu jego zawieszenia.

Liczba osób bezdomnych objętych pracą socjalną w 2025 r. była niższa od zakładanej, podobnie jak liczba osób przebywających w hostelu (zmiana przepisów prawa), co można ocenić umiarkowanie pozytywnie, bowiem wzrosła liczba osób, którym udzielono schronienia. Wskazuje to na utrzymujące się zapotrzebowanie na interwencyjne formy wsparcia.

W ramach programu FEAD odnotowano znaczący wzrost liczby osób zakwalifikowanych do pomocy żywnościowej oraz liczby skierowań, co potwierdza zasadność kontynuacji współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Spadkowa liczba procedur „Niebieskie Karty”, interwencji Policji oraz izolowanych sprawców przemocy w porównaniu do wartości zakładanych może świadczyć o częściowej poprawie bezpieczeństwa, ale również o niedoszacowaniu skali zjawiska.

Jak we wszystkich obszarach odnotowano wzrost liczby porad oraz osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, mimo mniejszej liczby punktów.

Niższa od zakładanej była liczba sprawców przemocy objętych programami korekcyjno-edukacyjnymi, co wskazuje na potrzebę wzmocnienia oddziaływań w tym obszarze.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowana była na poziomie zbliżonym do zakładanego. Liczba wniosków kierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego potwierdza utrzymujące się potrzeby w zakresie działań interwencyjnych i profilaktycznych oraz świadczy o utrzymującym się problemie uzależnień.

W dalszej realizacji strategii należy kontynuować działania na rzecz ograniczania ubóstwa, przy jednoczesnym monitorowaniu dostępności pomocy społecznej z uwzględnieniem zmian organizacyjnych i legislacyjnych w systemie wsparcia społecznego. Zasadne jest utrzymanie i rozwój działań w obszarze bezdomności, zwłaszcza interwencyjnych form schronienia. Należy zwiększyć skuteczność oddziaływań wobec sprawców przemocy, w tym programów korekcyjno-edukacyjnych. Rekomenduje się dalszy rozwój poradnictwa specjalistycznego oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi. Wskazane jest prowadzenie systematycznego monitoringu zjawisk społecznych, stanowiącego podstawę do modyfikacji kierunków interwencji.

Cel strategiczny 5. Promocja i profilaktyka zdrowia lokalnej społeczności ⁵					
Nazwa wskaźnika	wskaźniki roku bazowego	wskaźniki w roku ewaluacji			
		2020		2025	
	2015	zakładane	zrealizowane	zakładane	zrealizowane
1. Liczba podjętych działań w celu utworzenia poradni i oddziału geriatrycznego	1	1	0	0	0
2. Liczba podjętych działań w celu zwiększenia ilości usług medycznych	1	1	1	1	3
3. Wysokość udzielonego, z budżetu Miasta, wsparcia finansowego	199.369	400.000		400.000	200.000

⁵ Źródło pozyskiwania danych: pkt 1-7 UM WSSiZ; pkt 8-9 – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

podmiotom prowadzącym działalność leczniczą			671.000		
4. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	4	5	4	6	3
5. Liczba odbiorców programów profilaktycznych	1266	1400	1850	1500	3437
6. Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych	1	1	2	1	6
7. Liczba podjętych działań w celu zwiększenia świadczeń opieki długoterminowej	1	1	0	1	0
8. Liczba osób narażonych na najczęściej występujące czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy	6861	6700	9705	6500	9022
9. Liczba wydanych decyzji o chorobach zawodowych	4	4	1	4	12

Ewaluacja realizacji celu strategicznego 5 wskazuje na zróżnicowany stopień osiągnięcia założonych wskaźników. W części obszarów odnotowano bardzo dobre rezultaty, jednak występują również istotne luki wymagające działań naprawczych.

Pozytywnie należy ocenić działania zmierzające do zwiększenia dostępności usług medycznych. Liczba podjętych inicjatyw w tym zakresie znacząco przekroczyła zakładane wartości, co świadczy o skutecznej polityce zdrowotnej Miasta oraz elastycznym reagowaniu na potrzeby mieszkańców.

W obszarze profilaktyki zdrowotnej odnotowano mieszane rezultaty. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych była niższa od planowanej, jednak jednocześnie znacząco wzrosła liczba ich odbiorców. Świadczy to o dużym zainteresowaniu mieszkańców działaniami profilaktycznymi oraz skutecznej promocji realizowanych inicjatyw, mimo mniejszej liczby projektów.

Również liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych znacząco przewyższyła wartości planowane, co przełożyło się na wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców.

Działania w zakresie rozwoju infrastruktury geriatrycznej podejmowano jedynie w 2015 r. W okresie realizacji strategii znacząco wzrosła i przekroczyła pierwotne założenia infrastruktura w postaci ZOL i ZPO. Zarówno liczba placówek, jak i liczba miejsc została przekroczona, co odzwierciedla pozytywny rozwój zaplecza opieki długoterminowej odpowiadającego postępującemu procesowi starzenia się społeczeństwa.

Natomiast w Szpitalu Psychiatrycznym funkcjonuje 1 Oddział Psychogeriatryczny – 35 łóżek oraz Oddział Dzienny Psychiatryczny Geriatryczny – liczący 18 łóżek.

Ponadto okresowo w Szpitalu Wojewódzkim im. dr Ludwika Rydygiera w Suwałkach funkcjonował Pododdział Geriatryczny na Oddziale Reumatologii, który obecnie został zawieszony, natomiast od 01 września 2021 r. uruchomiona została Poradnia Geriatryczna obsługiwana przez 2 lekarzy w wymiarze 12 godzin tygodniowo. Z uwagi na brak specjalistów została zamknięta.

Niepokojące tendencje zaobserwowano w obszarze zdrowia pracowników. Liczba osób narażonych na czynniki szkodliwe w środowisku pracy była wyższa od planowanej, podobnie jak liczba wydanych decyzji o chorobach zawodowych. Może to wskazywać zarówno na pogorszenie warunków pracy, jak i na skuteczniejszą identyfikację oraz diagnostykę zagrożeń zdrowotnych.

W obszarze ochrony zdrowia pracowników odnotowano niekorzystne tendencje. Liczba osób

narażonych na czynniki szkodliwe w środowisku pracy była wyższa od zakładanej, podobnie jak liczba wydanych decyzji o chorobach zawodowych. Może to wskazywać zarówno na pogorszenie warunków pracy, jak i na poprawę wykrywalności oraz zgłaszalności zagrożeń zdrowotnych.

W kolejnych okresach realizacji strategii niezbędne jest kontynuowanie działań związanych z rozwojem opieki geriatrycznej i długoterminowej, wdrażaniem programów profilaktycznych przy jednoczesnym utrzymaniu ich wysokiej skuteczności oraz kontynuowanie intensywnych działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zdrowia publicznego.

Cel strategiczny 6. Wzmacnianie potencjału kadr pomocy społecznej⁶					
Nazwa wskaźnika	wskaźniki roku bazowego	wskaźniki w roku ewaluacji			
		2020		2025	
	2015	zakładane	zrealizowane	zakładane	zrealizowane
1. Liczba mieszkańców na 1 pracownika socjalnego	1929	<2000	1886	<2000	1944
2. Liczba rodzin objętych pracą socjalną przez 1 pracownika socjalnego	47	<50	37	<50	30
3. Liczba osób, które podniosły kwalifikacje zawodowe	6	6	9	6	9
4. Liczba szkoleń/kursów	74	74	71	74	40

Realizację celu strategicznego 6: Wzmacnianie potencjału kadr pomocy społecznej należy ocenić pozytywnie.

W zakresie wskaźnika liczby mieszkańców przypadających na jednego pracownika socjalnego stwierdzono, że zarówno w roku 2020, jak i w roku 2025 zakładany poziom wskaźnika został osiągnięty. W roku 2020 odnotowano poprawę w stosunku do roku bazowego, natomiast w roku 2025 nastąpił wzrost wartości wskaźnika. Pomimo utrzymania się poniżej granicy określonej w strategii, tendencja ta może wskazywać na rosnące obciążenie pracą kadry pomocy społecznej, niemniej jednak spełnia normy określone w przepisach prawa.

Analiza liczby rodzin objętych pracą socjalną przez jednego pracownika socjalnego wykazała systematyczną poprawę wskaźnika. W roku 2020 oraz w roku 2025 wartości wskaźnika były znacząco niższe od zakładanych, co świadczy o zwiększeniu dostępności pracy socjalnej oraz możliwości prowadzenia bardziej pogłębionej pracy z rodzinami. Wskaźnik ten należy ocenić jako zrealizowany z wyraźnym efektem pozytywnym.

W odniesieniu do liczby osób podnoszących kwalifikacje zawodowe, w obu analizowanych latach odnotowano wartości wyższe niż zakładane. Przekroczenie wskaźnika potwierdza skuteczność działań ukierunkowanych na rozwój kompetencji kadry pomocy społecznej oraz właściwe rozpoznanie potrzeb szkoleniowych pracowników.

Najniższy poziom realizacji odnotowano w przypadku wskaźnika liczby szkoleń i kursów. W roku 2020 różnica pomiędzy wartością zakładaną, a zrealizowaną była niewielka, natomiast w roku 2025 nastąpił istotny spadek liczby zrealizowanych szkoleń w stosunku do założeń strategicznych. Ograniczona realizacja tego wskaźnika wynika z dużej dostępności do webinarium, konferencji i szkoleń bezpłatnych, z których pracownicy korzystają w ramach samokształcenia.

Podsumowując, realizacja celu strategicznego 6 przyniosła pozytywne efekty w zakresie poprawy warunków pracy pracowników socjalnych oraz podnoszenia ich kwalifikacji zawodowych.

⁶ Źródło pozyskiwania danych: pkt 1-2 – MOPR; pkt 3-4 – MOPR, DPS „Kalina” i PO-W

Nie zwalnia to jednak pracodawców z dalszego systematycznego doskonalenia zawodowego oraz monitorowania obciążenia kadry, aby zapewnić trwałość osiągniętych rezultatów i dalszy rozwój potencjału pomocy społecznej. Konieczne staje się rozwijanie nowych form szkoleń i ścieżek rozwoju zawodowego oraz wzmacnianie kompetencji w zakresie pracy środowiskowej i koordynacji usług społecznych, co stanowi istotny warunek utrzymania jakości i skuteczności podejmowanych działań.

Podejmując próbę rekomendacji w odniesieniu do realizacji celów Strategii należy podkreślić ich zasadność i trafność w kontekście do zdiagnozowanych problemów.

Przedstawione dane z monitoringu i ewaluacji wskazują, iż zaplanowane kierunki działań były konsekwentnie realizowane, a osiągnięte wartości wskaźników odzwierciedlają skalę podejmowanych interwencji. Analiza danych pokazuje, że w okresie obowiązywania Strategii następowały istotne zmiany uwarunkowań zewnętrznych, w tym w szczególności zmiany prawne w systemie świadczeń społecznych (m.in. przejęcie obsługi świadczenia wychowawczego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych), skutki pandemii COVID-19 oraz procesy demograficzne i społeczno-ekonomiczne. Czynniki te miały bezpośredni wpływ na poziom i strukturę wskaźników, powodując spadek liczby świadczeniobiorców w części obszarów przy jednoczesnym wzroście zapotrzebowania na wsparcie o charakterze usługowym, specjalistycznym i środowiskowym.

Wyniki realizacji poszczególnych celów strategicznych wskazują na pozytywne tendencje w zakresie ograniczania bezrobocia i aktywizacji zawodowej, rozwoju systemu wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami, wzmacniania działań na rzecz dzieci i rodzin, a także poprawy dostępności usług z zakresu zdrowia publicznego oraz profesjonalizacji kadr pomocy społecznej. Równocześnie utrzymujące się problemy związane z przemocą domową, wykluczeniem społecznym oraz potrzebami opiekuńczymi i zdrowotnymi mieszkańców Suwałk wskazują na konieczność dalszego rozwijania systemu usług społecznych oraz wzmacniania współpracy międzyinstytucjonalnej.

W planowaniu kolejnych działań strategicznych należy uwzględnić współzależność wszystkich obszarów objętych Strategią – rynek pracy, sytuację rodziny, politykę senioralną, ochronę zdrowia, przeciwdziałanie ubóstwu i rozwój kadr pomocy społecznej – jako elementów jednego spójnego systemu wsparcia.

Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki należy traktować jako dokumenty dynamiczne i otwarte, reagujące na zmiany zachodzące w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Ich spójność z innymi dokumentami strategicznymi i programowymi samorządu stanowią istotny warunek skuteczności podejmowanych działań. Zapewnienie ciągłości realizacji wyznaczonych kierunków oraz ich systematyczna aktualizacja w oparciu o wyniki monitoringu pozwolą na dalsze wzmacnianie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców oraz poprawę jakości ich życia.

PREZYDENT
Czesława Ronkiewicz

Suwałki, 11 lutego 2026 r.

BOP.0720.6.2026

**Informacja z konsultacji społecznych dotyczących projektu Strategii Rozwiązywania
Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2026-2036**

Projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2026-2036 został poddany konsultacjom z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego.

Projekt wraz z formularzem zgłaszania opinii został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem bip.um.suwalki.pl, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Suwałkach www.um.suwalki.pl oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Suwałkach.

Konsultacje odbyły się 2 lutego 2026 r. na posiedzeniu Rady. Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego zgłosiła 37 propozycji zmian. Wyniki konsultacji, zawierające zgłoszone propozycje zmian wraz ze stanowiskiem Prezydenta Miasta Suwałk w sprawie ich przyjęcia lub odrzucenia - w załączeniu.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

**Wyniki konsultacji społecznych z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego
projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki
na lata 2026-2036**

Podmiot zgłaszający – Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego

Lp.	Opinie i uwagi zgłoszone w trakcie konsultacji		Uzasadnienie do wprowadzenia zmian	Stanowisko Prezydenta Miasta Suwałk
	dotychczasowy zapis:	proponowana zmiana zapisu:		
1.	s. 6 podstawy prawne	Weryfikacja poprawności zapisów podstaw prawnych.	Korekta.	Propozycja przyjęta.
2.	s. 8 Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej	Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej	Korekta.	Propozycja przyjęta.
3.	s. 11 pkt 2.2 Ustrukturyzowany dialog z sektorem pozarządowym - regularne konsultacje kluczowych dokumentów (np. Programu współpracy z NGO) z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego i organizacjami pozarządowymi zapewniają stały wkład trzeciego sektora w kształtowanie polityk publicznych. Jest to działanie zgodne z wymogami ustawowymi i najlepszymi praktykami;	Ustrukturyzowany dialog z sektorem pozarządowym - regularne konsultacje kluczowych dokumentów z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego i organizacjami pozarządowymi zapewniają stały wkład trzeciego sektora w kształtowanie polityk publicznych. Jest to działanie zgodne z wymogami ustawowymi i najlepszymi praktykami;	Uogólnienie, bez wymieniania konsultowanych dokumentów.	Propozycja odrzucona, bo to jedynie przykład dokumentu konsultowanego z organizacjami.
4.	s. 11 (Obwód Kaliningradzki)	(Obwód Królewiecki)	Poprawka redakcyjna.	Propozycja przyjęta.
5.	s. 15 pkt 4 ppkt 3 Centrum Usług Wspólnych w Oświacie – nowa jednostka miejska, która od 1 stycznia 2020 r. przejęła obsługę kadrowo-księgową i prawną placówek oświatowych w	Centrum Usług Wspólnych w Oświacie – jednostka miejska, która od 1 stycznia 2020 r. przejęła obsługę kadrowo-księgową i prawną placówek oświatowych w Suwałkach, aby odciążać	Poprawka redakcyjna.	Propozycja przyjęta.

	Suwałkach, aby odciążyć dyrektorów szkół i zwiększyć efektywność zarządzania.	dyrektorów szkół i zwiększyć efektywność zarządzania.		
6.	s. 18 pkt. 4.2. Potencjał organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	Potencjał podmiotów ekonomii społecznej	Uwaga porządkująca. Organizacje pozarządowe są podmiotami ekonomii społecznej.	Propozycja przyjęta w brzmieniu: „Zdolność podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych”
7.	s. 18 pkt. 4.2 2. Sektora pozarządowego (NGO), będącego kluczowym, strategicznym partnerem miasta w dostarczaniu wyspecjalizowanych i innowacyjnych usług środowiskowych. 3. Sektora ekonomii społecznej (PES), stanowiącego rozwijający się obszar o znaczącym potencjale w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej.	2. Sektora ekonomii społecznej (ES), stanowiącego rozwijający się obszar o znaczącym potencjale w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej.	Uwaga redakcyjna.	Propozycja przyjęta w brzmieniu: „2. Sektora ekonomii społecznej (PES), stanowiącego rozwijający się obszar o znaczącym potencjale w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej oraz będący kluczowym, strategicznym partnerem miasta w dostarczaniu wyspecjalizowanych i innowacyjnych usług społecznych. Dalej skreśla się tytuł 4.3 Ocena zdolności podmiotów ekonomii społecznej a zapis: „Sektor ekonomii społecznej (PES) w Suwałkach, choć na obecnym etapie rozwoju wydaje się być stosunkowo niewielki. Jest on

				reprezentowany przez podmioty o jasno zdefiniowanym profilu, skoncentrowanym na reintegracji społecznej i zawodowej. Diagnoza jego potencjału, wymagana przez ustawę o pomocy społecznej, wskazuje, że istniejące podmioty pełnią kluczową, wyspecjalizowaną rolę, a nowe ramy prawne stwarzają bezprecedensową szansę na dynamiczny rozwój tego sektora w nadchodzącej dekadzie. Na podstawie dostępnych danych można zidentyfikować trzon lokalnego sektora ekonomii społecznej, który, mimo niewielkiej liczby podmiotów, wykazuje znaczący potencjał wykonawczy” zastępuje się zapisem: „Na podstawie dostępnych danych można zidentyfikować trzon lokalnego sektora ekonomii społecznej, który, mimo niewielkiej liczby podmiotów, wykazuje znaczący
--	--	--	--	---

				potencjał wykonawczy skoncentrowany na reintegracji społecznej i zawodowej.”
8.	s. 18 pkt. 4.2 W Suwałkach istnieje ok. 270 organizacji (w tym stowarzyszenia z numerem KRS, fundacje, stowarzyszenia zwykłe, kluby sportowe i terenowe oddziały organizacji ogólnopolskich). Aktywnych jest ok. 180. Działają też 3 przedsiębiorstwa społeczne i 5 spółdzielni socjalnych.	W Suwałkach istnieje ok. 270 organizacji (w tym stowarzyszenia rejestrowe, fundacje, stowarzyszenia zwykłe, kluby sportowe i terenowe oddziały organizacji ogólnopolskich). Aktywnych jest ok. 180.	Poprawka redakcyjna. Ponadto lista przedsiębiorstw społecznych i spółdzielni socjalnych jest niepełna i trudna do oszacowania, dlatego proponuje się jej usunięcie.	Propozycja przyjęta.
9.	s. 18 pkt. 4.2 Działają też 3 przedsiębiorstwa społeczne i 5 spółdzielni socjalnych.	Wykreślić.	Uwaga merytoryczna. Trudno uzyskać aktualne dane o przedsiębiorstwach społecznych.	Propozycja przyjęta.
10.	s. 18 Tabela 3 Podmioty NGO	Podmioty	Poprawka merytoryczna.	Propozycja przyjęta.
11.	s. 19 Wykres 3. Struktura źródeł finansowania organizacji pozarządowych w 2024 r.	Wykres 3. Struktura źródeł finansowania zadań publicznych realizowanych przez organizacje z dofinansowaniem Miasta Suwałki w 2024 r.	Poprawka merytoryczna.	Propozycja przyjęta.
12.	s. 20 punkt 4.3 (PES)	(ES)	Poprawka redakcyjna.	Propozycja przyjęta.
13.	s. 20 punkt 4.3 Tabela 4	Usunąć tabelę	Nie jest to pełne i aktualne zestawienie.	Propozycja odrzucona, natomiast zmienia się tytuł tabeli na: Wybrane Podmioty Ekonomii Społecznej.
14.	s. 21 Zdolność tych podmiotów do realizacji usług reintegracyjnych	Usunąć.	Nie wszystkie podmioty realizują usługi reintegracyjne.	Propozycja przyjęta.

	jest zatem wysoka i sprawdzona w praktyce. Stanowią one gotowe, funkcjonujące modele, które mogą być skalowane i rozwijane jako narzędzia walki z długotrwałym bezrobociem i wykluczeniem.			
15.	Na terenie miasta od 2020 roku funkcjonuje Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach prowadzony przez Agencję Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A. w Suwałkach w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach.	Na terenie miasta od 2013 roku funkcjonuje Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach prowadzony przez Agencję Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A. w Suwałkach w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach.	Poprawka merytoryczna.	Propozycja przyjęta.
16, 17.	s. 21 Ośrodek poza wsparciem na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy oferuje wsparcie reintegracyjne (doradcze i finansowe) w celu osiągnięcia samodzielności i niezależności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi.	Ośrodek poza wsparciem na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy oferuje wsparcie reintegracyjne w celu osiągnięcia samodzielności i niezależności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Poprawki rzeczowa i uogólniająca.	Propozycja pierwsza odrzucona, ponieważ zgodnie z wymogami merytorycznymi i organizacyjnymi, określonymi przez MRPiPS, stanowiącymi podstawę akredytacji OWES, wsparcie obejmuje kompleksowe wsparcie ekonomii społecznej od animacji przez doradztwo prawne, księgowe po dotacje na miejsca pracy. Propozycja druga przyjęta.
18.	s. 23 Na tym tle wyróżnia się również problem bezrobocia, który w analizowanym okresie	Na tym tle wyróżnia się również problem bezrobocia, który w analizowanym okresie dotykał niezmiennie	Poprawka merytoryczna.	Propozycja przyjęta.

	dotykał niezmiennie grupę 520-540 rodzin rocznie, z niewielką tendencją spadkową. Stabilność tej liczby wskazuje na istnienie trwałego, strukturalnego problemu na lokalnym rynku pracy, który dotyczy stałej grupy mieszkańców o niskiej zdolności do zatrudnienia i wymaga zintegrowanych działań z instytucjami rynku pracy.	grupę 520-540 rodzin rocznie, z niewielką tendencją spadkową. Stabilność tej liczby wskazuje na istnienie trwałego problemu na lokalnym rynku pracy, który dotyczy stałej grupy mieszkańców o niskiej zdolności do zatrudnienia i wymaga zintegrowanych działań z instytucjami rynku pracy.		
19.	s. 26 Tabela 7 pozycje: Suwalska Karta Mieszkańca „Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny” Liczba dzieci do lat 3 objętych opieką żłobkową Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola i oddziałów przedszkolnych	Dane wpisać do osobnej tabeli.	Suwalska Karta Mieszkańca, „Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny” oraz liczba dzieci do lat 3 objętych opieką żłobkową i liczba dzieci uczęszczających do przedszkola i oddziałów przedszkolnych nie są danymi ilustrującymi wsparcie rodzin z problemami, wymagającymi pomocy.	Propozycja odrzucona, ponieważ stanowi to ważny element wsparcia rodzin w polityce społecznej miasta i cieszy się dużym zainteresowaniem.
20.	s. 26 Tabela 8. Wydatki na poszczególne zadania realizowane przez jednostki pomocy społecznej w Suwałkach w latach 2020-2024 (w zł)	Tabela 8. Wydatki i źródła finansowania poszczególnych zadań realizowanych przez jednostki pomocy społecznej w Suwałkach w latach 2020-2024 (w zł)	Poprawka redakcyjna.	Propozycja przyjęta plus zmiana tytułu pierwszej kolumny na: Rodzaj wydatków i źródła finansowania.
21.	s. 26 Środki EFS	Doprecyzować źródła.	Uściślenie.	Propozycja odrzucona, co wynika z wiersza wyżej.

22.	s. 32 Realizacja Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.	Realizacja Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny i Suwalskiej Karty Mieszkańca.	Rozszerzenie.	Propozycja przyjęta.
23.	s. 40 - 70 osób obejmowano domową opieką paliatywną i 9 dzieci.	- 70 osób obejmowano domową opieką paliatywną.	Niepotrzebny w tym miejscu wskaźnik.	Propozycja odrzucona, ponieważ wskaźnik obrazuje skalę problemu z podziałem na grupy wiekowe.
24.	s. 40 pkt 6.3.1 Działania są skuteczne, ale mają niski zasięg. Programy (jak „Złota Rączka” czy Kluby Seniora) docierają łącznie do kilkuset osób, podczas gdy cała populacja seniorów liczy ponad 15,5 tysiąca osób.	Działania są skuteczne, ale mają niski zasięg. Programy (jak „Złota Rączka” czy Kluby Seniora) docierają łącznie do kilkuset osób, podczas gdy cała populacja seniorów liczy ponad 17 tysięcy osób.	Uaktualnienie danych.	Propozycja przyjęta.
25.	s. 41 Wysoki potencjał sektora NGO do zlecania zadań (np. prowadzenie kolejnych klubów, usług środowiskowych).	Wysoki potencjał sektora NGO do realizacji zadań publicznych (np. prowadzenie kolejnych klubów, usług środowiskowych).	W suwalskim samorządzie zadania są realizowane na podstawie otwartych konkursów ofert, a nie zlecania wprost.	Propozycja przyjęta.
26.	s. 45 Funkcjonowanie i oferta Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w zakresie doradztwa i aktywizacji bezrobotnych.	Funkcjonowanie i oferta Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w zakresie doradztwa i aktywizacji.	Poprawka merytoryczna.	Propozycja przyjęta.
27.	s. 45 Rozwój ekonomii i przedsiębiorczości społecznej.	Rozwój ekonomii społecznej.	Poprawka redakcyjna.	Propozycja przyjęta.
28.	s. 64 poz. 1.3.2 Fundusz Pracy, środki własne NGO	Fundusz Pracy, środki własne NGO, EFS	Uzupełnienie.	Propozycja przyjęta.
29.	s. 64 poz. 1.3.3 OWES	OWES, PUP, Miasto Suwałki	Uzupełnienie.	Propozycja przyjęta w brzmieniu: „OWES, PUP”.

30.	s. 70 poz. 3.1.6 Zwiększenie liczby psychologów, pedagogów, logopedów i terapeutów zatrudnionych w jednostkach oświatowych	Zwiększenie liczby psychologów, neurologopedów, pedagogów, logopedów i terapeutów zatrudnionych w jednostkach oświatowych	Rozszerzenie grupy specjalistów.	Propozycja przyjęta.
31.	s. 70 poz. 3.1.7 ZHP	NGO	Poprawka redakcyjna, w całym tekście organizacje są wymieniane ogólnie jako NGO.	Propozycja odrzucona, to jest jedyny podmiot, który prowadzi pracę podwórkową.
32.	s. 74 pkt 4.1.2 brak	Dodać dane ze zbiorów publicznych.	Uzupełnienie.	Propozycja przyjęta. Dodaje się wskaźnik w brzmieniu: Liczba zarejestrowanych zbiorów publicznych – 15 Realizatorzy: komitety społeczne, NGO, Źródła finansowania: środki prywatne.
33.	s. 82 pkt 8.2.4 Upowszechnianie wiedzy o ekonomii społecznej oraz możliwości uzyskania wsparcia przez osoby planujące prowadzić działalność gospodarczą w ramach spółdzielni socjalnej, fundacji lub stowarzyszenia	Upowszechnianie wiedzy o ekonomii społecznej oraz możliwości uzyskania wsparcia przez osoby planujące prowadzić działalność z zakresu ekonomii społecznej	Poprawka redakcyjna.	Propozycja przyjęta.
34.	s. 85 pkt 9.2 ppkt 4 brak	Dom Pomocy Społecznej „Misericordia” II	Uzupełnienie.	Propozycja odrzucona – podmiot komercyjny, nie występuje w rejestrze domów pomocy społecznej Wojewody Podlaskiego.

35.	s. 85 pkt 9.2 ppkt 14 Organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust.3 ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – NGO.	Wykreślić.	NGO zawierają się w grupie PES.	Propozycja przyjęta.
36.	s. 88 pkt 28) ZHP - Związek Harcerstwa Polskiego	Wykreślić.	Inne organizacje również nie występują z nazwy tylko ogólnie jako NGO.	Propozycja odrzucona, zgodnie z rozpatrzeniem uwagi nr 31.
37.	Uwaga ogólna. W związku z tym że strategia była tworzona w IV kwartale ubiegłego roku wskaźniki bazowe w celach i kierunkach działania od str. 62-82 nie odzwierciedlają faktycznych wartości zrealizowanych w 2025 r. wskazane byłoby zaktualizowanie wskaźników bazowych 2025 r. na podstawie dostępnej sprawozdawczości.	-	Aktualizacja danych.	Propozycja przyjęta.

Sporządziła:

Agnieszka Szyszko

Kierownik Biura Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi

Suwałki, 3 lutego 2026 r.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

86

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2026 r.

**w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki
na lata 2026-2036**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i poz. 1436) oraz art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684) w związku z art. 16b, art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, poz. 1302 i poz. 718), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2026-2036, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

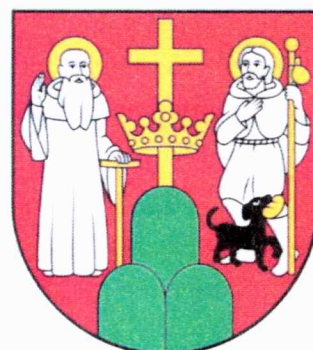
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

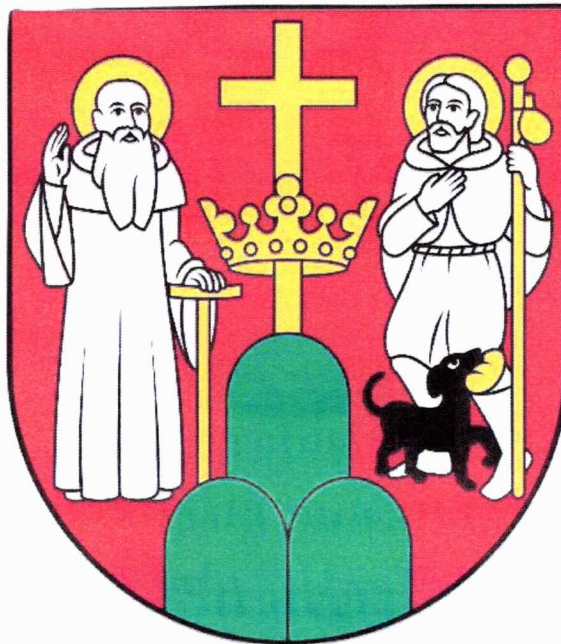
Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych
Suwałki, dnia 1.1. LUT. 2026 ..

...RADCA PRAWNY.....

Lukasz Bieńczyk
Nr wpisu B/L/163

Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych
Miasta Suwałki
na lata 2026-2036

**Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Miasta Suwałki
na lata 2026-2036**

Spis treści:

Wprowadzenie	5
1. Uwarunkowania prawne i strategiczne	5
1.1. Uwarunkowania prawne	5
1.2. Spójność z dokumentami strategicznymi i programami	7
2 Metodologia i Partycypacja Społeczna	10
2.1. Partycypacja społeczna	10
2.2. Opinie, konsultacje społeczne	11
3. Ogólna charakterystyka Sytuacji Społecznej Miasta Suwałki	11
3.1. Położenie geograficzne	11
3.2. Demografia	12
3.3. Urbanistyka i przestrzeń	14
3.4. Gospodarka i rynek pracy	15
4. Zasoby Instytucjonalne Miasta Suwałki	15
4.1. Jednostki organizacyjne systemu wsparcia	16
4.2. Zdolność podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych ..	18
5. Charakterystyka problemów społecznych jako diagnoza wyzwań lokalnej polityki społecznej	21
5.1. Charakterystyka rodzin objętych pomocą i wsparciem	21
5.2. Wydatki na zadania z zakresu polityki społecznej	26
6. Diagnoza problemów społecznych	27
6.1. Rodzina i dziecko	27
6.2. Niepełnosprawność i zdrowie psychiczne	34
6.3. Starzenie się społeczeństwa	39
6.4. Aktywizacja społeczna i zawodowa	42
6.5. Dysfunkcje społeczne	46
6.5.1. Przemoc domowa	46
6.5.2. Alkoholizm, narkomania, uzależnienia	50
6.5.3. Bezdomność i inne czynniki zagrożenia wykluczeniem społecznym	55
7. Synteza diagnozy, analiza SWOT i prognoza zmian	58
7.1. Synteza diagnozy – główne problemy i wyzwania	58
7.2. Globalna Analiza SWOT Polityki Społecznej Miasta Suwałki	59
7.3. Prognoza zmian i trendów społecznych do 2036 r.	60
8. Wizja, Misja i Cele	61
9. Sposób realizacji Strategii	84
9.1. Usługi społeczne oraz zadania publiczne zlecane podmiotom ekonomii społecznej	84

9.2.	Podmioty zaangażowane w realizację Strategii	85
9.3.	Koordinacja wdrażania Strategii	85
9.4.	Ramy finansowe	86
9.5.	Monitoring i ewaluacja Strategii	87
10	Wykaz skrótów	88
11.	Wykaz tabel	89
12.	Wykaz wykresów	90

Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Suwałkach na lata 2026-2036 to kluczowy dokument, który wyznacza kierunki i priorytety lokalnej polityki społecznej na najbliższą dekadę.

W sferze obowiązków gminy/powiatu znajduje się szereg zadań użyteczności publicznej w zakresie pomocy społecznej, wspierania rodziny, polityki prorodzinnej, ochrony zdrowia, edukacji publicznej bezpieczeństwa i porządku publicznego, współpracy z organizacjami pozarządowymi lokalnymi społecznościami, kultury i kultury fizycznej oraz turystyki, a także wspierania i upowszechniania idei samorządowej.

Działania te składają się na szerokie znaczenie pojęcia lokalnej polityki społecznej, w świetle którego stanowi ona działalność zmierzającą do poprawy standardów życia wszystkich mieszkańców. Polega ona nie tylko na działaniach terapeutycznych, osłonowych zmniejszających powstałe deficyty w zakresie zaspokajania potrzeb ludzkich, ale również na działaniach profilaktycznych zapobiegających wystąpieniu sytuacji problemowych w życiu osób, rodzin i szerszych zbiorowości.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest narzędziem polityki społecznej, które planowanie bazuje na przekonaniu, że dobre zdiagnozowanie warunków życia oraz istniejących problemów i dysfunkcji stanowi klucz do przełamywania barier, które utrudniają lub nawet uniemożliwiają mieszkańcom efektywne wypełnianie ról zawodowych, społecznych i rodzinnych. Poznanie skali natężenia poszczególnych problemów, w tym ich przyczyn i skutków, pozwala nie tylko określić bieżące potrzeby społeczności w zakresie pomocy i wsparcia, ale również prognozować przyszłe wyzwania, z którymi będzie musiała zmierzyć się cała wspólnota samorządowa.

Niniejszy dokument stanowi kierunkową wytyczną dla programów i projektów realizowanych w sferze polityki społecznej przez jednostki organizacyjne samorządu gminy/powiatu. Może ponadto być kierunkowskazem dla lokalnych partnerów, przede wszystkim podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2036 jest dokumentem o solidnych podstawach prawnych i strategicznych. Jej rola opiera się na dwóch filarach. Po pierwsze, stanowi realizację ustawowych obowiązków nałożonych na samorząd. Po drugie, wpisuje się w spójny system planowania rozwoju, łącząc działania na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.

Dokument jest zatem nie tylko odpowiedzią na zdiagnozowane lokalne wyzwania. Jest przede wszystkim narzędziem służącym do realizacji celów rozwojowych wyznaczonych dla miasta i regionu. Skuteczne wdrożenie Strategii jest warunkiem koniecznym dla budowania spójności społecznej i zapewnienia zrównoważonego rozwoju Suwałk w nadchodzącej dekadzie.

Strategia pełni również kluczową funkcję operacyjną: stanowi punkt odniesienia dla tworzenia i aktualizacji innych miejskich programów sektorowych oraz jest podstawą corocznego planowania zadań w obszarze polityki społecznej.

1. Uwarunkowania Prawne i Strategiczne

1.1. Uwarunkowania prawne

Opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi, w świetle art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2025 poz. 1214 ze zm.), zadanie własne gminy i powiatu. W ramach gminnej strategii należy szczególnie uwzględnić programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz inne, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia powiatowa powinna natomiast uwzględniać programy pomocy społecznej, wspieranie osób

z niepełnosprawnościami i inne, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Ustawa precyzuje ponadto, w art. 16b pkt 2 elementy, które musi zawierać strategia. Są to:

- 1) diagnoza sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- 2) prognoza zmian w okresie objętym strategią;
- 3) określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii i jej ram finansowych, a także wskaźników realizacji działań.

Ponadto, zgodnie z art. 16b ust. 3 strategia opracowana przez gminę i powiat określa usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Obszar lokalnej polityki społecznej kształtują również inne akty normatywne w randze ustawy, wśród których należy wymienić w szczególności następujące:

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- 2) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
- 3) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 5) ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- 6) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 7) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 8) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- 9) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 10) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- 11) ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia;
- 12) ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej;
- 13) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 14) ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;
- 15) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- 16) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- 17) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 18) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- 19) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 20) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 21) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 22) ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;

23) ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;

24) Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r.;

25) ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych odbywa się na podstawie przepisów wskazanych wyżej ustaw, a także szeregu innych powiązanych, a które regulują obowiązki organów gminy, sposób realizacji zadań własnych, jak również określają katalog dostępnych narzędzi.

1.2. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest integralną częścią szerszego systemu planowania strategicznego, a jej cele są zbieżne z priorytetami zdefiniowanymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Taka spójność gwarantuje, że działania miasta będą wspierane przez polityki nadrzędne i będą miały większe szanse na pozyskanie zewnętrznego finansowania, w tym ze środków europejskich.

1.2.1. Kontekst Europejski

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej

Europejski Filar Praw Socjalnych (European Pillar of Social Rights) – preferuje wartości zapisane w obu dokumentach, takie jak godność człowieka, równość szans i solidarność społeczną z prawem do zatrudnienia, edukacji, ochrony socjalnej i wsparcia rodzin. Dzięki temu lokalna polityka społeczna Suwałk przekłada europejskie zasady na konkretne działania wobec mieszkańców, wspierając ideę „Europy socjalnej”.

1.2.2. Kontekst Krajowy – odpowiedź na Ogólnopolskie Wyzwania

Zdiagnozowane w Suwałkach problemy społeczne wpisują się w główne wyzwania rozwojowe Polski, a polityka krajowa dostarcza ram i legitymizacji dla podjęcia przez miasto adekwatnych działań.

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020** (z perspektywą do 2030 r.) (**Strategia Rozwoju Polski 2030**) – jako nadrzędny dokument strategiczny kraju, kładzie nacisk na spójność społeczną i terytorialną. Dla Suwałk kluczowe są jej cele związane z rozwojem miast średnich, aktywizacją zawodową oraz adaptacją do zmian demograficznych, co stanowi ogólnokrajowe ramy dla lokalnych działań w obszarze polityki społecznej;
- **Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)** – jest to główny instrument finansowy i reformatorski, ukierunkowany na odbudowę potencjału gospodarki po pandemii COVID-19. Jego komponenty dotyczące odporności i dostępności systemu ochrony zdrowia, zielonej transformacji oraz cyfryzacji stwarzają możliwości finansowania działań związanych z opieką zdrowotną, przeciwdziałaniem ubóstwu energetycznemu i wykluczeniu cyfrowemu w Suwałkach;
- **Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030** – promuje fundamentalną zmianę w podejściu do niepełnosprawności, zgodną z Konwencją ONZ, kładąc nacisk na odejście od modelu opieki instytucjonalnej na rzecz rozwoju systemu wsparcia świadczonego w społeczności lokalnej (deinstytucjonalizacja). Główne obszary priorytetowe to niezależne życie, dostępność i praca. Strategia miejska musi przełożyć te ogólne cele na konkretne działania, zwłaszcza że niepełnosprawność jest jednym z trzech głównych powodów korzystania z pomocy społecznej w Suwałkach;
- **Polityka Senioralna Państwa na lata 2021-2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność** – stanowi odpowiedź na jedno z głównych wyzwań demograficznych, jakim jest starzenie się społeczeństwa. Dokument ten wyznacza kierunki działań w zakresie promocji aktywnego starzenia się, rozwoju usług opiekuńczych i zdrowotnych oraz budowania bezpiecznego otoczenia dla seniorów, co jest w pełni spójne z diagnozą i potrzebami Suwałk;

- **Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu (Aktualizacja 2021-2027)** – stanowi operacyjne i finansowe ramy dla polityki włączenia społecznego. Jego priorytety – rozwijanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, przeciwdziałanie ubóstwu dzieci i młodzieży oraz wspieranie rodzin – są niemal tożsame z wyzwaniami zdiagnozowanymi w Suwałkach, co czyni strategię miejską kluczowym narzędziem do absorpcji środków, np. z programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) czy Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS);
- **Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030** – jest to kluczowy dokument w kontekście zdiagnozowanych w Suwałkach problemów związanych z uzależnieniami i rosnącym zapotrzebowaniem na wsparcie psychologiczne. Program kładzie nacisk na rozwój centrum zdrowia psychicznego, profilaktykę oraz integrację opieki psychiatrycznej z systemem wsparcia społecznego, co wyznacza pożądany kierunek rozwoju lokalnych usług;
- **Strategia Rozwoju Usług Społecznych i Polityki Publicznej do roku 2030** (z perspektywą do 2035 r.) - głównym celem jest deinstytucjonalizacja, czyli przechodzenie od opieki o charakterze instytucjonalnym do opieki świadczonej w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej. Wśród najważniejszych założeń tego dokumentu można wskazać:
 - zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci,
 - zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczenia usług społecznych dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
 - włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia niepełnosprawności,
 - stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością;
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030** (współdziałanie, kultura, kreatywność) - Dokument krajowy akcentuje znaczenie zaufania, aktywności obywatelskiej i współpracy społecznej. W wymiarze lokalnym idee te znajdują odzwierciedlenie w działaniach wspierających inicjatywy oddolne i organizacje pozarządowe, które wzmacniają więzi społeczne oraz przeciwdziałają wykluczeniu;
- **Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej** - promuje solidarność i aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem. Jego założenia realizowane są poprzez rozwój ekonomii społecznej, współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz wykorzystanie funduszy unijnych na działania społeczne i integracyjne;
- **Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej 2024–2030** – uwzględnia konieczność koordynacji i wzmacniania potencjału instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz służb specjalistycznych w zakresie ochrony osób doświadczających przemocy, wsparcia rodzin i działań profilaktycznych. Strategia rozwija te założenia, dostosowując działania do specyfiki lokalnej społeczności i zapewniając bezpośrednie wsparcie osobom zagrożonym przemocą.

1.2.3. Kontekst Regionalny – Realizacja Celów Województwa Podlaskiego

- **Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030**, jako najważniejszy dokument w regionie, wyznacza kierunki rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy jakości życia, integracji społecznej i rozwoju kapitału ludzkiego. W wymiarze społecznym kluczowy jest cel strategiczny „Zasobni mieszkańcy”, wdrażany poprzez cel operacyjny „Aktywni mieszkańcy”. Priorytety strategii regionalnej zapewniają merytoryczne i formalne wsparcie dla lokalnych działań. Należą do nich przede wszystkim:

- wzrost aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców o utrudnionym dostępie do rynku pracy,
- rozwój usług społecznych i zdrowotnych w odpowiedzi na proces starzenia się społeczeństwa.
- **Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030** - zakłada poprawę jakości życia mieszkańców poprzez aktywizację społeczną i zawodową. Akcentuje znaczenie rozwoju usług dla rodzin, seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Suwałki stanowi lokalne rozwinięcie kierunków wojewódzkich.
- **Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021–2027** - wspierają aktywizację zawodową, edukację i rozwój infrastruktury społecznej. Cele zawarte w strategii mogą być realizowane z wykorzystaniem środków unijnych, co umożliwi finansowanie działań społecznych i integracyjnych oraz wzmacnia lokalny potencjał rozwojowy.
- **Wieloletni Program Rozwoju Ekonomii Społecznej w województwie podlaskim do roku 2027. Ekonomia Solidarności Społecznej** - promuje ekonomię społeczną jako narzędzie integracji zawodowej i aktywizacji osób wykluczonych. Celem jest rozwój przedsiębiorczości społecznej oraz współpracy między sektorem publicznym i pozarządowym.

Wojewódzkie priorytety tworzą solidne ramy dla działań podejmowanych w Suwałkach, zwłaszcza tych skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych oraz starzejącej się populacji. Co istotne, powiązanie ze strategią regionalną stanowi dla miasta mocną podstawę do ubiegania się o środki finansowe z programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego.

1.2.4. Kontekst Lokalny – Integracja z Systemem Zarządzania Rozwojem Miasta

Niniejsza Strategia jest integralną częścią systemu dokumentów planistycznych Miasta Suwałki. Stanowi ona uszczegółowienie oraz główne narzędzie wdrożeniowe dla nadrzędnych celów rozwojowych.

Strategia odnosi się bezpośrednio do dwóch kluczowych dokumentów:

- „Suwałki 2030. Strategia Rozwoju” (przyjęta w 2021 r.);
- „Strategia rozwoju ponadlokalnego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Suwałk 2030” (przyjęta w 2023 r.).

Oba te dokumenty łączy nadrzędny cel strategiczny: „**Silni mieszkańcy**”.

W tym układzie Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych pełni unikalną funkcję. Nie jest to kolejny, równoległy dokument. Należy ją postrzegać jako **główny dokument wdrożeniowy i integracyjny** dla całego społecznego wymiaru rozwoju Suwałk.

Jej fundamentalnym zadaniem jest przełożenie ogólnej wizji „Silnych mieszkańców” na konkretne, skoordynowane działania. To ona spaja programy sektorowe, nadając im strategiczny kierunek i spójność na nadchodzącą dekadę. Stanowi tym samym merytoryczne rozwinięcie dla takich dokumentów jak:

- **Strategia Oświaty Miasta Suwałk do 2030 roku;**
- **Program Działań na Rzecz Seniorów w Mieście Suwałki;**
- **Program Integracji i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Suwałkach;**
- **Trzyletni Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Suwałki;**
- **Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Suwałkach;**
- **Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach;**
- **Gminny Program Rewitalizacji Miasta Suwałk do roku 2030;**
- **Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Mieszkańców Suwałk do 2030 r.**

2. Metodologia i Partycypacja Społeczna

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2036 było starannie zaplanowanym, wieloetapowym procesem. Jego celem było zapewnienie wysokiej jakości analitycznej, akceptacji społecznej (legitymacji) oraz trafności proponowanych działań.

Za podstawę planowania strategicznego przyjęto diagnozę, która posłużyła identyfikacji i opisowi zjawisk społecznych oraz opracowaniu wniosków i wskazówek, które pozwoliły zaplanować cele i kierunki działań. Diagnoza aktualnej sytuacji społecznej uwzględnia czynniki determinujące warunki i jakość życia ludności, a także zewnętrzne objawy i przyczyny dominujących problemów - w ujęciu zarówno statystycznym jak i dynamicznym, opisując obserwowalne tendencje przynajmniej na przestrzeni ostatnich 3-5 lat aby uwypuklić zachodzące procesy.

Należy tu jednak wskazać, że diagnoza nie obejmuje wszystkich aspektów polityki społecznej Miasta, natomiast skupia się na czynnikach najbardziej adekwatnych do poruszanych w dokumencie zagadnień, wybranych subiektywnie przez autorów Strategii.

Wśród głównych źródeł danych, wykorzystanych do opracowania diagnozy sytuacji społecznej Miasta Suwałki, należy wskazać Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej i sprawozdania z realizowanych programów, sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach, raporty o stanie miasta, a także inne informacje dostępne m.in. na stronach internetowych, jak i badań ankietowych opartych na subiektywnej ocenie mieszkańców.

Część Strategii to analiza, służąca określeniu potencjału jednostki oraz sformułowaniu celów i kierunków działań w zaplanowanej perspektywie czasowej. Analiza została przeprowadzona za pomocą analizy SWOT, opierającej się na czterech czynnikach, tj. mocnych i słabych stronach oraz szansach i zagrożeniach.

Zasadniczą częścią Strategii jest część wdrożenia, która zawiera wizję projektowanych zmian oraz katalog niezbędnych kierunków działań, wypracowanych na podstawie diagnozy sytuacji społecznej Miasta oraz analizy strategicznej, z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań prawnych i programowych. Określone w niej zostały również ramy formalno-prawne, procesu realizacji Strategii, metody i narzędzia monitoringu, usługi i zadania publiczne zlecane podmiotom ekonomii społecznej oraz główne źródła finansowania działań.

2.1. Partycypacja społeczna

Równolegle do prac analityczno-diagnostycznych prowadzono szeroko zakrojony proces partycypacyjny, którego celem było włączenie wiedzy, doświadczeń i perspektyw kluczowych interesariuszy w proces tworzenia Strategii.

Centralnym mechanizmem partycypacji eksperckiej było powołanie pięciu Zespołów Problemowych (sformalizowane Zarządzeniem Prezydenta Miasta Suwałk nr 311/2025 z dnia 6 sierpnia 2025 r.).

Ich utworzenie jest kontynuacją sprawdzonego i skutecznego modelu współpracy, który z powodzeniem zastosowano przy tworzeniu strategii na lata 2016-2025. Rolą Zespołów była merytoryczna analiza danych diagnostycznych w przypisanych im obszarach, identyfikacja priorytetów strategicznych oraz formułowanie propozycji celów i działań. Zapewniały one również kluczową koordynację międzyinstytucjonalną.

Przyjęty model partycypacji dowodzi, że proces tworzenia strategii jest dynamiczny i dostosowuje swoje narzędzia do zmieniającej się rzeczywistości społecznej.

2.2. Opinie, konsultacje społeczne

Prace nad Strategią są integralną częścią stałego i usystematyzowanego dialogu społecznego, który Miasto Suwałki prowadzi w oparciu o formalne ramy (Uchwała nr XIX/215/2025 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 24 listopada 2025 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Suwałk).

Miasto dysponuje rozwiniętymi i sprawdzonymi mechanizmami angażowania mieszkańców oraz partnerów społecznych. Stanowi to solidny fundament dla społecznej akceptacji (legitymizacji) tego dokumentu. O dojrzałości i różnorodności stosowanych form partycypacji świadczą przykłady działań zrealizowanych w ostatnim okresie:

- **Szerokie konsultacje projektów infrastrukturalnych** - proces dotyczący projektu Mediateki (czerwiec-lipiec 2024 r.) pokazał zdolność do mobilizacji opinii publicznej na dużą skalę. Wykorzystano zarówno tradycyjne (ankiety papierowe, otwarte spotkania), jak i nowoczesne narzędzia (ankiety internetowe). Zebranie łącznie 2043 ankiet jest dowodem wysokiej skuteczności tych działań;
- **Ustrukturyzowany dialog z sektorem pozarządowym** - regularne konsultacje kluczowych dokumentów (np. Programu współpracy z NGO) z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego i organizacjami pozarządowymi zapewniają stały wkład trzeciego sektora w kształtowanie polityk publicznych. Jest to działanie zgodne z wymogami ustawowymi i najlepszymi praktykami;
- **Mechanizmy demokracji bezpośredniej** - funkcjonowanie Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego, w ramach którego w ostatniej edycji oddano 7 556 głosów, jest cennym narzędziem identyfikacji oddolnych potrzeb. Priorytety te mogą być następnie uwzględnione w planowaniu strategicznym.

Wnioski i rekomendacje płynące z tych różnorodnych form dialogu społecznego były na bieżąco analizowane. Stanowiły one istotny wkład w prace Zespołów Problemowych. Dzięki temu ich eksperckie analizy pozostawały w ścisłym związku z realnymi potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej.

3. Ogólna Charakterystyka Sytuacji Społecznej Miasta Suwałki

3.1. Położenie geograficzne

Miasto Suwałki, posiadające status miasta na prawach powiatu, jest drugim co do wielkości ośrodkiem miejskim w województwie podlaskim. Położone w północno-wschodniej Polsce, charakteryzuje się strategiczną lokalizacją w pobliżu granic z Litwą, Rosją (Obwód Królewiecki) i Białorusią. Ta specyfika geopolityczna, w połączeniu z rolą administracyjną, gospodarczą i kulturalną, determinuje jego unikalny kontekst rozwojowy i społeczne wyzwania.

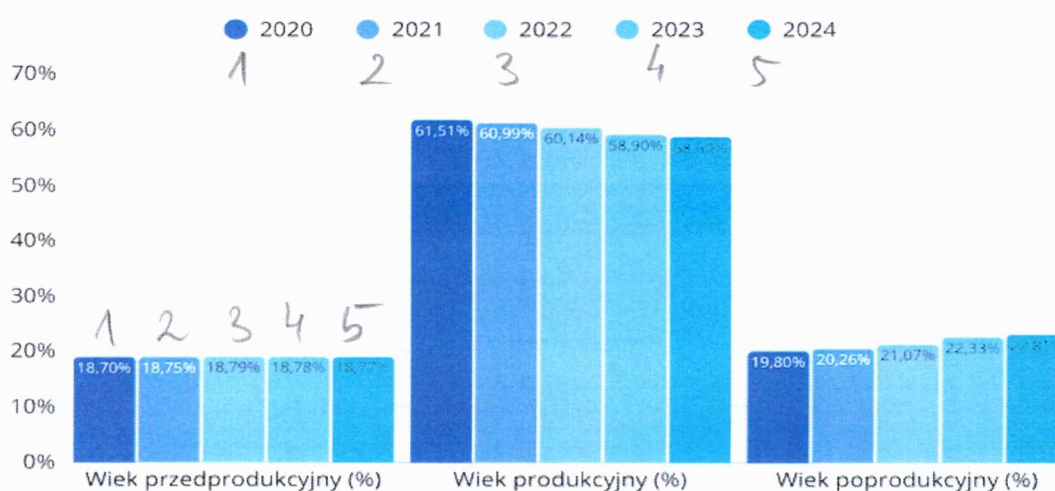
Suwałki pełnią kluczową funkcję ważnego ośrodka subregionalnego dla północnej części województwa. Koncentracja instytucji administracji rządowej i samorządowej, a także usług wyższego rzędu, czyni miasto centrum, którego oddziaływanie wykracza poza jego granice administracyjne, co znajduje odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Suwałk. Ta rola generuje zjawisko „gravitacji usługowej”, co oznacza, że lokalna infrastruktura społeczna musi odpowiadać na potrzeby populacji znacznie większej niż liczba zameldowanych mieszkańców.

3.2. Demografia

Na koniec 2024 r. miasto liczyło 68 143 mieszkańców, co oznacza konsekwentny, coroczny spadek w ciągu ostatnich pięciu lat. Od 2020 r. populacja miasta zmniejszyła się łącznie o 549 osób. Chociaż spadek ten w ujęciu bezwzględny może wydawać się umiarkowany, jego systematyczność świadczy o trwałym procesie, a nie o chwilowej fluktuacji.

Struktura mieszkańców według płci wskazuje na przewagę liczbową kobiet, które w końcu 2024 r. stanowiły 67,3% ogółu.

Wykres 1. Mieszkańcy Suwałk według ekonomicznych grup wieku w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Poważnym wyzwaniem, ukrytym za ogólną liczbą ludności, jest gwałtowna transformacja struktury wiekowej społeczeństwa. Dane z lat 2020-2024 demaskują proces o fundamentalnym znaczeniu dla przyszłości miasta: w tym okresie populacja w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata) skurczyła się o 2 396 osób, podczas, gdy populacja w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60/65 lat) wzrosła o 1 950 osób. Oznacza to, że w Suwałkach nie zachodzi powolny, ewolucyjny proces starzenia się, lecz dynamiczna, strukturalna wymiana populacji. Analiza krótszego okresu, lat 2022-2024, pokazuje, że miasto straciło ponad 1 500 osób w wieku produkcyjnym, zyskując jednocześnie ponad 900 osób w wieku poprodukcyjnym. Nie jest to zatem prosta wymiana pokoleniowa, ale zastępowanie grupy wnoszącej wkład w system podatkowy i gospodarkę grupą, która jest w coraz większym stopniu konsumentem netto usług publicznych, zwłaszcza w obszarze opieki zdrowotnej i długoterminowej.

3.2.1. Dynamika zmian demograficznych.

Proces depopulacji Suwałk jest napędzany przez jednoczesne działanie dwóch potężnych, negatywnych i wzajemnie wzmacniających się trendów: trwale ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji.

Wykres 2. Przyrost naturalny w Suwałkach w latach 2020-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Powyższe dane ilustrują efekt tzw. „nożyc demograficznych”: systematycznie spada liczba urodzeń (z 569 w 2020 r. do 494 w 2024 r.), podczas gdy liczba zgonów, mimo wahań, utrzymuje się na wysokim poziomie. W rezultacie ujemny przyrost naturalny osiągnął w 2024 roku alarmujący poziom -156 osób. Proces ten napędza pętla ujemnego sprzężenia zwrotnego. Postępujące starzenie się społeczeństwa, opisane w poprzedniej sekcji, jest bezpośrednią przyczyną rosnącej liczby zgonów. Jednocześnie kurcząca się populacja w wieku produkcyjnym, stanowiąca główną kohortę potencjalnych rodziców, jest kluczowym czynnikiem prowadzącym do spadku liczby urodzeń. W ten sposób proces starzenia się aktywnie przyspiesza ujemny przyrost naturalny, tworząc demograficzną spiralę, którą niezwykle trudno jest odwrócić.

Tabela 1. Saldo migracji na pobyt stały w Suwałkach w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Zameldowania na pobyt stały	903	1007	932	1041	894
Wymeldowania z pobytu stałego	1098	1140	1113	1129	1108
Saldo migracji stałej	-195	-133	-181	-88	-214

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Wpływ na kształtowanie się liczby mieszkańców mają również migracje. Ujemne saldo migracji, które w 2024 roku wyniosło -214 osób stanowi efekt w dużej mierze procesów suburbanizacyjnych, polegających na wyludnianiu się z miasta i zasiedlaniu strefy podmiejskiej. W przypadku m. Suwałk dostrzec można przeprowadzanie się mieszkańców zwłaszcza młodszych i w lepszej sytuacji materialnej, do otaczającej gminy wiejskiej, nierzadko przy kontynuacji pracy i edukacji w Suwałkach.

3.2.2. Prognoza zmian demograficznych

Projekcje długoterminowe rysują obraz fundamentalnej i nieodwracalnej transformacji, do której miasto musi się strategicznie przygotować. Prognozy demograficzne do 2050 r. są jednoznaczne: całkowita populacja Suwałk ma zmniejszyć się o 15%, podczas, gdy populacja w wieku poprodukcyjnym wzrośnie o 48,2%. W rezultacie za niespełna trzy dekady niemal co trzeci mieszkaniec Suwałk (30,8%) będzie seniorem.

1

1

1

1

1

1

1

- 1

- Osiedle Południe: Jest to obecnie główny obszar ekspansji nowej, nowoczesnej zabudowy mieszkaniowej o podwyższonym standardzie (np. inwestycja „Perła Południa”). Atutem tej lokalizacji jest bliskość terenów rekreacyjnych, zwłaszcza Zalewu Arkadia.

Obserwuje się wyraźny trend migracji wewnętrznej, w ramach którego mieszkańcy opuszczają starsze, wielkopłytowe osiedla na północy, przenosząc się do nowo powstających zespołów mieszkaniowych w południowej części miasta.

3.4. Gospodarka i rynek pracy

Strukturę gospodarczą miasta charakteryzuje dwoistość. Z jednej strony jej motorem napędowym jest Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna, w której dominują branże przemysłu drzewnego, meblarskiego, produkcji materiałów budowlanych oraz przetwórstwa rolno-spożywczego. Z drugiej strony, rozwinięty jest sektor handlu i usług, wzmocniony przez ruch przygraniczny. Korzystne położenie przy ważnych szlakach komunikacyjnych, w tym drodze ekspresowej S61 (część międzynarodowej trasy Via Baltica) i linii kolejowej, wzmacnia potencjał gospodarczy miasta.

Główne sektory zatrudnienia to przetwórstwo przemysłowe (24%), edukacja (17%) i handel (13%). Stopa bezrobocia na koniec 2023 r. wynosiła 5,6%, a w listopadzie 2024 roku 5,5%. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych na koniec 2024 r. wyniósł 46% ogółu bezrobotnych.

4. Zasoby Instytucjonalne Miasta Suwałki

Lokalna polityka społeczna zmierza do kształtowania warunków i jakości życia mieszkańców w taki sposób, aby wszyscy członkowie wspólnoty mogli korzystać z dóbr i usług umożliwiających im zaspokajanie potrzeb, wypełnianie różnych ról społecznych oraz rozwój osobisty. W przeprowadzonych badaniach zidentyfikowano wysokie ogólne zadowolenie z życia w mieście. Infrastruktura społeczna stanowi materialną podstawę przekazu usług społecznych wśród, których wymienić można:

- 1) sieć jednostek, w tym Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR), Powiatowy Urząd Pracy (PUP) oraz Zarząd Dróg i Zieleni (ZDiZ);
- 2) mieszkalnictwo - zasobem mieszkaniowym miasta zajmuje się, Zarząd Budynków Mieszkalnych TBS Sp. z o.o. – w dyspozycji miasta pozostaje 1 765 mieszkań komunalnych, w tym 173 lokale socjalne;
- 3) system oświaty obejmuje kluczowe jednostki i struktury: Wydział Oświaty i Wychowania w Urzędzie Miejskim w Suwałkach – zajmuje się zakładaniem, prowadzeniem, nadzorem szkół i przedszkoli, ewidencją niepublicznych placówek, dotacjami, pomocą materialną dla uczniów, stypendiami i innymi zadaniami w obszarze oświaty, Suwalski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli – jednostka wspierająca rozwój zawodowy nauczycieli na terenie miasta, Centrum Usług Wspólnych w Oświacie – jednostka miejska, która od 1 stycznia 2020 r. przejęła obsługę kadrowo-księgową i prawną placówek oświatowych w Suwałkach, aby odciążyć dyrektorów szkół i zwiększyć efektywność zarządzania. Wśród publicznych placówek oświatowych funkcjonują: przedszkola - **10** jednostek (9 samodzielnych i 1 specjalne); szkoły podstawowe - **9** (7 samodzielnych, 1 w zespole szkół i 1 specjalna); licea - **3** (1 samodzielne + 2 w zespole); Liceum dla Dorosłych - **1** (funkcjonujące w zespole); technika - **3** (funkcjonujące w zespole); branżowe szkoły I stopnia - **3** (w zespole); Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy - **1** (z elementami: przedszkole, szkoła podstawowa, branżowa, szkoła przysposabiająca do pracy, internat), w których kształcą się **12 120 uczniów**. Ponadto w Mieście Suwałki funkcjonuje Żłobek Miejski (w trzech lokalizacjach: ul. Kamedulska 3, ul. Kościuszki 6 i ul. Andersa 10), który oferuje **327** miejsc opieki dla dzieci do lat 3, zatrudniając około 90 pracowników (w tym 55 opiekunek); Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - **1**; Bursa Szkolna - **1** (wchodząca w skład zespołu). **Szkolnictwo niepubliczne tworzą:** żłobki niepubliczne - **13**, w tym 2 kluby dziecięce; punkty przedszkolne - **1**; przedszkola - **24**, w tym 1 specjalne,

1 z oddziałami integracyjnymi; szkoły podstawowe - 11, w tym 1 z oddziałami integracyjnymi i 2 specjalne; szkoły ponadpodstawowe - 15, placówki oświatowe - 17. Ogółem: 81 jednostek, w których kształcą się **1704 dzieci i uczniów** (przedszkola – 1319, szkoły – 385);

- 4) służba zdrowia - infrastruktura ochrony zdrowia składa się z: Szpital Wojewódzki im. L. Rydygiera w Suwałkach – 417 łóżek, oraz sieci placówek specjalistycznych i podstawowej opieki zdrowotnej; SP ZOZ Ośrodek Rehabilitacji – 65 łóżek; Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny ZOZ – 212 łóżek, w ramach którego działa Centrum Zdrowia Psychicznego oraz Ośrodki Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży i Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy Psychiatryczny - 70 miejsc, Szpital Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej, w ramach którego działa Zakład Opiekuńczo Leczniczy- 22 miejsca, Hospicjum Stacjonarne – 14 miejsc, ZOL mechanicznie wentylowanych – 14 miejsc, domowa opieka paliatywna;
- 5) transport - transport publiczny jest obsługiwany przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach, Sp. z o.o., który dysponuje taborom: 49 autobusów różnej wielkości. Dodatkowo od listopada 2025 r. uruchomiona została dodatkowa usługa przewozu z użyciem schodolazu. Cały tabor niskopodłogowy, przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych. Obsługuje **25 linii autobusowych**; 281 przystanków autobusowych, w tym 140 szt. wyposażonych w wiaty przystankowe. Udogodnienia dla pasażerów:
 - system dynamicznej informacji pasażerskiej zamontowany:
 - na przystankach – 25 szt. elektronicznych tablic na których w poszczególnych wierszach wyświetlana jest informacja o numerze linii, nazwie kierunku jazdy danej linii, czasie odjazdu z przystanku, utrudnieniach i zmianach w kursowaniu autobusów, od grudnia 2025r. wyposażone dodatkowo w system głosowej informacji o odjazdach, uruchamiany po naciśnięciu przycisku na słupku lub za pomocą zdalnego sterowania przez pilot, komunikaty są generowane oraz wygłaszane zgodnie z aktualną treścią prezentowaną na tablicy,
 - w autobusach jako tablice kierunkowe przednie, boczne tylne, wewnętrzne, które prezentują m.in. numer linii, trasę przejazdu;
 - tablice LCD, które wyświetlają: numer linii, kierunek jazdy, trasę przejazdu, kilka kolejnych przystanków, aktualną datę i godzinę, ogłoszenia o zmianach w kursowaniu komunikacji miejskiej;
 - komunikaty głosowe: wewnętrzne i zewnętrzne, informujące o numerze linii, kierunku jazdy, nazwie przystanku na którym autobus zatrzymał się.

4.1. Jednostki organizacyjne systemu wsparcia

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej to między innymi na samorządzie gminy/powiatu spoczywa obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej wobec jej mieszkańców. Wiodącą jednostką wykonującą te zadania w Mieście Suwałki jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach, który realizuje szereg zadań z systemu zabezpieczenia społecznego, począwszy od wypłaty świadczeń pieniężnych, wsparcia osób w kryzysie poprzez organizację usług opiekuńczych oraz zapewnianie pomocy środowiskowej i instytucjonalnej.

Z uwagi na fakt, że Suwałki są miastem na prawach powiatu, na mocy art. 112 ust.2 ustawy o pomocy społecznej MOPR w Suwałkach wykonuje zadania powiatowego centrum pomocy rodzinie. Realizuje ponadto szereg zadań wynikających z innych ustaw, w tym w szczególności w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej pełniąc jednocześnie funkcję Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Rozwija również ofertę usług dla osób wymagających wsparcia poprzez różnego rodzaju projekty i programy, m.in. na rzecz seniorów, osób samotnych, rodziny, osób z niepełnosprawnością czy doświadczających przemocy domowej.

W strukturze MOPR w Suwałkach funkcjonuje:

- Klub Senior⁺ w Suwałkach – 20 miejsc;
- Mieszkanie wspomagane – 1– 3 miejsca;
- Mieszkania treningowe – 2 – 7 miejsc;
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności obejmujący zakresem działania 4 powiaty (m. Suwałk, Powiat Suwalski, Augustowski i Sejneński);
- Ogrzewalnia dla osób bezdomnych i nietrzeźwych – 40 miejsc;
- Hostel (schronienie w ramach interwencji kryzysowej) – 10 miejsc.

Ponadto na terenie miasta funkcjonują :

- Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach – 194 miejsca, a w jego strukturze Dom Dziennego Pobytu „Kalinka” – 15 miejsc;
- 2 Środowiskowe Domy Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 73 miejsca;
- 2 Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Suwałkach Dom nr 1 i Dom nr 2 – o łącznej liczbie miejsc 28.

Ważnymi ogniwami wspierającymi działania pomocowe są:

- w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień - **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, do zadań której należy w szczególności podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu, opiniowanie wniosków w sprawie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z przyjętymi uchwałami, prowadzenie działalności informacyjnej, szkoleniowej oraz edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej funkcjonuje **Zespół Interdyscyplinarny**. Podstawowym zadaniem Zespołu jest realizacja działań określonych w miejskim programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów i specjalistów zaangażowanych w obszar przeciwdziałania przemocy. Zadania te są wykonywane w szczególności przez inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, doświadczających przemocy domowej, podejmowanie interwencji w środowisku z uwzględnieniem szczególnej ochrony małoletnich, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym;
- **Miejska Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Suwałk**, w której skład wchodzi głównie osoby niepełnosprawne będące przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz przedstawiciel jednostki samorządu terytorialnego. Jest organem opiniotwórczo-doradczym Prezydenta i ściśle współpracuje z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Suwałkach;
- **Suwalska Rada Seniorów** również jako organ doradczy przy Prezydencie Miasta Suwałk posiada charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny. Jej głównym celem jest reprezentowanie seniorów i opracowywanie wspólnie z władzami miasta rozwiązań przyjaznych osobom starszym.

4.2. Zdolność podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych

Istotnym uzupełnieniem działań realizowanych przez jednostki organizacyjne samorządu w obszarze pomocy i wsparcia, są podmioty ekonomii społecznej w szczególności organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie m. Suwałk.

Niniejszy podrozdział przedstawia diagnozę potencjału wykonawczego, realizując tym samym obligatoryjny wymóg art. 16b ustawy o pomocy społecznej, który nakłada na strategię obowiązek zawarcia w strategii „oceny zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych”. Analiza ta, osadzona w kontekście nowych ram prawnych, w szczególności ustawy o ekonomii społecznej, dąży do stworzenia kompleksowego obrazu usługodawców. Diagnoza opiera się na analizie trzech komplementarnych i wzajemnie powiązanych filarów, które wspólnie tworzą lokalny system wsparcia:

1. Sektora publicznego, którego trzon stanowi Miasto Suwałki.
2. Sektora ekonomii społecznej (PES), stanowiącego rozwijający się obszar o znaczącym potencjale w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej oraz będący kluczowym, strategicznym partnerem miasta w dostarczaniu wyspecjalizowanych i innowacyjnych usług społecznych.

Potencjał i wzajemne relacje między tymi trzema filarami są fundamentem dla zaprojektowania skutecznych i efektywnych działań.

W Suwałkach istnieje ok. 270 organizacji (w tym stowarzyszenia rejestrowe, fundacje, stowarzyszenia zwykłe, kluby sportowe i terenowe oddziały organizacji ogólnopolskich). Aktywnych jest ok. 180.

W perspektywie nadchodzącej dekady, w obliczu zdiagnozowanych wyzwań demograficznych i transformacji profilu problemów społecznych, budowa takiego zintegrowanego systemu sektora publicznego i sektora pozarządowego staje się warunkiem koniecznym dla zrównoważonego rozwoju Miasta Suwałki.

Sektor pozarządowy (NGO) pełni rolę dojrzałego i strategicznego partnera Miasta Suwałki. Organizacje pozarządowe nie są jedynie podwykonawcami, lecz autonomicznymi podmiotami, które wnoszą do systemu specjalistyczną wiedzę, innowacyjne metody pracy, a także znaczące zasoby własne. Ich działalność, finansowana w ramach corocznych programów współpracy, obejmuje szerokie spektrum dziedzin – od wspierania rodziny i przeciwdziałania uzależnieniom, przez pomoc osobom z niepełnosprawnościami i seniorom, aż po kulturę i sport. Są też ważnym uczestnikiem dialogu obywatelskiego, biorącym udział w zarządzaniu sprawami wspólnoty lokalnej.

Nie sposób wykazać wszystkich organizacji, które realizują usługi społeczne oraz inicjatywy, projekty i inne działania służące wsparciu mieszkańców i rozwiązywaniu problemów społecznych. Oto niektóre z nich działające w sposób ciągły, na których prowadzenie organizacje otrzymały lub otrzymują wsparcie ze źródeł publicznych

Tabela 3. Przykłady podmiotów, które otrzymały/otrzymują wsparcie ze źródeł publicznych.

Obszar działania	Podmioty
pomoc społeczna , w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych osób	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Aleksandra, Stowarzyszenie Bank Żywności w Suwałkach, Spółdzielnia Socjalna „Perspektywa”
działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym - prowadzenie klubów seniora – 75 miejsc	Oratorium 60+” – Parafia Rzymskokatolicka p.w. Matki Bożej Miłosierdzia – 15 miejsc, Klub Seniora „Horyzont” - Stowarzyszenie Seniorzy z Pasją „Horyzont” – 15 miejsc, „Klub Seniora na Chopina 6a” – Stowarzyszenie Pełnia – 15 miejsc, „Klub Seniora Ciesielska 15” – Uniwersytet Trzeciego Wieku – 15 miejsc, „Dobry czas” – Stowarzyszenie im. Ks. Jerzego Popiełuszki – 15 miejsc

prowadzenie środowiskowego domu samopomocy – 35 miejsc	Stowarzyszenie „Aktywni Tak Samo” w Suwałkach
wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym prowadzenie 5 placówek opiekuńczo wychowawcze wsparcia dziennego – 190 miejsc	Fundacja EGO, Zgromadzenie Sióstr św. Teresy od Dzieciątka Jezus, Stowarzyszenie Oratorium św. Jana Bosko w Suwałkach, Społeczna Organizacja Przyjaciół Dzieci „Przystań”, Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Aleksandra
działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz ochrony i promocji zdrowia	Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski, Polski Związek Głuchych Oddział Podlaski, Fundacja „Diarice”, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Suwałkach, Suwalskie Stowarzyszenie „Amazonka”, Stowarzyszenie Przyjaciół DPS Kalina,
nieodpłatna pomoc prawna oraz nieodpłatne poradnictwo obywatelskie	Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat” w Suwałkach
działalność na rzecz integracji cudzoziemców	Stowarzyszenie Związek Ukraińców w Suwałkach
pobudzanie aktywności obywatelskiej, promocji i organizacji wolontariatu	Stowarzyszenie Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat” w Suwałkach
przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	Suwalskie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Filar w Suwałkach, Suwalskie Stowarzyszenie „Wybór” z siedzibą w Suwałkach, Fundacja Ego w Suwałkach,
działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Suwałkach, Społeczna Organizacja Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Suwałkach, Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Ap. Piotra i Pawła w Suwałkach, Stowarzyszenie Oratorium św. Jana Bosko w Suwałkach, Parafia Rzymskokatolicka p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Suwałkach

Analiza współpracy finansowej i pozafinansowej Miasta z organizacjami w 2024 r. dostarcza twardych dowodów na dojrzałość i strategiczne znaczenie tego sektora.

Wykres 3. Struktura źródeł finansowania zadań publicznych realizowanych przez organizacje z dofinansowaniem Miasta Suwałki w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z realizacji Programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi w 2024 r.

Dane za 2024 r. pokazują, że na każdą złotówkę dotacji przekazaną przez Miasto Suwałki, organizacje pozarządowe były w stanie zmobilizować dodatkowe 1,44 zł w postaci własnych środków finansowych (zdolności organizacji do pozyskiwania zewnętrznych grantów, darowizn) oraz wkładu pozafinansowego (takiego jak praca wolontariuszy czy udostępnienie zasobów). Ta zdolność do pomnażania wartości publicznej inwestycji jest dowodem na ogromną efektywność i zaradność lokalnego społeczeństwa obywatelskiego. Jest to kluczowy mechanizm, który pozwala na realizację zadań publicznych na skalę znacznie przekraczającą możliwości samego budżetu miasta.

Uzupełnieniem współpracy finansowej jest rozbudowany system wsparcia pozafinansowego, którego centrum stanowi Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych (CWOP). Prowadzone przez Biuro Współpracy z Organizacjami Urzędu Miejskiego, CWOP oferuje bezpłatne doradztwo, szkolenia oraz udostępnia przestrzeń do spotkań i pracy, pełniąc funkcję inkubatora i centrum

zasobów dla całego sektora. Działania te, w połączeniu z udostępnianiem lokali na preferencyjnych warunkach oraz funkcjonowaniem ciał doradczych, takich jak Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego, tworzą przyjazne i wspierające otoczenie instytucjonalne, które jest warunkiem koniecznym dla dalszego, dynamicznego rozwoju potencjału lokalnego społeczeństwa obywatelskiego.

Na podstawie dostępnych danych można zidentyfikować trzon lokalnego sektora ekonomii społecznej, który, mimo niewielkiej liczby podmiotów, wykazuje znaczący potencjał wykonawczy w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej.

Tabela 4: Wybrane Podmioty Ekonomii Społecznej (ES)

Nazwa Podmiotu	Podmiot Prowadzący/Forma Prawna	Główny Obszar Działalności
Przedsiębiorstwo społeczne	Stowarzyszenie Kulturalne KOSTROMA/NGO	promocja wolontariatu, kultury oraz turystyki, aktywizacja środowiska lokalnego, edukacja, działalność profilaktyczna na rzecz uzależnień, wykluczenia oraz na rzecz równouprawnienia
Przedsiębiorstwo społeczne	Fundacja Pro Sudovia/NGO	wspieranie rozwoju lokalnego i regionalnego, aktywizacja osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem, prowadzenie przedszkola niepublicznego, realizacja programów wspierających przedsiębiorczość, Integracja i rekreacja mieszkańców regionu
Przedsiębiorstwo społeczne	Spółdzielnia Socjalna „Jedyneczka”/SS	opieka nad dziećmi – prowadzenie żłobka i przedszkola
Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ)	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Suwałkach/NGO	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.
Klub Integracji Społecznej (KIS) „Masz wybór”	Suwalskie Stowarzyszenie „Wybór”/NGO	reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Spółdzielnia Socjalna	SS „Perspektywa”	działalność gospodarcza połączona z reintegracją zawodową
Spółdzielnia socjalna	SS „CREATIVE MIND”	usługi call center (sprzedaż, marketing i szkolenia)
Spółdzielnia socjalna	SS „MARZENIE”	reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem
Spółdzielnia socjalna	SS Centrum Terapii Aktywnej	oddziaływania medyczne, psychologiczne i terapeutyczne reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem
Spółdzielnia socjalna	SS AFRA	reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy dokumentów źródłowych.

Na terenie miasta od 2013 roku funkcjonuje Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach prowadzony przez Agencję Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A. w Suwałkach w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach.

Głównym celem Ośrodka jest wzmocnienie roli ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym Suwałk i Subregionu Suwalskiego poprzez działania wspierające podmioty ekonomii

społecznej/przedsiębiorstwa społeczne w tworzeniu miejsc pracy oraz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Ośrodek poza wsparciem na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy oferuje wsparcie reintegracyjne (doradcze i finansowe) w celu osiągnięcia samodzielności i niezależności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Analiza tej trójfilarowej struktury prowadzi do fundamentalnego wniosku: system usług społecznych w Suwałkach jest systemem współzależnym. Jego odporność i zdolność do rozwoju zależą od równowagi i synergii między wszystkimi jego elementami.

Oslabienie jednego z filarów – na przykład poprzez ograniczenie finansowania dla sektora NGO lub brak wsparcia dla rozwoju PES – w sposób nieunikniony doprowadzi do przeciążenia pozostałych części systemu, w szczególności MOPR, i w konsekwencji do spadku jakości i dostępności usług dla mieszkańców. Dlatego strategia na nadchodzące lata musi opierać się na holistycznym podejściu, które wzmacnia nie tylko poszczególne instytucje, ale przede wszystkim mechanizmy współpracy, koordynacji i wzajemnego wsparcia między nimi

5. Charakterystyka problemów społecznych jako diagnoza wyzwań lokalnej polityki społecznej

Lokalna polityka społeczna zmierza do kształtowania warunków i jakości życia mieszkańców w taki sposób, aby wszyscy członkowie wspólnoty mogli korzystać z dóbr i usług umożliwiających im zaspokojenie potrzeb, wypełnianie różnych ról społecznych oraz rozwój osobisty. Przeszkodą w realizacji tego celu mogą być determinanty wykluczenia społecznego. Szczególnie chodzi o deficyty oraz bariery indywidualne i społeczne dotyczące osoby i grupy szczególnego ryzyka.

W niniejszym rozdziale analizie zostaną poddane główne wyzwania lokalnej polityki społecznej. Analiza będzie miała zarówno charakter ilościowy, jak i jakościowy, ponieważ nie tylko skala danego zjawiska ma znaczenie, ale też jego intensywność i negatywne skutki społeczne.

W ramach analizy poszczególnych obszarów przeprowadzono i zaprezentowano analizę SWOT, wskazując na mocne i słabe strony obszaru oraz szanse i zagrożenia. Słabe i mocne strony pozwalają zdefiniować zasoby i potencjał oraz słabości i bariery gminy w danym obszarze, natomiast szanse i zagrożenia to odpowiednio inspiracje i możliwości oraz niepożądany kierunek rozwoju warunków zewnętrznych.

5.1. Charakterystyka rodzin objętych pomocą i wsparciem

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. w Suwałkach zamieszkiwało 68 143 mieszkańców. Pomocą społeczną w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych objęto 1 392 rodziny liczące 2539 osób, co stanowi ok. 4 % ogółu ludności miasta.

Skala wsparcia, mierzona liczbą beneficjentów, charakteryzuje się zauważalną zmiennością. W 2022 r. pomocą objęto 1 610 rodzin, w 2023 r. liczba ta wzrosła do 1 672, by w 2024 r. spaść do 1 392. Trend ten przełożył się na indywidualnych świadczeniobiorców.

5.1.1. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Wśród rodzin objętych pomocą społeczną:

- rodziny z dziećmi stanowią 25% ogółu gospodarstw domowych, z tego 47% to rodziny niepełne, zaś wielodzietność występuje w 40 % populacji;
- rodziny emerytów i rencistów stanowią grupę ok. 28% ogółu gospodarstw domowych. Ich udział wśród świadczeniobiorców nieznacznie wzrasta.

Wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej dominują gospodarstwa jednoosobowe, które w 2024 r. stanowiły 68,2% wszystkich objętych pomocą, w tym połowa to emeryci i renciści.

Oznacza to, że system pomocy społecznej w Suwałkach w rzeczywistości jest w przeważającej mierze systemem wsparcia indywidualnego dla osób samotnych.

Ta konstatacja ma fundamentalne znaczenie dla kierunku strategii. Osoby samotne, często w starszym wieku, zmagające się z chorobą lub niepełnosprawnością, są pozbawione nieformalnej siatki wsparcia, którą mogą zapewnić wieloosobowe gospodarstwa domowe. W rezultacie są one w znacznie większym stopniu uzależnione od formalnych, zinstytucjonalizowanych usług publicznych. Rdzeń przyszłej strategii musi być zatem zbudowany wokół indywidualnego zarządzania przypadkiem, integracji społecznej oraz przeciwdziałania izolacji osób dorosłych.

Choć rodziny z dziećmi stanowią mniejszość wśród gospodarstw domowych, to pod względem liczby osób objętych pomocą tworzą znaczącą grupę (1 444 osoby w 353 rodzinach w 2024 roku). Wskazuje to również na potrzebę projektowania ukierunkowanych instrumentów wsparcia dla rodzin z dziećmi.

Tabela 5. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2022-2024

Wyszczególnienie		Rok 2022		Rok 2023		Rok 2024	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓŁEM z tego	1	1 610	3 032	1 672	3 134	1 392	2 539
o liczbie osób z w.1:							
1	2	1 057	1 057	1 106	1 106	949	949
2	3	169	338	174	348	132	264
3	4	121	363	124	372	106	318
4	5	124	496	125	500	96	384
5	6	72	360	79	395	59	295
6 i więcej	7	67	418	64	413	50	329
Rodziny z dziećmi w tym z	8	387	1 619	393	1 627	353	1 444
wiersza 1):							
z tego o liczbie dzieci z w.8:	9						
1		100	269	93	241	75	189
2	10	124	459	130	480	136	502
3	11	110	535	110	526	95	453
4 i więcej	12	53	356	60	380	47	300
Rodziny niepełne ogółem	13	166	581	177	618	165	566
(w tym z wiersza 8):							
z tego o liczbie dzieci z w. 13:	14						
1		53	124	49	107	39	82
2	15	55	176	66	219	74	239
3	16	44	190	41	170	37	153
4 i więcej	17	14	91	21	122	15	92
Rodziny Emerytów i Rencistów ogółem	18	397	523	429	559	386	495
(w tym z wiersza 1):							
z tego o liczbie osób z w.18:	19						
1		320	320	354	354	323	323
2	20	49	98	49	98	36	72
3	21	16	48	9	27	16	48
4 i więcej	22	12	57	17	8/0	11	52

Źródło: sprawozdanie MPiPS-03 za lata 2022-2024

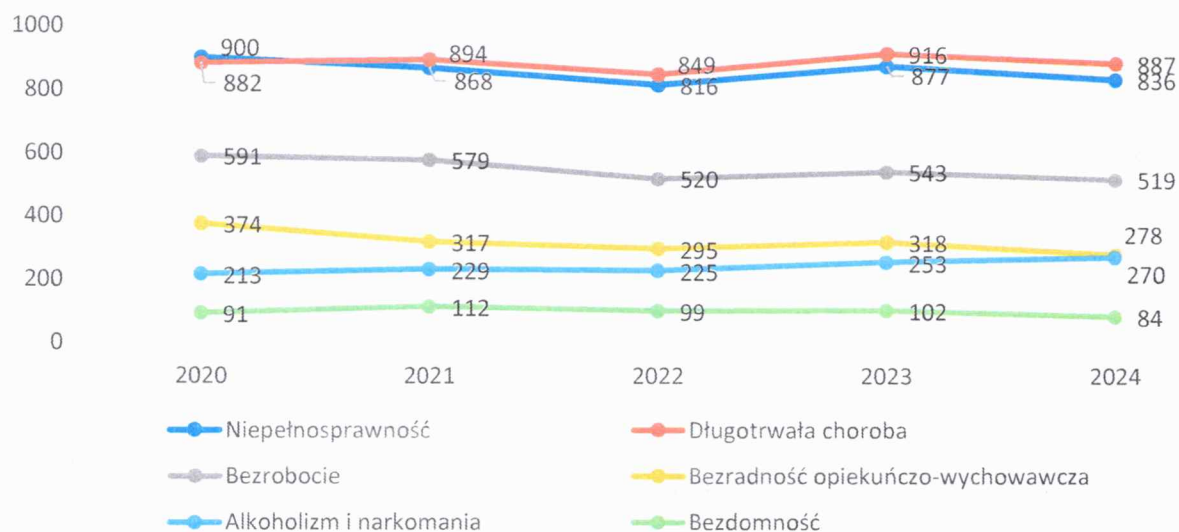
5.1.2. Powody udzielania pomocy

Okoliczności udzielania pomocy nie stanowią katalogu zamkniętego. Można je pogrupować w kilka kategorii uwzględniających stan zdrowia, status zawodowy, potrzebę ochrony dziecka

i rodziny, trudności w przystosowaniu i integracji czy uzależnienia itp. W odniesieniu do rodzin z dziećmi szerzej należy rozpatrywać przesłankę bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w zakresie prowadzeniu gospodarstwa domowego. Bezradność ta dotyczy każdego z rodziców, w sposób szczególny odnosi się ją do rodzin wielodzietnych i niepełnych, bowiem powodowana jest różnymi wyżej wymienionymi okolicznościami.

Wykres 4. Powody udzielania pomocy w latach 2020 - 2024

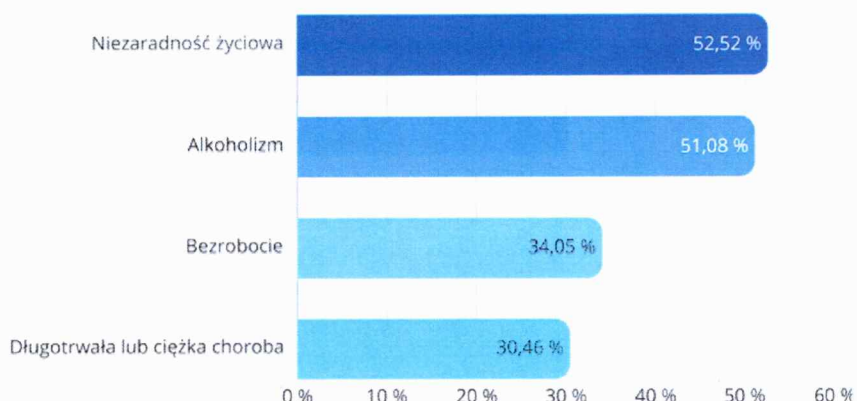
Źródło: Sprawozdanie MPiPS-03 za lata 2020-2024

Analiza powodów przyznawania pomocy społecznej w latach 2020-2024 dostarcza wyjaśnienia dla rosnącej intensywności wsparcia. Od 2021 r. najczęściej wskazywaną przyczyną trudnej sytuacji życiowej była długotrwała lub ciężka choroba, która utrzymała swoją dominującą pozycję również w 2024 r. Niepełnosprawność konsekwentnie plasowała się na drugim miejscu, dotykając stabilnie ponad 800 rodzin rocznie. Długotrwała choroba lub niepełnosprawność prowadzi do utraty zdolności do pracy, generuje wysokie koszty leczenia i opieki, co w efekcie spycha całe gospodarstwa domowe poniżej progu bezpieczeństwa socjalnego.

W tym ujęciu system pomocy społecznej w coraz większym stopniu pełni funkcję subsydiarną wobec systemu ochrony zdrowia i opieki długoterminowej.

Na tym tle wyróżnia się również problem bezrobocia, który w analizowanym okresie dotyczył niezmiennie grupę 520-540 rodzin rocznie, z niewielką tendencją spadkową. Stabilność tej liczby wskazuje na istnienie trwałego problemu na lokalnym rynku pracy, który dotyczy stałej grupy mieszkańców o niskiej zdolności do zatrudnienia i wymaga zintegrowanych działań z instytucjami rynku pracy. Kategoria „bezradności” jest terminem szerokim, mniej stygmatyzującym i może opisywać skutki lub objawy problemów, których pierwotną przyczyną może być każda z ww. lub uzależnienia czy przemoc. Wymienione niektóre dysfunkcje, z powodu których przyznawana jest pomoc, często współwystępują ze sobą wobec czego nie należy sumować tych danych.

Badanie opinii mieszkańców z 2025 roku ujawnia istotny rozdzźwięk między rzeczywistym funkcjonowaniem systemu pomocy społecznej, a jego obrazem w świadomości publicznej.

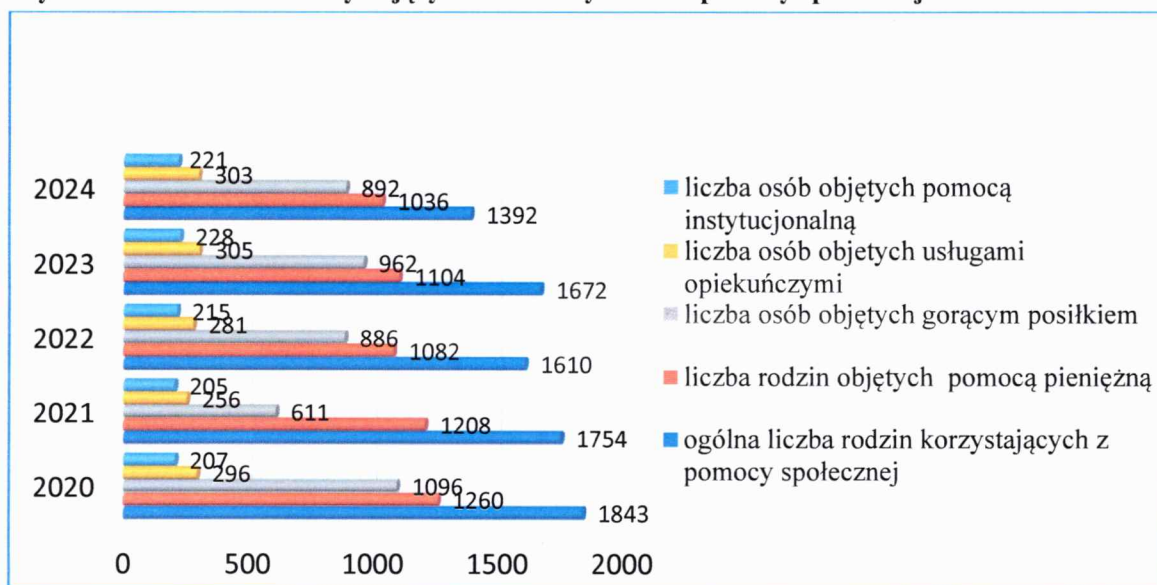
Wykres 5. Główne przyczyny trudnej sytuacji życiowej według mieszkańców Suwałk

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania „Postrzeganie problemów społecznych przez mieszkańców Miasta Suwałki”, 2025 r.

Mieszkańcy Suwałk, pytani o przyczyny trudnej sytuacji życiowej innych, skłonni są wskazywać na czynniki indywidualne, takie jak „niezaradność życiowa” (52,52%) i „alkoholizm” (51,08%). Również przyczyny samego ubóstwa postrzegane są głównie przez pryzmat uzależnień (70,50%) i dziedziczenia biedy (50,12%), a nie czynników strukturalnych. Taka perspektywa stoi w sprzeczności z danymi administracyjnymi, które jako główną przyczynę korzystania z pomocy wskazują chorobę i niepełnosprawność.

5.1.3. Niektóre formy pomocy

Do podstawowych zadań pomocy społecznej należy wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań mających na celu usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem. Osiąganiu wyznaczonych celów służy udzielanie pomocy w postaci: finansowej, rzeczowej, usługowej, instytucjonalnej, poradnictwa czy pracy socjalnej. Poniżej prezentujemy dominujące rodzaje świadczeń pomocy społecznej.

Wykres 6. Liczba osób korzystających z niektórych form pomocy społecznej w latach 2020-2024

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-03 za lata 2020-2024

Powyższe dane wskazują, że świadczenia pieniężne, do których zalicza się głównie zasiłek stały, okresowy i celowy pozostają fundamentem systemu, pełniąc funkcję stabilizacyjną i reaktywną. Kierowane są do odbiorców o najniższych dochodach, wykazujących jednocześnie

dysfunkcje, takie jak niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, czy inne kryzysy życiowe.

Pomoc instytucjonalna, w naturze i usługach ujawnia od 2021 r. trend wzrostowy, stabilizując się w 2024 r. Odbiorcami usług opiekuńczych i pomocy instytucjonalnej są przede wszystkim osoby starsze, przewlekle chore i z niepełnosprawnościami, mieszkające samotnie – czyli dokładnie ta grupa, która dominuje w profilu demograficznym i przyczynowym klientów systemu. Dane te sygnalizują punkt zwrotny: system w widoczny sposób reorientuje swoje zasoby, aby sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu na intensywną, długoterminową opiekę. Jest to fundamentalna zmiana strategiczna – od pasywnego wsparcia finansowego w stronę aktywnej, usługowej interwencji.

Gorący posiłek jako pomoc w naturze stanowi znaczące wsparcie kierowane głównie do dzieci i uczniów oraz osób dorosłych, zwłaszcza chorych, niepełnosprawnych, samotnych.

Podkreślenia wymaga fakt, że znaczącą formą wsparcia jest praca socjalna kierowana praktycznie do wszystkich osób i rodzin.

5.1.4. Inne formy pomocy

Dane przedstawione powyżej dotyczą świadczeniobiorców systemu pomocy społecznej, którzy nie są jedynymi odbiorcami wsparcia udzielanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

Znaczącą grupę klientów Ośrodka stanowią również rodziny otrzymujące wsparcie z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Przedstawione dane nie podlegają sumowaniu, bowiem w wielu przypadkach te same rodziny są objęte pomocą w ramach realizacji zadań należących do różnych systemów wsparcia.

Tabela 6. Inne formy pomocy realizowane przez MOPR w Suwałkach

lata	Świadczenia Rodzinne (liczba dzieci)	Fundusz alimentacyjny (liczba uprawnionych)	Dodatki mieszkaniowe (liczba gospodarstw)	Dofinansowanie ze środków PFRON (liczba osób)	świadczenia pielęgnacyjne	zasiłki pielęgnacyjne
2020	4 373	769	1 137	722	340	2011
2021	3 844	773	1 092	647	417	2084
2022	3 448	703	1 276	543	471	2223
2023	2 735	629	1 464	963	540	2350
2024	2 137	588	1 464	1 097	634	2462

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Suwałkach

W świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnym od lat obserwujemy sukcesywny spadek świadczeniobiorców, co wynika z niskich kryteriów dochodowych uprawniających do tych świadczeń. Społeczeństwo zainteresowane jest różnego rodzaju dofinansowaniami zmniejszającymi koszty utrzymania – co zauważamy m.in. w dodatkach mieszkaniowych i innych programach rządowych i samorządowych. Dynamicznie rośnie liczba świadczeń związanych z niepełnosprawnością. Wzrost ten jest bezpośrednio powiązany z rosnącą skalą problemów zdrowotnych.

5.1.5. Pozafinansowe wsparcie rodzin

W prawidłowej realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodzin duże znaczenie mają działania prewencyjne oraz wspomagające.

Podjęmowano i proponowano różnego rodzaju wsparcie polegające na poradnictwie, terapii, opiece i wychowaniu w placówkach wsparcia dziennego, rozwijano infrastrukturę przedszkolną adekwatnie do potrzeb, która umożliwia rodzicom powrót na rynek pracy. Wskaźniki pokazują, że coraz chętniej mieszkańcy korzystają z przywilejów Suwalskiej Karty Mieszkańca i Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny w zakresie aktywnego spędzania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań, a jednocześnie umożliwiających zwiększanie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach wielodzietnych, co wpływa na poprawę ich funkcjonowania.

Tabela 7. Niektóre formy wsparcia pozafinansowego

Rodzaj wsparcia	Lata/ liczba osób objętych wsparciem			
	2021	2022	2023	2024
Suwałska Karta Mieszkańca	34 148	21 010	26 079	26 312
„Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny”	6 613	8 943	10 602	11 334
Interwencja kryzysowa	45	37	78	58
Opieka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego	156	170	172	162
Poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne)	9 474	7 014	10 678	10 117
Wsparcie poradni psychologiczno-pedagogicznych	2 195	2 286	2 421	2 563
Liczba dzieci do lat 3 objętych opieką żłobkową	796	728	743	772
Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola i oddziałów przedszkolnych	3 205	3 492	3 381	2094

Źródło: dane Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydziału Oświaty i Wychowania UM w Suwałkach za lata 2021-2024

W realizację pozafinansowego wsparcia zaangażowanych i współpracujących ze sobą jest szereg podmiotów, takich jak: przedsiębiorcy, instytucje pomocy społecznej, oświaty, sportu, sądu, kultury, służby zdrowia i organizacje pozarządowe. Każda z tych instytucji oferuje pomoc dostosowaną do potrzeb rodziny.

5.2. Wydatki na zadania z zakresu polityki społecznej

Wydatki na realizację zadań z zakresu polityki społecznej stanowią 25% ogólnego budżetu miasta Suwałk. Wiodącą jednostką w tym zakresie jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach, którego udział w realizacji zadań wspierająco pomocowych stanowi ok.82 %.

Tabela 8. Wydatki i źródła finansowania poszczególnych zadań realizowanych przez jednostki pomocy społecznej w Suwałkach w latach 2020-2024 (w zł)

Rodzaj wydatków i źródła finansowania	w latach				
	2020	2021	2022	2023	2024
Łącznie wydatki MOPR, w tym:	135.260.209	136 946 258	113 881 319,87	76 886 999,04	90.252.033,61
Pomoc społeczna	19 842 675	20 731 050	27 365 261,61	27 153 979,11	32.701.086,30
Rodzina	110 508 533	111 132 327	67 332 675,83	39 699 565,90	47.834.409,38
Ochrona zdrowia	429 189	511 607	532 336,21	614 391,13	973.365,29
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 110 236	1 170 093	1 186 557,81	1 599 143,08	1.622.856,42
Fundusz celowy PFRON	2 535 103	2 636 385	3 144 425,45	3 898 558,93	4.689.636,18
Środki EFS	662 202	409 829	256 413,56	0,00	0,00
Fundusz Solidarnościowy	172 271	252 366	685 423,67	951 416,24	1.091.352,55
Fundusz Przeciwdziałania Covid-19	X	102 600	8 994 362,13	236 206,17	46.745,37
Fundusz Pomocy	X	X	4 383 863,60	2 579 759,03	1.004.807,92
Fundusz Pracy	X	X	X	153 979,45	287.774,20
Dom Pomocy Społecznej	9 640 355	8 839 354	10.021 363	12 300 575	13.918 630,71
Dzienny Dom Pobytu	100 844	135 424	182 644	209 055	252.961,31
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza	1 737 578	1 843 395	2 212 402,44	2 494 547,42	3.294.145,25
Dom nr 1	X	834 354	1 055 426,50	1 291 806,00	1.698.922,94
Dom nr 2	X	1 009 041	1 156 975,94	1 202 741,42	1.595.222,31
Środowiskowe Domy Samopomocy	1 537 060	1 770 605	1 913 704	2 111 940	2 351 691,51
Razem	148 276.046	149 535 036	128 211.433,31	94 003 116,46	110 069 462,39

Źródło: Opracowanie MOPR w Suwałkach

W 2022 r. nastąpił znaczny spadek wydatków w zadaniu „Rodzina” z uwagi na przejęcie przez ZUS świadczeń wychowawczych „800+”. W 2024 r. zauważamy wzrost w zadaniu „Pomoc społeczna” i „Rodzina” pomimo spadku osób objętych wsparciem. W pomocy społecznej wzrost związany jest z rozwojem infrastruktury, m.in. prowadzeniem ogrzewalni, klubu Senior+ , wzrostem

kosztów opłat za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej, wzrostem wysokości świadczeń (zasiłki stałe) i realizacją programów rządowych i samorządowych. W zadaniu Rodzina wzrost wynika ze zwiększonej liczby osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne, których wysokość również uległa podwyższeniu, oraz wzrostu dzieci w pieczy zastępczej i wysokości świadczeń z tytułu kosztu ich utrzymania, a także pokrywania kosztu pobytu dzieci w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym.

Podkreślenia wymaga fakt, iż miasto realizuje zadania ustawowe z zakresu szeroko pojętej polityki społecznej, opracowuje programy osłonowe, wdraża programy rządowe i unijne będące odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby mieszkańców, co potwierdza różnorodność źródeł finansowania. Szczegółowe opisy realizowanych zadań znajdują się pod linkiem: <https://mopr.suwalki.pl/strona/nasz-mopr/481-sprawozdawczosc>

6. Diagnoza problemów społecznych

6.1. Rodzina i dziecko

Rodzina, jako podstawowa komórka społeczna, jest fundamentem prawidłowego rozwoju społeczeństwa. Jej kondycja, zdolność do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz sytuacja bytowa mają bezpośredni wpływ na przyszłe pokolenia. W Suwałkach, podobnie jak w innych miastach, rodziny napotykać na szereg wyzwań, które wymagają zintegrowanego systemu wsparcia. W 2024 r. rodziny z dziećmi stanowiły 25% ogółu gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną, z tego 20 % to rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

W badaniu opinii mieszkańców przeprowadzonym w 2025 r. - 21,8% respondentów wskazało bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jako główną przyczynę trudnej sytuacji rodzin, 12,7% – przemoc domową, a 8,6% – samotne wychowywanie dzieci. Dane te potwierdzają znaczenie zintegrowanego wsparcia rodzin w obszarze opiekuńczym, wychowawczym i profilaktycznym.

6.1.1. Infrastruktura opiekuńczo-wychowawcza

Dostępność wysokiej jakości opieki nad najmłodszymi dziećmi jest kluczowym elementem polityki społecznej, umożliwiającym rodzicom łączenie życia zawodowego z rodzinnym oraz wyrównującym szanse edukacyjne dzieci

Opieka żłobkowa i przedszkolna

W Suwałkach obserwuje się stały rozwój infrastruktury żłobkowej. Jednocześnie Miasto w pełni zabezpiecza potrzeby mieszkańców w zakresie edukacji przedszkolnej. W badaniu ankietowym (2025 r.) dostępność przedszkoli pozytywnie oceniło 46% respondentów.

Tabela 9. Dostępność opieki żłobkowej i przedszkolnej w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	Opieka żłobkowa			Opieka przedszkolna		
Lata	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Liczba miejsc w żłobkach i formach równorzędnych, a także przedszkolach i oddz. przedszkolne	728	743	772	3 492	3 381	2 094*
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc	406	362	243	0	0	0

* spadek liczby miejsc wynika ze zmian w systemie ewidencji SIO (dane: Raport o stanie miasta 2024 r.)

Mimo systematycznego wzrostu liczby miejsc w żłobkach, deficyt miejsc pozostaje poważnym wyzwaniem (243 dzieci nieprzyjętych w 2024 r.). Stanowi to realną barierę dla rodziców, głównie matek, w powrocie na rynek pracy. Alternatywą dla rodzin z dziećmi jest program „Aktywny Rodzic”, który ma pomóc w pogodzeniu opieki nad dzieckiem z aktywnością zawodową oferując trzy rodzaje wsparcia finansowego: aktywni rodzice w pracy (1500 zł/m-c), aktywnie w żłobku (1500 zł/m-c lub 1900 zł/m-c dla dziecka z niepełnosprawnością), aktywnie w domu (500 zł/m-c).

Placówki wsparcia dziennego

Uzupełniając wsparcie rodzin opisane w dziale 5.1.3 na terenie miasta dostępne formy opieki pozalekcyjnej tworzą:

- 5 placówek, w tym jedna specjalistyczna prowadzonych przez NGO liczących 190 miejsc, z których korzystało 145 dzieci w 2022 r., 170 dzieci w 2023 r., i 162 dzieci w 2024 r., co oznacza, że zainteresowanie pomocą utrzymuje się na porównywalnym poziomie;
- 5 placówek wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej, prowadzonych przez ZHP polegającej m.in. na wspieraniu dzieci i młodzieży bezpośrednio w ich środowisku np. na osiedlach czy podwórkach. Celem jest zapobieganie demoralizacji, budowanie pozytywnych relacji między dziećmi, a dorosłymi, zagospodarowanie czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań;
- 5 świetlic przy szkołach podstawowych. Świetlice oferują pomoc rodzicom pozostającym w zatrudnieniu poprzez zapewnienie opieki, pomocy w odrabianiu lekcji, organizując jednocześnie zajęcia, gry i zabawy edukacyjne oraz integracyjne zabawy grupowe.

6.1.2. Wsparcie asystenta rodziny

Wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jest kluczowym zadaniem profilaktycznym, mającym na celu zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej. Podstawowym narzędziem pracy socjalnej jest asystentura rodzinna. Jak widzimy rozwój asystentury podąża za potrzebami środowiska rodzinnego zwiększając jej liczebność z roku na rok.

Tabela 10. Wsparcie asystenta rodziny w latach 2022-2024

	Lata		
	2022	2023	2024
Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	3	4	5
Ogólna liczba rodzin objętych opieką asystenta, w tym:	61	81	73
- liczba rodzin zobowiązanych do współpracy przez sąd	28	44	54
- liczba rodzin objętych na wniosek pracownika socjalnego	33	37	19
Liczba dzieci w rodzinach objętych asystą, w tym	143	124	168
dzieci przebywających w pieczy zastępczej	34	43	45
Liczba dzieci, które powróciły pod opiekę rodziny biologicznej	2	0	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MOPR

Realizatorem zadania jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. W 2024 roku w 73 rodzinach objętych wsparciem asystenta wychowywało się 168 dzieci, z tego 45 dzieci przebywało w pieczy zastępczej. W 54 przypadkach wsparcie wynikało z postanowienia sądu, a w 19 z wniosku pracownika socjalnego. Dane te wskazują na wysoką intensywność pracy asystentów, często z rodzinami w głębokim kryzysie (35 rodzin wielodzietnych, w 62 ograniczono władzę rodzicielską).

Praca asystenta ma charakter intensywny i wieloaspektowy: od treningu budżetowego, przez naukę dbania o higienę, pomoc w rozwiązywaniu problemów psychologicznych i wychowawczych, po wsparcie w kontaktach ze szkołą i motywowaniem do podejmowania leczenia, zatrudnienia, itp. Jest skuteczną i kluczową formą pracy ze środowiskiem rodzinnym. Dzięki intensywnej pracy asystentów 3 dzieci powróciło z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych. Działania te mają wymierny efekt społeczny (odbudowa rodziny) i finansowy (koszt asystentury jest wielokrotnie niższy niż koszt pobytu dziecka w pieczy).

Mimo tej wymiernej korzyści percepcja społeczna adekwatności tego wsparcia jest jednak niska. Jak wynika z badania mieszkańców z 2025 r., aż 55,16% ankietowanych nie miało zdania na temat wystarczalności oferty pomocy dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, 30,7% uznało ją za niewystarczającą, a jedynie 14,15% za wystarczającą.

6.1.3. System pieczy zastępczej w m. Suwałki

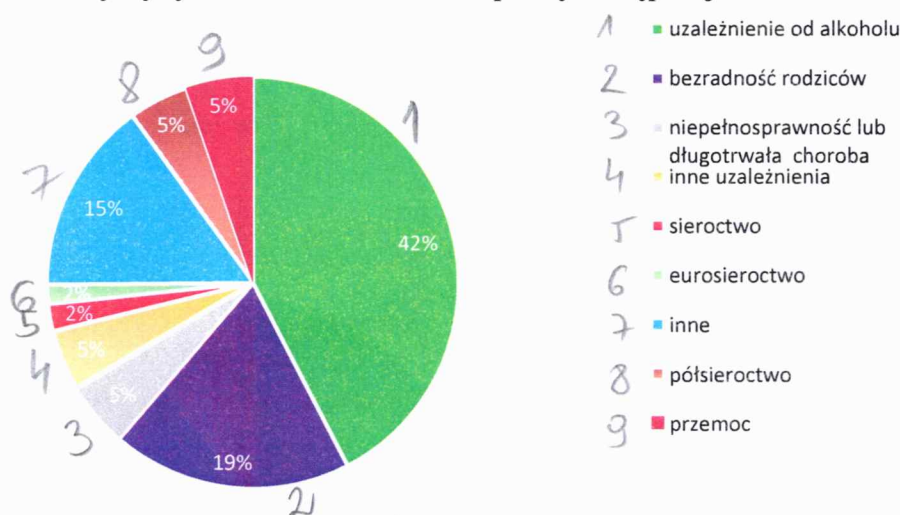
W sytuacji, gdy rodziny, pomimo otrzymanego wsparcia nie są w stanie realizować funkcji opiekuńczo-wychowawczej, obowiązkiem samorządu jest zorganizowanie systemu pieczy zastępczej. Zadanie to realizuje Miasto Suwałki poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, pełniący funkcję Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

System pieczy zastępczej tworzą:

- rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe, rodzinny dom dziecka);
- 2 placówki opiekuńczo wychowawcze typu interwencyjno-socjalizacyjnego, liczące 28 miejsc, w tym 6 miejsc interwencyjnych;
- 2 mieszkania treningowe liczące 7 miejsc.

Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej są złożone i uwarunkowane wieloproporzecowo. Problemy te, często przenikają się wzajemnie prowadząc do głębokiej niewydolności opiekuńczo-wychowawczej, zagrażającej bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci.

Wykres 7. Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Suwałkach na podstawie sprawozdania rzeczowo – finansowego za 2024 r.

Uzależnienia rodziców (łącznie 47%) stanowią główną przyczynę umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. W porównaniu do lat poprzednich niepokojący jest prawie dwukrotny wzrost uzależnień od substancji psychoaktywnych. W nielicznych przypadkach niepełnosprawność lub długotrwała choroba uniemożliwia sprawowanie opieki. Nawarstwianie się problemów powoduje różnego rodzaju zaniedbania wobec dzieci. Niezaspokajanie ich potrzeb emocjonalnych, zdrowotnych, edukacyjnych, socjalnych, itp., skutkuje ingerencją służb i sądu w sytuację dziecka, a w konsekwencji coraz częściej zastępowania rodzinnej opieki - pieczą zastępczą.

Pieczka zastępcza

Konsekwencją dysfunkcji systemu rodzinnego są przypadki ograniczania władzy rodzicielskiej przez sąd oraz umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Rolą pieczy zastępczej jest zapewnienie całodobowej, ciągłej lub okresowej opieki i wychowania oraz zaspakajania niezbędnych potrzeb bytowych, rozwojowych, w tym emocjonalnych, społecznych, religijnych, a także dostęp do świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

W latach 2022-2024 ogólna liczba rodzin kształtuje się na zbliżonym poziomie. W 2024 r. funkcjonowało 141 rodzin. Były to głównie spokrewnione rodziny zastępcze – 71% ogółu rodzin, a w dalszej kolejności należy wskazać niezawodowe – 22%, zawodowe – 0,7% i 1 rodzinny dom dziecka.

Tabela 11. Liczba rodzin zastępczych i ich rodzaje w m. Suwałki w latach 2022-2024

Rodzaje rodzin	Liczba rodzin		
	2022	2023	2024
Rodziny spokrewnione z dzieckiem	91	93	100
Rodziny niezawodowe	40	40	31
Rodziny zawodowe	9	10	9
Rodzinny dom dziecka	1	1	1
Razem:	141	144	141

Źródło: Sprawozdania MOPR w Suwałkach za lata 2022-2024

Praca opiekuńczo - wychowawcza opiekunów zastępczych jest związana z ciągłym niwelowaniem negatywnych doświadczeń dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Alkoholizm rodziców, nadużywanie środków psychoaktywnych, zaniedbania powodują często nieodwracalne skutki osobowościowe. Wymaga to wyjątkowego zaangażowania i wsparcia ze strony różnych instytucji pomocowych.

Pomimo utrzymującej się na podobnym poziomie liczby rodzin zastępczych liczba umieszczanych dzieci w rodzinnej pieczy systematycznie wzrasta. Ograniczone zasoby miejskie zmuszają do poszukiwania miejsc w rodzinach na terenie innych powiatów, co podwoiło w 2024 r. liczbę dzieci umieszczonych poza m. Suwałki. Ograniczenia w występujących zasobach powodują również pozostawanie w dotychczasowych rodzinach zastępczych pełnoletnich wychowanków, umieszczanie liczego rodzeństwa, a także braku chęci i działań rodziców biologicznych do odzyskiwania władzy rodzicielskiej.

Tabela 12. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024

lata	Liczba dzieci z m. Suwałk przebywających w rodzinach zastępczych/umieszczonych w danym roku			Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej		
	na terenie m. Suwałki	na terenie innych powiatów	Razem	na terenie m. Suwałki	na terenie innych powiatów	Razem
2020	179/31	44/6	223/37	27/11	11/1	38/12
2021	185/33	51/9	236/42	36/11	11/0	47/11
2022	189/22	52/6	241/28	31/6	9/1	40/7
2023	188/22	63/6	250/28	36/8	5/0	41/8
2024	195/25	73/12	268/37	32/10	5/0	37/10

Źródło: sprawozdania MOPR w Suwałkach za lata 2020 - 2024

Przedstawione dane wskazują, że liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie miasta pozostaje na zbliżonym poziomie, a nawet w 2024 r. spadła o 4 osoby przy wzroście skierowanych o 2 wychowanków. Oznacza to, że dotychczasowi wychowankowie (6 osób) osiągnęli pełnoletność, opuścili placówkę i rozpoczęli proces usamodzielnienia. W przeciwieństwie do rodzinnej pieczy zastępczej od 2 lat nie kieruje się dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

Wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 r. polegało m.in. na:

- pomocy finansowej i rzeczowej;
- poradnictwie specjalistycznym (wsparciu psychologa, pedagoga i prawnika);
- sukcesywnym rozszerzaniu oferty szkoleń dla rodziców zastępczych w celu wzmocnienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych;
- organizowaniu grup wsparcia;
- udostępnianiu mieszkań z zasobów miasta na potrzeby zawodowych rodzin zastępczych;
- organizacji czasu wolnego (realizacja programów z udziałem środków zewnętrznych);
- organizacji zajęć socjoterapeutycznych;
- istotnym elementem oferowanej pomocy jest wsparcie rodzin zastępczych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, których działania zorientowane są na pomoc, opiekę, animację i wychowanie.

Tabela 13. Rodziny objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2022-2024

	Lata		
	2022	2023	2024
Liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	7	7	7
Liczba rodzin zastępczych objętych opieką	115	120	109
liczba dzieci w tych rodzinach	216	220	195
Liczba dzieci, które powróciły pod opiekę rodziny biologicznej	4	6	6
Liczba dzieci skierowanych do adopcji	4	3	4

Źródło: Sprawozdania MOPR w Suwałkach za lata 2022-2024

W 2024 r. 7 koordynatorów (od 2025 r. 8) wspierało 109 rodzin w wypełnianiu przez nich funkcji rodziny zastępczej, m.in. poprzez sporządzanie planów pomocy dziecku, dokonywanie ocen sytuacji dziecka, ocen sytuacji rodziny, sporządzanie diagnoz psychofizycznych, współpracę z środowiskiem lokalnym, rodzinami biologicznymi, itp.

Wśród efektów prowadzonych działań można wskazać poprawę relacji rodzin zastępczych z naturalnym środowiskiem dziecka i powrót 6 dzieci do rodziny naturalnej, poprawę wyników nauczania wychowanków, łagodzenie konfliktów i troska rodziców o stan zdrowia swoich wychowanków.

Proces usamodzielniania wychowanków

Wychowankowie po uzyskaniu pełnoletności i opuszczeniu pieczy zastępczej lub placówek resocjalizacyjnych podlegają procesowi usamodzielniania. Jest to etap w życiu młodych ludzi, którego celem jest przygotowanie ich do samodzielnego życia, podejmowania decyzji i integracji ze społeczeństwem. Wsparcie realizowane jest na podstawie opracowanego indywidualnego programu usamodzielniania we współpracy z opiekunem procesu usamodzielniania i pracownikiem MOPR.

Tabela 14. Liczba wychowanków realizujących programy usamodzielniania

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba wychowanków		
	2022	2023	2024
Rodzinna piecza zastępcza	24	26	25
Liczba wychowanków pozostająca w rodzinach zastępczych	30	41	48
placówki opiekuńczo- wychowawcze	8	12	8
młodzieżowe ośrodki wychowawcze	6	5	5
Razem:	68	84	86

Źródło: sprawozdania MOPR w Suwałkach za lata 2022 - 2024

W 2024 r. procesem usamodzielniania objęto 86 wychowanków, spośród których wszyscy otrzymali świadczenia pieniężne, w tym 48 pozostających w rodzinnej pieczy zastępczej korzystało ze świadczeń z tytułu kosztów utrzymania w rodzinie zastępczej. 78 kontynuowało naukę, 16 otrzymało pomoc na usamodzielnienie (od 2500 zł z do 9.991 zł w zależności od typu pieczy i okresu pobytu), 13 pomoc na zagospodarowanie oraz 3 zapewniono pobyt w mieszkaniu treningowym.

6.1.4. Dzieci i młodzież – nowe wyzwania

Poza tradycyjnymi problemami, system wsparcia rodziny staje przed nowymi wyzwaniami, generowanymi przez zmiany społeczne, zdrowotne i migracyjne.

Kondycja psychiczna i specjalne potrzeby edukacyjne

Kluczowym problemem jest pogarszająca się kondycja psychiczna dzieci i młodzieży. W badaniu ankietowym (2025 r.) mieszkańcy wskazali uzależnienia (59%), zaburzenia relacji rówieśniczych (53,7%) oraz utratę stabilizacji rodzinnej i zaniedbania (po 52,5%) jako główne negatywne zjawiska.

Z doświadczeń Ośrodka wynika, że dzieci i młodzież korzystająca z oferowanego wsparcia (tj. poradnictwa, socjoterapii, konsultacji, organizacji czasu wolnego, wsparcia emocjonalnego) w wielu przypadkach przejawia zaburzenia emocjonalne, zaburzenia zachowań, depresje, fobie, lęki, myśli i próby samobójcze czy samoookaleczenia.

Zauważamy nasilanie się różnego rodzaju problemów i trudności w funkcjonowaniu dzieci i młodzieży, które najczęściej wynikają z:

- utraty poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji rodzinnej (sytuacje rozwodowe rodziców, samotne wychowywanie dzieci, poczucia osamotnienia, odrzucenie w środowisku rodzinnym, przemoc domowa, uzależnienia rodziców, zmiana środowiska opiekuńczo wychowawczego);
- zaburzeń relacji rówieśniczej (przemoc rówieśnicza/ cyberprzemoc);
- zaburzeń tożsamości seksualnej;
- uzależnień (narkotyki, telefon, gry komputerowe);
- problemów w nauce.

Problem ten znajduje odzwierciedlenie w danych systemu oświaty. Liczba uczniów objętych wsparciem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej systematycznie rośnie (z 2 195 w 2021 r. do 2 563 w 2024 r.). Jednocześnie Poradnia objęła swoim działaniem łącznie 21 324 dzieci i młodzieży z miasta i powiatu (dane: Raport o stanie miasta 2024 r.), co pokazuje ogromną skalę zapotrzebowania na wsparcie specjalistyczne.

6.1.5. Obszary problemowe

Niski poziom życia i bierność społeczna rodziny – trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb materialnych i społecznych. Dotyczy to takich aspektów jak dochód, warunki mieszkaniowe, dostęp do opieki zdrowotnej czy kultury. W wielu przypadkach niski poziom życia ma charakter dziedziczony pokoleniowo. Dzieci dorastające w tych rodzinach mają mniejsze szanse na edukację, co utrudnia im wyjście z kręgu biedy.

Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin – niskie kompetencje opiekuńczo- wychowawcze wynikają często ze stanu społecznego i zawodowego rodziców z niedojrzałości społeczno – emocjonalnej do pełnienia ról rodzicielskich, nieporadności życiowej, wadliwych postaw wobec dzieci, braku zainteresowania ich rozwojem i potrzebami, niechęcią do podejmowania zatrudnienia. Patologie i uzależnienia dostarczają wszystkim domownikom problemów finansowych, życiowych i emocjonalnych.

Brak kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych – wynika z połączenia czynników ekonomicznych, psychologicznych i organizacyjnych. Niedostateczna świadomość znaczenia rodzicielstwa zastępczego zniechęca osoby do podjęcia tej funkcji powodując trudności z zapewnieniem miejsc w zastępczych formach opieki.

Ograniczony dostęp do specjalistów: lekarzy psychiatrów dziecięcych, psychologów, terapeutów, pedagogów socjoterapeutów, seksuologów.

6.1.6. Analiza SWOT – Rodzina i dziecko

Mocne strony (Strengths)	Słabe strony (Weaknesses)
▪ Pełne zabezpieczenie potrzeb mieszkańców w zakresie opieki przedszkolnej.	▪ Niewystarczająca liczba kandydatów na rodziny zastępcze (zawodowe i niezawodowe i rodzinne domy dziecka).
▪ Stabilna, profesjonalna kadra asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej o potwierdzonej skuteczności (np. powroty dzieci z pieczy).	▪ Niskie wynagrodzenie osób sprawujących pieczę zastępczą.
▪ Dobrze rozwinięta baza oświatowa, sportowa, rekreacyjna i kulturalna dostępna dla rodzin.	▪ Pogarszająca się kondycja psychiczna dzieci i młodzieży przy ograniczonym dostępie do specjalistycznej pomocy psychiatrycznej i psychologicznej.
▪ Zróżnicowana oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	
▪ Realizacja Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny i Suwalskiej Karty Mieszkańca	

▪ Szeroka współpraca samorządu i NGO na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny (np. w prowadzeniu placówek wsparcia dziennego). ▪ Realizacja licznych projektów i programów na rzecz wsparcia rodzin. ▪ Ścisła współpraca z innymi jednostkami samorządowymi w zakresie zabezpieczenia miejsc w pieczy zastępczej.	
Szanse (Opportunities)	Zagrożenia (Threats)
▪ Dostępność środków zewnętrznych na rozwój usług społecznych, w tym opieki żłobkowej i deinstytucjonalizacji pieczy. ▪ Rozwój programów profilaktyki zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży we współpracy z sektorem oświaty. ▪ Socjalnie wsparcie rodzin (programy miejskie i rządowe). ▪ Wzmocnienie koordynacji działań międzyinstytucjonalnych (MOPR, Oświata, Służba Zdrowia, Sąd, NGO i inne).	▪ Negatywne trendy demograficzne: starzenie się społeczeństwa, niski przyrost naturalny oraz migracje ludzi młodych. ▪ Niestabilność prawna i finansowa w zakresie zadań samorządowych, przerzucanie odpowiedzialności finansowej na JST bez zapewnienia środków. ▪ Niewystarczająca współpraca części rodziców z placówkami wsparcia (szkoła, MOPR). ▪ Wzrost skali problemów społecznych (uzależnienia, przemoc) wpływających na dysfunkcyjność rodzin.
	▪ Ograniczona infrastruktura pieczy zastępczej (brak wolnych miejsc w POW) przy jednoczesnym wzroście liczby dzieci wymagających opieki, co może skutkować niewykonywaniem postanowień sądowych.
	▪ Skomplikowane procedury aplikowania o środki zewnętrzne i wydłużony czas ogłaszania konkursów.
	▪ Pogarszająca się kondycja psychologiczna, emocjonalna i społeczno-ekonomiczna rodziców/opiekunów dzieci wymagających wsparcia specjalistów.

6.1.7. Wnioski strategiczne i rekomendacje

Diagnoza obszaru rodziny i dziecka wskazuje na rosnącą presję na system wsparcia, wynikającą z jednej strony ze wzrostu liczby dzieci wymagających pomocy (w pieczy zastępczej, ze specjalnymi potrzebami, w kryzysie psychicznym), a z drugiej z barier zasobowych (niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach, w POW, rodzinach zastępczych).

W najbliższych latach priorytetem Miasta Suwałki powinno być:

1. Wzmocnienie profilaktyki i wsparcia rodziny biologicznej poprzez rozwój kadry asystentów rodziny oraz intensywną promocję tej formy pomocy, aby skuteczniej zapobiegać umieszczaniu dzieci w pieczy.
2. Intensyfikacja działań na rzecz pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze, m.in. poprzez podniesienie atrakcyjności finansowej tej funkcji i udostępnianiu mieszkań z zasobów miasta.
3. Reagowanie na nowe wyzwania społeczne poprzez rozwój programów profilaktycznych w szkołach (w obszarze zdrowia psychicznego, relacji rówieśniczych i cyberprzemocy), świetlic edukacyjno - terapeutycznych (m.in. bezpłatne korepetycje, zajęcia ogólnorozwojowe, socjoterapia, TZA - trening zastępowania agresji, TUS - trening umiejętności społecznych, warsztaty z psychoedukacji seksualnej, grupy wsparcia), streetworking uliczny, działania nakierowane na rozwiązanie konkretnego źródła problemów (np. szkoła dla rodziców, terapia rodzinna, uzależnień, itp.).
4. Wzmocnienie koordynacji międzyinstytucjonalnej (MOPR, Oświata, Służba Zdrowia, NGO, Sąd, Policja, Powiatowy Urząd Pracy) w celu zapewnienia realnego, kompleksowego wsparcia rodzinom w kryzysie.

6.2. Niepełnosprawność i zdrowie psychiczne

Niepełnosprawność według WHO definiowana jest jako „ograniczenie lub brak zdolności do wykonywania czynności w sposób lub w zakresie uważanym za normalny dla człowieka, wynikające z uszkodzenia i upośledzenia funkcji organizmu”. W polskim ustawodawstwie, została zdefiniowana jako trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy¹. Może wiązać się z obniżoną sprawnością psychofizyczną, intelektualną, komunikowania się oraz funkcjonowania w społeczeństwie.

Na terenie m. Suwałki osoby z niepełnosprawnością prawną i biologiczną stanowią 15,4 % ogółu ludności. Pod względem rozmiaru zjawiska wyprzedzamy województwo 14,3 % i kraj 14,6%. W zestawieniu z danymi województwa Podlaskiego i Kraju niepełnosprawność dotyczy w największym stopniu osoby w wieku poprodukcyjnym (53%), a następnie w wieku produkcyjnym (40%) i przedprodukcyjnym – 6%. Wskazuje to na silny związek z procesem starzenia się ludności, a także na rosnące potrzeby w zakresie opieki, usług zdrowotnych i wsparcia społecznego.

Tabela 15. Liczba osób z niepełnosprawnością prawną i biologiczną w mieście, województwie i kraju

	Suwałki	województwo podlaskie	Polska
w wieku przedprodukcyjnym	636	8 353	298 998
w wieku produkcyjnym	4 226	59 410	2 041 573
w wieku poprodukcyjnym	5 617	93 625	3 106 977
Ogólna liczba osób niepełnosprawnych	10 479	161 388	5 447 548
Ogółem liczba ludności wg. stanu na 30.06 2025 r.	68 035	1 129 500	37 376 000

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2021 r.

Natomiast osób z niepełnosprawnością prawną na podstawie danych GUS z 2021 r. na terenie m. Suwałk zamieszkuje 7 210, co stanowi 10,6% ogółu mieszkańców, z tego:

- znaczny stopień niepełnosprawności posiada 2 256 osób,
- umiarkowany stopień niepełnosprawności – 3 174 osoby,
- lekki stopień niepełnosprawności – 1 282 osoby,
- osoby do 16. roku życia – 498.

Z kolei inne dane Głównego Urzędu Statystycznego z 2023 r. wskazują, iż na 1000 mieszkańców przypada 121 osób z orzeczoną niepełnosprawnością, co daje 8 232 osób, stanowiąc ok. 12% ogółu mieszkańców.

Różnica pomiędzy danymi z 2021 r. (10,6%), a 2023 r. (ok. 12%) może wynikać, m.in. z aktualizacji danych statystycznych, wzrostu liczby wydanych orzeczeń, co w chwili obecnej może wskazywać na nasilanie się zjawiska niepełnosprawności w mieście.

6.2.1. Opis aktualnej sytuacji

Obszar niepełnosprawności i zdrowia psychicznego stanowi jedno z najpoważniejszych i najbardziej zasobochołonych wyzwań dla suwalskiej polityki społecznej. Analiza danych w latach 2020-2024 wskazuje, że niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba to dwa główne powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, konsekwentnie wyprzedzające bezrobocie. W 2024 r. pomocą MOPR z powodu długotrwałej choroby objętych było 887 rodzin, a z powodu niepełnosprawności – 836 rodzin.

Skalę zjawiska częściowo odzwierciedlają dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, który funkcjonuje w strukturach MOPR. W 2024 roku Zespół wydał łącznie 1 971 orzeczeń dla dorosłych mieszkańców Suwałk i 315 dla dzieci (14% ogólnej liczby orzekanych).

¹ Art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Łącznie 2 286 orzeczeń czyli o 5,8% więcej niż w roku 2023. Wśród orzekanych osób dorosłych ok. 48 % to osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Tabela 16. Liczba wydanych orzeczeń mieszkańcom Suwałk w latach 2020-2024

Rodzaje orzeczeń	Liczba orzeczeń o niepełnosprawności, w latach				
	2020	2021	2022	2023	2024
o niepełnosprawności (dzieci do 16 roku życia)	195	231	294	298	315
o znacznym stopniu niepełnosprawności	523	506	598	641	674
o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	831	823	853	885	939
o lekkim stopniu niepełnosprawności	271	258	341	329	358
Razem orzeczeń	1805	1818	2086	2153	2286

Źródło: Sprawozdawczość Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach

Wśród przyczyn niepełnosprawności u osób dorosłych dominują upośledzenia narządu ruchu (35%), choroby układu oddechowego i krążenia (24%), zaś choroby psychiczne ok. 16 %, które niejednokrotnie współwystępują z innymi schorzeniami. Struktura stopni niepełnosprawności sugeruje duże zapotrzebowanie na usługi rehabilitacyjne, opiekuńcze oraz wsparcie w codziennym funkcjonowaniu, a nie wyłącznie pomoc o charakterze socjalnym.

Orzeczenia wydane do 16 r. życia wskazują, że 43 % stanowią całościowe zaburzenia rozwojowe. Problem występującego u dzieci autyzmu staje się coraz bardziej powszechny, przez co zaburzenie to staje się poważnym problemem społecznym. Rodziny dzieci niepełnosprawnych wymagają szczególnej pomocy i wsparcia. Wszystko to sprawia, że opieka i terapia dziecka, w szczególności autystycznego jest niezwykle trudnym zadaniem dla rodziców i całego systemu wsparcia. Kolejnymi z tendencją spadkową są choroby neurologiczne i narządu ruchu. Nieznaczny wzrost występuje w zaburzeniach głosu, mowy i choroby słuchu.

Tabela 17. Orzecznictwo wśród dzieci i dorosłych z podziałem na rodzaje schorzeń w latach 2022-2024

Rodzaj schorzenia	liczba orzeczeń, w latach					
	2022		2023		2024	
	dzieci	dorośli	dzieci	dorośli	dzieci	dorośli
upośledzenie umysłowe	17	20	15	23	13	17
choroby psychiczne	9	287	6	308	9	314
zaburzenie głosu, mowy i choroby słuchu	28	65	27	90	31	82
choroby narządu wzroku	18	62	12	48	15	61
upośledzenie narządu ruchu	28	654	26	646	20	696
epilepsja	19	20	13	21	17	27
choroby układu oddechowego i krążenia	30	486	26	458	30	469
choroby układu pokarmowego	6	103	9	139	6	130
choroby układu moczowo-płciowego	14	198	6	195	13	237
choroby neurologiczne	38	274	36	262	31	281
inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zespęcenia, choroby krwiotwórcze	59	213	55	108	46	194
całościowe zaburzenie rozwojowe	95	14	122	14	135	27

Źródło: Sprawozdawczość Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach

6.2.2. Zdrowie psychiczne

Wśród orzekanych mieszkańców Suwałk, choroby psychiczne zajmują wysoką 3 pozycję spośród 12 symboli przyczyn niepełnosprawności.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zdrowie psychiczne można zdefiniować jako stan pełnego dobrostanu fizycznego, psychicznego i społecznego człowieka oraz jego zdolność do rozwoju i samorealizacji. Dane i prognozy dotyczące zdrowia psychicznego wskazują, że zaburzenia psychiczne stanowią poważny i narastający problem na całym świecie.

Miasto dysponuje wielopoziomowym systemem wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego, obejmującym zarówno opiekę kliniczną, jak i wsparcie środowiskowe umożliwiając osobom z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością samodzielne funkcjonowanie.

Poza służbą zdrowia ofertę tę uzupełniają inne podmioty oraz kluczowe instytucje wsparcia społecznego, takie jak Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie czy Środowiskowe Domy Samopomocy, które zapewniają usługi opiekuńcze i treningi umiejętności społecznych, a także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Suwałkach jako publiczna placówka świadcząca specjalistyczne wsparcie dzieciom i młodzieży na różnych etapach edukacji – od przedszkola, przez szkoły podstawowe, aż po szkoły ponadpodstawowe.

Analiza istniejącego systemu wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami w Suwałkach ujawnia jego znaczący potencjał finansowy i instytucjonalny, a także pozytywną ewolucję w kierunku nowoczesnych, zindywidualizowanych i środowiskowych form pomocy. Działania miasta w tym obszarze charakteryzują się strategicznym zwrotem od modelu opartego na pasywnym kompensowaniu skutków niepełnosprawności w stronę modelu aktywnie wspierającego samodzielność i włączanie społeczne nie tylko przez instytucje publiczne, ale również przez sektor NGO.

6.2.3. Wsparcie osób z niepełnosprawnością i chorych psychicznie

System zabezpieczenia społecznego wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych i opiekuńczych niepełnosprawnych członków rodzin umożliwiając im życie w godnych warunkach przy uwzględnieniu możliwości prawnych i finansowych różnych instytucji. W 2024 roku, m.in. można wskazać, iż:

- 836 osób skorzystało z świadczeń pomocy społecznej (pieniężna, w naturze, usługach, instytucjonalna, poradnictwo);
- 45 osób uczestniczyło w Warsztatach Terapii Zajęciowej, w tym 11 na terenie innej gminy;
- 342 osoby korzystały z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych;
- 125 osób z dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych;
- 658 osób z dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego;
- 618 osób uczestniczyło w różnego rodzaju wydarzeniach integracyjnych o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym (dane wyłącznie MOPR);
- 92 osoby skorzystały z wsparcia w ramach programu „Aktywny Samorząd”;
- 128 osób korzystało z wsparcia organizowanego w Środowiskowych Domach Samopomocy, w tym 54 osoby w ośrodkach wsparcia na terenie gminy Suwałki;
- 1 osoba z mieszkania wspomagane;
- 15 osób z specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania;
- 13 opiekunów z usług opieki wytechnieniowej w formie pobytu dziennego w ramach Programu „Opieka wytechnieniowa dla JST – edycja 2024 r.”;
- 86 osób, w tym 5. dzieci z usług w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla JTS – edycja 2024 r.;
- 16 osób z świadczenia skierowanego do rodzin z dzieckiem o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- 2 462 osoby z zasiłków pielęgnacyjnych;
- 634 osoby z świadczeń pielęgnacyjnych;
- 261 dzieci z dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji;
- 432 osoby z zasiłków stałych;
- 14 447 kursów wykonano w ramach przewozu osób z niepełnosprawnością;
- 73 osoby przebywały w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle chorych psychicznie w tym 20 osób w domach dla niepełnosprawnych intelektualnie;

- 85 osób z całodobowej opieki w Zakładzie Pielęgnacyjno Opiekuńczo - Psychiatrycznym;
- 98 miejsc dostępnych na dziennych oddziałach psychiatryczno-rehabilitacyjnych, nerwic, psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży, hostel dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- ok. 8 000 osób objęto wsparciem Centrum Zdrowia Psychicznego.

W 2025 r. poza kontynuacją ww. wsparcia dodatkowo:

- 35 osób skorzystało z dofinansowania do dostosowania mieszkań do potrzeb osób z niepełnosprawnością w ramach programu „Mieszkanie bez barier – poprawa dostępności na rzecz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w m. Suwałki” współfinansowany w ramach Funduszy Europejskich dla Podlaskiego;
- 1 osobie dofinansowano zakup mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku w ramach Programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” – Dostępne Mieszkanie.

Kluczową rolę w systemie odgrywają środki zewnętrzne, głównie z budżetu państwa (świadczenia pieniężne i specjalistyczne usługi opiekuńcze), budżetu samorządowego (pomoc instytucjonalna, usługi opiekuńcze, posiłki, transport), a następnie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (rehabilitacja społeczna i zawodowa) i Funduszu Solidarnościowego (opieka wytechnieniowa i asystencja osobista).

Część zadań finansowana w dużej mierze z niestabilnych funduszy celowych (PFRON, FS, Fundusz Pracy). Oznacza to przejście od modelu reaktywnego (świadczenia pieniężne) do proaktywnego modelu usługowego, który jest znacznie bardziej złożony organizacyjnie i wrażliwy na zmiany w finansowaniu zewnętrznym.

6.2.4. Problemy osób z niepełnosprawnością i chorych psychicznie

Jest to jeden z najkosztowniejszych obszarów polityki społecznej. Dane diagnostyczne wyłaniają obraz fundamentalnej transformacji systemu wsparcia.

W codziennym funkcjonowaniu osobom z niepełnosprawnościami potrzebne jest wsparcie w trzech zasadniczych obszarach:

- **mieszkalnictwa i samodzielnego życia** (pomoc asystenta osobistego lub pielęgniarzki w codziennych czynnościach, dostosowanie mieszkania do indywidualnych potrzeb danej osoby z niepełnosprawnością, dostępu do możliwości odbywania treningu niezależnego życia w mieszkalnictwie wspomagającym);
- **dostępu do udogodnień technicznych** - przyrządów, urządzeń lub technologii (m.in. sprzęt ortopedyczny lub optyczny, sprzęt umożliwiający/poprawiający słyszenie, umożliwiających komunikację ACC oraz sprzęt komputerowy, ale też różnego rodzaju urządzenia dnia codziennego pomagające niwelować ograniczenia związane z niepełnosprawnością);
- **transportu i przemieszczania się** – głównie likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych w przestrzeni publicznej, ale też przystosowanie i zakup odpowiedniego środka transportu. Godziny kursowania autobusów komunikacji miejskiej dostosowane przede wszystkim do potrzeb pracowników i uczniów czyli skoncentrowane na dowiezieniu do szkoły i pracy i odwiezieniu z pracy i szkoły, w pozostałych godzinach ograniczona liczba kursów komunikacji miejskiej. Niewystarczająca liczba kursów komunikacji miejskiej w ofercie świadczonej w niedziele i święta.

Diagnoza wskazuje na istnienie "nożyce" – rosnącej liczby osób z orzeczoną niepełnosprawnością przy jednoczesnej ograniczonej i w pełni wykorzystanej przepustowości systemu wsparcia instytucjonalnego (DPS, ŚDS, WTZ). Znajduje to odzwierciedlenie w odczuciach mieszkańców – większość z nich (58,75%) ma trudność z oceną adekwatności oferty pomocy dla osób

z niepełnosprawnością, a znaczący odsetek (30,7%) uważa ją za niewystarczającą lub raczej niewystarczającą (Źródło: Diagnoza 2025).

6.2.5. Analiza SWOT – niepełnosprawność i zdrowie psychiczne

Mocne strony (Strengths)	Słabe strony (Weaknesses)
- Rozbudowana i wyspecjalizowana infrastruktura instytucjonalna z zakresu pomocy społecznej (DPS "Kalina", 2 miejskie ŚDS, WTZ). - Rozwijająca się oferta szpitala psychiatrycznego oraz rehabilitacyjnego. - Wysoka skuteczność w pozyskiwaniu i wykorzystaniu funduszy zewnętrznych (PFRON, Fundusz Solidarnościowy, EFS). - Funkcjonujący system usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz dostęp do informacji o dostępnych formach pomocy. - Aktywny i wyspecjalizowany sektor NGO realizujący zadania zlecone. - Realizacja różnorodnych projektów i inicjatyw dla osób z niepełnosprawnością. - Wyspecjalizowana kadra terapeutyczna. - Dobra współpraca i wymiana doświadczeń pomiędzy samorządem, a organizacjami pozarządowymi. - Dobrze skomunikowane miasto Tabor dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Realizacja indywidualnych usług przewozu osób z niepełnosprawnością z miejsca zamieszkania do miejsca docelowego ch miasto z możliwością.	- Niska dostępność opieki psychologicznej i psychiatrycznej w tym dla dzieci i młodzieży. - Wysokie i rosnące koszty opieki instytucjonalnej (ponad 6,5 tys. zł/mc na osobę w DPS). - Duże uzależnienie kluczowych usług (Asystent, Opieka) od niestabilnych, zewnętrznych źródeł finansowania (FS). - Utrzymujące się bariery architektoniczne i transportowe w mieście (potwierdzone popytem na środki PFRON). - Bariery mentalne i stereotypowe postrzeganie przyczyn niepełnosprawności i ubóstwa przez część mieszkańców. - Escalacja problemów zdrowia psychicznego, zwłaszcza uzależnień od substancji psychoaktywnych (wzrost 61%), obciążająca system terapeutyczny i pomocy społecznej. - Bierność zawodowa osób niepełnosprawnych. - Brak całościowej diagnozy dotyczącej skali niepełnosprawności w mieście i potrzeb osób niepełnosprawnych.
Szanse (Opportunities)	Zagrożenia (Threats)
- Krajowe i europejskie trendy polityczne wspierające deinstytucjonalizację (DI) – możliwość pozyskania środków na rozwój opieki środowiskowej i mieszkalnictwa wspomaganego. - Kontynuacja programów rządowych (Fundusz Solidarnościowy, PFRON) pozwalająca na stabilizację i rozwój usług asystenckich. - Dalszy rozwój potencjału NGO i przedsiębiorstw społecznych jako partnerów w świadczeniu usług (zgodnie z ustawą o ekonomii społecznej). - Zaangażowanie środowiska osób z niepełnosprawnością w działalność samopomocową. - Zwiększenie świadomości społeczeństwa w obszarze zdrowia, profilaktyki, zdrowego stylu życia	- Nagle wstrzymanie lub zmiana zasad finansowania z FS lub PFRON, prowadząca do załamania systemu usług środowiskowych. - Wysokie i rosnące koszty opieki instytucjonalnej i środowiskowej. - Gwałtowny wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i miejsca w DPS z powodu szybkiego starzenia się społeczeństwa (proces demograficzny). - Ograniczony rynek pracy dla osób niepełnosprawnych. - Zagrożone poczucie bezpieczeństwa materialnego osób niepełnosprawnych. - Escalacja problemów zdrowotnych, w tym zdrowia psychicznego, obciążająca system terapeutyczny i system pomocy społecznej. - Wzrost zaburzeń rozwojowych

6.2.6. Wnioski strategiczne i rekomendacje

1. Konieczność strategicznego zwrotu w kierunku deinstytucjonalizacji (DI). Wobec rosnących kosztów i limitu miejsc w opiece instytucjonalnej (DPS), priorytetem strategii musi być intensywny rozwój alternatyw. Oznacza to konieczność inwestowania w usługi środowiskowe

- (Opieka Wytchnieniowa, Asystent Osobisty) oraz rozbudowę bazy mieszkalnictwa wspomagane i treningowe, jako form tańszych i bardziej efektywnych społecznie.
2. Stabilizacja i profesjonalizacja usług środowiskowych. Usługi takie jak asystentura i opieka wytchnieniowa, finansowane obecnie z FS, udowodniły swoją niezbędność. Strategia musi dążyć do ich ustabilizowania, traktując je jako stały, a nie projektowy, element systemu wsparcia, m.in. poprzez rozwój kadr i zabezpieczenie trwałości finansowania.
 3. Dostępność jako priorytet inwestycyjny. Dane z PFRON jednoznacznie wskazują, że bariery architektoniczne i transportowe są kluczowym czynnikiem wykluczającym. Realizacja likwidacji barier musi być traktowana na równi z pomocą finansową.
 4. Wzmocnienie systemu wsparcia zdrowia psychicznego. Alarmujący wzrost uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz ogólne potrzeby w zakresie profilaktyki (potwierdzone działaniami w szkołach) wymagają wzmocnienia współpracy między MOPR, systemem oświaty a specjalistyczną opieką psychiatryczną (np. SP ZOZ. "Wybór") i organizacjami pozarządowymi.
 5. Integracja rehabilitacji społecznej i zawodowej. Rosnąca liczba osób z orzeczeniami o niepełnosprawności wymaga maksymalizacji szans na samodzielność i, tam gdzie to możliwe, aktywizację zawodową.

6.3. Starzenie się społeczeństwa

Postępujący proces starzenia się społeczeństwa w niedalekiej przyszłości będzie jednym z głównych wyzwań demograficznych, przed którymi stoją samorządy. Zjawisko to ma bezpośrednie przełożenie na strukturę i koszty lokalnego systemu wsparcia społecznego.

Osoby w wieku starszym stanowią ok. 23% ogólnej liczby mieszkańców Suwałk. W 2024 r. tylko ok. 3,7% seniorów korzystało z pomocy społecznej, co sugeruje, że zdecydowana większość osób starszych radzi sobie samodzielnie lub korzysta z innych form zabezpieczenia społecznego.

Tabela 18. Liczba seniorów objętych pomocą społeczną w latach 2022-2024

Seniorzy z podziałem na płeć	2022	2023	2024
kobiety powyżej 60 r. życia	283	295	272
mężczyźni powyżej 65 r. życia	120	120	118
Ogółem	403	415	390
% wskaźnik do ogólnej liczby świadczeniobiorców	25%	24,8%	28%

Źródło: Dane MOPR w Suwałkach za lata 2022-2024

Liczba seniorów objętych pomocą społeczną spadła w 2024 r. po niewielkim wzroście w 2023r. W porównaniu do wcześniejszych lat (2022-2023), liczba seniorów objętych pomocą społeczną spadła o 25 osób, czyli o 6%, mimo że populacja prawdopodobnie rośnie zgodnie z trendem starzenia się społeczeństwa. Tak więc tren demograficzny w mieście nieznacznie przekłada się w 2024 r. na wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej, może to świadczyć o poprawie sytuacji materialnej części seniorów, lepszej dostępności świadczeń emerytalnych i różnego rodzaju dodatków i świadczeń (świadczenia wspierające, świadczenia uzupełniające, dopełniające, m.in.)

Wśród seniorów kobiety stanowią 70%, co potwierdza ogólną tendencję demograficzną dłuższego życia kobiet.

Kumulowanie się problemów natury zdrowotno-ekonomiczno-społecznej, prowadzących często do bezradności i wykluczenia wymaga podejmowania szeregu działań, mających na celu m.in. dostosowanie i rozwój infrastruktury społecznej, odpowiedniej do zmieniających się potrzeb tej grupy osób. Pogarszająca się kondycja zdrowotna i możliwości samodzielnego funkcjonowania powodują potrzebę rozwoju różnorodnych usług w miejscu zamieszkania, konieczność rozwoju geriatrycznych placówek służby zdrowia, w tym w formie opieki długoterminowej oraz porad lekarzy różnych specjalności, do których obecnie dostęp jest ograniczony.

Struktura demograficzna oraz wynikające potrzeby społeczeństwa w zakresie opieki, dostępu do usług nad osobami starszymi, przewlekle chorymi i niepełnosprawnymi rodzą zapotrzebowanie na różnego rodzaju formy opieki dziennej, całodobowej, długoterminowej i krótkoterminowej, a także wsparcia finansowego.

Generuje to coraz większe obciążenie dla budżetu w obszarze usług opiekuńczych, opieki instytucjonalnej i leczenia. W 2024 r. z pomocy i wsparcia skorzystało:

- 148 osób z pomocy instytucjonalnej w Domu Pomocy Społecznej „Kalina” – 129, w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych i starszych na terenie innych gmin -19;
- 485 osób hospitalizowano na Oddziale Psychogeriatrycznym liczącym 35 łóżek, który funkcjonuje w SP SP ZOZ w Suwałkach;
- 69 osób korzystało z wsparcia Oddziału Dziennego Psychiatryczno-Geriatryczny liczącego 18 miejsc;
- wsparcie krótkoterminowe i długoterminowe zapewniono:
 - 30 osobom w zakładzie opiekuńczo-leczniczym,
 - 94 w hospicjum stacjonarnym,
 - 36 w zakładzie opiekuńczo-leczniczym dla mechanicznie wentylowanych,
 - 70 osób obejmowano domową opieką paliatywną i 9 dzieci.

Wsparcie środowiskowe i aktywizacyjne:

- 189 osób korzystało z usług opiekuńczych, w tym 78% to osoby samotne;
- 181 osobom zapewniało się gorący posiłek, w tym 35 chorym i niepełnosprawnym dowożono posiłki do miejsca zamieszkania;
- 17 osób skorzystało z Domu Dziennego Pobytu „Kalinka”
- 475 seniorów uczestniczyło w zajęciach klubów Seniora. Na terenie miasta funkcjonuje 6 klubów liczących 95 miejsc. Jeden miejski (Klub Senior+ MOPR) oraz pięć klubów prowadzonych przez NGO;
- 215 osób skorzystało z programu dedykowanego seniorom, m.in. „Złota Rączka”.

Misją powyższych działań jest pomoc w odzyskaniu możliwie największego zakresu sprawności i niezależności oraz poprawa jakości życia.

Działania są skuteczne, ale mają niski zasięg. Programy (jak „Złota Rączka” czy Kluby Seniora) docierają łącznie do kilkuset osób, podczas gdy cała populacja seniorów liczy ponad 17 tysięcy osób. System jest skuteczny dla osób aktywnych, ale niewystarczający dla rosnącej grupy niesamodzielnych i samotnych.

6.3.1. Problemy osób starszych

Syntetyczny opis wyzwań wskazuje na rosnącą presję na formalny system opieki zdrowotnej i społecznej. Dane obiektywne potwierdzają, że problemy zdrowotne i niepełnosprawność są głównym czynnikiem ryzyka wykluczenia seniorów, co generuje wysokie koszty instytucjonalne (DPS) i usługowe.

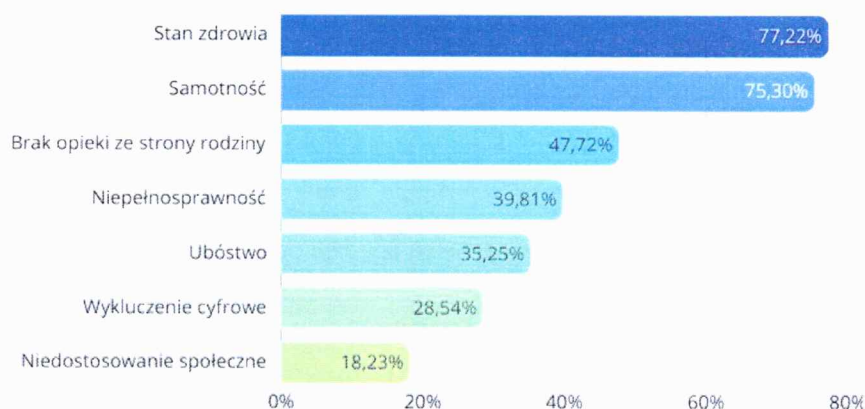
Z jednej strony, miasto dysponuje rozbudowaną infrastrukturą wsparcia, z drugiej strony, w badaniu percepcji mieszkańców wskazali, że głównymi problemami seniorów są:

- 1) stan zdrowia (77,22%),
- 2) samotność (75,30%),
- 3) brak opieki ze strony rodziny (47,72%).

Negatywna ocena stanu zdrowia (77,22%) jest spójna z danymi MOPR. Może ona jednak wynikać nie tylko z braków lokalnych, ale również z ogólnokrajowej debaty o niewydolności systemu ochrony zdrowia (np. kolejek do specjalistów).

Wykres 8. Problemy społeczne, z jakimi najczęściej borykają się osoby starsze w Suwałkach

127

Źródło: Opracowanie na podstawie badania „Postrzeganie problemów społecznych przez mieszkańców Miasta Suwałki”, 2025 r. Pytanie dopuszczało wybór maksymalnie trzech odpowiedzi.

Najistotniejsza anomalia dotyczy jednak samotności (75,30%). Mimo istnienia 6 klubów, jest to drugi najczęściej postrzegany problem. Wskazuje to, że samotność jest problemem głębszym – ma wymiar psychologiczny i społeczny (izolacja społeczna w miejscu zamieszkania) – którego nie da się rozwiązać samą infrastrukturą. Problem samotności dotyczy natomiast w dużej mierze osób biernych i izolowanych w domach.

6.3.2. Analiza SWOT – polityka senioralna

Mocne strony (Strengths)	Słabe strony (Weaknesses)
▪ Zróżnicowana, istniejąca infrastruktura (DPS „Kalina”, DDP „Kalinka”). ▪ Rozbudowana sieć 6 Klubów Seniora (1 MOPR + 5 NGO). ▪ Funkcjonujące i sprawdzone programy miejskie (np. „Złota Rączka dla Seniora”, programy zdrowotne). ▪ Funkcjonujący system usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (MOPR). ▪ Aktywna Suwalska Rada Seniorów jako ciało doradcze (Program Seniorów). ▪ Dostępność bazy rekreacyjnej i terenów zielonych. ▪ Działania NGO na rzecz seniorów oraz w obszarze inicjatyw międzypokoleniowych. ▪ Istniejąca infrastruktura opieki dziennej, długoterminowej i geriatrycznej.	▪ Niewystarczająca dostępność usług medycznych. ▪ Bariery architektoniczne, transportowe. ▪ Bariery społeczne.
Szanse (Opportunities)	Zagrożenia (Threats)
▪ Ogólnopolskie i europejskie trendy wspierające deinstytucjonalizację i rozwój usług środowiskowych (opieka w miejscu zamieszkania). ▪ Możliwość rozwoju tańszych form wsparcia (opieka dzienna, wolontariat) w odpowiedzi na diagnozę z 2025. ▪ Wysoki potencjał sektora NGO do realizacji zadań publicznych (np. prowadzenie kolejnych klubów, usług środowiskowych).	▪ Gwałtowny wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego oznaczający rosnącą presję na system. ▪ Ryzyko niewydolności finansowej budżetu w obliczu rosnących kosztów opieki długoterminowej. ▪ Pogłębiająca się izolacja i samotność seniorów nieobjętych systemem, prowadząca do wtórnych problemów zdrowotnych (depresja).
	▪ Brak zainteresowania i opieki ze strony rodziny nad zależnymi członkami rodzin.

6.3.3. Wnioski strategiczne i rekomendacje

Kluczowym wnioskiem jest zwrot w kierunku deinstytucjonalizacji oraz rozwoju usług środowiskowych, co jest zbieżne z rekomendacjami mieszkańców.

Priorytetami strategii w tym obszarze muszą być:

1. Rozwój usług opiekuńczych i asystenckich świadczonych w miejscu zamieszkania jako tańszej i bardziej pożądanej alternatywy dla opieki stacjonarnej.
2. Inwestycja w dzienne formy wsparcia (jak DDP „Kalinka”) w celu odciążenia opiekunów faktycznych i opóźnienia momentu konieczności umieszczenia seniora w DPS.
3. Zwiększenie zasięgu programów aktywizacyjnych (kluby seniora) poprzez intensywną współpracę z sektorem NGO, aby dotrzeć do większego odsetka populacji seniorów.
4. Wzmocnienie programów wspierających samodzielne funkcjonowanie w domu (kontynuacja „Złota Rączki”) oraz wdrożenie nowych rozwiązań (np. wolontariat, teleopieka) w celu bezpośredniego przeciwdziałania samotności i izolacji.

6.4. Aktywizacja społeczna i zawodowa

Rynek pracy stanowi fundament dobrostanu społecznego. Aktywizacja zawodowa jest kluczowym elementem polityki społecznej, który wykracza poza pasywne wsparcie w kierunku budowania samodzielności mieszkańców. Analiza sytuacji w Suwałkach ujawnia strategiczny paradoks: z jednej strony podstawowe wskaźniki, jak stopa bezrobocia, sugerują stabilność, z drugiej – dane MOPR i PUP demaskują głębokie wyzwania strukturalne.

Wyzwania te są nierozdzielnie powiązane z szerszym kontekstem demograficznym, w szczególności z kurczącą się populacją w wieku produkcyjnym. W tej perspektywie, skuteczna polityka aktywizacyjna staje się nie tylko celem społecznym, ale również imperatywem ekonomicznym, warunkującym zrównoważony rozwój miasta w nadchodzącej dekadzie.

Aktywizacja zawodowa obejmuje szereg działań podejmowanych w celu zapewnienia równowagi na rynku pracy, z jednej strony poprzez oddziaływanie na osoby bezrobotne i bierne zawodowo, a z drugiej strony wspieranie pracodawców ukierunkowane na tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności do osób z grup defaworyzowanych.

6.4.1. Opis aktualnej sytuacji

Wskaźniki ogólne rynku pracy wydają się stabilne. Na koniec 2024 r. w mieście zarejestrowanych było 1 553 bezrobotnych, w tym 153 osoby z niepełnosprawnością i 46% długotrwale bezrobotnych. Stopa bezrobocia wynosiła 5,6%. Jest to wskaźnik niższy niż średnia dla województwa podlaskiego (6,9%).

Mieszkańcy miasta oceniają bezrobocie jako „przeciętne” (50,36% wskazań), odnoszą się do ogólnej, publicznie komunikowanej stopy bezrobocia (5,6%). Jest to ocena racjonalna, gdyż wskaźnik ten jest niższy od wojewódzkiego (6,9%).

Jednak bezrobocie pozostaje czwartą najczęstszą przyczyną (po długotrwałej chorobie, ubóstwie i niepełnosprawności) zgłaszania się po pomoc do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, dotykając 519 rodzin w 2024 r. Tak więc stanowią one 37% ogółu świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Kluczowym problemem, który ujawnia analiza danych, jest systematyczny wzrost odsetka osób długotrwale bezrobotnych, mimo stabilnej liczby ogólnej.

Tabela 19. Struktura bezrobocia w Suwałkach w latach 2022-2024

Wskaźnik	2022	2023	2024
liczba bezrobotnych	1501	1592	1553
kobiety	760	780	764
mężczyźni	741	812	789
do 30 roku życia	299	315	323
powyżej 50 roku życia	436	463	434
osoby niepełnosprawne	176	194	153
odsetek długotrwale bezrobotnych	39%	42,7%	46%
liczba osób z prawem do zasiłku	257	249	207
liczba osób poszukujących pracy, w tym	119	127	131
osób z niepełnosprawnością	106	116	109

Źródło: Opracowanie własne PUP w Suwałkach

Analiza powyższych danych oznacza, że ogólna liczba bezrobotnych nie ulega dużym wahaniom (różnica między 2022 r., a 2024 r. wynosi jedynie 52 osoby, czyli ok. 3,5%), co świadczy o względnej równowadze na lokalnym rynku pracy.

Najbardziej niepokojący trend to systematyczny wzrost odsetka długotrwale bezrobotnych. W ciągu trzech lat udział tej grupy wzrósł o 7 punktów procentowych, co oznacza, że mimo stabilnej ogólnej liczby bezrobotnych, coraz większa ich część pozostaje bez pracy przez długi czas.

Kobiety stanowią ok. 49–51% wszystkich bezrobotnych, co oznacza względną równowagę płci. Brak istotnych zmian w tej proporcji nie wskazuje na zróżnicowane ryzyko utraty pracy między kobietami i mężczyznami.

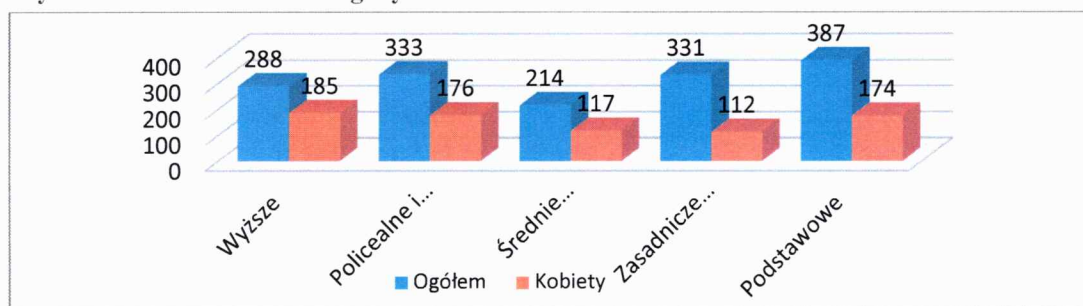
Ze struktury wiekowej bezrobotnych wynika, że młodzi stanowią rosnącą grupę bezrobotnych, natomiast osoby po 50 roku życia utrzymują stały, wysoki poziom. To może sugerować, że wejście na rynek pracy jest coraz trudniejsze dla młodych, a starsi utrzymują się w rejestrach z powodu ograniczonych możliwości przekwalifikowania.

Liczba bezrobotnych z niepełnosprawnościami spadła z 176 (2022 r.) do 153 (2024 r.), czyli o ok. 13%. Jednocześnie wśród osób poszukujących pracy liczba z niepełnosprawnością utrzymuje się na stabilnym poziomie. Pomimo spadku liczby osób niepełnosprawnych w rejestrze, ich sytuacja zawodowa nadal wymaga wsparcia. To może oznaczać, że część osób z niepełnosprawnością przechodzi z rejestru bezrobotnych do statusu poszukujących pracy (np. w wyniku zmian formalnych lub aktywizacji zawodowej).

Liczba osób z prawem do zasiłku maleje. Spadek o ok. 19% w ciągu dwóch lat wskazuje, że coraz więcej osób pozostaje bez pracy dłużej niż okres zasiłkowy, co koreluje ze wzrostem odsetka długotrwale bezrobotnych.

Dane te świadczą o istnieniu głębokiego, strukturalnego problemu na rynku pracy. Nie jest to problem cyklicznego braku miejsc pracy (PUP w Suwałkach dysponował w 2024 r. 767 ofertami pracy, w tym 395 ofert pracy subsydiowanej), lecz trwałego niedopasowania kompetencji i zdrowotnego sporej grupy mieszkańców. Są to osoby, które z powodu wieloletniej bierności, deficytów kwalifikacyjnych, barier zawodowych lub uzależnień utraciły zdolność do samodzielnego powrotu do zatrudnienia i stanowią główną grupę klientów MOPR.

Wykres 9. Bezrobotni według wykształcenia w 2024 r.

Zródło: Opracowanie własne PUP w Suwałkach

Analizując dane statystyczne za 2024 r. można zauważyć, że 25% osób zarejestrowanych w PUP w Suwałkach posiada wykształcenie gimnazjalne lub niższe, 21% wykształcenie zawodowe. Wykształceniem ogólnokształcącym legitymuje się 14% bezrobotnych, co stanowi najniższy wskaźnik. 40% populacji stanowią osoby z wyższym i policealnym wykształceniem.

Mężczyźni stanowią dużą przewagę nad kobietami w wykształceniu zasadniczym i podstawowym, co potwierdza tradycyjny podział zawodów na bardziej „męskie” techniczne kierunki. Natomiast więcej kobiet bezrobotnych posiada wyższe wykształcenie, co może świadczyć o rosnącej aktywności edukacyjnej kobiet w ostatnich latach. Struktura wykształcenia pokazuje potrzebę dalszego wspierania edukacji na poziomie średnim i wyższym, zwłaszcza wśród osób z niższymi kwalifikacjami.

Aktywizacja zawodowa wymaga precyzyjnego zidentyfikowania barier, które utrudniają powrót na rynek pracy, oraz rozpoznania nowych możliwości i instrumentów, które mogą ten proces wesprzeć.

W procesie tym należy rozróżnić role instytucji. Główną odpowiedzialność za aktywizację zawodową ogółu bezrobotnych ponosi Powiatowy Urząd Pracy (PUP). Rola MOPR jest komplementarna i skupia się na integracji społecznej – często jako pierwszym etapie aktywizacji – dla swoich najtrudniejszych klientów.

Aktywizacja zawodowa obejmuje szereg działań podejmowanych w celu zapewnienia równowagi na rynku pracy, z jednej strony poprzez oddziaływanie na osoby bezrobotne i bierne zawodowo, a z drugiej poprzez wspieranie pracodawców ukierunkowane na tworzenie nowych miejsc pracy, w szczególności skierowanych do grup defaworyzowanych.

Osoby zarejestrowane w urzędzie pracy obejmowane są szeregiem oddziaływań, które mają pomóc im nabyć doświadczenie zawodowe i kwalifikacje adekwatne do potrzeb rynku pracy, zwiększyć kompetencje interpersonalne i motywację do podjęcia zatrudnienia, a w konsekwencji wesprzeć w znalezieniu pracy lub podjęciu działalności gospodarczej, m.in. poprzez:

- pośrednictwo pracy – 1 291 osób podjęło zatrudnienie;
- 936 osób skorzystało z poradnictwa zawodowego;
- 36 osób skorzystało z pomocy w nabywaniu wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji zawodowych;
- 150 osób odbyło staże zawodowe;
- 22 osoby wykonywały prace społecznie użyteczne;
- 103 – zatrudnienie subsydiowane;
- 27 uzyskało dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- 15 osób otrzymało bon na zasiedlenie.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach w ramach zawartych porozumień z PUP w Suwałkach aktywizuje bezrobotnych poprzez:

- zawieranie kontraktów socjalnych typu „B” uwzględniających udział w pracach społecznie – użytecznych, których celem jest aktywizacja zawodowa przygotowująca do wejścia na otwarty rynek pracy. W latach 2022 – 2024 skierowanie do prac społecznie – użytecznych otrzymało 78 osób bezrobotnych, z czego tylko 45 podjęło się wykonywania tych prac. Nie wszyscy skierowani wykazywali zainteresowanie tą formą aktywizacji;
- dofinansowanie ze środków PFRON osobom bezrobotnym z orzeczoną niepełnosprawnością w 2022 r. rozpoczęcie działalności gospodarczej – 2 osobom, doposażenie stanowiska pracy – 1 osoba, staż zawodowy – 1 osoba, w 2023 r. dofinansowano rozpoczęcie działalności gospodarczej – 2 osobom, w 2024 r. dofinansował prace interwencyjne – 1 osobie;
- 276 rodzinom udzielono wsparcia finansowego w formie zasiłków okresowych.

Na terenie Miasta funkcjonuje zakład pracy chronionej „AGEMA – SERWIS” – Agencja Ochrony Osób i Mienia, zatrudniająca osoby niepełnosprawne. Ponadto bezrobotni mieszkańcy Suwałk z orzeczoną niepełnosprawnością są zatrudniani w pobliskim Zakładzie Aktywności Zawodowej „SOWA” w Lipniaku. W 2024 r. zatrudnienie podjęło 28 osób, w 2025 roku 29 osób z niepełnosprawnością.

6.4.2. Obszary problemowe bezrobocia

Niedopasowanie kwalifikacyjne (38% bezrobotnych bez kwalifikacji) do potrzeb rynku pracy.

Bierność zawodowa wzmacniana przez erozję systemu ubezpieczeń. Odsetek osób bezrobotnych z prawem do zasiłku systematycznie spada (z 17,1% w 2022 r. do 13,3% w 2024 r.), co automatycznie przesuwa te osoby do systemu pomocy społecznej (MOPR).

Utrata nawyków związanych z pracą (skutek długotrwałej bierności), uzależnienia, dziedziczna bezradność. Mieszkańcy silnie wskazują też na barierę motywacyjną (42% wskazań w *Diagnoza 2025*). Barierę tę wzmacnia zdiagnozowana w wewnętrznym raporcie diagnostycznym 2025 niska płaca w sektorze prywatnym (np. ok. 4099 zł w handlu i 3749 zł w gastronomii), która może obniżać motywację do podjęcia legalnego zatrudnienia.

6.4.3. Analiza SWOT – aktywizacja społeczna i zawodowa

Mocne strony (Strengths)	Słabe strony (Weaknesses)
▪ Profesjonalna kadra służb zatrudnienia przygotowana do realizacji programów rynku pracy i pracy z osobami bezrobotnymi. ▪ Szeroka oferta Powiatowego Urzędu Pracy.	▪ Niska motywacja młodych ludzi do zdobywania kwalifikacji. ▪ Wygórowane oczekiwania wchodzących na rynek pracy dotyczące warunków zatrudnienia oraz wynagrodzeń.
▪ Funkcjonowanie i oferta Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w zakresie doradztwa i aktywizacji. ▪ Szeroki dostęp do usług i instrumentów rynku pracy.	▪ Duży odsetek bezrobotnych bez kwalifikacji i niski poziom umiejętności przedsiębiorczych osób bezrobotnych. ▪ Szara strefa zatrudnienia, pozwalająca na unikanie zobowiązań finansowych np. alimentacyjnych i sięganie po świadczenia socjalne.
▪ Wspieranie przedsiębiorczości oraz udzielanie informacji o możliwościach rozwoju zawodowego i zatrudnienia. ▪ Współpraca instytucji pomocy i integracji społecznej oraz instytucji rynku pracy w zakresie aktywizacji zawodowej.	▪ Ograniczone możliwości zatrudniania rodziców małych dzieci. ▪ Brak stabilności gospodarczej, częste zmiany przepisów dotyczących np. podatków.
	▪ Wysokie koszty pracy i zatrudniania pracowników. ▪ Niska aktywność NGO w obszarze aktywizacji zawodowej.
Szanse (Opportunities)	Zagrożenia (Threats)
▪ Rozwój ekonomii społecznej.	▪ Kurczenie się populacji w wieku produkcyjnym.

▪ Dostępność funduszy europejskich (EFS+) na programy aktywizacji społeczno-zawodowej i współpracę międzyinstytucjonalną.	▪ Dziedziczenie bierności zawodowej, niska motywacja do aktywizacji zawodowej.
▪ Nowe kierunki kształcenia/kursy/szkolenia dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy.	▪ Wysokie koszty pracy.
▪ Wdrażanie nowych innowacyjnych rozwiązań i modeli aktywizacji zawodowej.	▪ Zmniejszające się wpływy podatkowe.
▪ Program rewitalizacji łączący przedsięwzięcia infrastrukturalne z działaniami prospołecznymi.	▪ Szara strefa.

6.4.4. Wnioski strategiczne i rekomendacje

1. Aktywizacja długotrwale bezrobotnych – programy przekwalifikowania, doradztwo zawodowe, wsparcie psychologiczne, integracja społeczna.
2. Wsparcie młodych – staże, dotacje na rozpoczęcie działalności, współpraca ze szkołami i uczelniami.
3. Programy dla osób 50+ – prace interwencyjne, mentoring, dopasowane szkolenia cyfrowe.
4. Promocja zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami – współpraca z pracodawcami, ulgi, dostosowanie miejsc pracy.

6.5. Dysfunkcje społeczne

Dysfunkcje wiążą się z naruszeniami prawa oraz powszechnie przyjętych norm społecznych, a także bardzo często z degradacją psychiczną i/lub fizyczną osób nimi dotkniętych. Ponadto towarzyszą im trudności życiowe i bariery, takie jak: ubóstwo w sferze materialnej i intelektualnej, bierność społeczno-zawodowa, niski poziom kompetencji interpersonalnych, niedojrzałość emocjonalna rodziców, nieumiejętność pełnienia ról rodzicielskich i małżeńskich, problemy opiekuńczo-wychowawcze. Prowadzi to do marginalizacji i wykluczenia społecznego i może mieć negatywne konsekwencje, takie jak problemy psychiczne, poczucie bezradności i niskie poczucie własnej wartości, przemoc, nałogi i uzależnienia oraz bezdomność itp. Kwestie te przenoszą się na otoczenie, w którym osoby lub grupy nie mają możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

6.5.1. Przemoc domowa

Przemoc domowa oznacza jednorazowe albo powtarzające się umyślne działania lub zaniechania naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub innych wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących. Działania te narażają na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszają ich godność, często nietykalność cielesną oraz wolność, w tym seksualną, powodują szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołują cierpienie i krzywdy moralne osób doznających przemocy.

Diagnoza problemu przemocy domowej wymaga konfrontacji danych administracyjnych (rejestrowanych) ze społeczną percepcją zjawiska (niezarejestrowaną).

W 2024 roku MOPR prowadził łącznie 252 sprawy w ramach procedury „Niebieskiej Karty” (w tym 175 nowych i 77 kontynuowanych z lat poprzednich). Działaniami tymi objęto łącznie 238 rodzin, liczących 747 osób (w tym 241 kobiet, 245 mężczyzn i 261 dzieci). W ramach tych spraw odbyło się 846 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych.

Dane historyczne wskazują na tendencję spadkową liczby nowych interwencji. W 2020 r. wszczęto 280 procedur, a w 2024 r. było ich tylko 197 (spadek o blisko 30%). Najwięcej interwencji podejmuje Policja, co wynika z charakteru wykonywanych czynności służbowych.

Tabela 20. Podmioty wszczynające procedurę „Niebieskiej Karty” w latach 2019-2024

Podmiot	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Komenda Miejska Policji KMP	239	256	193	167	202	175
Pomoc społeczna	24	15	13	7	14	9
Oświata	4	4	3	8	4	8
Miejska Komisja (MKRPA)	2	4	3	4	2	5
Służba Zdrowia	0	1	2	1	2	0
Łącznie (nowe procedury)	271	280	214	187	224	197

Źródło: Opracowanie własne na podst. Raportu z realizacji MPPPDooODPD (dane diagnostyczne).

W 2024 r., spośród **197 nowych interwencji** zarejestrowanych przez służby, jedynie **9 rodzin** znalazło się w tak głębokim kryzysie socjalnym, że przemoc domowa stała się formalną podstawą do przyznania świadczeń z pomocy społecznej. Pozostałe rodziny wykazywały wystarczającą wydolność ekonomiczną, która nie kwalifikowała ich do uzyskania wsparcia finansowego ani rzeczowego. Jednoznacznie wskazuje to, iż rodziny objęte procedurą „Niebieskiej Karty” nie są tożsame z beneficjentami pomocy społecznej. W wielu przypadkach są to rodziny o stabilnej lub dobrej sytuacji materialnej, niewymagające wsparcia dochodowego. Doświadczane przez nie trudności mają przede wszystkim podłoże społeczne, relacyjne lub psychologiczne, a nie ekonomiczne.

Tabela 21. Liczba procedur „NK”, a liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2019-2024

Wskaźnik	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba nowych procedur NK, w tym:	269	279	215	187	224	197
liczba rodzin objętych pomocą społeczną, w których zdiagnozowano "Przemoc"	11	17	17	15	16	9

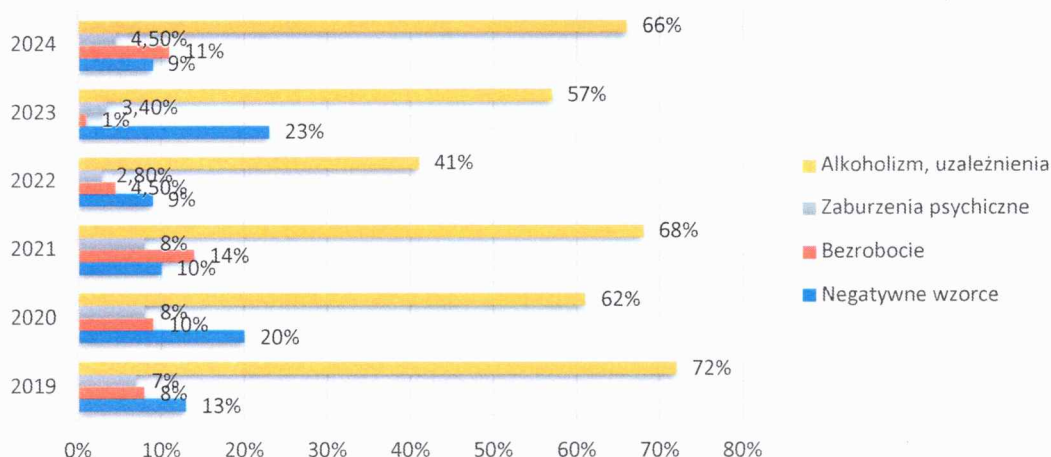
Źródło: Opracowanie własne na podst. Oceny Zasobów 2022, 2023, 2024, Raportu z realizacji MPPPDooODPD.

Badanie mieszkańców „Postrzeganie problemów społecznych” (2025 r.) pokazuje, że zjawisko jest silnie obecne w świadomości społecznej. Łącznie 59,95% respondentów zadeklarowało, że zna osobiście (25,18%) lub słyszało (34,77%) o przypadkach przemocy domowej w swoim otoczeniu.

Tak znacząca rozbieżność między danymi administracyjnymi, a percepcją społeczną może być wskaźnikiem zjawiska ukrytego (tzw. under-reporting), wynikającego m.in. ze wstydu, strachu czy uzależnienia ekonomicznego ofiar lub oceny respondentów, którzy nie zawsze mając na myśli najbliższe otoczenie wypowiadali się o mieszkańcach naszego miasta. Dane MOPR (9 rodzin) odzwierciedlają jedynie te sytuacje, w których przemoc doprowadziła do kryzysu socjalnego wymagającego interwencji finansowej. Dane Zespołu Interdyscyplinarnego (197 nowych procedur) pokazują szerszy obraz interwencji służb. Niewątpliwie percepcja społeczna (blisko 60%) pokazuje, że problem przemocy domowej jest znany mieszkańcom miasta, co może świadczyć o dobrze i skutecznie prowadzonych działaniach informacyjnych.

6.5.1.1. Przyczyny przemocy domowej

Przemoc staje się zjawiskiem coraz bardziej powszechnym mającym wpływ na problemy natury wychowawczej, psychologicznej, zdrowotnej i ekonomicznej. Istotna jest zatem interdyscyplinarna współpraca przedstawicieli wielu obszarów życia społecznego. W związku z powyższym pierwszym krokiem do rozwiązania problemu jest ujawnienie przyczyn, które temu sprzyjają. Poniższe dane przedstawiają główne przyczyny przemocy w rodzinie opracowane na podstawie realizacji procedury „Niebieskiej Karty”.

Wykres 10. Główne przyczyny przemocy domowej na podstawie procedury „Niebieskie Karty”

Źródło: Opracowanie własne MOPR Suwałki na podstawie analizy procedury „Niebieskie Karty” za lata 2019 – 2024.

Analiza danych dotyczących czynników występujących w rodzinach objętych wsparciem w latach 2019–2024 pokazuje, że najpoważniejszym i najbardziej rozpowszechnionym problemem pozostają alkoholizm i inne uzależnienia, choć ich natężenie zmieniało się na przestrzeni lat. Drugim obszarem wymagającym uwagi są negatywne wzorce zachowań, które szczególnie nasiliły się w 2023 r. Bezrobocie, po znacznym wzroście w 2021 r., obecnie utrzymuje się na niskim poziomie. Zaburzenia psychiczne pozostają stosunkowo stabilne, jednak zauważalne wzrosty w latach 2020–2021 wskazują na możliwy wpływ pandemii i izolacji społecznej.

W badaniu mieszkańców (Diagnoza 2025 r.) jako główne przyczyny przemocy domowej wskazano: uzależnienia (85,61%), trudności w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi (63,07%) oraz dziedziczone wzorce postępowania (50,60%). W dalszej kolejności wymieniano zaburzenia osobowości (35,01%) oraz stres (28,30%). Silna korelacja przemocy z uzależnieniami jest spójna z danymi MOPR, które wskazują uzależnienie od alkoholu jako główną przyczynę (42%) umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Podkreślić należy, że nie każdy sprawca przemocy nadużywa alkoholu, jest osobą bezrobotną czy doświadczył przemocy w dzieciństwie. Czynniki te zwiększają ryzyko występowania zachowań przemocowych, jednak same w sobie nie przesądzają o ich pojawieniu się. Warto pamiętać, że – wbrew powszechnym stereotypom – sprawcą przemocy domowej może być również osoba wykształcona, zajmująca odpowiedzialne stanowisko i ciesząca się wysoką pozycją w środowisku lokalnym.

6.5.1.2. System pomocy dla osób dotkniętych przemocą znajduje swoje oparcie w „Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Suwałkach oraz działaniach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.

W 2024 r. obejmował szeroki wachlarz usług, m.in.:

- poradnictwo specjalistyczne:
 - psychologiczne - 226 osób (udzielono 617 porad i 226 konsultacji),
 - prawne - 166 osób (275 porad),
 - rodzinne – 40 osób;
- grupy wsparcia dla osób doznających przemocy - uczestniczyło 17 osób;
- terapię interwencyjną - 15 sesji;
- terapię par – 3 pary;

- szkoła dla rodziców – 12 osób;
- pracownicy socjalni podjęli 15 interwencji w środowisku na zgłoszenia od świadków lub osób anonimowych;
- schronienie w Hostelu prowadzonym przez MOPR. W 2024 r., ze schronienia skorzystały 2 rodziny doświadczające przemocy domowej (7 osób w tym 2 kobiety i 5 dzieci), pomimo dostępnych Policji narzędzi uprawniających do wydania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i zakazu zbliżania się, a tym samym na szybkie izolowanie sprawców od ofiar w sytuacji gdy ta stwarza zagrożenie życia lub zdrowia osób doświadczających przemocy. Procedura ta umożliwiła w 2024 r. odizolowanie sprawcy w 64 przypadkach;
- oddziaływania korekcyjno-edukacyjne na sprawców: W 2024 r. zrealizowano dwie edycje programu, w których uczestniczyło 30 osób (25 mężczyzn i 5 kobiet);
- realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego, w którym uczestniczyło 6 osób, w tym 2 kobiety;
- upowszechnianie wiedzy o zjawisku przeciwdziałania przemocy domowej (ulotki, informatory, plakaty, kampanie);
- wzmacnianie umiejętności i kompetencji pracowników i służb pracujących w obszarze przemocy oraz supervizja grupowa.

Zintegrowane działania poszczególnych służb wykazują wymierną skuteczność w zakresie interwencji i oddziaływań naprawczych. W 2024 r.:

- zakończono łącznie 182 procedury „Niebieskiej Karty”. W 130 przypadkach (71% zakończonych spraw) powodem zamknięcia było ustanie przemocy w rodzinie. W 52 przypadkach stwierdzono brak zasadności podejmowania działań;
- monitoring osób, które ukończyły programy dla sprawców w latach ubiegłych, potwierdził, że oddziaływania naprawcze wpłynęły na eliminację niepożądanych zachowań;
- skierowano 11 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe;
- 5 wniosków do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka rodziny;
- 2 zawiadomienia do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk;
- znaczna ilość wniosków została skierowana w ramach bezpośredniej interwencji Policji i zostały odzwierciedlone w procedurze (brak zasadności powielania wniosków przez kilka instytucji). Ponadto motywowano osoby do samodzielnego złożenia zawiadomień do Prokuratury i Policji, co skutkowało 103 wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową.

Barierzy:

Główną barierą skutecznej profilaktyki pozostaje wcześniej zdiagnozowana niska zgłaszalność przypadków przemocy, wynikająca m.in. ze stygmatyzacji, strachu oraz współzależnienia. W konsekwencji system pomocowy reaguje często dopiero na zaawansowane i chroniczne kryzysy, zamiast na pierwsze sygnały problemu.

6.5.1.3. Analiza SWOT – przemoc domowa

Mocne strony (Strengths)	Słabe strony (Weaknesses)
▪ Istniejący, zintegrowany system instytucjonalny (zespół interdyscyplinarny, MOPR, KMP, oświata, służba zdrowia, MKRPA).	▪ Niezdiagnozowana liczba ukrytych „przypadków”, obawa przed zgłoszeniem, utrudniająca wczesną interwencję.

Stabilne, finansowanie zadań ze środków miejskich (Fundusz Przeciwalkoholowy).	Nadmiernie rozbudowana biurokracja.
Dostępność natychmiastowego schronienia (Hostel MOPR) dla osób w kryzysie.	Niestabilne finansowanie ze źródeł zewnętrznych Programy Osłonowe, dotacja Wojewody.
Wdrożone i skuteczne (wg monitoringu) programy oddziaływań dla osób stosujących przemoc (korekcyjno-edukacyjne, psychologiczne – terapeutyczne i naprawcze).	Niska dostępność pomocy terapeutycznej.
Dostępność bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, prawnego, socjalnego).	
Funkcjonowanie i realizacja krajowych i miejskich programów strategicznych (Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej, MPPPoOODPD na lata 2022-2026).	
Profesjonalna i kompetentna kadra.	
Szanse (Opportunities)	Zagrożenia (Threats)
Dostępność i kontynuacja programów rządowych (np. Program Osłonowy) jako dodatkowe źródło finansowania i rozwój dostępnej oferty usług.	Silny związek przemocy z uzależnieniami – wzrost problemu uzależnień może napędzać eskalację przemocy.
Wysoka świadomość społeczna związku przemocy z alkoholizmem jako podstawa do skutecznej profilaktyki integrującej oba obszary.	Bariery mentalne, strach i stygmatyzacja osób doświadczających przemocy, utrudniające zgłaszanie i wyjście z kręgu przemocy.
Możliwość wzmacniania kompetencji służb (oświata, zdrowie) w zakresie wczesnego rozpoznawania i reagowania na symptomy przemocy (tzw. "czujność").	Uzależnienie ekonomiczne osób doświadczających przemocy od sprawców, szczególnie w sytuacji inflacji i trudności na rynku pracy.
Rozwój działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży (świadków przemocy).	Transgeneracyjne przekazywanie wzorców przemocy.
	Niewystarczający poziom kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.

6.5.1.4. Wnioski strategiczne i rekomendacje

Na podstawie diagnozy i analizy SWOT sformułowano następujące wnioski strategiczne:

1. Zwiększenie widoczności systemu wsparcia i przełamywanie bariery milczenia. Konieczne jest intensyfikowanie kampanii informacyjnych i działań destygmatyzujących.
2. Kontynuacja i rozwój programów dla osób stosujących przemoc. Programy korekcyjno-edukacyjne oraz terapeutyczne przynoszą wymierne efekty i stanowią kluczowy element zatrzymywania cyklu przemocy.
3. Wzmocnienie działań profilaktycznych i wsparcia dla dzieci – świadków przemocy. Wskazane jest rozwijanie oferty psychologicznej i terapeutycznej oraz kontynuacja kampanii społecznych i programów edukacyjno-warsztatowych.
4. Integracja działań wokół rodziny w kryzysie i łączenie interwencji z terapią uzależnień. Wysoka zależność przemocy od uzależnień (85,6%) wymaga podejścia systemowego: – interwencja → motywowanie do terapii uzależnień → wsparcie socjalne i psychologiczne całej rodziny.

6.5.2. Alkoholizm, narkomania, uzależnienia

6.5.2.1. Opis aktualnej sytuacji

W zakresie ograniczenia dostępności do napojów alkoholowych w 2018 r. Rada Miejska w Suwałkach podjęła uchwały dotyczące: ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, zasad usytuowania na terenie miasta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wskazała miejsca i obiekty całkowitego zakazu sprzedaży, podawania, spożywania i wnoszenia napojów

alkoholowych, jak również ustaliła maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych na terenie Suwałk.

Realizacja zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie miasta Suwałk opiera się na „Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii” (MPPiRPAiPN). System ten jest finansowany ze źródeł celowych. Poniższa tabela przedstawia ewolucję dochodów i wydatków programu w ostatnich latach.

Tabela 22. Finansowanie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2022-2024

Źródła finansowania	2022	2023	2024
Dochody z opłat za zezwolenia alkoholowe	2 339 613,62	3 476 130,02	3 988 942,52
Dochody z opłat z tytułu zaopatrzenia przedsiębiorców w napoje alkoholowe w opakowaniach o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml	928 810,31	885 417,90	880 982,91
Łączne wydatki na realizację MPPiRPAiPN	2 192 356,26	2 567 918,39	4 359 971,25

Źródło: Raport z realizacji MPPiRPAiPN za lata 2022-2024.

6.5.2.2. Skala zjawiska

Działania interwencyjne MKRPA charakteryzują się dużą dynamiką, co widać w liczbie wpływających wniosków oraz postępowań kierowanych do sądu o leczenie odwykowe.

Tabela 23. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2024.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
Liczba wniosków, jakie wpłynęły do MKRPA	127	145	172	119
Liczba wniosków skierowanych do sądu	74	71	62	93
Liczba postępowań umorzonych	68	44	78	74

Źródło: Opracowanie własne na podst. MPPiRPAiPN 2025-2028 (p. 9) oraz Raport o stanie miasta 2024.

6.5.2.3. Infrastruktura instytucjonalna i poza instytucjonalna

Jednym z filarów systemu instytucjonalnego jest Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA), odpowiedzialna za inicjowanie postępowań o leczenie odwykowe, opiniowanie wniosków przedsiębiorców w zakresie wydania zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz kontrolę punktów sprzedaży.

Lecznictwo odwykowe:

- Oddział Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych Specjalistycznego Psychiatrycznego SP ZOZ w Suwałkach;
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu Specjalistycznego Psychiatrycznego SP ZOZ w Suwałkach;
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych Specjalistycznego Psychiatrycznego SP ZOZ w Suwałkach;
- Oddział Dzienny Terapii Uzależnień od Alkoholu w Suwałkach.

Stowarzyszenia trzeźwościowe:

- Suwalskie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Filar” w Suwałkach;
- Suwalskie Stowarzyszenie „Wybór” w Suwałkach.

Grupy AI-Anon:

- Grupa rodzinna „Nadzieja” w Suwałkach.

Grupa samopomocowa:

- Grupa samopomocowa Dorosłych Dzieci Alkoholików w Suwałkach.

Grupy Anonimowych Alkoholików:

- Grupa „Druga Zmiana” w Suwałkach;
- Grupa „Zgoda” w Suwałkach;
- Grupa „Bratek” w Suwałkach;
- Grupa „Pierwszy krok” w Suwałkach;
- Grupa „Arka” w Suwałkach;
- Grupa „Coffe House” w Suwałkach;
- Grupa „Opoka” w Suwałkach.

6.5.2.4. Infrastruktura leczenia

Mieszkańcy Suwałk mają dostęp do specjalistycznych placówek leczenia odwykowego. Dane (dotyczące nie tylko mieszkańców Suwałk) wskazują na rosnące obciążenie w większości placówek, ze wzrostem w poradni leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych.

Tabela 24. Pacjenci placówek leczenia odwykowego w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024	Trend
Pacjenci Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu	469	475	473	Stabilny
Pacjenci Oddziału Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych	248	248	238	Lekki spadek
Pacjenci Dziennego Oddziału Terapii Uzależnień od Alkoholu	120	113	113	Stabilny
Pacjenci Poradni Leczenia Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych	133	150	203	Wzrost (+35%)
Łącznie	970	986	1027	Wzrost

Źródło: Raport o stanie miasta 2024 (Wykres 2.1.2, p. 35) oraz Raport z realizacji MPPiRPAiPN 2024.

O ile problem alkoholizmu wykazuje stabilność w kluczowym wskaźniku leczenia, o tyle dane wskazują na wzrost problemu narkomanii. W 2024 r. odnotowano wzrost liczby pacjentów Poradni Leczenia Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych o ponad 35% w stosunku do roku poprzedniego (z 150 do 203 pacjentów). Diagnoza zawarta w „Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028” potwierdza ten trend, wskazując na wzrost liczby pacjentów w wieku 25+ oraz fakt, że 11% uczniów szkół ponadpodstawowych deklaruje, że próbowało substancji psychoaktywnych.

W badaniu „Postrzeganie problemów społecznych przez mieszkańców Miasta Suwałki” (2025 r.) mieszkańcy Suwałk postrzegają uzależnienia jako kluczowy czynnik generujący dysfunkcje społeczne.

- 51,08% respondentów wskazało alkoholizm jako jedną z głównych przyczyn trudnej sytuacji życiowej;
- 70,50% badanych uznało uzależnienie za kluczową przyczynę popadania w ubóstwo;
- Skala samego problemu uzależnień na terenie miasta jest oceniana przez większość (51,80%) jako „średnia”.

Dostępność (punkty sprzedaży)

Liczba punktów sprzedaży alkoholu na terenie miasta wykazuje niewielką, lecz stałą tendencję spadkową.

Tabela 25. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2021-2024

Rok	2021	2022	2023	2024
Liczba punktów	178	180	176	167

Źródło: Opracowanie własne na podst. Raport o stanie miasta 2024 (Tabela 2.1.10) oraz MPPiRPAiPN 2025-2028 (p. 3).

6.5.2.5. Obszary problemowe

1. Problemy zdrowotne, zaburzenia życia rodzinnego oraz naruszenia prawa i porządku publicznego wynikające ze spożywania alkoholu:

- wzrost przestępstw i wykroczeń drogowych polegających na zatrzymaniu kierowców pod wpływem alkoholu;
- narastający problem związany z psychodegradacją wśród osób uzależnionych;
- niewystarczająca dostępność do pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla dzieci i młodzieży z trudnościami z „rodzin alkoholowych”;
- dominującą kategorię pacjentów we wszystkich placówkach leczenia uzależnień stanowią mężczyźni;
- 14,8% rodzin z problemem alkoholowym korzystających ze wsparcia finansowego instytucji publicznych.

2. Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież:

- 61% młodzieży oraz 71% uczniów szkół podstawowych uważa, że alkohol w piwie jest inny i mniej groźny niż w wódce;
- 43% dzieci i młodzieży w wieku 13-15 lat po raz pierwszy spróbowało alkohol;
- 26% uczniów szkół ponadpodstawowych i 7% uczniów szkół podstawowych piło alkohol do stanu upojenia się;
- najczęstszym miejscem gdzie po raz pierwszy dzieci i młodzież spróbowali alkoholu jest własny dom (60%) i podczas imprezy (37%).

3. Narastający problem narkomanii i innych uzależnień, w tym behawioralnych:

- wzrost nieletnich osób używających lub uzależnionych od substancji psychoaktywnych;
- zauważalna zmiana wiekowa tj. wzrost 25+ pacjentów podejmujących leczenie od substancji psychoaktywnych;
- 11% uczniów szkół ponadpodstawowych próbowało substancji psychoaktywnej tj. marihuany;
- 25% młodzieży szkół ponadpodstawowych uważa, że stosunkowo łatwo jest zakupić narkotyki;
- wiodącą substancją psychoaktywną bez względu na wiek i płeć jest amfetamina;
- stale utrzymująca się liczba osób z rozpoznaniem uzależnieniem mieszanym (używanie kilku substancji);
- postępujące zagrożenie uzależnieniem od Internetu wśród uczniów suwalskich szkół.

4. Występowanie zjawiska przemocy domowej:

- 32% uczniów szkół ponadpodstawowych i 21% uczniów szkół podstawowych deklaruje różne formy przemocy psychicznej w domach;
- 12% dzieci i młodzieży doświadczyła przemocy fizycznej w domu;
- wysoka liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego;
- utrzymujący się poziom uczestników grup korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;

- ok. 57% potwierdzonych w 2023 r. przypadków stosowania przemocy związanych jest z nadużywaniem alkoholu;

6.5.2.6. Analiza SWOT – alkoholizm, narkomania i uzależnienia

Mocne strony (Strengths)	Słabe strony (Weaknesses)
▪ Stabilne i wysokie źródło finansowania zadań z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środków pozyskanych z opłat z tytułu zaopatrzenia przedsiębiorców w napoje alkoholowe w opakowaniach o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.	▪ Wzrost problemu narkomanii (wzrost liczby leczących się o 35% w 2024 r.).
▪ Rozbudowana infrastruktura instytucjonalna (MOPR, MKRPA) oraz specjalistyczna (4 placówki leczenia odwykowego).	▪ Wysoka liczba nietrzeźwych kierowców.
▪ Szeroko zakrojone i finansowane programy profilaktyczne w szkołach, docierające do tysięcy uczniów.	▪ Subiektywna ocena skali problemu przez mieszkańców jako "średniej" (51,8%), co może świadczyć o niskiej świadomości realnego zagrożenia (zwłaszcza narkomanią).
▪ Rozwinięta, wieloletnia współpraca z wyspecjalizowanym sektorem NGO (m.in. SSKA Filar, Suwalskie Stowarzyszenie Wybór, Fundacja EGO).	
▪ Lokalne uregulowania prawne dotyczące ograniczenia obrotu napojami alkoholowymi, w tym sprzedaży napojów alkoholowych w godzinach nocnych.	
Szanse (Opportunities)	Zagrożenia (Threats)
▪ Uchwalenie nowego, wieloletniego programu strategicznego (MPPiRPAiPN 2025-2028), pozwalającego na długofalowe planowanie.	▪ Uzależnienia jako główny generator kosztów w innych obszarach pomocy społecznej (przemoc, piecza zastępcza, bezdomność).
▪ Bardzo wysoka świadomość społeczna powiązania uzależnień z ubóstwem (70,5%) i przemocą (85,6%), co ułatwia prowadzenie zintegrowanych działań międzysektorowych.	▪ Głęboko zakorzenione, trudne do zmiany przyczyny problemu (wzorce rodzinne, stres, rozpad więzi).
▪ Możliwość dalszego rozwoju profilaktyki selektywnej i wskazującej, skierowanej do grup ryzyka (np. dzieci z rodzin z problemem alkoholowym).	▪ Wczesna inicjacja (11% uczniów szkół ponadpodstawowych próbowało substancji psychoaktywnych).
▪ Możliwość dalszego dofinansowania działalności placówek wsparcia dziennego dzieci wychowujących się w rodzinach niewydolnych wychowawczo, w tym z powodu uzależnień.	▪ Postępujące zagrożenie behawioralne, w tym uzależnienia od Internetu wśród uczniów suwalskich szkół.

6.5.2.7. Wnioski strategiczne i rekomendacje

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy i analizy SWOT sformułowano następujące wnioski i rekomendacje strategiczne:

1. Konieczne jest utrzymanie intensywnych działań w obszarze profilaktyki alkoholowej przy jednoczesnym pilnym wzmocnieniu działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie narkomanii. Wynika to bezpośrednio z danych diagnostycznych wskazujących na wzrost liczby pacjentów leczących się z uzależnienia od substancji psychoaktywnych.
2. Należy wzmocnić silną integrację działań, łącząc programy profilaktyki uzależnień z interwencjami w obszarze przemocy domowej oraz wsparcia rodziny (praca socjalna, asystentura, piecza zastępcza). Uzależnienia są diagnozowane jako jedno z przyczyna tych kryzysów.

3. Kluczowe jest utrzymanie i rozwój specjalistycznej infrastruktury leczenia (poradni i oddziałów). System ten obsługuje rocznie ponad 1000 pacjentów, stanowiąc fundament lokalnej polityki zdrowotnej w obszarze uzależnień.
4. Rekomenduje się kontynuację szeroko zakrojonych, finansowanych z MPPiRPAiPN, rekomendowanych programów profilaktycznych w jednostkach oświatowych. Działania te, obejmujące łącznie tysiące młodych mieszkańców (co potwierdzają dane cząstkowe, np. 719 uczniów w „Projekcie Lustro” i 754 dzieci w „Aktywnym wypoczynku” w 2024 r.), stanowią jeden z głównych filarów działań zapobiegawczych.
5. Zaleca się kontynuowanie kompleksowych działań pomocowych skierowanych do rodziny osoby uzależnionej, tak aby poprawić jej sytuację życiową i zapewnić dzieciom odpowiednie wsparcie oraz bezpieczne warunki rozwoju.

6.5.3. Bezdomność i inne czynniki zagrożenia wykluczeniem społecznym

Wykluczenie społeczne to proces ograniczania lub uniemożliwiania pełnego uczestnictwa jednostki w życiu społecznym, ekonomicznym i kulturowym, wynikający m.in. z ubóstwa, bezrobocia, bezdomności, choroby, niepełnosprawności i zerwanych więzi rodzinnych.

W Suwałkach szczególnie zagrożone są osoby bezdomne, długotrwale bezrobotne, samotne, uzależnione, opuszczające zakłady karne. Zjawisko to często prowadzi do trwałej marginalizacji. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu wymaga kompleksowych działań obejmujących wsparcie mieszkaniowe, aktywizację zawodową, pomoc psychologiczną oraz integrację społeczną. Skuteczność tych działań zależy od ścisłej współpracy instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej.

Problem wykluczenia społecznego jest postrzegany przez większość mieszkańców (60,7%) jako "umiarkowany". W percepcji społecznej grupami najbardziej zagrożonymi wykluczeniem są rodziny i osoby dotknięte problemem uzależnień (64,8%), osoby starsze i samotne (45,8%) oraz osoby o niskim statusie materialnym (30,9%).

Bezdomność jest jedną z najskrajniejszych form wykluczenia społecznego. Koreluje ze skrajnym ubóstwem, bezrobociem, niską intensywnością pracy, zatrudnieniem w szarej strefie, utratą zdrowia i zagrożeniem życia, problemami zdrowia psychicznego, niemożliwością funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie. Głównymi przyczynami bezdomności jest utrata pracy, degradacja jednostek wynikająca z uzależnień, pobyt w zakładach karnych, osłabienie więzi rodzinnych oraz przypadki eksmisji.

W latach 2022–2024 liczba osób bezdomnych przebywających na terenie miasta utrzymywała się na stabilnym poziomie, z niewielkim wzrostem w 2023 r., po czym w 2024 r. odnotowano wyraźny spadek (z 102 do 84 osób). Jednocześnie w 2024 r. znacząco wzrosła liczba osób korzystających z ogrzewalni – niemal dwukrotnie w porównaniu do lat wcześniejszych. Liczba mieszkańców Suwałk przebywających w schroniskach w innych gminach spadła po dużym wzroście w 2023 r. Dane wskazują na poprawę dostępności lokalnych usług oraz większą gotowość osób bezdomnych do korzystania z pomocy instytucjonalnej, a także może to wynikać z niższych temperatur i gorszych warunków bytowych. Zmniejszenie liczby mieszkańców korzystających z ośrodków poza gminą świadczy o rosnącej samowystarczalności miasta w zakresie oferowania usług pomocowych.

Tabela 26. Osoby w kryzysie bezdomności objęte pomocą społeczną w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba osób bezdomnych przebywających na terenie miasta	99	102	84
Liczba osób, którym zapewniono schronienie w ogrzewalni	19	20	39
Liczba bezdomnych mieszkańców Suwałk na terenie innych gmin, którym sfinansowano schronienie	12	19	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 r. (dane za lata 2022-2024).

Zjawisko bezdomności stanowi 3,4% ogólnej populacji osób objętych pomocą społeczną i 0,12% ogólnej liczby mieszkańców Suwałk.

Działania Ośrodka podejmowane na rzecz wsparcia osób w kryzysie bezdomności polegają na:

- upowszechnianiu informacji o dostępnych formach pomocy;
- prowadzeniu Ogrzewalni dla Osób Bezdomnych i Nietrzeźwych w Suwałkach, poprzez:
 - zapewnianie bezpiecznego interwencyjnego pobytu osobom nietrzeźwym w ogrzanych pomieszczeniach wyposażonych w miejsca siedzące – 30 krzeseł,
 - zapewnianie schronienia osobom bezdomnym poprzez tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego – 10 miejsc;
- pomocy finansowej i rzeczowej;
- ponoszenie kosztów za pobyt w schroniskach na terenie innych gmin;
- pracy socjalnej;
- systematycznej współpracy z policją, strażą miejską, komisją rozwiązywania problemów przeciwdziałania alkoholizmowi zarządem budynków mieszkalnych, placówkami ochrony zdrowia, schroniskami, kościołami i organizacjami pozarządowymi i podejmowanie działań adekwatnych do występujących potrzeb.

6.5.3.1. Zasoby mieszkaniowe Miasta jako istotny element w zapobieganiu bezdomności

Komunalny zasób mieszkaniowy stanowi podstawowe narzędzie interwencyjne miasta w obszarze polityki społecznej, pozwalające na zapewnienie schronienia osobom i rodzinom w najtrudniejszej sytuacji życiowej. Analiza danych z ostatnich pięciu lat wskazuje jednak na systematyczny i niepokojący trend kurczenia się tego kluczowego zasobu, co w perspektywie długoterminowej ogranicza zdolność samorządu do skutecznego reagowania na rosnące potrzeby mieszkaniowe.

W latach 2020-2024 ogólna liczba lokali komunalnych zmniejszyła się o 119 jednostek, z 1 884 do 1765. Jeszcze bardziej dynamiczny spadek odnotowano w segmencie lokali socjalnych, przeznaczonych dla osób o najniższych dochodach – ich liczba zmalała w tym okresie o 37, co stanowi redukcję o ponad 17,6%.

Tabela 27. Zasób mieszkaniowy Miasta Suwałki w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkań komunalnych	1884	1844	1813	1792	1765
w tym lokale socjalne	210	192	195	173	173

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.

Proces ten jest w dużej mierze wynikiem prowadzonej przez miasto polityki sprzedaży lokali dotychczasowym najemcom. Tylko w 2024 r. sprzedano 22 mieszkania, a od 2019 r. łącznie 389. Działanie to, choć generuje jednorazowe wpływy do budżetu, w sposób trwały uszczupla zasób, który mógłby służyć realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. Uwidacznia to fundamentalne napięcie strategiczne między bieżącą polityką, a długoterminowymi potrzebami. Z jednej strony miasto aktywnie prywatyzuje swoje zasoby, z drugiej zaś odnotowuje rosnące, niezaspokojone zapotrzebowanie na lokale do wynajęcia.

Skalę tego niezaspokojonego popytu ilustrują dane dotyczące naboru wniosków. W 2024 roku 95 gospodarstw domowych spełniło kryteria formalne do wynajęcia lokalu, jednak na liście osób zakwalifikowanych do zawarcia umowy w roku następnym umieszczono jedynie 25 rodzin. Oznacza to, że 70 gospodarstw domowych, czyli 74% spośród uprawnionych, pozostało bez rozwiązania

swoich problemów mieszkaniowych. Rosnącą presję na system potwierdza również stały wzrost liczby gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych, których liczba wzrosła z 1 276 w 2022 r. do 1 464 w roku 2024.

Tabela 28. Liczba złożonych wniosków o wynajęcie lokalu mieszkalnego w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba złożonych wniosków	102	136	135	135	123
Liczba wniosków spełniających kryteria	67	98	90	101	95
Liczba gospodarstw domowych zakwalifikowanych do wynajęcia lokalu	15	23	37	37	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.

W tym kontekście, realizowane przez miasto inwestycje w nowe budownictwo społeczne, takie jak budynek przy ulicy Rodziny Rylskich, stanowią pozytywny krok, jednak nie rozwiązują w pełni problemu. Model finansowania tych inwestycji, oparty na partycypacji finansowej przyszłych najemców, czyni je niedostępnymi dla osób o najniższych dochodach, które nie posiadają zdolności do wniesienia wkładu własnego. W efekcie, nowo powstające zasoby zaspokajają potrzeby innej grupy docelowej niż ta, która tworzy rosnącą kolejkę oczekujących na lokal socjalny.

Jednocześnie, badanie diagnostyczne z 2025 roku ujawnia istnienie istotnego paradoksu percepcyjnego. Aż 63,55% mieszkańców jest zadowolonych z ogólnych warunków mieszkaniowych w mieście. Ta wysoka ocena, wynikająca z profilu respondentów (osób aktywnych zawodowo, o stabilnej sytuacji materialnej), odzwierciedla kondycję prywatnego rynku mieszkaniowego. Maskuje ona jednak głęboki kryzys w segmencie mieszkalnictwa socjalnego, czyniąc problemy najbardziej potrzebujących grup niewidocznymi dla szerszej opinii publicznej. Stanowi to wyzwanie dla budowania społecznego poparcia dla inwestycji w tym obszarze. Dodatkowo, analiza wydatków na zasób komunalny wskazuje, że koncentrują się one na bieżących remontach i konserwacji, a nie na głębokiej termomodernizacji, co w sposób bezpośredni przyczynia się do utrwalania problemu ubóstwa energetycznego.

6.5.3.2. Obszary problemowe osób w kryzysie bezdomności

Wg badanej grupy mieszkańców bezdomność jest problemem o bardzo niskiej widoczności społecznej. Aż 46,3% mieszkańców "nie ma zdania" na temat skali tego zjawiska, a 31,2% uważa, że "nie ma wielu" takich osób. Mieszkańcy bardzo wyraźnie łączą bezdomność z uzależnieniami. Jako główne przyczyny wskazano uzależnienia (80,8%), brak stałych dochodów (57,1%) oraz rozpad rodziny (52,8%). Silny związek z problemem uzależnień (diagnozowanym w rozdziale 5.3.2) potwierdza konieczność integracji działań pomocowych z terapią odwykową.

Do głównych obszarów problemowych, należą:

Problemy mieszkaniowe - brak stałego miejsca zamieszkania, zadłużenie czynszowe i eksmisje, niewystarczająca dostępność mieszkań socjalnych;

Problemy ekonomiczne - brak stałych dochodów, bezrobocie i brak kwalifikacji zawodowych, praca dorywcza w szarej strefie, zadłużenie (alimentacyjne, komornicze, kredytowe);

Problemy zdrowotne - choroby przewlekłe, zaburzenia psychiczne, uzależnienia (alkohol, narkotyki, leki, hazard), niska dostępność do leczenia specjalistycznego, brak ciągłości leczenia i dokumentacji medycznej;

Problemy społeczne i relacyjne - zerwane więzi rodzinne i społeczne, konflikty rodzinne, przemoc domowa, niewielkie kompetencje społeczne, brak dokumentów (dowód osobisty, itp.).

6.5.3.3. Analiza SWOT – bezdomność i wykluczenie społeczne

Mocne strony (Strengths)	Słabe strony (Weaknesses)
▪ Rozwinięta baza instytucjonalna placówek pomocy i wsparcia oraz wykwalifikowana kadra. ▪ Dobra diagnoza obszarów społecznych oraz problemów społecznych. ▪ Rozwinięte poradnictwo socjalne, prawne, psychologiczne. ▪ Funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych. ▪ Dostępność różnorodnych programów pomocowych, lokalnych i krajowych. ▪ Pełne zabezpieczenie schronienia i potrzeb osób będących w kryzysie bezdomności.	▪ Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu problemów życiowych. ▪ Anonimowość życia społecznego. ▪ Roszczeniowa postawa klientów pomocy społecznej i uzależnienie od usług społecznych. ▪ Ograniczona liczba mieszkań socjalnych.
Szanse (Opportunities)	Zagrożenia (Threats)
▪ Możliwość pozyskiwania i kontynuacji finansowania zewnętrznego na pomoc żywnościową i programy aktywizacyjne. ▪ Program rewitalizacji łączący przedsięwzięcia infrastrukturalne z działaniami prospołecznymi. ▪ Wdrażanie nowych i innowacyjnych rozwiązań systemowych.	▪ Utrwalanie bierności społecznej i zawodowej – ryzyko dziedziczenia ubóstwa. ▪ Uzależnienia jako destabilizujący czynnik ryzyka, generujący koszty w wielu obszarach (bezdomność, ubóstwo, dysfunkcje rodzin). ▪ Nasilenie nierówności społecznych. ▪ Wzrost nakładów finansowych na zabezpieczenie potrzeb osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

6.5.3.4. Wnioski strategiczne i rekomendacje

1. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego.
2. Wsparcie dochodowe i rzeczowe, jednocześnie kładąc strategiczny nacisk na rozwijanie narzędzi aktywizujących (praca socjalna, kontrakty socjalne, doradztwo) jako jedynej skutecznej metody trwałego przezwyciężania wykluczenia.
3. Wzmocnienia zintegrowanych działań skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych. Grupa ta wymaga spersonalizowanych programów łączących wsparcie socjalne, zdrowotne, psychologiczne i zawodowe, realizowanych w ścisłej współpracy różnych instytucji.
4. Wskazanie na konieczność ścisłego powiązania pomocy dla osób bezdomnych z systemem leczenia uzależnień.
5. Kontynuowanie działań informacyjnych i edukacyjnych korygujących społeczną percepcję ubóstwa.

7. Synteza diagnozy, analiza SWOT i prognoza zmian

Rozdział ten stanowi przejście od szczegółowej analizy poszczególnych problemów do formułowania celów strategicznych. Jego celem jest zebranie najważniejszych wniosków z przeprowadzonej diagnozy, stworzenie ogólnego obrazu sytuacji (Globalna SWOT) oraz przewidzenie przyszłych wyzwań i trendów, które będą kształtować politykę społeczną Suwałk w horyzoncie czasowym do 2036 roku.

7.1. Synteza diagnozy – główne problemy i wyzwania

Synteza diagnozy sytuacji społecznej miasta pozwala na zidentyfikowanie kluczowych, wzajemnie powiązanych problemów strategicznych, które będą determinować kierunki interwencji

w nadchodzącej dekadzie. Problemy te wykraczają poza tradycyjne postrzeganie polityki społecznej i wskazują na głębokie zmiany strukturalne.

1. **Fundamentalne wyzwanie demograficzne – „Srebrne tsunami”.** Kluczowym procesem kształtującym przyszłe wyzwania jest dynamiczne starzenie się społeczeństwa. Dane (Raport o stanie miasta 2024) wskazują na systematyczny wzrost odsetka mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, który osiągnął **22,81% w 2024 roku** (wzrost z 19,80% w 2020 r.), co przekłada się na ponad 15,5 tysiąca osób (Ocena Zasobów 2024). Proces ten wprost przekłada się na strukturę problemów i alokację zasobów w systemie pomocy.
2. **Zmiana profilu klienta MOPR – od ubóstwa do niesamodzielności.** Proces starzenia się społeczeństwa bezpośrednio będzie powodował fundamentalną zmianę profilu klienta pomocy społecznej. Głównymi przyczynami korzystania ze wsparcia MOPR stają się **„długotrwała choroba” (887 rodzin)** i **„niepełnosprawność” (836 rodzin)**, które w 2024 r. wyprzedziły dotychczas dominujące przyczyny ekonomiczne: „ubóstwo” (848 rodzin) i „bezrobocie” (519 rodzin). Oznacza to strategiczne przesunięcie popytu – z pomocy finansowej (zasiłki) na pomoc usługową (opieka, wsparcie w chorobie).
3. **Triada sprzężonych dysfunkcji** - diagnoza wskazuje na istnienie „triady sprzężonych dysfunkcji”, które stanowią główny generator kryzysów rodzinnych i wykluczenia. Uzależnienia (wskazywane jako główna przyczyna przemocy przez 85,6% mieszkańców wg badania „Postrzeganie problemów...”), **przemoc domowa** (blisko 200 procedur „Niebieskiej Karty” rocznie) oraz **bezradność opiekuńczo-wychowawcza** (główna przyczyna umieszczania dzieci w pieczy zastępczej) wzajemnie się napędzają, prowadząc do wielopokoleniowego dziedziczenia dysfunkcji.
4. **Identyfikacja barier systemowych i fizycznych** - zdiagnozowano bariery, które nie wynikają z deficytów jednostek, lecz z organizacji systemu. Stanowią realną, fizyczną barierę w dostępie do usług pomocowych dla osób starszych, z niepełnosprawnościami i ubogich (struktura transportu publicznego z przystankami „na żądanie”, niedostosowane mieszkania, itp.)
5. **Problem „twardego jądra wykluczenia”** - mimo stabilnej stopy bezrobocia w mieście (5,6% w 2024 r.), aż **46% zarejestrowanych bezrobotnych to osoby długotrwale bezrobotne** (Raport o stanie miasta 2024). Grupa ta, w dużej mierze tożsama z klientami MOPR (519 rodzin z powodu bezrobocia), charakteryzuje się skumulowanymi deficytami (zdrowotnymi, kwalifikacyjnymi) i jest oporna na standardowe działania rynku pracy, wymagając zintegrowanej aktywizacji społeczno-zawodowej.
6. **Rozbieżność percepcji społecznej, a stan faktyczny** - występuje głęboka rozbieżność między obiektywną rzeczywistością systemu pomocy a jej społecznym postrzeganiem. Obiektywne dane MOPR wskazują na chorobę i niepełnosprawność jako główne przyczyny kryzysów. Jednocześnie subiektywna percepcja mieszkańców (badanie „Postrzeganie problemów...”) jako główne przyczyny ubóstwa i trudnej sytuacji życiowej wskazuje **alkoholizm (51,1%)** i **„niezaradność życiową” (52,5%)**. Ta stygmatyzująca percepcja stanowi wyzwanie dla budowania solidarności społecznej i zrozumienia dla realokacji środków na wsparcie usługowe (np. opiekę nad seniorami).

7.2. Globalna Analiza SWOT Polityki Społecznej Miasta Suwałki

Globalna analiza SWOT syntetyzuje wnioski z diagnoz cząstkowych stanowi strategiczny punkt wyjścia do sformułowania celów. Identyfikuje ona wewnętrzne zasoby i deficyty systemu oraz zewnętrzne uwarunkowania, które będą wspierać lub utrudniać realizację polityki społecznej.

Mocne strony (Strengths)	Słabe strony (Weaknesses)
--------------------------	---------------------------

Rozbudowana i zmodernizowana infrastruktura instytucjonalna (MOPR, DPS „Kalina”, 2 miejskie ŚDS, Ogrzewalnia).	Dostępność środków zewnętrznych (EFS+, KPO, FEPŻ) ukierunkowanych na cele strategii (deinstytucjonalizacja, aktywizacja, usługi społeczne).
Zdywersyfikowane źródła finansowania (stabilny budżet miasta, środki celowe, Fundusz Solidarnościowy, środki pozyskane z opłat z tytułu zaopatrzenia przedsiębiorców w napoje alkoholowe w opakowaniach o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml na Ogrzewalnię, FEPŻ na pomoc żywnościową).	Ogólnopolskie trendy polityczne i społeczne (nacisk na deinstytucjonalizację, rozwój usług środowiskowych, ekonomie społeczną).
Profesjonalna i doświadczona kadra jednostek (MOPR, DPS, NGO) zdolna do realizacji złożonych programów.	Mandat społeczny do integracji działań pomocowych, np. łączenia wsparcia dla osób bezdomnych z leczeniem uzależnień (potwierdzony w badaniu „Postrzeganie problemów...”).
Funkcjonujące i sprawdzone narzędzia aktywizacji społecznej (kontrakty socjalne, prace społecznie użyteczne).	Potencjał rozwoju współpracy międzyinstytucjonalnej (MOPR, PUP, szpital, NGO).
Silny, wyspecjalizowany i stabilny sektor NGO, będący strategicznym partnerem miasta (prowadzący Środowiskowy Dom Samopomocy, kluby seniora, placówki wsparcia dziennego).	
Szanse (Opportunities)	Zagrożenia (Threats)
Bariery systemowe (fizyczne i proceduralne) utrudniające najuboższym dostęp do usług (np. wykluczenie komunikacyjne, bariery w programach dot. ubóstwa energetycznego).	Kryzys demograficzny („srebrne tsunami”) generujący gwałtowny, nieunikniony wzrost popytu i kosztów opieki nad seniorami (DPS, usługi).
Wysoki, utrwalony odsetek (46%) bezrobocia długotrwałego („twarde jądro”) opornego na standardowe działania aktywizacyjne.	Ryzyko utrwalenia się bierności i „pułapki świadczeniowej” (niskie płace na lokalnym rynku pracy, wsparcie socjalne).
Niska widoczność społeczna niektórych problemów (np. bezdomności – 46,3% mieszkańców „nie ma zdania” o skali zjawiska).	Niekorzystne czynniki makroekonomiczne (inflacja, wysokie koszty energii) pogłębiające ubóstwo (w tym energetyczne) i zwiększające presję na system pomocy.
Rozbieżność między społeczną percepcją przyczyn problemów (alkoholizm, niezaradność) a obiektywnymi danymi MOPR (choroba, niepełnosprawność).	Niestabilność finansowania zewnętrznego dla kluczowych usług (np. programy celowe jak Fundusz Solidarnościowy, od którego zależy asystentura).
Osiąganie górnego limitu wydolności kluczowych placówek (DPS „Kalina” – kolejka oczekujących; pełne obłożenie ŚDS).	Ryzyko „zamkniętego kręgu wykluczenia”: bariery (transportowe, proceduralne) uniemożliwiają skorzystanie z pomocy, co utrwała bierność i zależność od systemu.

7.3. Prognoza zmian i trendów społecznych do 2036 r.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy (szczególnie demograficznej) oraz analizy SWOT (Szanse i Zagrożenia), prognozuje się następujące kluczowe trendy, które będą kształtować politykę społeczną miasta w horyzoncie czasowym strategii:

- 1) prognoza demograficzna i usługowa** - nastąpi dalszy, dynamiczny wzrost liczby seniorów i osób niesamodzielnych (prognozowany wzrost populacji w wieku poprodukcyjnym o 48% do 2050 r.). Spowoduje to gwałtowny i nieunikniony wzrost zapotrzebowania oraz presji na usługi opiekuńcze (w miejscu zamieszkania) oraz miejsca w opiece instytucjonalnej (DPS). Przełoży się to wprost na skokowy wzrost kosztów tych usług w budżecie miasta;
- 2) prognoza struktury pomocy** - przewiduje się trwałe przesunięcie punktu ciężkości w systemie pomocy społecznej. Nastąpi definitywne przejście od dominacji wsparcia dochodowego (związanego głównie z ubóstwem i bezrobociem) w kierunku dominacji wsparcia usługowego (generowanego przez potrzeby wynikające z choroby, niepełnosprawności i starości);
- 3) prognoza dysfunkcji społecznych** - prognozuje się utrzymanie wysokiego poziomu problemów związanych ze zdrowiem psychicznym oraz uzależnieniami. Szczególnym wyzwaniem

147
pozostaną uzależnienia od alkoholu (silnie skorelowane z przemocą i bezdomnością) oraz rosnący trend uzależnień behawioralnych i od nowych substancji psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży;

- 4) **prognoza struktury wykluczenia** - występuje wysokie ryzyko pogłębienia się i utrwalenia wykluczenia „twardego jądra” (osób długotrwale bezrobotnych). Grupa ta, w obliczu braku zintegrowanych działań, może powiększyć się o osoby dotknięte nowymi barierami systemowymi (energetycznymi, transportowymi, cyfrowymi), które uniemożliwiają im powrót na rynek pracy lub dostęp do usług;
- 5) **prognoza finansowa** - nastąpi wzrost presji na wydatki bieżące budżetu miasta, głównie w związku z rosnącymi kosztami opieki długoterminowej (Prognoza 1). Jednocześnie system będzie musiał funkcjonować w warunkach niestabilności kluczowych zewnętrznych źródeł finansowania (programy celowe, granty), co zwiększy ryzyko ciągłości świadczenia usług środowiskowych.

8. Wizja, Misja i Cele

Niniejszy rozdział stanowi strategiczne serce dokumentu, przekuwając wnioski płynące z diagnozy sytuacji społecznej, analizy SWOT oraz prognoz zmian (zawartych w Rozdziale 6.) na pozytywny i spójny kierunek rozwoju. Wizja, misja i cele strategiczne nie są jedynie deklaracjami, lecz stanowią fundament, na którym opierać się będą wszystkie szczegółowe programy realizacyjne i działania operacyjne w perspektywie do 2036 roku.

Zdefiniowanie wizji pozwala określić pożądany, ambitny obraz Suwałk w przyszłości, stanowiąc punkt odniesienia dla wszystkich interesariuszy. Misja wyznacza sens i podstawowy sposób działania lokalnego systemu polityki społecznej. Cele strategiczne natomiast koncentrują zasoby i wysiłki na kluczowych, zdiagnozowanych wyzwaniach, które następnie są uszczegóławiane w celach operacyjnych i kierunkach działań. Ten zestaw wytycznych zapewnia spójność interwencji i stanowi strategiczną odpowiedź na zidentyfikowane problemy, takie jak transformacja demograficzna, utrwalone wykluczenie czy potrzeba integracji systemu wsparcia.

8.1. Wizja

„Suwałki 2036 – Miasto solidarne międzypokoleniowo, bezpieczne i aktywne, posiadające zintegrowany system usług społecznych, który skutecznie chroni przed wykluczeniem i wspiera samodzielność mieszkańców.”

8.2. Misja

„Profesjonalne i partnerskie działanie samorządu, organizacji pozarządowych i instytucji rynku pracy na rzecz zaspokojenia zmieniających się potrzeb mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem deinstytucjonalizacji usług, wsparcia rodziny i aktywizacji osób zagrożonych marginalizacją.”

8.3. Cele Strategiczne

W odpowiedzi na zdiagnozowane wyzwania wyznaczono 8 Celów Strategicznych, tożsamych z architekturą poprzedniej Strategii, lecz zaktualizowanych o nowe wyzwania operacyjne.

- **CEL STRATEGICZNY 1:** Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych (z naciskiem na długotrwale bezrobotnych).
- **CEL STRATEGICZNY 2:** Rozwój usług społecznych wspomagających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością, starszych, chorych i ich rodzin (deinstytucjonalizacja).
- **CEL STRATEGICZNY 3:** Rozwój lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny.
- **CEL STRATEGICZNY 4:** Zapobieganie ubóstwu i marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (mieszkalnictwo i prewencja).

- **CEL STRATEGICZNY 5:** Profilaktyka oraz przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy domowej (zdrowie psychiczne i uzależnienia).
- **CEL STRATEGICZNY 6:** Promocja i profilaktyka zdrowia lokalnej społeczności.
- **CEL STRATEGICZNY 7:** Wzmacnianie potencjału kadr realizujących zadania z zakresu polityki społecznej (profesjonalizacja i nowe kompetencje).
- **CEL STRATEGICZNY 8:** Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

8.3.1. Cele strategiczne, kierunki i działania

CEL STRATEGICZNY 1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych

Kierunek strategiczny 1.1. Monitorowanie lokalnego rynku pracy

l.p.	Działania	Wskaźniki	średnioroczna wartość wskaźników. Rok bazowy 2025	Realizatorzy	Wartość docelowa*	Źródła finansowania
1.1.1.	Analiza zjawiska bezrobocia	Stopa bezrobocia	6,4%	PUP	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/wzrost	Fundusz Pracy, Budżet samorządowy,
		Ogólna liczba bezrobotnych/długotrwale bezrobotnych	1757/805	PUP		
		Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	229	PUP		
		Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu bezrobocia	507	MOPR		
1.1.2.	Dostosowywanie kierunków kształcenia do ryнку pracy - szkolnictwa wyższego i kompleksowe ubranżowanie szkół zawodowych	Liczba kierunków na poziomie wyższym	21	PUZ,	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa, Budżet samorządowy
		Liczba zawodów szkolnictwa branżowego, dla których jest prognozowane istotne zapotrzebowanie na pracowników w województwie podlaskim	21	placówki/jednostki oświatowe		
1.1.3.	Barometr zawodów-prognoza zapotrzebowania na zawody	Liczba badań, analiz	1	PUP	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Fundusz Pracy

Kierunek strategiczny 1.2. Przeciwdziałanie i ograniczanie bezrobocia oraz wspieranie zatrudnienia, w szczególności osób z grup defaworyzowanych (50+, osoby niepełnosprawne, niskie kwalifikacje zawodowe)

1.2.1.	Pośrednictwo pracy i współpraca z pracodawcami oraz dofinansowanie do zatrudnienia osób powracających na rynek pracy oraz promocja form pomocy	Liczba osób, które podjęły zatrudnienie	1564	PUP	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/wzrost	Fundusz Pracy, PFRON, środki unijne
		Liczba osób objęta pomocą ułatwiającą powrót na rynek pracy	362			
1.2.2.	Wspieranie przedsiębiorczości	Liczba osób objęta dofinansowaniem do rozpoczęcia działalności gospodarczej	28	PUP	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/wzrost	Fundusz Pracy PFRON, środki unijne

1.2.3.	Organizowanie pomocy i wsparcia w nabywaniu wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji zawodowych (szkolenia i kursy przekwalifikujące pod potrzeby lokalnych firm)	Liczba osób objęta wsparciem w nabywaniu wiedzy, umiejętności i kwalifikacji	36	PUP	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/wzrost	Fundusz Pracy PFRON, środki unijne
1.2.4.	Poradnictwo zawodowe i coaching dla osób 50+ oraz długotrwale bezrobotnych	Liczba osób korzystająca z poradnictwa zawodowego	241	PUP	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/wzrost	Fundusz Pracy, Budżet samorządowy
1.2.5.	Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością	Liczba osób z niepełnosprawnością bezrobotnych/poszukujących pracy/liczba osób podejmujących zatrudnienie	154/130/61	PUP	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/wzrost	Fundusz Pracy, PFRON, środki unijne
		Liczba osób z niepełnosprawnością objętych aktywizacją zawodową: staże/kursy/szkolenia	7			
		Liczba osób objętych programem „Aktywny samorząd”	119	MOPR		
		Liczba osób zatrudnionych w ZAZ	29	ZAZ „SOWA” LIPNIAK		
1.2.6.	Wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnością poprzez dofinansowanie pobytu dziecka w żłobku lub przedszkolu	Ilość osób objęta wsparciem	7	MOPR	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	środki PFRON
1.2.7.	Organizacja prac społecznie użytecznych	Liczba podmiotów organizujących prace społecznie użyteczne/liczba osób	1/19	Miasto Suwałki, PUP, MOPR	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Fundusz Pracy, Budżet samorządowy

Kierunek strategiczny 1.3. Reintegracja społeczna i zawodowa.

1.3.1.	Wspieranie i rozwój działań na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych	Liczba uczestników WTZ	45	Miasto Suwałki, MOPR, NGO	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/Wzrost	PFRON, Budżet samorządowy, środki własne NGO
		Liczba KIS/liczba uczestników	1/0			
		Liczba osób objętych kontraktem socjalnym typu B	20			
1.3.2.	Promocja, rozwój i wsparcie podmiotów ekonomii społecznej	Liczba przedsiębiorstw społecznych/ liczba nowo utworzonych	3/0	PUP, NGO, OWES	Wzrost	Fundusz Pracy, środki własne NGO, EFS
		Liczba spółdzielni socjalnych	5			

1.3.3.	Doradztwo i aktywizacja zawodowa bezrobotnych poprzez udzielanie dotacji na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej	Liczba powstałych stanowisk pracy w PES	6	OWES, PUP	Wzrost	EFS, Budżet państwa
		Liczba stanowisk pracy utworzona w Przedsiębiorstwach Społecznych	5			

Harmonogram realizacji kierunków/działań Celu 1.

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Termin realizacji kierunków	1											
	2											
	3											

*Termin realizacji kierunków i wartości wskaźników docelowych może ulegać zmianom z uwagi na dynamiczną zmianę problemów społecznych

CEL STRATEGICZNY 2. Rozwój usług społecznych wspomagających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością, starszych, chorych i ich rodzin

Kierunek strategiczny 2.1. Wsparcie i poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością, starszych i ich rodzin oraz usuwanie barier psychospołecznych

Lp.	Działania	Wskaźniki	średnioroczna wartość wskaźników rok bazowy 2025	Realizatorzy	Wartość docelowa	Źródła finansowania
2.1.1.	Tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju, edukacji i rehabilitacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością	Liczba orzeczeń do 16 r. życia	350	PZdSOoN	Wzrost	Budżet państwa Budżet samorządowy, PFRON
		Liczba dzieci objętych indywidualnym nauczaniem	61	jednostki/placówki oświatowe	Wzrost	
		Liczba dzieci z niepełnosprawnością w szkołach i przedszkolach	790			
		Liczba dzieci uczestniczących w turnusach rehabilitacyjnych	19	MOPR	Wzrost / Utrzymanie na zbliżonym poziomie	
2.1.2.	Poradnictwo i terapia dzieci z niepełnosprawnością i ich rodzin	Liczba porad i konsultacji/ liczba rodziców objętych wsparciem	557/99	jednostki oświatowe, PPP	Wzrost / Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki unijne

152

2.1.3.	Likwidacja barier transportowych w celu realizacji obowiązku szkolnego	Liczba dzieci dowożonych do szkół	32	Miasto Suwałki, SOSW	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
2.1.4.	Integracja, edukacja i przełamywanie barier psychospołecznych zwłaszcza dzieci i młodzieży wobec osób z niepełnosprawnością i w podeszłym wieku. Pogadanki, akcje społeczne, spotkania wielopokoleniowe, promowanie wolontariatu..	Liczba spotkań/liczba uczestników	35/171	placówki oświatowe, DPS, MOPR, NGO, POW	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
		Liczba wolontariuszy	500	NGO		
2.1.5.	Organizacja zajęć pozalekcyjnych m.in. terapeutycznych, kompensacyjnych	Liczba godzin przeznaczonych na realizację zajęć/liczba uczniów objętych zajęciami	7739/3723	jednostki oświatowe, PPP	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki unijne
2.1.6.	Wspieranie aktywności społecznej seniorów i osób z niepełnosprawnością poprzez ułatwianie im dostępu do równoprawnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, edukacji, sporcie, rekreacji i turystyce.	Liczba orzeczeń dla osób dorosłych	2006	PZdSOoN	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa Budżet samorządowy, PFRON
		Liczba dofinansowanych wydarzeń z zakresu kultury, sportu, rekreacji, turystyki i wypoczynku/ liczba uczestników	8/550	MOPR		
		Dofinansowywanie turnusów rehabilitacyjnych	299			
2.1.7.	Wsparcie i pomoc finansowa jako element bezpieczeństwa socjalnego. Wdrażanie i realizacja programów osłonowych niwelujących deficyty ekonomiczne osób starszych i z niepełnosprawnością	Liczba osób objętych świadczeniami z pomocy społecznej /liczba osób objętych zasiłkiem stałym	823/432	MOPR	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa, Budżet samorządowy, PFRON
		Liczba osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	623		Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	
		Liczba osób uprawnionych do zasiłku pielęgnacyjnego	2425			
		Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt ortopedyczny	614			
		Liczba programów/liczba osób	1/823			
2.1.8.	Diagnozowanie potrzeb mieszkańców, opracowywanie, udział i realizacja programów na rzecz osób z niepełnosprawnością i starszych (np. „Złota rączka”, AOON, OW, Senior+, Posiłek, program osłonowy, AS, itp.)	Liczba programów/ liczba uczestników	7/1291	MOPR Miasto Suwałki, NGO	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	PFRON, Budżet państwa, Budżet samorządowy, środki własne NGO, środki unijne

Kierunek strategiczny 2.2. Zmniejszanie barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się oraz komunikacyjnych

2.2.1	Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w miejscu zamieszkania i przestrzeni publicznej	Liczba osób objętych dofinansowaniem	144	MOPR	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	PFRON środki unijne
		Liczba zlikwidowanych barier w przestrzeni publicznej	3	Miasto Suwałki, SOSW, placówki oświatowe		Budżet samorządowy,
2.2.2	Likwidacja barier transportowych poprzez utrzymanie i rozwój taboru oraz sieci komunikacyjnej	Liczba autobusów	49	Miasto Suwałki, PGK	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, Środki unijne, wkład własny podmiotów zaangażowanych
		Liczba linii autobusowych	25			
2.2.3	Realizacja przewozu osób z niepełnosprawnością zgodnie z indywidualnymi potrzebami z miejsca zamieszkania do miejsca docelowego	Liczba przewozów	6198	Miasto Suwałki, PGK	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy

Kierunek strategiczny 2.3. Utrzymanie i rozwijanie środowiskowych form wsparcia jako element skutecznego procesu deinstytucjonalizacji

2.3.1.	Rozwój usług opiekuńczych dobrej jakości i dostępnych cenowo w miejscu zamieszkania według własnego wyboru osób potrzebujących (usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, asystencja osobista, usługi sąsiedzkie)	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi/pomocą sąsiedzką	196	MOPR	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy Budżet państwa Fundusz Solidarnościowy, Środki własne
		Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	17			
		Liczba osób objętych asystencją osobistą	93			
2.3.2.	Wsparcie opiekunów osób zależnych od urodzenia lub z niepełnosprawnością (informacyjne, edukacyjne, psychologiczne, opieka wytnienowa)	Liczba opiekunów objętych opieką wytnienową	19	MOPR, DPS, NGO	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Fundusz Solidarnościowy, Budżet samorządowy
		Liczba udzielonych świadczeń w ramach „Programu za życiem”	7		Spadek/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet Państwa,
2.3.3.	Rozwój i utrzymanie ośrodków wsparcia na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnością, w tym klubów seniora, domów dziennego pobytu, środowiskowych domów samopomocy.	Liczba środowiskowych domów samopomocy/liczba miejsc/liczba uczestników	2/73/80	Miasto Suwałki, NGO	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa, Budżet samorządowy,
		Liczba klubów seniora/liczba miejsc/liczba uczestników	6/95/577	MOPR, NGO	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa

154

		Liczba domów dziennego pobytu/liczba miejsc/liczba uczestników	1/15/17	DPS	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki własne NGO
2.3.4.	Tworzenie warunków do aktywizacji i integracji osób starszych i z niepełnosprawnością oferujących bazę i usługi poczynając od zajęć edukacyjnych, integracyjnych sprzyjających poprawie samopoczucia i utrzymaniu odpowiedniej jakości życia pozwalającej znacznie opóźnić potrzebę korzystania z opieki instytucjonalnej np. centrum integracji i aktywizacji osób starszych i z niepełnosprawnością.	Liczba miejsc/liczba osób	2/400	Miasto Suwałki MOPR, NGO	Wzrost/Utrzymanie na tym samym poziomie	Budżet samorządowy, Środki unijne, Budżet państwa, środki własne NGO
2.3.5.	Utrzymanie i rozwój mieszkalnictwa wspomagane	Liczba mieszkań wspomaganych/liczba miejsc	1/3	MOPR, Miasto Suwałki, NGO	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, PFRON
2.3.6.	Rozwój wspomaganych społeczności mieszkaniowych	Liczba mieszkań	0	Miasto Suwałki, NGO	Wzrost	PFRON, środki własne NGO
Kierunek strategiczny 2.4. Dostępność opieki długoterminowej i krótkoterminowej						
2.4.1	Utrzymywanie zasobów instytucji opieki całodobowej na poziomie niezbędnym i adekwatnym do liczby osób potrzebujących zgodnie z ich stanem zdrowia oraz współpraca w tym zakresie z innymi powiatami i gminami prowadzącymi domy pomocy społecznej o odpowiednim profilu	Liczba mieszkańców w domach pomocy społecznej/liczba mieszkańców umieszczonych w danym roku	215/34	Miasto Suwałki, DPS, MOPR	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
2.4.2.	Wspieranie rozwoju stacjonarnych usług pielęgnacyjno-opiekuńczych świadczonych w ZPO	Liczba ZPOP/liczba miejsc	1/70	Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny ZOZ	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa
2.4.3.	Wspieranie rozwoju usług opieki paliatywnej świadczonej w ZOL	Liczba zakładów/Liczba miejsc w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym	1/22	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa
		Liczba hospicjów/Liczba miejsc w hospicjum stacjonarnym	1/14			
		Liczba zakładów/Liczba miejsc w ZOL wentylowanych mechanicznie	1/14			

		Liczba osób objętych domową opieką paliatywną dorosłych/dzieci	70/9			
2.4.4.	Wspieranie rozwoju opieki geriatrycznej	Liczba miejsc na oddziale psychiatryczno-geriatrycznym/ Liczba osób hospitalizowanych	35/485	Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny ZOZ	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa
		Liczba miejsc na oddziale dziennym oddziale psychiatryczno-geriatrycznym /Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia	18/69			

Harmonogram realizacji kierunków/działań celu 2

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Termin realizacji kierunków	1											
	2											
	3											
	4											

*Wartości wskaźników docelowych mogą ulegać zmianom z uwagi na dynamiczną zmianę problemów społecznych

CEL STRATEGICZNY 3. Rozwój lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny

Kierunek strategiczny 3.1. Budowanie systemu działań wspomagających funkcjonowanie rodzin z dziećmi

Lp.	Działania	Wskaźniki	średnioroczna wartość wskaźników rok bazowy 2025	Realizatorzy	Wartość docelowa*	Źródła finansowania
3.1.1.	Bieżące diagnozowanie sytuacji problemowych w rodzinach /rodzinach zastępczych wraz z oceną sytuacji dziecka i oceną rodziny pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa	Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych/potrzeby ochrony macierzyństwa	272/73	MOPR	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, Budżet państwa
		Liczba ocen sytuacji dziecka	403			
		Liczba ocen rodziny	55			

155

		Liczba wniosków o skontrolowanie władzy rodzicielskiej	229	MOPR, ZI, KMP, SR		
		Liczba interwencji w środowisku	70			
3.1.2.	Praca socjalna z grupami szczególnego ryzyka w celu wzmocnienia aktywności życiowej i zawodowej rodzin w trudnej sytuacji z wykorzystaniem instrumentów dostępnych w środowisku lokalnym, m.in. asystentura rodzinna, grupy wsparcia, pomoc wolontariuszy, grupy samopomocowe, rodziny wspierające, itp.	Liczba kontraktów socjalnych typu A/liczba osób w rodzinach	147/420	MOPR	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy Budżet państwa
		Liczba rodzin objętych opieką asystenta/liczba planów pracy z rodziną	81/75			
		Liczba rodzin objętych wolontariatem	0	POW, SBW		
3.1.3.	Organizowanie różnych form edukacji i wsparcia rodziców i opiekunów, dotyczących w szczególności rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych, m.in. szkół dla rodziców, treningi kompetencji rodzicielskich, poradnictwa rodzinnego, itp.	Liczba edycji szkół dla rodziców/Liczba uczestników	2/29	PPP	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, Budżet państwa
3.1.4.	Działania o charakterze integracyjno-profilaktycznym skierowane do rodzin, dzieci i młodzieży o szczególnych potrzebach ukierunkowane na wzmacnianie więzi rodzinnych, pobudzanie jej zasobów poprzez różnorodne oferty organizacji spędzania czasu wolnego (edukacyjno-kulturalno-sportowo-rekreacyjne, spotkania okolicznościowe, pikniki rodzinne, itp)	Liczba spotkań/liczba uczestników	9/178	Miasto Suwałki, POW, MOPR, NGO	Wzrost/ Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, Budżet państwa, środki własne podmiotów
		Liczba programów/liczba uczestników	2/30			
3.1.5.	Ułatwianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, mediacji, rodzinom/opiekunom, którzy mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych	Liczba udzielonych porad psychologicznych	4230	MOPR, NGO, POW, placówki zdrowia, SR, KMP	Wzrost/ Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, Budżet państwa, środki własne podmiotów
		Liczba porad prawnych	1771	NGO		
		Liczba mediacji rodzinnych	3	SR		
		Liczba porad pedagogicznych	3925	placówki oświatowe		
3.1.6.	Zwiększenie liczby psychologów, neurologopedów, pedagogów, logopedów i terapeutów zatrudnionych w jednostkach oświatowych	Liczba uczniów przypadających na 1 etat specjalisty w jednostce	179	jednostki oświatowe	Wzrost	Budżet samorządowy
3.1.7.	Rozwój sieci placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego, specjalistycznych lub pracy podwórkowej	Liczba placówek wsparcia dziennego/liczba miejsc/liczba dzieci	5/190/193	Miasto Suwałki, NGO,	Wzrost/ Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki zewnętrzne

		liczba placówek pracy podwórkowej/liczba dzieci	5/75	ZHP		środki własne
3.1.8.	Promocja i rozwój aktywnych form spędzania czasu wolnego przez rodziny, w tym poprzez rozwój oferty Suwalskiej Karty Mieszkańca i realizacji Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, w celu zwiększania szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach wielodzietnych oraz poprawa warunków życia tych rodzin	Liczba osób objętych Suwalską Kartą Mieszkańca	28 704	Miasto Suwałki	Wzrost/ Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
		liczba podmiotów wspierających funkcjonowanie SKM	39			Budżet samorządowy i środki własne podmiotów
		Liczba osób korzystająca z Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny	12 174			Budżet państwa
3.1.9	Opracowywanie, przystępowanie i realizacja programów mających na celu rozwój usług środowiskowych wspierających dzieci, młodzież i rodzinę oraz wzmocnienie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci	Liczba programów/liczba uczestników	2/41	MOPR, NGO, POW,	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki zewnętrzne
Kierunek strategiczny 3.2. Tworzenie warunków do rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz podniesienie standardów funkcjonowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej						
3.2.1.	Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej poprzez szkolenie kandydatów, promocję rodzicielstwa zastępczego, kampanie społeczne, itp.	Liczba przeszkolonych kandydatów	24	MOPR	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
		Liczba akcji, kampanii	3			
3.2.2	Stwarzanie warunków do powstawania i funkcjonowania rodzin zastępczych poprzez zapewnianie odpowiednich warunków mieszkaniowych pozwalających na opiekę nad większą liczbą dzieci, np. udostępnianie lokali z zasobów miejskich, odpowiedniego wynagradzania zawodowych rodzin zastępczych.	Liczba udostępnionych lokali	1	Miasto Suwałki, ZBM MOPR	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy EFdWP
3.2.3.	Organizowanie systemu wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej obejmującego w szczególności dostęp do poradnictwa specjalistycznego, grup wsparcia, wsparcie rodzin pomocowych, pomoc wolontariuszy, szkolenia zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami rodzin, itp.	Liczba rodzin zastępczych/zawodowych/RD D/niezawodowych/placówek opiekuńczo wychowawczych	129/10/1/35/2	MOPR	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy Budżet państwa
		Liczba rodzin pomocowych	4			
		Liczba rodzin objętych wolontariatem	0			
		Liczba porad specjalistycznych	439			
		Liczba szkoleń/ liczba uczestników/liczba wydanych zaświadczeń	3/24/20			

3.2.3.	Praca z odpowiednimi służbami i podmiotami, rodzicami, dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej na rzecz powrotu małoletnich do rodzin biologicznych	Liczba dzieci przebywających w RPZ/ umieszczonych w danym roku	280/42	MOPR POW	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
		Liczba dzieci przebywających w IPZ/umieszczonych w danym roku	41/10			
		Liczba dzieci, które powróciły do rodzin	6			
3.2.4.	Wspieranie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka w wypełnianiu funkcji opiekuńczej, a także pomoc dzieciom w bezpiecznym rozwoju i integracji społecznej poprzez zapewnianie opieki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba koordynatorów/liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora	8/128	MOPR	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
		Liczba planów pracy z dzieckiem	174		Utrzymanie na zbliżonym poziomie/Spadek	
3.2.5.	Pokrywanie kosztów pobytu dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej rekompensujących wydatki związane z wychowaniem dzieci	Liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	280	MOPR	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/Spadek	Budżet samorządowy
		Liczba dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	41			
3.2.6	Utrzymanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz monitorowanie potrzeb rozwoju instytucjonalnych form pieczy zastępczej i placówek typu rodzinnego	Liczba placówek/liczba miejsc	2/28	Miasto Suwałki, POW, MOPR	Wzrost	Budżet samorządowy

Kierunek strategiczny 3.3 Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej i placówek resocjalizacyjnych

3.3.1	Opracowywanie indywidualnych planów usamodzielnienia z uwzględnieniem aktywizacji społecznej i zawodowej oraz wzmocnieniem roli opiekuna w procesie wchodzenia w samodzielne dorosłe życie.	Liczba wychowanków RPZ objętych procesem usamodzielnienia/opuszczających rodzinę w danym roku	81/16	MOPR, opiekun usamodzielnienia,	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
		Liczba wychowanków IPZ objętych procesem usamodzielnienia/opuszczających placówkę w danym roku	11/5			
		Liczba wychowanków placówek resocjalizacyjnych objętych procesem usamodzielnienia /opuszczających placówkę w danym roku	5/1			
3.3.2.	Rozwój różnorodnych form wsparcia finansowego dla usamodzielnianych	Liczba wychowanków objęta pomocą finansową/	97/45	MOPR	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy

	wychowanków pieczy zastępczej oraz zapewnianie dostępności do mieszkań treningowych jako etap przygotowujący do zamieszkania w lokalu do własnej dyspozycji, m.in. lokali mieszkalnych	pozostających w rodzinach zastępczych				
		Liczba mieszkań treningowych/liczba wychowanków, którym udzielono pomocy mieszkaniowej	2/2			
		Liczba wychowanków oczekujących na lokal mieszkalny/liczba wychowanków którym przyznano lokal mieszkalny	2/0	ZBM	Wzrost	Budżet samorządowy
3.3.3	Monitoring losów usamodzielnionych wychowanków	Liczba wychowanków, z którymi dokonano oceny końcowej Indywidualnego Programu usamodzielnienia	16	MOPR, Opiekun usamodzielnienia	Wzrost /Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
		Liczba wychowanków, którzy ukończyli edukację	8			
		Liczba wychowanków, którzy podjęli zatrudnienie	5			

Harmonogram realizacji kierunków/działań celu 3

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Termin realizacji kierunków	1											
	2											
	3											

*Wartości wskaźników docelowych mogą ulegać zmianom z uwagi na dynamiczną zmianę problemów społecznych

CEL STRATEGICZNY 4. Zapobieganie ubóstwu i marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Kierunek strategiczny 4.1. Poprawa warunków bytowych oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa materialnego mieszkańców

Lp.	Działania	Wskaźniki	średnioroczna wartość wskaźników rok bazowy 2025	Realizatorzy	Wartość docelowa*	Źródła finansowania
4.1.1	Udzielanie wsparcia finansowego oraz świadczeń w naturze rodzinom i osobom	Ubóstwo jako powód przyznania pomocy	834	MOPR		

160

	znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, w szczególności niezaradnym życiowo oraz dotkniętym zdarzeniami losowymi, klęskami żywiołowymi lub ekologicznymi	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną/ liczba osób w rodzinach	1370/2474		Utrzymanie na zbliżonym poziomie/Spadek	Budżet samorządowy, Budżet państwa Budżet
		Liczba osób którym przyznano dodatki mieszkaniowe	1342		Utrzymanie na zbliżonym poziomie	
		Liczba rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych/ liczba dzieci	800/1689		Utrzymanie na zbliżonym poziomie/Spadek	
		Liczba uprawnionych do funduszu alimentacyjnego/ liczba rodzin	539/357		Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	
		Liczba osób objętych programem rządowym w zakresie dożywiania/liczba osób objętych programem lokalnym	1698/103			
		Liczba uczniów otrzymujących pomoc materialną o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki szkolne	402	Miasto Suwałki	Wzrost	Budżet samorządowy
4.1.2.	Organizowanie różnego rodzaju akcji i realizacja programów wspierających rodziny w trudnej sytuacji, zbiórki żywności, zbiórki.gov.pl, odzieży i innych podstawowych dóbr. Wydawanie posiłków, żywności, itp.	Liczba zweryfikowanych osób do programu Fundusze Europejski na Pomoc Żywnościową/liczba skierowań	1116/482	MOPR, NGO BŻ, kościoły	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	EFES Budżet samorządowy, środki własne NGO
		Liczba podmiotów zajmujących się wydawaniem żywności	7			
		Liczba jadalni/liczba osób korzystających	1/60	Miasto Suwałki, NGO		
		Liczba zarejestrowanych zbiórek publicznych	15	komitety społeczne, NGO,		środki darczyńców
4.2. Rozwijanie wiedzy, umiejętności i postaw mieszkańców sprzyjających aktywności, samodzielności i zaradności życiowej						
4.2.1	Wspieranie mieszkańców w zakresie nabywania umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, a także rozwiązywania problemów socjalno-bytowych i finansowych, realizowane w szczególności poprzez pracę socjalną oraz	Liczba rodzin, z którymi prowadzono pracę socjalną	1062	MOPR, POW, DPS,	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
		Liczba rodzin, którym udzielono poradnictwa socjalnego/liczba wywiadów środowiskowych	1370/5286			

	spotkania ze specjalistami. Poradnictwo socjalne w zakresie praw i uprawnień do różnego rodzaju świadczeń, usług, itp. akcje informacyjno-promocyjne w szerokim zakresie					
4.2.2.	Integracja cudzoziemców z wykorzystaniem indywidualnych programów integracji w obszarach edukacji językowej, funkcjonowania zawodowego oraz społecznego	Liczba indywidualnych programów integracji/liczba cudzoziemców	2/4	MOPR		Budżet państwa
4.3. Ograniczanie skali zjawiska bezdomności oraz wsparcie i pomoc osób w kryzysie bezdomności lub zagrożonych bezdomnością						
4.3.1.	Działania wspierające powrót do naturalnego życia społecznego osób z niego wyizolowanych, zwłaszcza doświadczających trudności w przystosowaniu się po długotrwałym pobycie w zakładzie karnym oraz współpraca z instytucjami w zakresie pomocy postpenitencjarnej	Liczba osób objętych pomocą po opuszczeniu zakładu karnego	40	MOPR, NGO, PUP, AŚ	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, Budżet państwa, FPPoPP
4.3.2.	Integracja i aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezdomnych w środowisku lokalnym. Wspieranie procesu wychodzenia z bezdomności oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych, w szczególności: rodzinnych, mieszkaniowych i pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. Rozwój streetworkingu jako narzędzia pracy z osobami bezdomnymi pozostającymi poza systemem pomocy społecznej.	Liczba osób bezdomnych objętych pomocą społeczną /liczba osób realizujących kontrakt socjalny lub program wychodzenia z bezdomności	86/16	MOPR, PUP, NGO	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
4.3.3.	Zapewnianie podstawowych warunków egzystencjonalnych, a w szczególności schronienia poprzez zakup usługi w schroniskach dla bezdomnych, w tym z usługami opiekuńczymi, a także prowadzenie utrzymania i zmodernizowanie lub przekształcenie w schronisko lub noclegownię obecnej Ogrzewalni dla osób Bezdomnych i Nietrzeźwych	Liczba osób, którym udzielono schronienia w ośrodkach wsparcia/ w tym z usługami opiekuńczymi	15/1	MOPR, NGO	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
		Liczba miejsc w ogrzewalni/Liczba osób, którym zapewniono bezpieczny interwencyjny pobyt/liczba świadczeń	30/133/1195			
		Liczba osób, którym zapewniono czasową pomoc w postaci miejsca	39/5212			

		noclegowego w ogrzewalni/liczba świadczeń				
4.3.4.	Działania prewencyjno-osłonowe w okresie jesiennie-zimowym i współpraca służb w zapobieganiu negatywnym skutkom (Akcje informacyjne, ulotki, plakaty, przeglądy pustostanów i miejsc przebywania bezdomych, itp.)	Liczba akcji Liczba interwencji	3 246	Miasto Suwałki, MOPR, Straż Miejska, KMP, NGO	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	wydatki bieżące jednostek
4.3.5.	Wspieranie rozwoju budownictwa mieszkalnego komunalnego	Liczba lokali mieszkalnych/liczba złożonych wniosków/ liczba osób, którym przyznano lokal mieszkalny	1748/130/25	ZBM	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy/Bank Gospodarstwa Krajowego

Haromonogram realizacji kierunków/działań celu 4

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Termin realizacji kierunków	1											
	2											
	3											

*Wartości wskaźników docelowych mogą ulegać zmianom z uwagi na dynamiczną zmianę problemów społecznych

Cel strategiczny 5. Profilaktyka oraz przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy domowej

Kierunek strategiczny 5.1. Wzrost świadomości społecznej w obszarze przemocy domowej i uzależnień

l.p.	Działania	Wskaźniki	średnioroczna wartość wskaźników rok bazowy 2025	Realizatorzy	Wartość docelowa*	Źródła finansowania
5.1.1.	Realizacja kampanii społecznych, akcji i pogadek służących podnoszeniu wiedzy oraz kształtowaniu odpowiednich postaw społecznych, w szczególności w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przemocy domowej	Liczba kampanii	4	MOPR, KMP, MKRPA, ZI placówki służby zdrowia, jednostki oświatowe, media	Wzrost/ Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki własne jednostek
5.1.2	Wspieranie działań profilaktycznych w szkołach i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie przeciwdziałania przemocy i	Liczba organizowanych działań/liczba uczniów uczestniczących w działaniach	1478/30211	Jednostki oświatowe	Wzrost/ Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki zewnętrzne

	agresji oraz radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami					
5.1.3.	Inicjowanie i realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, dotyczących różnych rodzajów uzależnień, zachowań ryzykownych, przemocy domowej oraz zachowań agresywnych, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki aktualnych zagrożeń (nowoczesne technologie, dysfunkcyjne grupy i zachowania, przekaz medialny)	Liczba inicjatyw programów/liczba uczestników	19/4369	Miasto Suwałki, jednostki oświatowe, MOPR, NGO	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki własne NGO
Kierunek strategiczny 5.2. Zwiększanie wsparcia i ochrony osób zagrożonych i doświadczających przemocy domowej oraz wzmocnienie oddziaływań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc						
5.2.1.	Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami lub już doświadczających poważnych problemów, a także podejmowanie działań interwencyjnych	Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu przemocy domowej/uzależnień	14/271	MOPR, NGO	Wzrost/utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, FPPoPP
		Liczba interwencji w środowisku	240	KMP, MOPR		Budżet samorządowy
5.2.2.	Działania umożliwiające ochronę osób doznających przemocy przed dalszym krzywdzeniem poprzez szybką i skuteczną interwencję, odizolowanie od osoby stosującej przemoc wdrażanie planu pomocy dostosowanego do potrzeb, zasobów i deficytów osób/rodzin objętych wsparciem, w tym zapewnienie bezpiecznego schronienia w hostelu i stosowanie środków zapobiegawczych	Liczba miejsc w hostelu MOPR/ Liczba osób, którym zapewniono schronienie	10/2	MOPR	Spadek/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki własne jednostek Budżet państwa
		Liczba zatrzymań sprawców na podstawie ustawy o policji - izolacja	57	KMP	Wzrost/ Utrzymanie na zbliżonym poziomie	
		Liczba wydanych nakazów i zakazów, zbliżania, kontaktowania i zakaz wstępu do wspólnie zajmowanego lokalu/liczba rodzin	209/79			
		Liczba monitorowanych środowisk po ukończeniu procedury NK	250	KMP, MOPR	Wzrost/ Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, Budżet państwa
5.2.3.	Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” jako ważnego elementu profesjonalnego systemu przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym podejmującego interdyscyplinarne działania	Liczba rodzin/osób w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”	239/754	ZI MOPR, KMP, MKRPA, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki własne jednostek Budżet państwa
		Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	173			
5.2.4	Stworzenie osobom doznającym przemocy domowej możliwości udziału w grupach wsparcia oraz grupach samopomocowych	Liczba grup/liczba osób	1/11	MOPR	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, Budżet państwa

164

	mających na celu wsparcie emocjonalne i wymianę doświadczeń					
5.2.5	Zwiększanie dostępności do pomocy, wsparcia terapeutycznego z osobami dorosłymi i całymi rodzinami doświadczającymi uzależnień lub przemocy	Liczba podmiotów świadczących terapię	1	Centrum Zdrowia Psychicznego	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa,
		Liczba osób poddanych terapii	7852			
5.2.6	Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	Liczba edycji/liczba uczestników	1/15	MOPR, NGO	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa, środki własne NGO
		Liczba programów psychologiczno - terapeutyczny/liczba uczestników	1/7			
5.2.7.	Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego	Liczba porad prawnych	284	MOPR	Wzrost/ Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
		Liczba porad psychologicznych	589	MOPR	Wzrost/ Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
		Liczba poradnictwa socjalnego	600	MOPR, POW, DPS, ŚDS	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki własne jednostek

Kierunek strategiczny 5.3.Wzmacnianie skuteczności działań na rzecz poprawy sytuacji osób i rodzin zagrożonych patologiami społecznymi

5.3.1	Wzmacnianie funkcjonowania jednostki i rodziny z problemem uzależnień	Liczba osób objętych pomocą uzależnionych od alkoholu/narkomanii	232/33	MOPR	Utrzymanie na zbliżonym poziomie/Spadek	Budżet samorządowy, Budżet państwa
5.3.2.	Motywowanie do podejmowania leczenia osób uzależnionych i wnioskowanie do sądu o zobowiązanie do leczenia na posiedzeniach zespołu Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba posiedzeń MKRPA/liczba opinii/ liczba wniosków skierowanych do SR o przymusowe leczenie	48/62/73	MKRPA	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
5.3.3.	Organizacja zajęć i grup wsparcia, grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dorosłych dzieci alkoholików	Liczba podmiotów/liczba osób uczestniczących w zajęciach	1/88	NGO	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki własne NGO
5.3.4.	Realizacja programów wczesnej interwencji w sytuacjach ryzykownych zachowań, takich jak używanie substancji psychoaktywnych, stosowanie przemocy bądź cyberprzemocy	Liczba programów	14	NGO, jednostki oświatowe	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki własne NGO

Harmonogram realizacji kierunków/działań celu 5

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
--	--	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Termin realizacji kierunków	1												
	2												
	3												

*Wartości wskaźników docelowych mogą ulegać zmianom z uwagi na dynamiczną zmianę problemów społecznych

CEL STRATEGICZNY 6. Promocja i profilaktyka zdrowia lokalnej społeczności						
Kierunek strategiczny 6.1. Wzrost dostępności do systemu wsparcia i ochrony zdrowia psychofizycznego mieszkańców						
l.p.	Działania	Wskaźniki	średnioroczna wartość wskaźników rok bazowy 2025	Realizatorzy	Wartość docelowa*	Źródła finansowania
6.1.1.	Zapewnianie dostępności terapii dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych od substancji psychoaktywnych, programów wspierających dalsze zdrowienie oraz programów redukcji szkód	Liczba uczestników terapii	131	Miasto Suwałki, NGO	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, Środki własne jednostek i NGO
6.1.2.	Zapewnianie dostępności do udziału dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w zajęciach socjoterapeutycznych, treningach umiejętności społecznych, itp. w celu poprawy funkcjonowania psychofizycznego	Liczba grup socjoterapeutycznych/ liczba uczestników	4/140	Miasto Suwałki MOPR, NGO, POW	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, Środki własne jednostek i NGO
6.1.3.	Wsparcie dzieci i młodzieży w kryzysie	Liczba osób objętych wsparciem w ośrodku środowiskowej opieki/liczba osób objętych wsparciem poradni dla dzieci i młodzieży/liczba osób objętych wsparciem rehabilitacyjnym	584/519/24	Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży, Poradnia dla Dzieci, Oddział rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży	Wzrost	Budżet państwa
6.1.4.	Partycypacja samorządu w zwiększaniu dostępności do świadczeń zdrowotnych poprzez udział w finansowaniu zakupu aparatury i sprzętu	Kwota udzielonego wsparcia	200.000 zł	Miasto Suwałki, placówki medyczne	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy

6.1.5.	Podejmowanie działań mających na celu rozwój usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych	Liczba działań	2	Miasto Suwałki, NGO, podmioty medyczne	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa Budżet samorządowy, NFZ, środki zewnętrzne
Kierunek strategiczny 6.2. Promocja zdrowego stylu życia						
6.2.1.	Organizowanie i wspieranie kampanii w zakresie profilaktyki ochrony zdrowia i diagnostyki zdrowotnej oraz dotyczących odpowiedzialności za swoje zdrowie	Liczba kampanii	5	Miasto Suwałki, NGO, Podmioty medyczne	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, NFZ
6.2.2.	Realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania chorobom cywilizacyjnym	Liczba programów	3	Miasto Suwałki, NGO, Podmioty medyczne	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki własne NGO

Harmonogram realizacji kierunków/działania celu 6

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Termin realizacji kierunków	1											
	2											
	3											

*Wartości wskaźników docelowych może ulegać zmianom z uwagi na dynamiczną zmianę problemów społecznych

CEL STRATEGICZNY 7. Wzmacnianie potencjału kadr realizujących zadania z zakresu polityki społecznej (profesjonalizacja i nowe kompetencje)

Kierunek strategiczny 7.1. Doskonalenie jakości świadczonych usług socjalnych przez podmioty zaangażowane w realizację zadań polityki społecznej

l.p.	Działania	Wskaźniki	średnioroczna wartość wskaźników rok bazowy 2025	Realizatorzy	Wartość docelowa*	Źródła finansowania
7.1.1.	Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadr pomocy społecznej poprzez umożliwianie udziału w szkoleniach, kursach, warsztatach, seminariach, konferencjach i innych formach edukacji w obszarach polityki społecznej	Liczba pracowników socjalnych uczestniczących w superwizji/ szkoleniu z zakresu poziomu bezpieczeństwa osobistego	1/0	MOPR, DPS, ŚDS	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki zewnętrzne
		Liczba osób, które podniosły kwalifikacje zawodowe	9	MOPR, DPS, ŚDS	Wzrost	Budżet samorządowy

		Liczba szkoleń/kursów	36	MOPR, DPS, ŚDS	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
7.1.2.	Wspieranie kompetencji kadry specjalistów głównie Przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego i MKRPA zajmujących się, m.in. uzależnieniami, przemocą domową i innymi patologiami społecznymi oraz interwencją kryzysową	Liczba szkoleń/liczba uczestników	2/20	MOPR, ZI, MKRPA	Wzrost/ Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki własne jednostek
7.1.3.	Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników wykonujących zadania na rzecz pieczy zastępczej	Liczba szkoleń/Liczba przeszkolonych pracowników	21/27	MOPR, POW	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki zewnętrzne
		Liczba osób, które podniosły kwalifikacje zawodowe	1			

Harmonogram realizacji kierunków/działań celu 7

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Termin realizacji kierunków	1											

* wartości wskaźników docelowych mogą ulegać zmianom z uwagi na dynamiczną zmianę problemów społecznych

CEL STRATEGICZNY 8. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego						
Kierunek 8.1. Tworzenie warunków sprzyjających partycypacji obywatelskiej, integracji i aktywności mieszkańców						
l.p.	Działania	Wskaźniki	średnioroczna wartość wskaźników rok bazowy 2025	Realizatorzy	Wartość docelowa*	Źródła finansowania
8.1.1.	Wykorzystywanie różnorodnych form konsultacji społecznych z mieszkańcami (spotkania otwarte, debaty, badania ankietowe, itp.) przy podejmowaniu przez władze Miasta ważnych decyzji sprawach ważnych dla społeczności, w sposób stwarzający warunki do powszechnego w nich uczestnictwa osób fizycznych i organizacji obywatelskich	Liczba konsultacji	7	Miasto Suwałki	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
8.1.2	Rozwój współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi, radami społecznymi	Liczba organizacji pozarządowych/Rad	4/3	Miasto Suwałki	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy

167

	poprzez, m.in. włączanie ich przedstawicieli do zespołów opiniotwórczych, doradczych i konsultacyjnych, zawieranie partnerstw służących dobru mieszkańców, umożliwianie szerszego udziału w kreowaniu polityk publicznych, wsparcie merytoryczne, itp.	Społecznych, które wzięły udział w konsultacjach				
8.1.3.	Tworzenie warunków do rozwoju samoorganizacji społecznej oraz większej partycypacji mieszkańców w sprawy lokalne, w szczególności poprzez wsparcie działań i inicjatyw realizowanych na poziomie osiedli	Liczba projektów realizowanych w ramach Budżetu Obywatelskiego	4	Miasto Suwałki	Wzrost/ Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
8.2. Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej, a także współpracy z mieszkańcami na rzecz dobra wspólnego						
8.2.1.	Realizacja programu współpracy miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi	Liczba organizacji, PES, które otrzymały dotacje na realizację zadań publicznych/liczba zadań	50/143	Miasto Suwałki	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy
		Wartość dotacji na realizację zadań publicznych	3.603.829			
8.2.2.	Tworzenie partnerstw lokalnych oraz platform współpracy i wymiany informacji w obszarach strategicznych dla rozwoju społecznego, w tym m.in. wsparcia rodzin, przeciwdziałania dysfunkcjom społecznym, rozwoju dzieci i młodzieży, z udziałem instytucji oraz organizacji pozarządowych funkcjonujących w danym obszarze	Liczba lokalnych partnerstw oraz platform wymiany informacji	5	Miasto Suwałki,	Wzrost	Budżet samorządowy
8.2.3.	Promocja i rozwój wolontariatu wśród i na rzecz różnych grup i osób wymagających wsparcia	Liczba działań z zakresu wspierania i promocji wolontariatu	1	Miasto Suwałki NGO	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet samorządowy, środki własne NGO
		Liczba organizacji realizujących działania wolontariackie	50			
8.2.4.	Upowszechnianie wiedzy o ekonomii społecznej oraz możliwości uzyskania wsparcia przez osoby planujące prowadzić działalność z zakresu ekonomii społecznej	Liczba osób, które uzyskały wsparcie	148	OWES	Wzrost/Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa, EFS

8.2.5.	Zapewnianie dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej	liczba punktów/liczba porad	3/1100	Miasto Suwałki	Utrzymanie na tym samym poziomie	Budżet państwa
--------	---	-----------------------------	--------	----------------	----------------------------------	----------------

Kierunek strategiczny 8.3. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców

8.3.1.	Rozwój współpracy mieszkańców z Policją. Edukacja i poprawa świadomości osób starszych i z niepełnosprawnością w zakresie bezpieczeństwa i współczesnych zagrożeń (pogadanki wykłady, konferencje, wzmacnianie kompetencji cyfrowych seniorów itp.)	Liczba spotkań organizowanych przez KMP dotyczących bezpieczeństwa mieszkańców	719	KMP	Utrzymanie na zbliżonym poziomie	Budżet państwa, budżet samorządowy, środki własne NGO
		Liczba odbiorców spotkań profilaktycznych	13048			
		Liczba zgłoszeń na Krajowej Mapie Zagrożeń	3309			
		Liczba spotkań/liczba uczestników	34/101	KS,ŚDS,NGO,PUZ,ZUS		

Haromonogram realizacji kierunków/działań celu 8

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Termin realizacji kierunków	1											
	2											
	3											

* wartości wskaźników docelowych mogą ulegać zmianom z uwagi na dynamiczną zmianę problemów społecznych

9. Sposób realizacji Strategii

9.1. Usługi społeczne oraz zadania publiczne zlecane podmiotom ekonomii społecznej

W świetle uwarunkowań ustawowych strategia powinna określać usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w sferze zadań publicznych wymienia między innymi zadania w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób; wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej; udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa; działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej; działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego; ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej, działalności na rzecz osób niepełnosprawnych; promocji i zatrudnienia i aktywizacji zawodowej; działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym; działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości; działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych; nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania; kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. W związku z uchwaleniem ustawy o ekonomii społecznej dodane zostało również zadanie w zakresie działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych.

Miasto Suwałki zleca ww. usługi społeczne i zadania publiczne w następujących obszarach:

- **wspieranie rodziny** – prowadzenie placówek wsparcia dziennego, w postaci świetlic środowiskowych i ognisk wychowawczych, w których dzieci i młodzież ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym obejmowane są opieką i wychowaniem, zajęciami terapeutycznymi, kompensacyjnymi oraz wsparciem w nauce;
- **wsparcie osób niepełnosprawnych** – prowadzenie środowiskowych domów samopomocy oraz organizowanie wydarzeń integracyjnych z zakresu kultury, sportu, turystyki, itp.;
- **pomoc społeczna** – prowadzenie klubów seniora, przygotowanie i dystrybucja gorących posiłków i pomocy w naturze dla uprawnionych klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach;
- **nieodpłatna pomoc prawna** – prowadzenie punktów, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie;
- **promocja i ochrona zdrowia** – realizacja programów profilaktycznych w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii; realizacja pomocy i działań na rzecz osób w sytuacjach kryzysowych związanych z uzależnieniami.

Program współpracy m. Suwałki z organizacjami pozarządowymi na 2026 rok wskazuje na następujące priorytetowe zadania publiczne: wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, ochrona i promocja zdrowia, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym; działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym; pomoc społeczna; działania na rzecz osób niepełnosprawnych; ratownictwo i ochrona ludności; ekologia i ochrona środowiska; promocja i organizacja wolontariatu; działalność na rzecz organizacji pozarządowych; nieodpłatna pomoc

prawna; rewitalizacja, turystyka i krajoznawstwo oraz działalność na rzecz rodziny macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka. Wskazane wyżej usługi społeczne zlecane są w formie zadań publicznych.

9.2. Podmioty zaangażowane w realizację Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki do roku 2036 jest dokumentem długofalowym, wskazującym na konkretne działania. Wyznacza kierunki lokalnej polityki społecznej, która uwzględnia potrzeby mieszkańców i prowadzi do realizacji założonej misji.

Realizacja celów zapisanych w dokumencie możliwa będzie dzięki wspólnej pracy wszystkich zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców miasta Suwałk. Założone cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań uwzględniają najistotniejsze obszary życia społecznego, które powinny być objęte oddziaływaniem. Istotne znaczenie w realizacji Strategii mają partnerzy publiczni oraz społeczni wszystkich szczebli organizacji życia społecznego.

Podmioty realizujące cele i zadania:

1. Urząd Miejski w Suwałkach.
2. Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach – PUP.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach – MOPR.
4. Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach – DPS.
5. Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Suwałkach - Dom nr 1 i Dom nr 2 – POW.
6. Komenda Miejska Policji w Suwałkach – KMP.
7. Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Suwałkach – Sąd.
8. Państwowa Uczelnia Zawodowa – PUZ.
9. Jednostki/Placówki oświatowe, kultury i sportu.
10. Placówki służby zdrowia.
11. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach – MKRPA.
12. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Mieście Suwałki – ZI.
13. Środowiskowe Domy Samopomocy w Suwałkach – ŚDS.
14. Podmioty ekonomii społecznej – PES.
15. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Suwałkach – PGK.
16. Zarząd Budynków Mieszkalnych TBS Sp. z o.o. w Suwałkach.

Określony kształt Strategii otwiera instytucjom publicznym i niepublicznym wiele możliwości, nie tylko uczestnictwa w ogólnym systemie pomocy mieszkańcom miasta znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, ale także daje możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

9.3. Koordynacja wdrażania Strategii

W świetle ustawy o pomocy społecznej, realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak jej opracowanie, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Znaczna część kierunków działań zaplanowanych w Strategii mieści się w zadaniach jednostek organizacyjnych Miasta Suwałki, a także organizacji pozarządowych i innych podmiotów, które funkcjonują w obszarze lokalnej polityki społecznej. Zasadniczą rolę w zakresie planowania oraz podejmowania decyzji strategicznych będą odgrywały władze Miasta – Prezydent oraz Rada Miasta, natomiast instytucją koordynującą działania związane z wdrażaniem Strategii będzie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach.

172

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki do roku 2036 jest wieloletnim dokumentem planistycznym, w związku z czym należy wziąć pod uwagę, że w wyniku zmian społeczno-ekonomicznych niektóre jej zapisy mogą stać się nieaktualne jeszcze przed końcem okresu jej obowiązywania. W takiej sytuacji należy podjąć decyzję o jej aktualizacji bądź o opracowaniu nowej Strategii, uwzględniającej nowe uwarunkowania prawne, programowe, społeczne czy ekonomiczne.

Aktualizacja dokumentu, następuje w trybie, w jakim uchwalona została Strategia, będzie konieczna tylko w przypadku gdy zmianie ulegną obszary priorytetowe i cele strategiczne dokumentu.

W pozostałych przypadkach decyzja o aktualizacji zostanie podjęta przez koordynatora wdrażania Strategii. Aktualizacji Strategii nie wymagają natomiast zmiany w katalogu działań służących realizacji celów, ponieważ z założenia jest to katalog otwarty, wykorzystywany w zależności od aktualnych potrzeb oraz umożliwiający realizację innych przedsięwzięć, niż w nim wymienione, o ile wpisują się w cele Strategii. Nie wymagają jej także zmiany i modyfikacje wskaźników, służących monitoringowi działań. Jeżeli w procesie wdrażania Strategii zostanie zidentyfikowana potrzeba rozszerzenia zakresu lub przeformułowania wybranych wskaźników, możliwe jest wprowadzenie zmian bez konieczności aktualizacji dokumentu – o ile zmiany te będą służyły lepszemu zobrazowaniu sytuacji społecznej oraz efektów wdrażania Strategii.

9.4. Ramy finansowe

Niniejszy dokument określa cele dla polityki społecznej miasta, których osiągnięcie jest uwarunkowane wieloma czynnikami, w tym również czynnikami finansowymi.

Należy zaznaczyć, że zaplanowane w Strategii działania mają bardzo szeroki charakter. Dlatego istotnym elementem jest montaż finansowy, dający efekt synergii i gwarantujący, że projektowane cele zostaną osiągnięte. Projektowane w dokumencie kierunki działań są punktem wyjścia do dalszych prac legislacyjnych, których celem będzie stopniowe wprowadzanie do aktów prawa miejscowego zmian mających na celu dążenie do osiągnięcia zaplanowanych wskaźników i kierunków działania.

Ważny wkład w finansowanie działań przewidzianych w Strategii będą stanowiły środki z budżetu Miasta Suwałk i dotacji celowych wojewody. Działania wynikające z dokumentu dla których przewidziano finansowanie będą realizowane w ramach wydatków planowanych w uchwale budżetowej na dany rok oraz pozyskiwane z różnych źródeł zewnętrznych.

Do kluczowych źródeł finansowania należy zaliczyć:

1. Budżet Miasta Suwałki: podstawowe źródło finansowania zadań własnych.
2. Środki budżetu państwa: dotacje celowe Wojewody na zadania zlecone.
3. Fundusze Europejskie (perspektywa 2021-2027 i kolejne):
 - Programy regionalne: Fundusze Europejskie dla Podlaskiego (FEP).
 - Programy krajowe: Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS), Krajowy Plan Odbudowy (KPO).
4. Państwowe fundusze celowe:
 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).
 - Fundusz Solidarnościowy (kluczowy dla finansowania usług asystenckich i opieki wytnieniowej).
 - Fundusz Pracy (finansowanie programów aktywizacyjnych, PSU, KIS/CIS).

5. Programy rządowe: dedykowane programy osłonowe i wspierające (np. "Aktywni Seniorzy-ASY", "Posiłek w szkole i w domu", programy przeciwdziałania przemocy).
6. Środki własne partnerów: środki NGO i PES (własne, pozyskane granty, darowizny).

Na 2026 r. w budżecie miasta Suwałk na realizację zadań z zakresu polityki społecznej przewidziano kwotę 127.304.739 zł (w rozdz. 851,852,853,854 (żłobki, stypendia), 855, z czego wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach określono na kwotę 77.502.300 zł, co stanowi 61 % ogółu wydatków. Szacuje się, że wskazana kwota w każdym kolejnym roku utrzyma się na zbliżonym poziomie lub będzie miała tendencję wzrostową, co daje łączną kwotę w okresie realizacji strategii 1.400.352.129 zł.

Określenie bardziej precyzyjnych ram finansowych planowanych kierunków działań nie wydaje się obecnie możliwe ani celowe, szczególnie ze względu na szeroki zakres tematyczny dokumentu, długi okres jego obowiązywania, nie domknięty jeszcze etap programowania środków unijnych oraz konkursowy charakter większości programów pomocowych, które z punktu widzenia podmiotów realizujących przekładają się na incydentalność wsparcia. Adekwatne do potrzeb środowiska lokalnego kosztorysy będą tworzone w momencie planowania rocznego i aktualizacji budżetu gminy o plany finansowe jednostek, a także opracowywania programów i projektów uszczegóławiających założenia Strategii.

9.5. Monitoring i ewaluacja Strategii

Istotnym elementem realizacji założeń Strategii jest bieżący monitoring i ewaluacja, pozwalające na ocenę prawidłowości realizacji wskazanych działań i aktualności poczynionych zapisów.

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w jej horyzoncie czasowym w ramach kierunków, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Realizacja poszczególnych działań będzie przedstawiana w corocznych sprawozdaniach poszczególnych jednostek i w sprawozdaniach podmiotów niepublicznych, którym zlecano zadania.

Realizowane działania znajdą również odzwierciedlenie w ocenie zasobów pomocy społecznej, jak i sprawozdawczości z realizacji Trzyletniego programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, Programu integracji społecznej i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, Programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego, Programu ochrony zdrowia psychicznego, Programu współpracy miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Dane zbierane w trakcie realizacji będą analizowane, a następnie opracowywane w formie sprawozdań przeznaczonych zarówno na potrzeby wewnętrzne, jak i raportów prezentowanych opinii publicznej.

Ewaluacja dokonywana w roku 2029, 2033 i 2037 według stanu na rok 2028, 2032 i 2035. Wnioski z ewaluacji lub zmiany systemowe będą stanowiły podstawę ewentualnej aktualizacji strategii.

10. Wykaz skrótów:

- 1) Miasto Suwałki - Wydział Oświaty i Wychowania, Wydział Kultury i Sportu, Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia
- 2) PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach
- 3) MOPR – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach
- 4) DPS – Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach i Dom Dziennego Pobytu „Kalinka” w Suwałkach
- 5) PO-W – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Suwałkach „Dom nr 1” i „Dom nr 2”
- 6) KMP – Komenda Miejska Policji w Suwałkach
- 7) SM – Straż Miejska w Suwałkach
- 8) SR – Sąd Rejonowy w Suwałkach III Wydział Rodzinny i Nieletnich
- 9) PUZ – Państwowa Uczelnia Zawodowa w Suwałkach
- 10) Jednostki/Placówki oświatowe – szkoły, przedszkola, żłobki, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Suwalski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
- 11) Placówki służby zdrowia – poradnie, przychodnie, szpitale
- 12) MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach
- 13) ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Mieście Suwałki
- 14) ŚDS – Środowiskowe Domy Samopomocy w Suwałkach
- 15) ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej „SOWA” w Lipniaku
- 16) PZdsON – Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach
- 17) AŚ – Areszt Śledczy w Suwałkach
- 18) SOSW – Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Suwałkach
- 19) KS – Kluby seniora w Suwałkach
- 20) NGO – Organizacje pozarządowe oraz kościelne, osoby prawne, o których mowa w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
- 21) ZBM – Zarząd Budynków Mieszkalnych TBS Spółka z o.o. w Suwałkach
- 22) WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej w Suwałkach
- 23) OWES – Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach
- 24) PGK – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Spółka z o.o.
- 25) SBW – Suwalskie Biuro Wolontariatu
- 26) BŻ – Stowarzyszenie Bank Żywności
- 27) PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- 28) ZHP - Związek Harcerstwa Polskiego

11. Wykaz tabel

nr tabeli	Tytuł	strona
Tabela nr 1.	Saldo migracji na pobyt stały w Suwałkach w latach 2020 - 2024	13
Tabela nr 2.	Prognoza zmian demograficznych w Suwałkach 2020 - 2025	14
Tabela nr 3.	Przykłady podmiotów, które otrzymały /otrzymują wsparcie ze źródeł publicznych	18
Tabela nr 4.	Wybrane podmioty Ekonomii Społecznej	20
Tabela nr 5.	Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2022 – 2024	22
Tabela nr 6.	Inne formy pomocy realizowane przez MOPR w Suwałkach	25
Tabela nr 7.	Niektóre formy wsparcia pozafinansowego	26
Tabela nr 8.	Wydatki i źródła finansowania poszczególnych zadań realizowanych przez jednostki pomocy społecznej w Suwałkach w latach 2020 – 2024	26
Tabela nr 9.	Dostępność opieki żłobkowej i przedszkolnej w latach 2022 – 2024	27
Tabela nr 10.	Wsparcie asystenta rodziny w latach 2022 – 2024	28
Tabela nr 11.	Liczba rodzin zastępczych i ich rodzaje w Mieście Suwałki w latach 2022 – 2024	30
Tabela nr 12.	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024	30
Tabela nr 13.	Rodziny objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024	31
Tabela nr 14.	Liczba wychowanków realizujących programy usamodzielnienia	31
Tabela nr 15.	Liczba osób niepełnosprawnych w mieście, województwie i kraju	34
Tabela nr 16.	Liczba wydanych orzeczeń mieszkańcom Suwałk w latach 2020 – 2024	35
Tabela nr 17.	Orzecznictwo wśród dzieci i dorosłych z podziałem na rodzaje schorzeń w latach 2022 – 2024	35
Tabela nr 18.	Liczba seniorów objętych pomocą społeczną w latach 2022 – 2024	39
Tabela nr 19.	Struktura bezrobocia w Suwałkach w latach 2022 – 2024	43
Tabela nr 20.	Podmioty wszczynające procedurę „Niebieskiej Karty” w latach 2019 – 2024	47
Tabela nr 21.	Liczby procedur „NK”, a liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2019 – 2024	47
Tabela nr 22.	Finansowanie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii (2022 – 2024)	51
Tabela nr 23.	Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021 – 2024	51
Tabela nr 24.	Pacjenci placówek leczenia odwykowego w latach 2022 – 2024	52
Tabela nr 25.	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2021 – 2024	52
Tabela nr 26.	Osoby w kryzysie bezdomności objęte pomocą społeczną w latach 2022 – 2024	55
Tabela nr 27.	Zasób mieszkaniowy Miasta Suwałki w latach 2020 – 2024	56
Tabela nr 28.	Liczba złożonych wniosków o wynajęcie lokalu mieszkalnego w latach 2020 - 2024	57

12. Wykaz wykresów

nr wykresu	Tytuł	strona
wykres nr 1.	Mieszkańcy Suwałk według ekonomicznych grup wieku w latach 2020 - 2024	12
wykres nr 2.	Przyrost naturalny w Suwałkach w latach 2020 – 2024	13
wykres nr 3.	Struktura źródeł finansowania zadań publicznych realizowanych przez organizacje z dofinansowaniem Miasta Suwałki w 2024 r.	19
wykres nr 4.	Powody udzielania pomocy w latach 2020 - 2024	23
wykres nr 5.	Główne przyczyny trudnej sytuacji życiowej według mieszkańców Suwałk	24
wykres nr 6.	Liczba osób korzystających z niektórych form pomocy społecznej w latach 2020 - 2024	24
wykres nr 7.	Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej w 2024 r.	29
wykres nr 8.	Problemy społeczne, z jakimi najczęściej borykają się osoby starsze w Suwałkach w 2025 r.	41
wykres nr 9.	Bezrobotni według wykształcenia w 2024 r.	44
wykres nr 10.	Główne przyczyny przemocy domowej na podstawie realizacji procedury „Niebieskie karty”	48

PREZYDENT
Czesław Ronkiewicz

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2026-2036

Obowiązek opracowania i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności z art. 16b ust. 1, zgodnie z którym do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2026–2036 została opracowana przez pięć zespołów problemowych powołanych Zarządzeniem Nr 311/2025 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 6 sierpnia 2025 r. W skład zespołów weszli przedstawiciele różnych instytucji i służb, radni Rady Miejskiej w Suwałkach, a także reprezentanci organizacji pozarządowych oraz osób z niepełnosprawnościami.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2026–2036 stanowi podstawowy dokument planistyczny i koordynacyjny w obszarze polityki społecznej miasta. Jej celem jest stworzenie spójnego i długofalowego systemu działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia mieszkańców, zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz wzmacnianie zdolności osób, rodzin i grup społecznych do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie, co jest zgodne z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, określającym cele pomocy społecznej.

Strategia uwzględnia zasadę subsydiarności, solidarności społecznej oraz indywidualizacji pomocy, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, a także zakłada ścisłą współpracę samorządu miasta z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, instytucjami rynku pracy, ochrony zdrowia, oświaty, policją oraz innymi podmiotami realizującymi zadania z zakresu polityki społecznej. Stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Przyjęcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2026–2036 jest zatem nie tylko realizacją obowiązku ustawowego lecz także niezbędnym narzędziem świadomego i odpowiedzialnego zarządzania rozwojem społecznym miasta, umożliwiającym skuteczne reagowanie na potrzeby mieszkańców oraz podnoszenie jakości lokalnego systemu wsparcia społecznego.

Projekt uchwały został poddany konsultacjom w dniu 02.02.2026 r. z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego.

Wkład w finansowanie działań przewidzianych w Strategii będą stanowiły środki z budżetu Miasta Suwałk i dotacji celowych wojewody. Działania wynikające z dokumentu dla których przewidziano finansowanie będą realizowane w ramach wydatków planowanych w uchwale budżetowej na dany rok oraz pozyskiwane z różnych źródeł zewnętrznych. Do kluczowych źródeł finansowania należy zaliczyć: budżet Miasta Suwałki jako podstawowe źródło finansowania zadań własnych, środki budżetu państwa tj. dotacje celowe Wojewody na zadania zlecone, Fundusze Europejskie, państwowe fundusz celowe tj. PFRON, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Pracy oraz programy rządowe i środki własne partnerów.

Na 2026 r. w budżecie miasta Suwałk na realizację zadań z zakresu polityki społecznej przewidziano kwotę 127.304.739 zł (w rozdz. 851, 852, 853, 854, 855) z czego wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach określono na kwotę 77.502.300 zł, co stanowi 61 % ogółu wydatków. Szacuje się, że wskazana kwota w każdym kolejnym roku utrzyma się na zbliżonym poziomie lub będzie miała tendencję wzrostową, co daje łączną kwotę w okresie realizacji Strategii 1.400.352.129 zł

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

Suwałki, 2026-02-11

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2026 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia programu działań zmierzających do poprawy warunków życia mieszkańców miasta Suwałki pn. "Suwalska Karta Mieszkańca".

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i poz. 1436), art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, poz. 718 i poz. 1302) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale nr LIX/780/2023 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 26 lipca 2023 r. w sprawie przyjęcia programu działań zmierzających do poprawy warunków życia mieszkańców miasta Suwałki pn. "Suwalska Karta Mieszkańca" (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego z 2023 r. poz. 4081 z późn. zm.) wprowadza się następującą zmianę:

1) Załącznik do Programu "Suwalska Karta Mieszkańca" otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych

RADA PRAWNY
Suwałki, dn. 09 LUT 2026
Nr wpisu: BL/1394

Zniżki i preferencje posiadacza Suwalskiej Karty Mieszkańca.

Rodzaj zniżki lub preferencji		Rodzaj Suwalskiej Karty Mieszkańca - wysokość zniżki			
		zwykła	rodziny wielodzietnej	osoby niepełnosprawnej	seniora
Przejazdy autobusami komunikacji miejskiej w oparciu o imienne bilety okresowe (nie dotyczy osób, których uprawnienia do bezpłatnych przejazdów określono w stosownej uchwale Rady Miejskiej w Suwałkach)	dorośli	20%*	50%*	-	50%*
Przejazdy autobusami komunikacji miejskiej	dorośli	-	-	100%**	-
Przejazdy autobusami komunikacji miejskiej	dzieci, młodzież oraz studenci	100%	100%	100%	-
Zakup biletu wstępu do Aquaparku, w oparciu o bilety normalne	dorośli	20%	50%	50%	50%
	dzieci, młodzież oraz studenci	50%	50%	50%	-
Zakup biletów wstępu do groty solnej	dorośli	20%	50%	50%	50%
	dzieci, młodzież oraz studenci	50%	50%	50%	-
Zakup biletów wstępu na ścianę wspinaczkową i usługi instruktora	dorośli	20%	50%	40%	50%
	dzieci, młodzież oraz studenci	50%	50%	50%	-

Zakup biletów i karnetów wstępu do Siłowni OSiR w oparciu o bilety i karnety normalne	dorośli	20%	50%	40%	50%
	dzieci, młodzież oraz studenci	50%	50%	50%	-
Zakup biletów wstępu do pływalni zarządzanych przez OSiR w oparciu o bilety normalne	dorośli	20%	50%	40%	50%
	dzieci, młodzież oraz studenci	50%	50%	50%	-
Wypożyczenie sprzętu sportowo-rekreacyjnego OSiR	dorośli	20%	50%	30%	30%
	dzieci, młodzież oraz studenci	50%	50%	50%	-
Wynajem kortów tenisowych do celów indywidualnych - nie komercyjnych	dorośli	20%	50%	30%	30%
	dzieci, młodzież oraz studenci	50%	50%	50%	-
Zakup biletów wstępu do Muzeum Okręgowego		50%	50%	50%	50%
Zakup biletu wstępu na wybrane imprezy organizowane przez Suwalski Ośrodek Kultury	dorośli	20%	50%	50%	40%
	dzieci, młodzież oraz studenci	50%			
Strefa Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności - SOWA		50%*	50%*	50%*	50%*
Zakup biletu wstępu na "Odlotowe Suwałki Air Show" w oparciu o bilety indywidualne. Upust nie dotyczy biletów „Spotter” i biletów typu „Parking”.		25%	25%	25%	25%

* zniżka liczona od ceny biletu normalnego

** w przypadku osób ze schorzeniem narządu wzroku o symbolu 04-O - do bezpłatnych przejazdów uprawniony jest również opiekun

UZASADNIENIE

do projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia programu działań zmierzających do poprawy warunków życia mieszkańców miasta Suwałki pn. „Suwalska Karta Mieszkańca”

26 lipca 2023 roku Rada Miejska w Suwałkach, uchwałą nr LIX/780/2023, przyjęła program działań zmierzający do poprawy warunków życia mieszkańców miasta Suwałki pn. „Suwalska Karta Mieszkańca”.

Załącznikiem do ww. programu jest tabela określająca zniżki i preferencje posiadacza Suwalskiej Karty Mieszkańca oferowane przez jednostki organizacyjne i spółki Miasta Suwałki.

Obecnie, w związku z wnioskami zgłaszanymi przez Radnych Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie wprowadzenia dla posiadaczy Suwalskiej Karty Mieszkańca zniżek na zakup biletów na „Odlotowe Suwałki Air Show”, zachodzi konieczność aktualizacji ww. tabeli.

Wprowadzenie proponowanej 25% zniżki na zakup biletów na „Odlotowe Suwałki Air Show” będzie skutkować zmniejszeniem wpływów do budżetu Miasta związanych z ich sprzedażą.

W 2025 roku zakupiono 20 191 biletów wstępu na wydarzenie, z czego szacuje się, że około 35% tej liczby stanowili mieszkańcy Suwałk (7 067 osób). Zakładając, że w 2026 r. zainteresowanie ich kupnem będzie na zbliżonym do 2025 r. poziomie oraz przyjmując średnią cenę biletu na poziomie 50 zł, szacowane zmniejszenie dochodów Miasta będzie wynosić około 90 000,00 zł ($7\,067,00 \times 50 \text{ zł} = 353\,350,00 \text{ zł} \times 25\% \text{ zniżki} = 88\,337,50 \text{ zł}$).

PREZYDENT
Renkiewicz

Suwałki, 11 lutego 2026 r.

BOP.0720.5.2026

Informacja z konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Suwałk dotyczących Suwałskiego Budżetu Obywatelskiego

Projekt uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie zmiany uchwały w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Suwałk dotyczących Suwałskiego Budżetu Obywatelskiego został poddany konsultacjom z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego.

Projekt uchwały wraz z formularzem zgłaszania opinii został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem bip.um.suwalki.pl, na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Suwałkach www.um.suwalki.pl oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Suwałkach.

Konsultacje odbyły się 2 lutego 2026 r. na posiedzeniu Rady. Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego zgłosiła jedną propozycję zmiany. Wyniki konsultacji, zawierające zgłoszoną propozycję zmiany wraz ze stanowiskiem Prezydenta Miasta Suwałk w sprawie jej przyjęcia w załączeniu.

PREZYDENT
Grzegorz Renkiewicz

**Wyniki konsultacji społecznych z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego
projektu uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie konsultacji społecznych
z mieszkańcami Miasta Suwałk dotyczących Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego**

Podmiot zgłaszający – Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego

Lp.	Opinie i uwagi zgłoszone w trakcie konsultacji		Uzasadnienie do wprowadzenia zmian	Stanowisko Prezydenta Miasta Suwałk
	dotychczasowy zapis:	proponowana zmiana zapisu:		
1.	§ 3 ust. 3 otrzymuje następujące brzmienie: „3. Środki wydatkowane w ramach budżetu obywatelskiego są dzielone na kategorie kwotowe w następujący sposób: 1) projekty (małe) o wartości do 100 tys. zł – pula środków 15 % kwoty przeznaczonej na budżet obywatelski w danym roku; 2) projekty (duże) o wartości od 100 tys. zł – pula środków 85 % kwoty przeznaczonej na budżet obywatelski w danym roku, przy czym wartość jednego projektu nie może przekroczyć 50 % kwoty przeznaczonej na projekty duże w danym roku.”	§ 3 ust. 3 otrzymuje następujące brzmienie: „3. Środki wydatkowane w ramach budżetu obywatelskiego są dzielone na kategorie kwotowe w następujący sposób: 1) projekty (małe) o wartości do 100 tys. zł – pula środków 15 % kwoty przeznaczonej na budżet obywatelski w danym roku; 2) projekty (duże) o wartości od 100 tys. zł – pula środków 85 % kwoty przeznaczonej na budżet obywatelski w danym roku, przy czym wartość jednego projektu nie może przekroczyć 33 % kwoty przeznaczonej na projekty duże w danym roku.”	Umożliwi to realizację większej liczby projektów i tym samym przyniesie satysfakcję większej liczbie osób zaangażowanych w suwalski budżet obywatelski, a zwiększenie społecznego zaangażowania mieszkańców w sprawy najbliższej okolicy jest również jednym z celów budżetu obywatelskiego.	Propozycja przyjęta.

Sporządziła:

Agnieszka Szyszko

Kierownik Biura Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Suwałki, 10 lutego 2026 r.

PREZYDENT

Czesław Rencin

K I E R O W N I K
Biura Współpracy
z Organizacjami Pozarządowymi
Agnieszka Szyszko

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2026 r.

**w sprawie zmiany uchwały w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Suwałk
dotyczących Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego**

Na podstawie art. 5a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, poz. 1436) uchwała się, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr LXVII/883/2024 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Suwałk dotyczących Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2024 r. poz. 1328) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 3 ust. 3, otrzymuje następujące brzmienie:

„3. Środki wydatkowane w ramach budżetu obywatelskiego są dzielone na kategorie kwotowe projektów dotyczące całości obszaru gminy w następujący sposób:

1) projekty (małe) o wartości do 100 tys. zł - pula środków 15 % kwoty przeznaczonej na budżet obywatelski w danym roku;

2) projekty (duże) o wartości od 100 tys. zł - pula środków 85 % kwoty przeznaczonej na budżet obywatelski w danym roku, przy czym maksymalna wartość jednego projektu nie może przekroczyć 33 % kwoty przeznaczonej na projekty duże w danym roku.”;

2) skreśla się § 5 ust. 3 pkt 1 lit. b;

3) w § 10 po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu: "6. W przypadku projektów, które Zespół ds. SBO uzna za potencjalnie uciążliwe (np. boisk, stref rekreacyjnych z oświetleniem, skateparków) dopuszcza się organizację fakultatywnych spotkań informacyjno - konsultacyjnych z mieszkańcami."

4) załącznik Nr 1 otrzymuje brzmienie określone w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Ministerstwo zastrzeżeń

opinia i redakcyjnych

16.02.2026r.

RADCA PRAWNY

Maria Langner

Załącznik do uchwały nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia 2026r.

Numer zgłoszeniowy projektu

(wpisuje Wydział Inwestycji)

**Formularz zgłoszeniowy projektów
do zrealizowania w ramach Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego.**

Uwaga: *Pola oznaczone gwiazdką należy wypełnić OBOWIĄZKOWO !

1. Podstawowe informacje*

a) tytuł projektu:

b) lokalizacja projektu:

(miejsce realizacji zadania, należy opisać miejsce lub obszar, podać nr geodezyjny działki)

2. Opis projektu*

(należy przedstawić opis, cel, zakres projektu, maks. 400 wyrazów)

3. Uzasadnienie*

.....
(należy uzasadnić potrzebę realizacji projektu, w tym przedstawić problem, który zostanie rozwiązany w wyniku realizacji projektu, należy wskazać komu będzie służył projekt, maks. 200 wyrazów)

4. Ochrona środowiska (zalecane)

.....
(należy określić, jaki wpływ na środowisko będzie miała realizacja zaproponowanego projektu, maks. 150 wyrazów)

5. Ocena potencjalnej uciążliwości dla sąsiedztwa i proponowane środki zaradcze *

.....
(należy określić, jaki wpływ na sąsiedztwo będzie miała realizacja zaproponowanego projektu i propozycję zastosowania środków zaradczych maks. 150 wyrazów)

6. Szacunkowy kosztorys*

Składowe projektu	Koszt
1.	
2.	
3.	
RAZEM	

7. Szacunkowe szczegółowe koszty obsługi projektu w skali roku*

.....

8. Zgoda zarządzającego terenem, obiektem, na/w którym ma być zlokalizowany projekt lub wyposażeniem, które ma zostać wykorzystane przy realizacji projektu* (powyższe nie dotyczy terenu w pasie drogowym drogi publicznej) .

.....

(podpis, data)

8. **Wymagane załączniki***: mapa z naniesioną lokalizacją projektu, nr geodezyjnym działki.

9. **Dodatkowe załączniki**: wizualizacja projektu, zdjęcia, ekspertyzy, analizy prawne, rekomendacje, dokumentacja techniczna (właściwe podkreślić).

10. Zakres projektu może być przedmiotem dalszych uściśleń i uzgodnień prowadzonych przez Zespół ds. Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego, w terminie przeznaczonym na weryfikację projektów.

11. **Kontakt do Wnioskodawcy projektu publicznie dostępny***
:.....

Wyrażam zgodę na udostępnienie podanego kontaktu, imienia i nazwiska

.....
(podpis osoby udostępniającej kontakt)

12. **Dane osobowe Wnioskodawcy projektu*** (tylko do wiadomości Urzędu Miejskiego w Suwałkach)

Tytuł projektu :.....

a) Imię i nazwisko:

b) Adres zamieszkania:

c) Kontakt do Wnioskodawcy/przedstawiciela Wnioskodawców: (Dane nieobowiązkowe – wnioskodawca nie musi ich podawać, ale ich podanie ułatwi kontakt z wnioskodawcą w czasie weryfikacji/realizacji projektu)

(numer telefonu, o ile to możliwe, adres e-mail)

Oświadczenie o zgodzie na przetwarzanie: numer telefonu, adres e-mail

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych: numeru telefonu, adres e-mail, by Urząd mógł mi przekazać istotne informacje w związku ze złożeniem formularzu. Jestem świadoma/y, że, ma prawo w dowolnym momencie wycofać zgodę, w formie jakiej została ona wyrażona. Wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej wycofaniem.

.....

(podpis)

Oświadczam, że jestem mieszkańcem Miasta Suwałk

.....

(podpis)

Uwaga:

Każdą stronę formularza zgłoszeniowego wraz z załącznikami zaleca się ponumerować.

Do formularza należy dołączać załącznik z lista mieszkańców Suwałk.

Załącznik

do formularza zgłoszeniowego

Lista mieszkańców Suwałk, popierających propozycję projektu zgłaszanego do Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego nar.

128
a) Tytuł projektu.....

b) Lokalizacja projektu:

(miejsce realizacji zadania, należy opisać miejsce lub obszar, podać nr geodezyjny działki)

Wpisując się na listę wyrażam równocześnie zgodę na ewentualną modyfikację, połączenie z innymi lub wycofanie złożonego projektu oraz oświadczam, że zapoznałem(-łam) się z tytułem , dokładną lokalizacją projektu (nr działki/adresem) oraz potencjalnymi uciążliwościami, które zostały opisane w formularzu zgłoszeniowym oraz z klauzulą informacyjną dotyczącą ochrony moich danych osobowych, załączoną do Formularza zgłoszeniowego projektów do realizowania w ramach Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego nar.

Lp.	Imię i nazwisko	Adres zamieszkania	Podpis
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			

Lista z podpisami co najmniej 15 mieszkańców Suwałk, popierających projekt, stanowi załącznik do formularza zgłoszeniowego. Każda dodatkowa strona listy winna mieć taką samą formę za wyjątkiem oznakowania kolejnym numerem strony (listę należy załączyć w wersji pisemnej w oryginale). Osoba zgłaszająca projekt może wpisać się na listę osób popierających projekt.

UZASADNIENIE

Ideą budżetu obywatelskiego jest zwiększenie wpływu mieszkańców na miejskie wydatki. Głównymi korzyściami płynącymi z wprowadzenia budżetu partycypacyjnego są w szczególności takie elementy jak: budowanie poczucia współdecydowania i odpowiedzialności za to, co dzieje się w Suwałkach oraz rozwijanie dialogu społecznego.

W przedłożonym Wysokiej Radzie projekcie zmiany uchwały w sprawie Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego proponuje się zwiększenie efektywności wydatkowania środków publicznych, skrócenie czasu realizacji inwestycji oraz wzmocnienie dialogu społecznego w Mieście Suwałki. Wprowadzenie kwotowego podziału jest niezbędne do zagwarantowania realizacji projektów lokalnych o mniejszej wartości. Wprowadzenie bardziej precyzyjnych wymagań dotyczących identyfikacji miejsca realizacji projektu jest konieczne dla zwiększenia transparentności, usprawnienia weryfikacji technicznej i prawnej, a także stworzenia proceduralnych podstaw dla likwidacji zasady 30 metrów.

Przedstawiony projekt uchwały został zaopiniowany przez Suwalską Radę Działalności Pożytku Publicznego, która złożyła jedną propozycję zmiany. Zaproponowana zmiana została ujęta w projekcie przedmiotowej uchwały.

Mając powyższe na uwadze proszę o podjęcie wyżej wymienionej uchwały w zaproponowanym brzmieniu.

PREZYDENT
Czesław Rętkiewicz

MB
ZASTĘPCA PREZYDENTA

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2026 r.

w sprawie określenia warunków udzielania bonifikat oraz wysokości stawki procentowej bonifikaty przy sprzedaży lokali mieszkalnych z zasobu mienia gminnego Miasta Suwałk

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436) oraz art. 68 ust. 1 pkt 7, ust. 1a i 1b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.) w związku z uchwałą nr XXI/242/2026 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 stycznia 2026 w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Suwałki na lata 2026-2030. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2026 r. poz. 500) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Określa się stawki procentowe bonifikat od ceny lokali mieszkalnych sprzedawanych na rzecz ich najemców wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej zgodnie z zasadami określonymi w § 14 załącznika do uchwały nr XXI/242/2026 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 stycznia 2026 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Suwałki na lata 2026-2030, w wysokości:

- 1) 50 % od ceny lokalu - w przypadku, gdy okres najmu trwał powyżej 10 do 20 lat;
- 2) 60 % od ceny lokalu - w przypadku, gdy okres najmu trwał powyżej 20 do 30 lat;
- 3) 65 % od ceny lokalu - w przypadku, gdy okres najmu trwał powyżej 30 lat.

§ 2. Warunkiem udzielenia bonifikaty, o której mowa w § 1 jest jednorazowe uiszczenie przez najemcę ceny nabycia lokalu.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 4. Traci moc uchwała nr XXXVI/470/2021 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 września 2021 roku w sprawie określenia warunków udzielania bonifikat oraz wysokości stawki procentowej bonifikaty przy sprzedaży lokali mieszkalnych z zasobu mienia gminnego Miasta Suwałk (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2021 r. poz. 3782).

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

RADCA PRÁWNY
Aliona Choj. Olszewska
BL-S/259

PREZESZARZÁDU
Tomasz Ostrowski

Nie wnosze zastrzeżeń
formalno-prawnych i merytorycznych
RADA PRÁWNY
Pawel Michalski
Nr wósu BL/1394
Suwałki, dn.

PREZYDENT
Czesław Rombowski

UZASADNIENIE

Proponowane w nowej uchwale warunki udzielania bonifikat nie zostały zmienione w stosunku do poprzedniej aktualnie obowiązującej. Zmiana uchwały w sprawie określenia warunków udzielania bonifikat oraz wysokości stawki procentowej bonifikaty przy sprzedaży lokali mieszkalnych z zasobu mienia gminnego Miasta Suwałk jest podyktowana podjęciem uchwały w sprawie Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Suwałki na lata 2026-2030 przyjętego uchwałą nr XXI/242/2026 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 stycznia 2026 roku, w której w § 14 załącznika zostały określone warunki sprzedaży lokali mieszkalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych i spółdzielniach mieszkaniowych w tym posiadających spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu wyłączając ze sprzedaży lokale:

1. położone w budynkach stanowiących 100% własności Gminy oraz gminnych osób prawnych celem uniknięcia tworzenia kolejnych wspólnot mieszkaniowych,
2. położone w budynkach wspólnot mieszkaniowych wpisanych do rejestru zabytków,
3. wynajęte na czas oznaczony, tj. lokale w ramach najmu socjalnego oraz związane ze stosunkiem pracy,
4. zadłużone z tytułu czynszu najmu i opłat niezależnych,
5. wynajmowane przez okres krótszy niż 10 lat przez najemców za wyjątkiem osób, które wstąpiły w stosunek najmu na podstawie art. 691 Kodeksu cywilnego i zamieszkują w tym lokalu przez minimum 10 lat.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 68 ust. 1 pkt 7, ust. 1a i 1b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, określenie warunków udzielania bonifikat leży w gestii rady gminy. Projekt uchwały upoważnia Prezydenta Miasta Suwałk do udzielenia bonifikaty od ceny lokalu mieszkalnego ustalonej na podstawie jego wartości określonej przez rzeczoznawcę majątkowego w operacie szacunkowym.

Warunkiem udzielenia bonifikaty jest jednorazowe uiszczenie przez najemcę ceny nabycia lokalu.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

Klub Radnych
„Razem dla Suwałk”

Suwałki, dnia 12 lutego 2026 r.

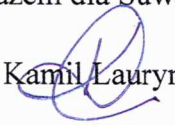
Zdzisław Przełomiec
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Suwałkach

WNIOSEK
O PODJĘCIE UCHWAŁ
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH

Stosownie do § 37 ust. 1 pkt. 5 Statutu Miasta Suwałk występujemy z wnioskiem o podjęcie uchwały w sprawie nadania rondy nazwy imienia Kazimierza Jakuba Kulwiecia oraz uchwały w sprawie nadania rondy nazwy imienia Ksawerego Rukata.

Projekty uchwał wraz z uzasadnieniami przekazuję w załączeniu do wniosku.

Przewodniczący Klubu Radnych
„Razem dla Suwałk”

Kamil Lauryn

193

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2026 r.

w sprawie nadania rondu nazwy imienia Kazimierza Jakuba Kulwiecia

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Rondu położonemu u zbiegu ulic Zastawie i Powstańców Wielkopolskich nadaje się nazwę "Rondo imienia Kazimierza Jakuba Kulwiecia".

2. Usytuowanie ulicy zostało wskazane na załączniku graficznym do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

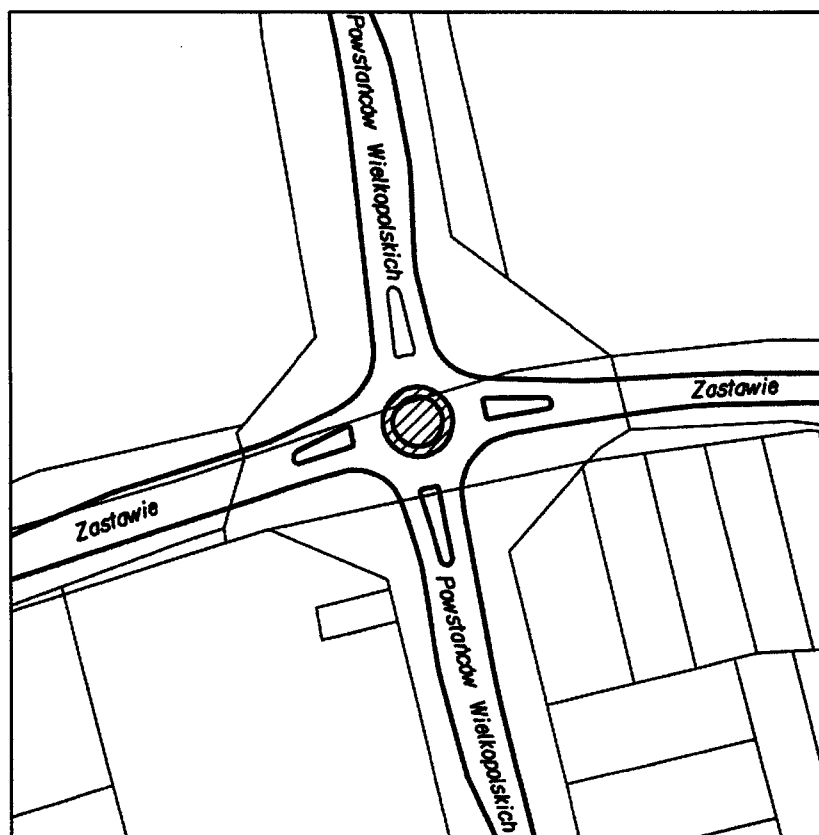
Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych
RADA PRAWNY
12 LUTY 2026
Suwałki, dn.

Załącznik do uchwały nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2026 r.

Rondo imienia Kazimierza Jakuba Kulwiecia

Rondo imienia Kazimierza Jakuba Kulwiecia

Uzasadnienie

Podjęmowanie uchwał w sprawach nazw ulic zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) należy do wyłącznej kompetencji rady gminy.

Kazimierz Jakub Kulwieć (1871–1943), nauczyciel, krajoznawca, przyrodnik zafascynowany Suwalszczyzną, społecznik, współtwórca Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego (PTK) – poprzednika PTTK. Urodził się 1 maja 1871 r. w Turbiszkach w guberni suwalskiej. W 1892 r. Kazimierz Kulwieć ukończył gimnazjum w Suwałkach. Studiował na wydziale przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego, a ostateczne egzaminy magisterskie zdał w Odessie. W 1896 r. poślubił w Suwałkach Julię Kazimierę Kunegundę Stankiewicz. Mieli synów: Stanisława (zmarł w niemieckim obozie jenieckim), Zbigniewa (zamordowany przez Sowietów w Katyniu) i córkę Wandę (zameżną z Bronisławem Strumiłło). Kazimierz Kulwieć przez całe życie badał faunę i florę. Jedne z pierwszych swoich badań wspólnie z Kazimierzem Czerwińskim prowadził na Suwalszczyźnie na początku XX wieku. Z inicjatywy Kazimierza Kulwiecia oraz m.in. Aleksandra Janowskiego i Karola Hoffmana powstało w 1906 r. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze. On też zainicjował utworzenie Oddziału PTK w Suwałkach. W czasie I wojny światowej Kazimierz Kulwieć przebywał w Rosji, a po powrocie do kraju założył gimnazjum w Warszawie, w którym uczył się m.in. znany aktor Jan Ciecierski, który wychowywał się w Suwałkach. W marcu 1926 r. wraz z Karolem Hoffmanem, Zygmunt Kadhłubowskim i Gustawem Zabłockim założyli w Warszawie Zrzeszenie Suwalczan. W 1929 r. ze względu na stan zdrowia Kazimierz Kulwieć przeniósł się do Torunia. W latach dwudziestych XX wieku zabiegał o uruchomienie placówki krajoznawczej nad Wigrami. W 1929 r. oddano do użytku w Starym Folwarku schronisko PTK, którego patronem został właśnie Kazimierz Kulwieć. W 1937 otrzymał Złoty Krzyż Zasługi.

We wrześniu 1939 roku agresja sowiecka zastała Kazimierza Kulwiecia w Nowogródzkiem w posiadłości córki w Andrzejkowie. Rodzina Kulwieciów została deportowana do archangielskiej tajgi. Kazimierz Kulwieć zmarł 14 lutego 1943 r. (16 lutego 1942 r. według danych rodziny). Pochowano go na cmentarzu w miejscowości Wierużskie w obwodzie archangielskim. Imię Kazimierza Kulwiecia nosi Biblioteka Centralna PTTK w Warszawie.

Łemil Łanysz

196

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2026 r.

w sprawie nadania rondy nazwy imienia Ksawerego Rukata

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Rondy położonemu u zbiegu ulic Kawaleryjskiej i Powstańców Wielkopolskich nadaje się nazwę "Rondo imienia Ksawerego Rukata".

2. Usytuowanie ulicy zostało wskazane na załączniku graficznym do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

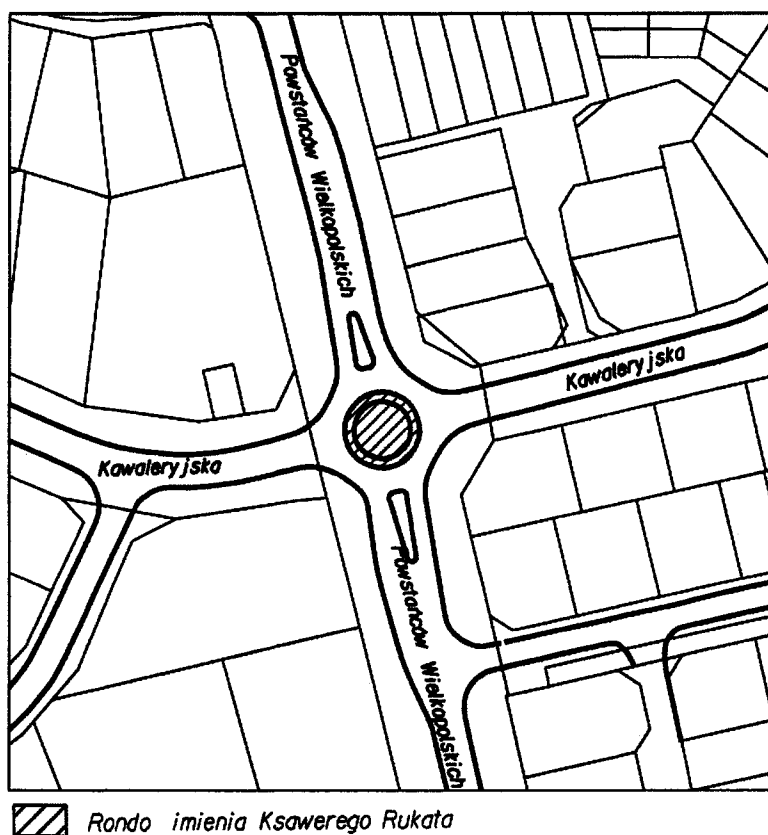
Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych
RADCA PRAWNY
12 LUT. 2026
Suwałki, dn. *Patryk Michalski*

Załącznik do uchwały nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2026 r.

Rondo imienia Ksawerego Rakuta

Uzasadnienie

Podejmowanie uchwał w sprawach nazw ulic zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) należy do wyłącznej kompetencji rady gminy.

Ksawery Rukat urodził się 3 X 1876 r. w Daniłowie, w parafii Jasienica. Syn Adama i Cecylii z Malców. W 1905 r. zaangażował się w walkę o polski język i polską szkołę. Agitował mieszkańców wsi za wprowadzeniem języka polskiego do urzędu gminy, Sądu gminnego i do szkół wiejskich. Ponadto przekonywał do tego, aby nauczyciela wybierała wieś, a nie władze, i aby mieszkańcy wsi tworzyli szkoły. Na początku 1906 r. wyborcy z kurii drobnej własności z powiatu ostrowskiego wybrali go, wraz z dwoma innymi gospodarzami, na wyborcę w wyborach posłów do Dumy Państwowej z guberni łomżyńskiej. Reprezentował „narodowców”. Ksawery Rukat przybył na Suwalszczyznę w 1908 r. wraz z rodzicami, żoną i czwórką dzieci. 13.10.1913 r. Rukatowie osiedlili się w Szwajcarii.

Ksawery Rukat był członkiem suwalskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego (1912). W listopadzie 1914 r. zaangażował się w tworzenie Suwalskiego Powiatowego Komitetu Obywatelskiego, który zajmował się udzielaniem pomocy ludności poszkodowanej w czasie działań wojennych. 10 stycznia 1915 r. został jego pełnomocnikiem na gm. Jeleniewo, a 24 stycznia - przewodniczącym komitetu gminnego. Od marca 1917 r. wraz z synem Ireneuszem należał do POW. W jego majątku skupiała się młodzież na ćwiczenia, a przejezdni członkowie POW oraz kurierzy znajdowali schronienie. Mieściły się tu centralne magazyny broni i materiałów wybuchowych. Niezależnie od własnej pracy włożył w POW duże sumy pieniędzy. W listopadzie 1918 r. został członkiem Tymczasowej Rady Obywatelskiej Okręgu Suwalskiego. Reprezentował ją w końcu grudnia na czele pięcioosobowej delegacji Suwalszczyzny na Zjeździe Polskim w Wilnie. Od lutego 1919 r. organizował suwalski samorząd powiatowy. Został przedstawicielem Tymczasowej Rady Obywatelskiej Okręgu Suwalskiego w Tymczasowej Radzie Powiatowej Suwalskiej, a 21 lutego wszedł w skład jej prezydium jako zastępca przewodniczącego. Pracował też w komisji finansowej i wojskowej. Po zreorganizowaniu dotychczasowych tymczasowych władz powiatowych 30 maja 1920 r. wziął udział w pierwszym posiedzeniu nowo wybranego Sejmiku Powiatowego Suwalskiego. Delegaci wybrali Ksawerego Rukata do Wydziału Powiatowego na delegata do Rady Wojewódzkiej. W lipcu i sierpniu 1920 r. pozostał na Suwalszczyźnie i w czasie okupacji litewskiej prowadził działalność publiczną. 28 lipca został członkiem zarządu i prezesem Rady Ludowej Okręgu Suwalskiego i jedynej polskiej władzy na Suwalszczyźnie. Miał ogromne zasługi w tworzeniu Pułku Strzelców Suwalskich, zaś w końcu sierpnia 1919 r. wystawił pod komendą syna Ireneusza oddział konny do udziału w powstaniu sejneńskim. Za wkład w odzyskiwanie niepodległości otrzymał w 1938 r. Medal Niepodległości. Do 1930 r. Ksawery Rukat przejawiał dużą aktywność społeczną. Wchodził w skład zarządu okręgowego w Suwałkach (1919-1925) i wojewódzkiego w Białymstoku Związku Kółek Rolniczych. Z list PSL „Piast” dwukrotnie startował w wyborach do Sejmu RP z drugiego miejsca na listach, ale mandatu nie uzyskał. W 1930 r. listę z jego nazwiskiem odrzuciła komisja wyborcza. Od tej pory nie uczestniczył w życiu publicznym. Według Stefana Buczyńskiego, od 17 listopada 1939 r. Ksawery Rukat. był komendantem obwodu Suwałki Służby Zwycięstwu Polski, a od lutego 1940 r. - obwodu Związku Walki Zbrojnej w stopniu podporucznika czasu wojny. Pod okupacją niemiecką, zimą 1940 r., wstąpił do Korpusu Ziemi Suwalskiej i wsparł go znaczną kwotą pieniężną. W lipcu 1940 r., wraz ze Stanisławem Widornikiem (Wydornikiem), opuścił organizację i 22 września obaj powołali nową - Odrodzenie Narodowe. Za pośrednictwem córki Heleny nawiązali kontakt z konspiracją warszawską.

Ksawery Rukat został aresztowany przez Niemców 10 maja 1941 r. Proces członków Odrodzenia Narodowego odbył się w Królewcu od 24 lutego do 2 marca 1943 r. Wraz z pięcioma innymi osobami został skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano w więzieniu Neubau 19 maja 1943 r. przez ścięcie na gilotynie.

Źródło – Suwalski Słownik Biograficzny Tom 1

Kamil Łanysz

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2026 r.

**w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego
ulicami Tadeusza Kościuszki, Gen. Józefa Dwernickiego, Teofila Noniewicza, a od południa
fragmentem ulicy Muzycznej i działkami o nr 11505/1, 11505/5, 11505/6 w Suwałkach**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) oraz art. 15 ust. 2, art. 20 ust. 1 oraz art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) w związku z art. 67 ust. 3 pkt 1, 2 i 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688), w związku uchwałą Nr LVIII/767/2023 z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami Tadeusza Kościuszki, Gen. Józefa Dwernickiego, Teofila Noniewicza, a od południa fragmentem ulicy Muzycznej i działkami o nr 11505/1, 11505/5, 11505/6 w Suwałkach – Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Po stwierdzeniu, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie narusza ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałki”, uchwalonego uchwałą Nr XLV/575/2022 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 27 kwietnia 2022 r., uchwala się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami Tadeusza Kościuszki, Gen. Józefa Dwernickiego, Teofila Noniewicza, a od południa fragmentem ulicy Muzycznej i działkami o nr 11505/1, 11505/5, 11505/6 w Suwałkach, zwany dalej planem miejscowym.

2. Plan miejscowy obejmuje w większości zabudowane i zagospodarowane nieruchomości położone w centralnej części Miasta w zabudowie śródmiejskiej, o łącznej powierzchni 9,3 ha.

§ 2. Plan miejscowy składa się z następujących części podlegających uchwaleniu i opublikowaniu:

- 1) ustaleń planu miejscowego wraz z uzasadnieniem, stanowiących część tekstową niniejszej uchwały;
- 2) części graficznej w skali 1:1000, stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszej uchwały;
- 3) rozstrzygnięcia o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu planu, stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszej uchwały;
- 4) rozstrzygnięcia o sposobie realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy, stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszej uchwały;
- 5) danych przestrzennych, o których mowa w art. 67a ust. 3 i 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stanowiących załącznik nr 4 do niniejszej uchwały.

**Rozdział 1.
Ustalenia ogólne**

§ 3. Celem regulacji prawnych zawartych w ustaleniach części tekstowej jest:

- 1) ustalenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu, z jednoczesną minimalizacją skutków wpływu ustaleń planu miejscowego na środowisko przyrodnicze;
- 2) przeznaczenie terenu na potrzeby usług nieuciążliwych, śródmiejskiej zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych, komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 3) rewaloryzację środowiska kulturowego Miasta Suwałk;

- 4) stworzenie podstawy prawnej do podejmowania i realizacji działań inwestycyjnych w granicach objętych planem miejscowym.

§ 4. W niniejszym planie miejscowym ustala się:

- 1) przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu;
- 4) zasady kształtowania krajobrazu;
- 5) zasady kształtowania krajobrazu;
- 6) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 7) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną nadziemną intensywność zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę i sposób realizacji miejsc do parkowania, w tym miejsc przeznaczonych do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów;
- 8) granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych;
- 9) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
- 10) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- 11) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 12) sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzenia i użytkowania terenów;
- 13) stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4;
- 14) granice terenów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 15) sposób usytuowania obiektów budowlanych w stosunku do dróg i innych terenów publicznie dostępnych oraz do granic przyległych nieruchomości, kolorystykę obiektów budowlanych oraz pokrycie dachów;
- 16) minimalną powierzchnię nowo wydzielonych działek budowlanych;
- 17) maksymalną intensywność zabudowy;
- 18) linie zabudowy dla kondygnacji podziemnych.

§ 5. 1. Przedmiotem ustaleń planu są niżej wymienione klasy przeznaczenia terenu oznaczone symbolem literowym i cyfrowym, numerującym poszczególne tereny:

- 1) MN-MW - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub wielorodzinnej;
- 2) MWW - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wolnostojącej;
- 3) MWK - teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pierzejowej;
- 4) MWK-U - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pierzejowej lub usług;
- 5) MW-U - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usług;
- 6) U - tereny usług;
- 7) US - tereny sportu i rekreacji;
- 8) UEP - teren usług edukacji - szkoła podstawowa;
- 9) KDL - tereny dróg lokalnych;

- 10) KDD - teren drogi dojazdowej;
- 11) KPP - tereny komunikacji pieszej;
- 12) KOP - tereny parkingów;
- 13) KOP-ZP - teren parkingu lub zieleni urządzonej;
- 14) IE - tereny elektroenergetyki;
- 15) ZP - tereny zieleni urządzonej.

2. Dla terenów, o których mowa w ust. 1 ustala się przeznaczenie terenu z zastosowaniem co najmniej dwóch klas przeznaczenia podstawowego, które realizowane są łącznie lub zamiennie oraz ustala się przeznaczenie uzupełniające, wykluczone lub tymczasowe; określenie klas tych przeznaczeń oraz sposób realizacji przeznaczenia terenów ustalono w Rozdziale 9 Ustalenia szczegółowe dotyczące terenów o różnych przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania wyznaczonych w planie.

§ 6. 1. Następujące oznaczenia w części graficznej (załącznik Nr 1) są ustaleniami obowiązującymi:

- 1) granica obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego;
- 2) linia rozgraniczająca tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- 3) klasy przeznaczenia terenu oznaczone symbolem cyfrowo - literowym, w którym człon cyfrowy jest porządkowy (numerujący poszczególne tereny), a człon literowy określa podstawowe przeznaczenie terenu;
- 4) nieprzekraczalna linia zabudowy;
- 5) obowiązująca linia zabudowy;
- 6) linia zabudowy dla kondygnacji podziemnych.

2. Następujące oznaczenia w części graficznej (załącznik Nr 1) mają znaczenie informacyjne:

- 1) treść numerycznej mapy zasadniczej;
- 2) wymiarowanie podane w metrach;
- 3) powierzchnia terenu;
- 4) budynki ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz wpisane do rejestru zabytków;
- 5) budynki ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków;
- 6) elewacja wymagająca szczególnego opracowania;
- 7) pas ograniczonego użytkowania od magistrali ciepłowniczej;
- 8) sugerowany przejazd bramowy;
- 9) granica rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

§ 7. 1. Ilekroć w dalszych przepisach niniejszej uchwały jest mowa o:

- 1) działce - należy przez to rozumieć działkę budowlaną w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- 2) dachu płaskim - należy przez to rozumieć dach o kącie nachylenia głównych połaci poniżej 12 stopni;
- 3) dachu wysokim - należy przez to rozumieć dach o kącie nachylenia połaci głównych od 12 stopni włącznie;
- 4) froncie działki - należy przez to rozumieć granicę działki przyległą do drogi publicznej lub wewnętrznej, z której odbywa się wjazd na działkę;

- 5) infrastrukturze technicznej i urządzeniach sieciowych – należy przez to rozumieć zlokalizowane pod ziemią, na ziemi lub nad ziemią przewody i urządzenia służące zaopatrywaniu w energię elektryczną (w tym oświetlenie uliczne) i ciepłą, gaz, łączność, wodę oraz odprowadzające ścieki i wody opadowe;
- 6) kalenicy głównej - należy przez to rozumieć najwyżej położoną kalenicę dachu lub najdłuższą kalenicę w przypadku, gdy dach posiada kalenice o tej samej wysokości;
- 7) licu budynku - należy przez to rozumieć jedną z zewnętrznych ścian budynku bez pilastrów, gzymsów, ryzalitów, obramień okien i drzwi i innych elementów zdobiących;
- 8) linii rozgraniczającej tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania - należy przez to rozumieć granice wyznaczonych w planie terenów o różnych przeznaczeniach lub różnych zasadach zagospodarowania;
- 9) nieprzekraczalnej linii zabudowy - należy przez to rozumieć linię wyznaczoną w części graficznej, której nie wolno przekroczyć przez najdalej wysunięte frontowe lico nadziemnej ściany budynku, z zastrzeżeniem, że linia ta nie dotyczy elementów wymienionych w § 8 ustęp 1 pkt 3 lit. a) niniejszej uchwały;
- 10) linii zabudowy dla kondygnacji podziemnej - należy przez to rozumieć linię wyznaczoną w części graficznej, której nie wolno przekroczyć przez najdalej wysunięte lico podziemnych ścian budynku;
- 11) obowiązującej linii zabudowy - należy przez to rozumieć linię wyznaczoną w części graficznej, do której musi przylegać najdalej wysunięte frontowe lico nadziemnej ściany budynku z zastrzeżeniem, że pomiędzy ścianami szczytowymi poszczególnych budynków na niej usytuowanych nie dopuszcza się przerw; linia ta dotyczy również ogrodzeń położonych w pierzei ulicy; linia ta nie dotyczy elementów wymienionych w § 8 ustęp 1 pkt 3 lit. b) niniejszej uchwały;
- 12) ogrodzie deszczowym - należy przez to rozumieć rodzaj terenu zielonego, spełniającego funkcję dekoracyjną oraz służącego do filtrowania wody opadowej, tym samym zwiększając jej retencję;
- 13) otwartym systemie kanalizacji deszczowej - należy przez to rozumieć urządzenia takie, jak np. korytka odwadniające, rynsztoki, rynny, rowy, systemy odwodnień i profili dróg, chodniki oraz inne powierzchnie utwardzone;
- 14) przepisach szczególnych i odrębnych – należy przez to rozumieć przepisy ustaw wraz z aktami wykonawczymi oraz ograniczenia w dysponowaniu terenem, wynikające z prawomocnych decyzji administracyjnych i innych dokumentów;
- 15) przestrzeniach publicznych – należy przez to rozumieć ogólnodostępne przestrzenie o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne;
- 16) przeznaczeniu podstawowym – należy przez to rozumieć przeznaczenie wynikające z zastosowanej na danym terenie wyznaczonym liniami rozgraniczającymi klasy przeznaczenia terenu, opisane w ustaleniach szczegółowych; w przypadku wykorzystania dwóch lub trzech klas przeznaczenia terenu doprecyzowanie, czy zastosowane klasy są realizowane łącznie, czy zamiennie, zawarte jest w ustaleniach szczegółowych;
- 17) przeznaczeniu tymczasowym – należy przez to rozumieć niezgodne z ustaleniami planu w zakresie klasy przeznaczenia terenu lub określonych w nim warunków, standardów i parametrów, nowe zagospodarowanie, które po terminie na jaki zostało dopuszczone powinno ulec likwidacji; obiekty tymczasowe zgodne z ustaleniami planu nie są zagospodarowaniem tymczasowym;
- 18) przeznaczeniu uzupełniającym - należy przez to rozumieć rodzaj przeznaczenia, inny niż wynikający z zastosowanej klasy przeznaczenia terenu, opisany w ustaleniach szczegółowych,

którego udział w zagospodarowaniu działki stanowi nie więcej niż 30% powierzchni całkowitej wszystkich budynków na niej zlokalizowanych, a dla przeznaczenia, gdzie nie przewiduje się budowy budynków maksimum 30% powierzchni działki, o ile ustalenia szczegółowe nie stanowią inaczej;

- 19) przeznaczeniu wykluczonym – należy przez to rozumieć klasę przeznaczenia, która nie może być realizowana na danym terenie wyznaczonym liniami rozgraniczającymi;
- 20) systemie małej retencji miejskiej - należy przez to rozumieć wszelkie działania techniczne i nietechniczne, wydłużające zdolności magazynowania wody opadowej oraz jej przetrzymywania w środowisku biotycznym i abiotycznym w celu zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego; na system małej retencji miejskiej składają się obiekty powierzchniowe i podziemne takie, jak na przykład:
 - a) zagłębienia retencyjne w zieleni,
 - b) niecki trawiaste,
 - c) ogrody deszczowe,
 - d) inne podobne obiekty małej retencji miejskiej;
- 21) usługach nieuciążliwych – należy przez to rozumieć działalność służącą zaspokajaniu potrzeb ludności, niezwiązaną z wytwarzaniem dóbr materialnych metodami przemysłowymi, z wykluczeniem funkcji i obiektów wymienionych w § 8 ust 1 pkt 2 lit. a oraz innych powodujących ograniczenia w zabudowie sąsiedniej;
- 22) zamkniętym systemie kanalizacji deszczowej - należy przez to rozumieć rurociągi oraz zamknięte kanały ściekowe kanalizacji deszczowej wraz ze studzienkami;
- 23) zorganizowanej działalności inwestycyjnej - należy przez to rozumieć, że na wskazanym terenie może odbywać się tylko kompleksowa realizacja zamierzenia inwestycyjnego przez jednego lub zespół inwestorów na zasadach deweloperskich, zgodnie z przepisami szczególnymi.

2. Pojęcia i określenia użyte w planie, a niezdefiniowane powyżej, należy rozumieć zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a w przypadku ich braku, zgodnie z ich ogólnym rozumieniem słownikowym.

Rozdział 2.

Ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego

§ 8. 1. Zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego:

- 1) niniejszy plan miejscowy obejmuje obszar zabudowy śródmiejskiej, dla którego ustala się niżej wymienione ogólne zasady zagospodarowania, odnoszące się do wszystkich budynków znajdujących się w tym obszarze i mające na celu ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego:
 - a) możliwość tworzenia pierzejowej zabudowy miejskiej wzdłuż ulic,
 - b) możliwość uzupełnienia zabudowy na zapleczu historycznie ukształtowanej pierzei ulicy Tadeusza Kościuszki oraz na pozostałych terenach objętych planem, sąsiadujących z zabudową historyczną i wskazanych w ustaleniach szczegółowych,
 - c) możliwość skrócenia o połowę minimalnego czasu nasłonecznienia dla mieszkań, żłobków, przedszkoli, szkół oraz placów zabaw,
 - d) możliwość skrócenia o połowę minimalnych odległości przesłaniania dla budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
 - e) brak minimalnego czasu nasłonecznienia dla mieszkań 1-pokojowych;
- 2) w zakresie przeznaczenia terenów ustala się:
 - a) funkcje i sposób zagospodarowania terenów szczególnie wykluczone:

- obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²,
- hurtownie,
- stacje paliw,
- warsztaty samochodowe blacharskie i lakiernicze,
- salony samochodowe,
- stacje obsługi samochodów, w tym ciężarowych i autobusów,
- magazyny,
- domy i zakłady pogrzebowe;

b) nakaz lokalizacji na terenach budowlanych obiektów zgodnych z ustalonym w niniejszej uchwale przeznaczeniem,

c) lokalizację na terenach budowlanych w ramach uzupełnienia zagospodarowania:

- zieleni, w tym wysokiej,
- obiektów małej architektury,
- urządzeń rekreacyjnych,
- elementów systemu małej retencji miejskiej,
- parkingów,
- innych obiektów i urządzeń zgodnie z ustaleniami szczegółowymi niniejszej uchwały;

3) w zakresie lokalizacji zabudowy ustala się:

a) realizację nowej zabudowy zgodnie z wyznaczonymi w części graficznej nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, przy czym linie te nie dotyczą:

- dociepleń kondygnacji nadziemnych budynków istniejących,
- urządzeń reklamowych, urządzeń budowlanych, infrastruktury technicznej, stacji transformatorowych, urządzeń telekomunikacyjnych, urządzeń pomocniczych i budowli,
- zadaszeń przy budynkach, w tym zadaszeń na słupach o wysięgu maksymalnie do 2,0 m,
- elementów zewnętrznych budynków takich jak: schody, nieobudowane zewnętrzne klatki schodowe, pochylnie, platformy i windy dla niepełnosprawnych, podesty, rampy, tarasy ziemne i ich zadaszenia, balkony, wykusze, gzymsy, pilastry, okapy, żaluzje zewnętrzne, rolety, markizy, osłony okien piwnicznych, słupy oraz nadwieszenia o wysięgu maksymalnie do 2,0 m,
- murów oporowych, zjazdów do garaży,
- podziemnych części budynków, dla których ustalono w niniejszym planie linię zabudowy dla kondygnacji podziemnych,
- obiektów, dla których zasady lokalizacji określono odrębnie w ustaleniach szczegółowych;

b) realizację nowej zabudowy zgodnie z wyznaczonymi w części graficznej obowiązującymi liniami zabudowy, przy czym linie te nie dotyczą:

- przerw pomiędzy ścianami szczytowymi budynków lub w bryle głównej budynku, w poziomie parteru będących przejazdami bramnymi,
- wycofania części elewacji frontowej budynku na całej jego wysokości wyłącznie w miejscu usytuowania uskoków z zastrzeżeniem, że uskoki nie przekraczają 30% całkowitej długości ściany frontowej budynku, a wycofanie elewacji frontowej w głąb od obowiązującej linii zabudowy nie przekracza 2,0 m,

- wycofania elewacji frontowej budynku w poziomie parteru w przypadku usytuowania podcieni z zastrzeżeniem, że wycofanie w głąb od obowiązującej linii zabudowy nie przekracza 2,0 m; dopuszcza się podcienie wzdłuż całej długości elewacji frontowej danego budynku,
 - wycofania elewacji frontowej budynku w poziomie parteru w przypadku usytuowania wejść do budynku z zastrzeżeniem, że wycofanie w głąb od obowiązującej linii zabudowy nie przekracza 2,0 m,
 - wycofania części elewacji powyżej parteru w miejscu sytuowania loggii,
 - podziemnych części budynków, dla których ustalono w niniejszym planie linię zabudowy dla kondygnacji podziemnych;
- c) realizację nowej zabudowy zgodnie z wyznaczonymi w części graficznej liniami zabudowy dla kondygnacji podziemnych,
- d) zakaz sytuowania wszelkich obiektów budowlanych i urządzeń tymczasowych, które nie są ściśle związane lub kolidują z planowaną podstawową funkcją terenu, o ile z ustaleń niniejszego planu nie wynika inaczej,
- e) zakaz realizacji na wszystkich terenach budowlanych budynków gospodarczych i garaży wolnostojących oraz lokalizowanych w granicach działek, chyba że ustalenia szczegółowe mówią inaczej,
- f) dla istniejącej zabudowy położonej w granicach terenów oznaczonych symbolami 1MN-MW, 3MWK-U, 4MWK-U dopuszczenie realizacji garaży w granicy z działką sąsiednią na zasadach określonych w ustaleniach szczegółowych i z zastrzeżeniem, że spadek połączy dachowej nie może być skierowany w stronę działki sąsiedniej; przy budowie w granicy na której znajduje się istniejący budynek garażowy obowiązuje zasada nieprzekraczania wysokości jak w budynku istniejącym; dopuszczenie to nie dotyczy budowy garaży w granicy działek: 10189/1 i 10189/2, 10189/1 i 10189/3, 10191/2 i 10189/3, 10189/1 i 10191/2,
- g) nakaz realizacji garaży podziemnych do 90% powierzchni działki budowlanej dla projektowanej zabudowy wielorodzinnej położonej w granicach terenów oznaczonych symbolami: 1MN-MW, 3MWK-U, 4MWK-U, 3MW-U, na zasadach określonych w ustaleniach szczegółowych,
- h) realizację urządzeń służących utrzymaniu porządku (kosze na śmieci, wiaty śmietnikowe, itp.), urządzeń rekreacyjno – wypoczynkowych i sportowych;
- 4) w zakresie kształtowania zabudowy ustala się:
- a) nakaz realizacji zabudowy w granicach działek budowlanych położonych po zachodniej stronie ulicy 1KDD w formie zabudowy zwartej, pierzejowej, kamienicowej, o szerokości frontu budynku odpowiadającemu podziałowi katastralnemu, z podziałami charakterystycznymi dla zabudowy kamienicznej śródmieścia – wyodrębnienie kondygnacji parteru i zwieńczenia elewacji gzymsem, rytmiczny układ otworów okiennych, stosowanie pilastrów, zróżnicowanie kolorystyki i szerokości segmentów, przejazdy bramne,
- b) nakaz ukształtowania wskazanej w części graficznej elewacji budynku wymagającej szczególnego opracowania architektonicznego poprzez harmonijną kompozycję całej elewacji oraz zastosowanie co najmniej jednego z następujących rozwiązań:
- montaż instalacji artystycznej lub wykonanie muralu, sgraffito, malatury (zakaz montażu paneli fotowoltaicznych i solarnych),
 - zagospodarowanie zielenią (np. ogród wertykalny),
- c) dopuszczenie przekroczenia linii rozgraniczającej z terenem przestrzeni publicznej wyłącznie takimi elementami budynku, jak: schody, pochylnia, podest, rampa, zewnętrzna izolacja termiczna ścian lub okładziny elewacyjne, zadaszenie, łącznik, balkon, wykusz, gzyms, okap dachu – wyłącznie w przypadku budynków istniejących,

- d) dopuszczenie wycofania części elewacji frontowej budynku, sytuowanego wzdłuż obowiązującej linii zabudowy dla kondygnacji nadziemnych wyłącznie w miejscu usytuowania podcieni, uskoków, wejść do budynku lub loggii,
- e) adaptuje się na terenie objętym planem geometrię i kolorystykę dachów na budynkach istniejących; istniejącą geometrię należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynków; ustalona w rozdziale 9 części tekstowej geometria dachów dotyczy budynków realizowanych na podstawie niniejszej uchwały oraz budynków, które poddane będą nadbudowie;
- 5) w zakresie kolorystyki oraz materiałów wykończeniowych elewacji i dachów budynków ustala się:
- a) nakaz stosowania nie więcej niż trzech materiałów wykończeniowych dla ścian takich, jak na przykład: tynk, beton architektoniczny, włókno-cement, płyty HPL, klinkier, szkło elewacyjne płaskie przezroczyste (z zastrzeżeniem, że pokrycie szkłem nie może przekraczać 30% powierzchni elewacji i do wielkości tej nie wlicza się przeszklonych otworów okiennych i drzwiowych) oraz inne nowoczesne materiały okładzinowe, z wykluczeniem okładzin z blach trapezowych i falistych, okładzin winylowych, okładzin z gresu, glazury, oraz blachodachówki,
 - b) nakaz stosowania nie więcej niż trzech kolorów dla ścian spośród:
 - naturalnej kolorystyki materiałów wykończeniowych, takich jak: tynk, beton architektoniczny, włókno – cement, klinkier, kamień,
 - kolorów dla powierzchni malowanych lub struktur barwionych – odpowiadających: bielom, szarościom, ugrom, żółcieniom i zieleniom, a w przypadku szkła elewacyjnego stosowanie szkła bezbarwnego lub przebarwionego w masie szklanej na kolor brązowy, szary lub zielony, powlekanego tlenkami metalu,
 - c) nakaz stosowania dla zewnętrznej stolarki lub ślusarki naturalnej kolorystyki drewna lub metalu albo odcieni koloru szarego, grafitowego, brązowego, białego lub czarnego,
 - d) nakaz stosowania pokrycia dla dachów, innych niż płaskie, wyłącznie w postaci:
 - blachy dachowej układanej rąbek stojący w kolorze zielonym, szarym, grafitowym lub utlenionej miedzi,
 - dachówki w kolorze zielonym, szarym, grafitowym lub utlenionej miedzi,
 - szkła, jako pokrycia na płaszczyźnie nie przekraczającej 25% powierzchni dachu, z zastrzeżeniem, że do powierzchni tej nie wlicza się okien połaciowych,
 - e) dopuszcza się stosowanie przy realizacji elewacji szklanych oraz szklenia otworów okiennych i drzwiowych lub stosowania szkła jako pokrycia dachowego, szkła bezbarwnego lub przebarwionego w masie szklanej na kolor brązowy, szary lub zielony i powlekanego tlenkami metalu,
 - f) dopuszcza się inne rozwiązania materiałowe i kolorystyczne niż wymienione powyżej, wyłącznie w przypadku:
 - indywidualnego opracowania artystycznego ścian w postaci muralu lub instalacji artystycznej,
 - realizacji akcentów lub detali architektonicznych o powierzchni mniejszej niż 5% elewacji,
 - przywracania historycznego wystroju elewacji, detalu architektonicznego, historycznych pokryć i kolorystyki dachów na obiektach zabytkowych, jeżeli wynika to z badań historycznych;
- 6) w zakresie lokalizowania obiektów i urządzeń technicznych ustala się:

- a) zakaz umieszczania na elewacjach frontowych i w przejazdach bramnych elementów technicznego wyposażenia budynków, takich jak klimatyzatory, agregaty, przewody dymowe, wentylacyjne, pompy ciepłe, instalacje elektryczne, w tym ujęcia kablowe, anteny i inne instalacje techniczne oraz jednostki zewnętrzne urządzeń infrastruktury, z wyjątkiem instalacji służących iluminacji budynków,
- b) dopuszczenie umieszczania skrzynek przyłączy infrastruktury technicznej na elewacjach frontowych nowych budynków, w przejazdach bramnych lub na ogrodzeniach graniczących z przestrzenią publiczną wyłącznie jako wbudowanych w ścianę lub ogrodzenie, wykonanych w barwie ściany lub ogrodzenia albo w kolorze szarym,
- c) dopuszczenie lokalizacji masztów telekomunikacyjnych wyłącznie na dachach budynków niebędących zabytkami na terenach oznaczonych symbolami terenach oznaczonych symbolami 1US, 1MWW, 2MWW, 1MW-U, 2MW-U oraz 3MW-U; nie dopuszcza się lokalizacji masztów telekomunikacyjnych na pozostałych terenach wyznaczonych w planie,
- d) zakaz umieszczania na budynkach i na gruncie elektrowni wiatrowych,
- e) zakaz umieszczania na gruncie i na elewacjach paneli fotowoltaicznych i solarnych,
- f) dopuszczenie realizacji dachów fotowoltaicznych i solarnych w kolorze zielonym, szarym, grafitowym lub utlenionej miedzi na budynkach niebędących zabytkami oraz dopuszczenie umieszczania paneli fotowoltaicznych i solarnych na połaciach dachowych budynków niebędących zabytkami i wyłącznie od strony wewnątrz działek; w przypadku dachów płaskich – panele ukryte za attyką osłaniającą instalację od strony dróg publicznych i innych przestrzeni publicznych,
- g) dopuszczenie montażu pomp ciepła oraz podziemnych zbiorników na gaz wyłącznie od strony wewnątrz kwartałów, zgodnie z przepisami szczególnymi,
- h) dopuszczenie montażu podziemnych zbiorników retencyjnych lub skrzyń chłonnych oraz zakładania ogrodów deszczowych do odbierania wód oraz ścieków opadowych i roztopowych,
- i) nakaz stosowania ujednoliconego, stylizowanego na historyczne, oświetlenia ulicznego w obrębie przestrzeni publicznych oraz ujednolicenia oświetlenia na całej długości ulicy 2KDL i 1KDD.

2. Parametry i wskaźniki zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy zawarte są w ustaleniach szczegółowych tekstu planu.

Rozdział 3.

Ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu

§ 9. 1. W celu ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu ustala się następujące zasady:

- 1) realizacja przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określonych w przepisach szczególnych;
- 3) zakaz realizacji inwestycji uciążliwych i działalności gospodarczej lub usługowej, których ewentualne oddziaływanie bądź szkodliwość dla środowiska wywoływana przez tą działalność wykracza poza granice obiektu lub działki;
- 4) nakaz stosowania wbudowanych pomieszczeń na pojemniki na odpady lub ich lokalizacja wewnątrz działek budowlanych;
- 5) zasady gospodarki odpadami zgodnie z przepisami szczególnymi i gminnymi;
- 6) nakaz podłączenia do miejskiej sieci wodociągowej;
- 7) zakaz studni indywidualnych;

- 8) zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu;
- 9) nakaz odprowadzania ścieków socjalno - bytowych systemem zbiorczym do kanalizacji miejskiej;
- 10) zakaz stosowania szamb i oczyszczalni;
- 11) nakaz stosowania rozwiązań technicznych uniemożliwiających przenikanie zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- 12) nakaz stosowania rozwiązań umożliwiających wykorzystanie lub retencjonowanie na miejscu nadmiaru wód opadowych i roztopowych, z dopuszczeniem odprowadzenia ich do gruntu na warunkach określonych w przepisach odrębnych dotyczących zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków oraz prawa wodnego, a także budownictwa;
- 13) nakaz stosowania do celów grzewczych źródeł ciepła bezemisyjnych lub o intensywności emisji spełniającej wymagania standardów jakości powietrza;
- 14) zakaz lokalizacji infrastruktury technicznej, która powoduje przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony środowiska, w obrębie budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, w rozumieniu przepisów odrębnych dotyczących budownictwa;
- 15) zakaz budowy biogazowni i spalarni biomasy pochodzenia zwierzęcego;
- 16) nakaz przestrzegania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczególnych;
- 17) dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami literowymi: MN-MW, MWK, MWW, MW-U, MWK-U, UEP, należących odpowiednio do terenów określonych w art. 113 ust. 2 pkt 1 lit. a, lit. e i lit. f ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), dopuszczalne poziomy hałasu należy przyjmować zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

Rozdział 4.

Ustalenia w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

§ 10. 1. Teren objęty planem miejscowym położony jest w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk wpisanego do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku z dnia 24 stycznia 1957 r. znak: Kult.V-2b-8-85-57 oraz w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, wpisanego do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Suwałkach z dnia 15 maja 1979 r. znak: KL.WKZ 534/31/d/79.

2. W obszarach, o których mowa w § 10 ust. 1 w celu zachowania i ochrony zabytkowego układu urbanistycznego obowiązują przepisy odrębne oraz następujące ustalenia:

- 1) obowiązuje ochrona kompozycji układu urbanistycznego, posiadającego czytelnie zachowany układ kwartału zabudowy i czytelnie zachowany podział katastralny;
- 2) obowiązuje ochrona i rewaloryzacja cech rozplanowania działek budowlanych poprzez zachowanie tradycyjnego układu podwórzy z zabudową oficynową, z możliwością łączenia i wspólnego zagospodarowywania podwórzy;
- 3) obowiązuje utrzymanie linii zabudowy, wyznaczonej przez zachowaną zabudowę przyległą do ulicy Tadeusza Kościuszki i Teofila Noniewicza;
- 4) obowiązuje zachowanie, konserwacja i rewaloryzacja położonych przy ulicy Tadeusza Kościuszki zabytkowych budynków, w celu utrzymania historycznego pierzejowego charakteru tej ulicy;

- 5) obowiązuje nakaz kompozycji zabudowy obrzeżnej we wschodnich granicach historycznych parceli położonych przy ulicy Tadeusza Kościuszki, w formie zwartej pierzei utworzonej wzdłuż ulicy IKDD ;
- 6) obowiązuje nakaz utrzymania w pierzei ulicy Tadeusza Kościuszki gabarytów wysokościowych zabudowy wytyczonych wysokością zachowanej zabudowy; nakaz ten dotyczy również oficyn;
- 7) obowiązuje nakaz zaznaczenia granic działek (zgodnie historycznym z podziałem katastralnym) w kompozycji elewacji frontowej budynków nowo projektowanych i zróżnicowania każdej z tak wydzielonych części elewacji;
- 8) przy przebudowie lub remoncie elewacji zabytku:
 - a) obowiązuje zakaz wykonania ocieplania ścian budynków zabytkowych od zewnątrz, dopuszcza się wykonanie ocieplenia ścian zewnętrznych budynku od wewnątrz,
 - b) obowiązuje zakaz montażu parapetów, rynien, rur spustowych, balustrad balkonowych na elewacji frontowej wykonanych z PVC,
 - c) obowiązuje zakaz użycia materiałów wykończeniowych (w tym gresów) kolidujących z cechami historycznymi budynku;
- 9) obowiązuje zakaz prowadzenia na działce w miejscu zabytku, który uległ zniszczeniu, robót budowlanych innych niż budowa budynku posiadającego cechy historyczne zabytku;
- 10) obowiązuje zakaz realizacji monolitycznych nawierzchni betonowych lub asfaltowych w podwórzach;
- 11) obowiązuje zakaz montażu fotowoltaiki na terenie oraz na ścianach i połaciach dachowych budynków zabytkowych;
- 12) zakaz ustawiania w przestrzeni ulicy Tadeusza Kościuszki, oznaczonej w granicach planu symbolem 2KDL, paczkomatów, kwiatomatów i innych automatów do sprzedaży ulicznej za wyjątkiem urządzeń związanych z obsługą ruchu drogowego (np. parkomaty).

3. Na obszarze objętym planem, występują niżej wymienione budynki wpisane do rejestru zabytków i ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz budynki ujęte w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków:

Nazwa ulicy	Nr budynku	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków i wpisany do rejestru zabytków (nr wpisu do rejestru)	Obiekt ujęty w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków	Nr działki	Kontur planistyczny
ulica Tadeusza Kościuszki	96	Budynek murowany główny i murowana oficyna nr 373 z dn.16.03.1983 r.		11505/1	3MWK-U
	98	Budynek murowany główny nr 113 z dn. 25.05.1981 r.	Oficyna murowana	11501	
	100	Budynek murowany główny nr 110 z dn. 25.05.1981 r.	Oficyna murowana	11500	
	102	Budynek murowany główny nr 112 z dn. 25.05.1981 r.		11497	
	104	Budynek murowany główny nr 111 z dn. 25.05.1981 r.	Oficyna murowana	11495	
	104A		Budynek drewniany w głębi działki		
	106	Budynek murowany główny nr 109 z dn. 25.05.1981 r.	Dwie oficyny murowane	11493	
	108	Budynek murowany główny i murowana oficyna		11492	

		nr 109 z dn. 25.05.1981 r.			
	114	Budynek murowany główny nr 107 z dn. 25.05.1981 r.	Dwie oficyny murowane	11482/3	4MWK-U
	122	Budynek murowany nr 217 z dn. 5.02.1982 r.		10191/2	1MN-MW
	122A	Budynek murowany nr 217 z dn. 5.02.1982 r.			
	122B	Budynek drewniany A-196 z dn. 18.01.2007 r.			
	124	Budynek murowany nr 106 z dn. 25.05.1981 r.		10190	1MWK
ulica Teofila Noniewicz	87	Budynek murowany główny i murowana oficyna nr 828 z dn. 13.08.1991 r.		11494/3	7U
	91	Budynek murowany główny i murowana oficyna nr 238 z dn. 8.02.1982 r.		11796	6U

4. W odniesieniu do budynków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków i wpisanych do rejestru zabytków obowiązują przepisy odrębne oraz poniższe zasady, o ile z uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków nie wynika inaczej:

- 1) nakaz pełnej ochrony konserwatorskiej budynków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków i wpisanych do rejestru zabytków;
- 2) zachowanie gabarytów zabytkowych budynków i oficyn oraz nienaruszalność kształtu ich bryły, w tym w szczególności ich obrysów zewnętrznych, wysokości, geometrii dachów;
- 3) zachowanie rozplanowania elewacji zabytkowych budynków i oficyn, w tym zachowanie usytuowania głównych wejść, układu otworów okiennych i drzwiowych, ważniejszych podziałów architektonicznych elewacji, detalu architektonicznego oraz takich elementów jak balkony, gzymsy, pilastry, obramienia okien, itp.;
- 4) nakaz zachowania formy architektonicznej oraz wyeksponowania wartości artystycznych i estetycznych zabytkowych budynków i oficyn;
- 5) zachowanie materiałów elewacyjnych i wykończeniowych oraz utrzymanie w jednorodnych formach, materiałach i kolorystyce elewacji budynków:
 - a) nakaz stosowania rozwiązań materiałowych i kolorystycznych potwierdzonych w źródłach historycznych, a w przypadku ich braku - ujednolicenie kolorystyki elewacji, stolarki okiennej i drzwiowej i pokrycia dachu poprzez: stosowanie na elewacjach barw pastelowych z gamy bieli, szarości ugrów, żółci oraz zieleni,
 - b) stosowanie dla każdego budynku jednego z wymienionych w pkt 6 lit. a) koloru elewacji jako dominującego; dodatkowo dopuszcza się dwa kolory dla podkreślenia poziomych i pionowych podziałów elewacji oraz innych charakterystycznych cech i detali architektonicznych budynku,
 - c) stosowanie w obrębie całego budynku jednolitego koloru i formy stolarki okiennej i drzwiowej oraz balkonów,
 - d) stosowanie pokrycia dachu z blachy powlekanej na rąbek stojący w kolorze utlenionej miedzi, zieleni, szarości lub grafitu; dopuszcza się stosowanie innych pokryć i innej kolorystyki, jeżeli wynika to z badań historycznych,
 - e) dostosowanie kolorystyki elementów takich jak: rynny spustowe i parapety zewnętrzne do kolorystyki dachu danego budynku;

- 6) zakaz stosowania na elewacjach płyt elewacyjnych, klinkierowych, szkła elewacyjnego, blach falistych i trapezowych;
- 7) dopuszcza się zmianę funkcji budynków przy założeniu, że w parterach budynków usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie przestrzeni publicznych, lokalizowana powinna być wyłącznie funkcja usługowa;
- 8) prowadzenie robót budowlanych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru – zgodnie z przepisami odrębnymi.

5. W odniesieniu do budynków ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków obowiązują przepisy odrębne oraz poniższe zasady ich ochrony, o ile z uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków nie wynika inaczej:

- 1) przy prowadzeniu robót budowlanych należy uwzględniać potwierdzone w źródłach historycznych cechy budynków;
- 2) dopuszcza się przekształcenia mające na celu dostosowanie wnętrza budynku do współczesnych standardów użytkowych i do nowych funkcji i przy założeniu, że w parterach budynków usytuowanych bezpośrednio w sąsiedztwie przestrzeni publicznych, lokalizowana powinna być wyłącznie funkcja usługowa;
- 3) dopuszcza się przy przebudowie lub remoncie budynku:
 - a) wymianę zniszczonej stolarki i ślusarki lub jej odtworzenie pod warunkiem zastosowania formy (gabarytów, geometrii, podziałów) oraz materiałów zgodnych z cechami historycznymi,
 - b) zastosowanie nowej kolorystyki elewacji z użyciem najwyżej trzech barw z tej samej grupy barw, w tym: jednej dla powierzchni ścian, jednej (najjaśniejszej) dla detalu architektonicznego oraz jednej (najciemniejszej) dla partii cokołu, z dopuszczeniem użycia innych barw lub ich innej konfiguracji w następujących przypadkach:
 - zastosowania naturalnej kolorystyki materiałów wykończeniowych,
 - zastosowania naturalnej kolorystyki materiałów wykończeniowych,
 - c) zakaz stosowania na elewacjach płyt elewacyjnych, klinkierowych, blach falistych,
 - d) zastosowanie w obrębie całego budynku jednolitej nowej kolorystyki i formy zewnętrznej stolarki i balkonów z dopuszczeniem stosowania dla stolarki naturalnego koloru drewna w odcieniach ciemnych lub kolorystyki zgodnej z cechami historycznymi budynku,
 - e) stosowanie kolorystyki dachów zgodnej z cechami potwierdzonymi w źródłach historycznych, a w przypadku braku materiałów źródłowych stosowanie pokrycia dachu z blachy powlekanej na rąbek stojący w kolorze utlenionej miedzi lub grafitu,
 - f) dostosowanie kolorystyki elementów takich jak: rynny spustowe i parapety zewnętrzne do kolorystyki dachu danego budynku.

§ 11. Na wymienionym obszarze nie występują udokumentowane stanowiska archeologiczne. W przypadku odkrycia podczas prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych na terenie objętym planem przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem, obowiązuje postępowanie zgodne z przepisami odrębnymi.

Rozdział 5.

Ustalenia wynikające z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa oraz ochrony przeciwpożarowej

§ 12. 1. Ustala się zasady wynikające z potrzeb obronności i bezpieczeństwa oraz ochrony przeciwpożarowej, które należy wprowadzić w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego:

- 1) obiekty budowlane albo ich części należy projektować, budować lub adaptować jako budowle ochronne lub miejsca doraźnego schronienia z uwzględnieniem przepisów o ochronie ludności

i obronie cywilnej, a w szczególności ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1907) oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy;

- 2) do czasu uchylenia zarządzenia Nr 145/2022 Wojewody Podlaskiego z dnia 18 października 2022 r. w sprawie ustalenia zakresu przygotowania warunków do ochrony ludności na wypadek wojny, pomocniczo można korzystać z ww. zarządzenia z zastrzeżeniem pierwszeństwa w stosowaniu zapisów ustawy o której mowa w pkt 1 niniejszego paragrafu;
- 3) projekty budowlane obiektów, o których mowa w pkt 1 niniejszego paragrafu, podlegają uzgodnieniu pod względem wymagań dla poszczególnych obiektów zbiorowej ochrony na terenie Gminy Miasta Suwałki przez Prezydenta Miasta Suwałki;
- 4) obiekty budowlane należy projektować zgodnie z wymogami ochrony przeciwpożarowej, określonymi w przepisach odrębnych;
- 5) zapewnić właściwą ochronę przeciwpożarową i zabezpieczenia przeciwpożarowe budynków i budowli;
- 6) zapewnić zaopatrzenie w wodę na cele przeciwpożarowe;
- 7) zagospodarowanie terenu (istniejąca i projektowana komunikacja) powinno umożliwiać dojazd i dostęp dla jednostek ratowniczo – gaśniczych straży pożarnej.

2. Teren objęty planem zawiera się w granicach, ustalonej w trybie określonym Decyzją Nr 105/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 5 sierpnia 2021 r. w sprawie realizacji w resorcie obrony narodowej zadań z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego, strefy ochronnej obiektu technicznego zlokalizowanego na terenie zamkniętym wojskowym przy ulicy Wojska Polskiego 21, dla której ograniczenia w użytkowaniu terenów przyjmuje się dla trzech promieni mierzonych od punktu odniesienia usytuowania obiektu technicznego odpowiednio w promieniu:

- 1) 1000 m od obiektu technicznego o współrzędnych N: 54°4'53", E: 22°56'7", z wartością rzędnej 188,5 m n.p.m. – z ograniczeniami wznoszenia nowej zabudowy i obiektów o wysokości przekraczającej rzedną powiększoną o 0,5° (przewyższenie 0,5 m wysokości na każde 100 m odległości od obiektu technicznego), z zakazem wznoszenia stacji bazowych telefonii komórkowej;
- 2) 1500 m od obiektu technicznego o współrzędnych N: 54°4'53", E: 22°56'7", z zakazem wznoszenia stacji bazowych telefonii komórkowej;
- 3) 6000 m od obiektu technicznego o współrzędnych N: 54°4'53", E: 22°56'7", z zakazem wznoszenia elektrowni wiatrowych.

3. Teren objęty planem zawiera się odpowiednio w granicach stref o promieniu od 1500 m do 6000 m.

Rozdział 6.

Ustalenia dotyczące terenów i obszarów inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i lokalnym

§ 13. W granicach terenu objętego planem nie występują inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

§ 14. W granicach terenu objętego planem występują przestrzenie i inwestycje publiczne o znaczeniu lokalnym, do których należą:

- 1) tereny dróg publicznych kategorii "L" (lokalna) oznaczone w części graficznej symbolami 1KDL i 2KDL;
- 2) teren drogi publicznej kategorii "D" (dojazdowa), oznaczony w części graficznej symbolem 1KDD;
- 3) tereny parkingów publicznych oznaczone w części graficznej symbolami 1KOP, 2KOP, 3KOP i 1KOP-ZP;

- 4) teren usług edukacji – szkoła podstawowa, oznaczony w części graficznej symbolem 1UEP;
- 5) sieci infrastruktury technicznej:
 - a) wodociąg o średnicy 100/200 mm położony w ulicy 2KDL,
 - b) wodociąg o średnicy 150 mm położony w ulicy 1KDL,
 - c) wodociąg o średnicy 100 mm położony w części ulicy 1KDD,
 - d) sieć kanalizacji sanitarnej o średnicy 200 mm położona w ulicach 1KDL i 2KDL,
 - e) sieć kanalizacji sanitarnej o średnicy 315 mm położona w części ulicy 1KDD,
 - f) sieć kanalizacji deszczowej o średnicy 500 mm położona w ulicach 1KDL i 2KDL,
 - g) sieć kanalizacji deszczowej o średnicy 200/300 mm położona w części ulicy 1KDD,
 - h) sieci elektroenergetyczne położone w ulicach 1KDL, 2KDL i 1KDD oraz stacje transformatorowe zlokalizowane na terenach parkingów,
 - i) sieć ciepłownicza o średnicy 300 mm położona w ulicy 1KDD oraz przebiegająca przez środkową część obszaru objętego planem,
 - j) sieć telekomunikacyjna.

Rozdział 7.

Ustalenia dotyczące zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

§ 15. 1. Komunikację terenów objętych planem zapewniają:

- 1) istniejące i projektowane drogi publiczne oznaczone w części graficznej symbolami: 1KDL, 2KDL i 1KDD;
 - 2) parkingi publiczne oznaczone w części graficznej symbolami: 1KOP, 2KOP, 3KOP i 1KOP-ZP.
2. Zachowuje się istniejące zjazdy z dróg publicznych, z dopuszczeniem ich przebudowy.
 3. Dopuszcza się budowę nowych zjazdów zgodnie z przepisami odrębnymi.
 4. Ustala się następujące zasady w zakresie realizacji systemu komunikacyjnego:
 - 1) ustala się minimalną liczbę miejsc do parkowania odpowiednio do funkcji, wymaganą przy zmianie funkcji lub realizacji nowych obiektów oraz przy nadbudowie i rozbudowie istniejących obiektów z zastrzeżeniem, że wskazana poniżej ilość miejsc postojowych nie dotyczy sytuacji, gdy nadbudowa lub rozbudowa nie pociąga za sobą wzrostu ilości zatrudnionych oraz klientów:
 - a) 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny w zabudowie jednorodzinnej,
 - b) 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny w zabudowie wielorodzinnej,
 - c) 1 miejsce na 50 m² powierzchni użytkowej podstawowej dla usług administracji i biur z zastrzeżeniem, że dla usług bankowych ustala się 1 miejsce na 1 stanowisko kasowe,
 - d) 1 miejsce na każde rozpoczęte 40 m² powierzchni sprzedażowej dla usług handlu,
 - e) 1 miejsce na 2 gabinety dla usług ochrony zdrowia,
 - f) 1 miejsce na 35 miejsc dydaktycznych dla usług oświaty,
 - g) 1 miejsce na 40 m² powierzchni użytkowej podstawowej, lecz nie mniej niż 1 miejsce na 1 lokal użytkowy dla usług innych niż wymienione od lit. c) do lit. f);
 - 2) do bilansu nie wlicza się miejsc istniejących; zapis ten dotyczy wyłącznie zabudowy nowej i sytuacji opisanej w ust. 4 pkt 1 oraz realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej na terenach już zainwestowanych;
 - 3) dopuszcza się bilansowanie miejsc postojowych na terenach sąsiednich, jeśli prawo do korzystania z nich wynika z umowy zawartej z administratorem drogi, z przepisów prawa,

czynności prawnych, orzeczenia sądowego lub decyzji administracyjnej, przy czym dojście do najbliższego ogólnodostępnego wejścia do budynku od skrajnego miejsca postojowego, mierzone najkrótszą drogą dojścia po terenie dopuszczonym do ruchu pieszego z uwzględnieniem przepisów o ruchu drogowym, nie powinno być dalej niż 70,0 m;

- 4) miejsca postojowe zintegrowane z funkcją mieszkalną należy lokalizować na działkach inwestora i przeznaczonych pod funkcję mieszkalną;
- 5) przy realizacji miejsc postojowych obsługujących tereny wymienione w ust. 4 pkt 1, za wyjątkiem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, należy zapewnić miejsca przeznaczone do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową w ilości:
 - a) 1 miejsce na każde 25 miejsc postojowych, jeżeli liczba stanowisk wynosi do 100,
 - b) 4% ogólnej liczby stanowisk, jeżeli ogólna liczba stanowisk wynosi ≥ 101 ;
- 6) na terenach przeznaczonych na realizację drogowych celów publicznych oraz w strefach zamieszkania i strefach ruchu, dla pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową ilość miejsc należy zapewnić zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 889 z późniejszymi zmianami);
- 7) parametry techniczne ulic, takie jak: szerokość jezdni, chodników, ścieżek rowerowych, są podane jako przykładowe i mogą być na etapie projektów budowlanych korygowane w granicach pasa drogowego;
- 8) rozwiązania skrzyżowań ulic określone w planie mogą ulec zmianie na etapie opracowywania projektów technicznych na warunkach i w uzgodnieniu z zarządcą dróg;
- 9) należy zapewnić dostępność terenów publicznych i usług osobom o szczególnych potrzebach, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 731 z późniejszymi zmianami); przy realizacji układu drogowego należy wprowadzić urządzenia umożliwiające poruszanie się osób niepełnosprawnych (obniżenia krawężników przy przejściach dla pieszych, wydzielone miejsca postojowe i inne).

5. Liczbę miejsc postojowych, o których mowa w ust. 4, zaokrągla się w górę do najbliższej liczby całkowitej.

6. Przy obiektach wielofunkcyjnych ilość miejsc określa się oddzielnie do każdej funkcji, a następnie sumuje się.

7. Dopuszcza się przekształcenie ulicy 2KDL w woonerf - przestrzeń o wysokim poziomie bezpieczeństwa, przyjazną pieszym i rowerzystom poprzez: spowolnienie ruchu samochodowego za pomocą meandrującego toru jazdy, realizację elementów małej architektury i różnych form zieleni.

§ 16. 1. Ustala się następujące ogólne zasady w zakresie realizacji systemu zaopatrzenia w media:

- 1) realizację sieci infrastruktury technicznej są inwestycjami celu publicznego;
- 2) system zaopatrzenia w media wymaga wykorzystania, rozbudowy i ewentualnej przebudowy istniejących sieci; w przypadku przebudowy lub rozbudowy istniejących sieci, nakaz ich lokalizowania jako podziemnych, utrzymania w należyтым stanie techniczno – użytkowym oraz stosowania nowych technologii i form usprawniających przesył;
- 3) budowa, przebudowa oraz podłączenie do sieci infrastruktury technicznej są możliwe na podstawie niniejszego planu i w oparciu o warunki techniczne wydane przez administratora sieci;
- 4) przebieg i usytuowanie sieci oraz urządzeń infrastruktury technicznej należy ustalić w projekcie budowlanym, zgodnie z przepisami odrębnymi;

- 5) sieci infrastruktury technicznej należy realizować w liniach rozgraniczających ulic i parkingów (poza jezdniami) albo terenów zieleni urządzonej publicznej, o ile nie występują istotne przeciwwskazania;
- 6) dopuszczenie lokalizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej w terenach o innym przeznaczeniu niż wymienione w pkt 5, z zachowaniem możliwości lokalizowania budynków zgodnie z ustaleniami planu;
- 7) dopuszcza się budowę i eksploatację innych sieci oraz urządzeń technicznych niewymienionych w tekście uchwały, pod warunkiem spełnienia wymagań zawartych w przepisach szczególnych i ustaleń niniejszego planu;
- 8) sieci jako inwestycje celu publicznego należy chronić przed zabudową;
- 9) przy łączeniu lub podziale nieruchomości gruntowych lub działek objętych planem należy przewidzieć dostępność do infrastruktury technicznej.

2. Dojazdy do urządzeń technicznych przewiduje się z istniejącego i projektowanego układu komunikacyjnego.

§ 17. Ustala się zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemu zaopatrzenia w wodę:

- 1) pobór wody do potrzeb socjalno - bytowych należy realizować z istniejących sieci wodociągowych objętych planem:
 - a) w ulicy 2KDL - wodociąg o średnicy 100/200 mm,
 - b) w ulicy 1KDL - wodociąg o średnicy 150 mm,
 - c) w ulicy Teofila Noniewicza przylegającej do granic planu od wschodu - wodociąg o średnicy 150/200 mm,
 - d) w części ulicy 1KDD - wodociąg o średnicy 100 mm;
- 2) pobór wody do celów przeciwpożarowych realizować należy bezpośrednio z sieci wodociągowej lub poprzez zbiorniki przeciwpożarowe budowane przez inwestorów;
- 3) w przypadku konieczności przebudowy i rozbudowy sieci wodociągowej należy rezerwować pasy terenu w obrębie linii rozgraniczających ciągi komunikacyjne, tam gdzie to możliwe poza jezdniami;
- 4) dopuszcza się lokalizację sieci wodociągowej poza ciągami komunikacyjnymi, jeżeli jest to uzasadnione technicznie, z zachowaniem możliwości lokalizowania budynków zgodnie z ustaleniami planu;
- 5) nie dopuszcza się realizacji indywidualnych ujęć wody.

§ 18. Ustala się zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemu odprowadzania ścieków sanitarnych:

- 1) obowiązuje nakaz odprowadzania ścieków bytowych systemem zbiorczym do istniejących sieci kanalizacji sanitarnej objętych planem, położonych:
 - a) w ulicy 2KDL - sieć kanalizacji sanitarnej o średnicy 200 mm,
 - b) w ulicy 1KDL - sieć kanalizacji sanitarnej o średnicy 200 mm,
 - c) w ulicy Teofila Noniewicza przylegającej do granic planu od wschodu - sieć kanalizacji sanitarnej o średnicy 200/300 mm,
 - d) w części ulicy 1KDD - sieć kanalizacji sanitarnej o średnicy 315 mm;
- 2) w przypadku konieczności przebudowy, rozbudowy, modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej należy rezerwować pasy terenu w obrębie linii rozgraniczających ciągi komunikacyjne, tam gdzie to możliwe poza jezdniami;
- 3) kanały sanitarne muszą być wykonane w technologii zapewniającej szczelność;

- 4) dopuszcza się lokalizację sieci kanalizacji sanitarnej poza ciągami komunikacyjnymi, jeżeli jest to uzasadnione technicznie, z zachowaniem możliwości lokalizowania budynków zgodnie z ustaleniami planu;
- 5) na terenie objętym planem nie dopuszcza się realizacji szczelnych zbiorników na nieczystości i oczyszczalni ścieków.

§ 19. Ustala się zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemu odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- 1) wody opadowe i roztopowe z ulic i parkingów należy odprowadzać do gruntu lub do istniejących sieci kanalizacji deszczowej objętych planem, położonych:
 - a) w ulicy 2KDL - sieć kanalizacji deszczowej o średnicy 500 mm,
 - b) w ulicy 1KDL - sieć kanalizacji deszczowej o średnicy 500 mm,
 - c) w ulicy Teofila Noniewicza przylegającej do granic planu od wschodu - sieć kanalizacji deszczowej o średnicy 200/300/800 mm,
 - d) w części ulicy 1KDD - sieć kanalizacji deszczowej o średnicy 200/300 mm;
- 2) podstawowym sposobem odprowadzania wód opadowych i roztopowych z powierzchni dachów oraz terenów utwardzonych jest zagospodarowanie ich na działce inwestora poprzez np. bezpośrednie odprowadzenie do ziemi; w przypadku braku możliwości odprowadzenia do ziemi dopuszcza się odprowadzenie do sieci kanalizacji deszczowej na warunkach wydanych przez gestora sieci;
- 3) w przypadku konieczności przebudowy, rozbudowy, modernizacji sieci kanalizacji deszczowej należy rezerwować pasy terenu w obrębie linii rozgraniczających ciągi komunikacyjne, tam gdzie to możliwe poza jezdniami;
- 4) dopuszcza się lokalizację kanałów deszczowych poza ciągami komunikacyjnymi, jeżeli jest to uzasadnione technicznie;
- 5) dopuszcza się tworzenie otwartych systemów kanalizacji deszczowej mających na celu kompleksowe zarządzanie wodą opadową, poprzez realizację obiektów małej retencji, które naśladują naturę w gromadzeniu, oczyszczaniu i opóźnianiu spływu deszczówki takich, jak na przykład: zagłębienia retencyjne w zieleni, zielone lub retencyjne dachy, niecki trawiaste, ogrody deszczowe i inne podobne obiekty małej retencji miejskiej;
- 6) na całym obszarze objętym planem, w celu zwiększenia retencji dopuszcza się montaż podziemnych zbiorników retencyjnych lub skrzyń chłonnych, a także zakładanie ogrodów deszczowych do odbierania wód opadowych i roztopowych i wykorzystywanie do tego celu natury;
- 7) na budynkach o dachach płaskich dopuszcza się dachy zielone lub retencyjne.

§ 20. Ustala się zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemu zaopatrzenia w ciepło:

- 1) nakaz zaopatrzenie w ciepło z miejskiej sieci ciepłowniczej, której główny kolektor o średnicy 300 mm położony jest w ulicy 1KDD i przebiega przez środkową część obszaru objętego planem;
- 2) zakaz lokalizacji budynków w odległości 3,0 m oraz drzew w odległości 2,5 m od rzutu przewodu ciepłowniczego o średnicy 300 mm;
- 3) dopuszcza się zaopatrzenie w ciepło z miejskiej sieci gazowej - po jej doprowadzeniu;
- 4) w budownictwie indywidualnym dopuszcza się ogrzewanie elektryczne, stosowanie pomp ciepła i innych rozwiązań, które nie powodują emisji spalin; dopuszcza się również stosowanie ogniw solarnych, w tym dachów solarnych na zasadach ustalonych w § 8 ust. 1 pkt 6;
- 5) do czasu podłączenia budynków do sieci ciepłej utrzymuje się indywidualne źródła ciepła;

- 6) ustala się, że energia cieplna będzie dostarczana na potrzeby ogrzewania pomieszczeń, ciepłej wody użytkowej, wentylacji i klimatyzacji.

§ 21. Ustala się zasady budowy systemu zaopatrzenia w gaz:

- 1) zaopatrzenie w gaz poszczególnych budynków przewiduje się docelowo z miejskiego systemu sieci gazowej;
- 2) dopuszcza się podziemne zbiorniki na gaz realizowane na działkach budowlanych od strony wewnątrz działek; zakaz zbiorników naziemnych;
- 3) w liniach rozgraniczających dróg publicznych i niepublicznych, w chodnikach lub pasach zieleni należy pozostawić rezerwę terenu pod lokalizację przyszłych gazociągów z uwzględnieniem wymogów zawartych w przepisach szczególnych;
- 4) w przypadku braku miejsca w pasach drogowych dopuszcza się lokalizację sieci gazowej na działkach prywatnych;
- 5) w ulicach dopuszcza się umieszczenie sieci gazowej w tzw. kanałach zbiorczych technologicznych;
- 6) przyłącza poszczególnych obiektów należy realizować zgodnie z warunkami technicznymi i przepisami szczególnymi;
- 7) linia ogrodzeń powinna przebiegać minimum 0,5 m od gazociągu średniego ciśnienia;
- 8) szafki gazowe powinny być lokalizowane zgodnie z przepisami szczególnymi.

§ 22. Ustala się zasady funkcjonowania systemu gospodarki odpadami:

- 1) wszystkie odpady komunalne z terenu odbierane będą w sposób zorganizowany, zgodnie z przepisami gminnymi;
- 2) odpady komunalne z terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej należy gromadzić w pojemnikach umożliwiających selektywną zbiórkę z uwzględnieniem możliwości segregacji oraz z uwzględnieniem obowiązku zapewnienia niezbędnych powierzchni pod pojemnikami i z uwzględnieniem pojemności pojemników na ilość mieszkańców, zgodnie z przepisami gminnymi;
- 3) nakaz stosowania wbudowanych pojemników służących do czasowego gromadzenia odpadów stałych (z uwzględnieniem możliwości ich segregacji) lub ich lokalizacja wewnątrz działek budowlanych;
- 4) w zabudowie wielorodzinnej dopuszcza się realizację zbiorczych pojemników umożliwiających selektywną zbiórkę odpadów.

§ 23. Ustala się zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemu zaopatrzenia w energię elektryczną:

- 1) zasilanie w energię elektryczną odbiorców realizować należy w oparciu o stacje transformatorowe SN/nn (20/0,4 kV) zlokalizowane i projektowane na terenie w granicach planu oraz w oparciu o istniejące i projektowane stacje na terenach sąsiednich;
- 2) bezpośrednia obsługa odbiorców odbywać się będzie projektowanymi i istniejącymi liniami niskiego napięcia oraz przyłączami napowietrznymi i kablowymi;
- 3) dopuszcza się budowę stacji transformatorowych SN/nn na wszystkich obszarach w granicach planu; nie wskazuje się konkretnej lokalizacji projektowanych stacji transformatorowych; stacje powinny być realizowane zgodnie z potrzebami inwestora, w ramach jego działki i z zapewnionym wjazdem z drogi publicznej; dokładną lokalizację stacji należy określić w projekcie technicznym;
- 4) projektowane stacje transformatorowe zasilające jednego odbiorcę należy lokalizować na jego działce, natomiast stacje;

- 5) projektowane stacje transformatorowe zasilić liniami kablowymi z miejskiej sieci elektroenergetycznej średniego napięcia;
- 6) wszystkie obiekty muszą być podłączone do sieci elektroenergetycznej i posiadać przyłącze elektroenergetyczne umożliwiające pobór energii elektrycznej w stopniu wystarczającym dla obsługi funkcji i sposobu zagospodarowania;
- 7) sieci elektroenergetyczne, stacje transformatorowe i przyłącza realizować zgodnie z warunkami technicznymi wydanymi przez administratora sieci elektroenergetycznej;
- 8) urządzenia elektryczne kolidujące z projektowaną zabudową dostosować do projektowanego zagospodarowania przestrzennego i przebudować zgodnie z warunkami administratora sieci;
- 9) trasy projektowanych linii elektroenergetycznych należy ustalić w projekcie budowlanym, zgodnie z przepisami szczególnymi, tam gdzie to możliwe poza jezdniami;
- 10) trasy adaptowanych w planie istniejących urządzeń elektrycznych mogą ulec zmianie w wyniku ich modernizacji;
- 11) zakaz budowy elektrowni wiatrowych;
- 12) dopuszcza się stosowanie ogniw i paneli fotowoltaicznych, w tym dachów fotowoltaicznych na zasadach ustalonych w § 8 ust.1 pkt 6;
- 13) projektowane oświetlenie uliczne i innych terenów publicznych realizować jako wydzieloną sieć kablową zintegrowaną z istniejącym miejskim systemem oświetleniowym przede wszystkim w zakresie zaciemniania i wygaszania w okresie podwyższonej obronności Państwa.

§ 24. Ustala się zasady funkcjonowania systemu obsługi telekomunikacyjnej:

- 1) obsługę telekomunikacyjną należy rozwiązać w oparciu o istniejące i projektowane sieci, tam gdzie to możliwe poza jezdniami;
- 2) sieci telekomunikacyjne należy realizować za pomocą kanalizacji teletechnicznej i kabli doziemnych lub napowietrznych oraz innych rozwiązań zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami odrębnymi;
- 3) utrzymuje się istniejące urządzenia i sieci teletechniczne z możliwością ich rozbudowy i przebudowy w zależności od potrzeb;
- 4) sieci telekomunikacyjne kolidujące z projektowaną zabudową należy przebudować;
- 5) przyłącza do poszczególnych budynków wykonać zgodnie z warunkami technicznymi wydanymi przez administratora sieci.

Rozdział 8.

Szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym

§ 25. 1. W granicach planu nie wyznacza się granic obszarów określonych w przepisach odrębnych wymagających obowiązkowego przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.

2. Przy podziałach terenów należy zachować parametry działek zgodnie z następującymi zasadami:

- 1) szerokość frontu działek w zabudowie oznaczonej symbolami: 3MWK-U i 4MWK-U odpowiadająca historycznemu podziałowi katastralnemu i nie mniej niż:
 - a) 8,0 m dla terenu 4MWK-U,
 - b) 16,0 m dla terenu 3MWK-U;
- 2) głębokość działek:
 - a) nie więcej niż 48,0 m dla działek przyległych do pasa drogowego ulicy Tadeusza Kościuszki, i nie więcej niż 36,0 m dla nowych działek wydzielanych na terenie 3MWK-U, przyległych do pasa drogowego ulicy 1KDD,

- b) nie więcej niż 36,0 m dla działek przyległych do pasa drogowego ulicy Tadeusza Kościuszki (2KDL), i nie więcej niż 32,0 m dla nowych działek wydzielanych na terenie 4MWK-U, przyległych do terenów 2ZP i 1US;
- 3) wielkość działki dla zabudowy oznaczonej symbolami 3MWK-U i 4MWK-U - nie mniej niż 450 m²;
- 4) wielkość działki dla zabudowy jednorodzinnej realizowanej w konturze 1MN-MW na działkach o nr 10189/2 i 10189/3 - nie mniej niż 500 m²;
- 5) dopuszcza się wydzielanie działek o mniejszych parametrach na polepszenie zagospodarowania nieruchomości sąsiednich, na cele dróg wewnętrznych oraz działek pod infrastrukturę techniczną;
- 6) wydzielone działki winny posiadać bezpośredni dostęp do istniejącego lub projektowanego układu drogowego i mieć front przyległy do drogi publicznej lub wewnętrznej;
- 7) kąt położenia granic działki w stosunku do granic pasa drogowego ustala się na 90° z tolerancją wynikającą z parametrów istniejących działek.

3. Tereny budowlane niewymienione w ust. 2 pkt 1 i 2 nie podlegają wtórnym podziałom; zakaz ten nie dotyczy wydzielenia na cele dróg wewnętrznych oraz działek pod infrastrukturę techniczną oraz podziałów wynikających z roszczeń sądowych lub przepisów szczególnych.

4. Dopuszcza się wydzielanie działek na podstawie zainwestowania i na podstawie przepisów szczególnych.

5. Zakazuje się podziału terenu bez zapewnienia dostępu do drogi publicznej.

Rozdział 9.

Ustalenia szczegółowe dotyczące terenów o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania wyznaczonych w planie

§ 26. 1. Ustala się teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub wielorodzinnej oznaczony w części graficznej symbolem **1MN-MW** o powierzchni 0,44 ha.

2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub wielorodzinnej – MN-MW realizowaną zamiennie;**
- 2) obsługę komunikacyjną:
 - a) z terenu 2KDL dla zabudowy na działce nr 10191/2, dopuszcza się skomunikowanie z terenu 1KOP na zasadach ustalonych z właścicielem tego terenu,
 - b) z terenu 2KDL poprzez działkę nr 10189/1 dla zabudowy na działkach nr 10189/2 i 10189/3,
 - c) dla zabudowy na działkach nr 10189/2 i 10189/3 dopuszcza się skomunikowanie z terenu 1KOP na zasadach ustalonych z właścicielem tego terenu;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2.

3. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

- 1) wskaźniki zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy - 0,7,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy - 0,15,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,5,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,4,

- e) minimalna liczba miejsc do parkowania - 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny realizowane na działce własnej,
 - f) maksymalna liczba miejsc do parkowania - 3 miejsca na 1 lokal mieszkalny realizowane na działce własnej;
- 2) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:
- a) nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 5,0 m i 12,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KOP, zgodnie z częścią graficzną oraz obowiązująca linia zabudowy dla działki nr 10191/2 - w granicy z terenem 2KDL, jako utrzymanie linii zabudowy pierzejowej, zgodnie z częścią graficzną, z zastrzeżeniem, że linię tę może też stanowić ogrodzenie działki;
 - b) adaptuje się istniejącą zabudowę mieszkaniową, gospodarczą i garażową, dopuszcza się budowę nowych budynków, w tym garaży w granicy z działką sąsiednią z zastrzeżeniem, że spadek połaci dachowej nie może być skierowany w stronę działki sąsiedniej; przy budowie w granicy na której znajduje się istniejący budynek garażowy obowiązuje zasada nieprzekraczania wysokości jak w budynku istniejącym; dopuszczenie to nie dotyczy budowy garaży w granicy działek: 10189/1 i 10189/2, 10189/1 i 10189/3, 10191/2 i 10189/3, 10189/1 i 10191/2,
 - c) dla zabytkowego budynku mieszkalnego, na który składają się budynki o nr 122, 122A i 122B, obowiązują ustalenia § 10 ust. 2, 3 i 4,
 - d) wysokość budynków mieszkalnych - dwie kondygnacje nadziemne, nie wyżej niż 6,5 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i 9,0 m do kalenicy,
 - e) na budynkach mieszkalnych dach dwu lub wielospadowy o kącie nachylenia połaci od 30° do 45°,
 - f) wysokość budynków gospodarczych i garaży - jedna kondygnacja nadziemna, nie wyżej niż 3,5 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i 4,0 m do kalenicy,
 - g) na budynkach gospodarczych i garażach - dach jednospadowy o kącie nachylenia połaci do 30°, dopuszcza się dachy płaskie, retencyjne i zielone,
 - h) dopuszcza się budowę garaży do 2 stanowisk, altan i wiat o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda z zastrzeżeniem, że na budynkach położonych w granicy z działką sąsiednią spadek dachu w kierunku działki własnej,
 - i) kolorystyka elewacji, pokrycie i kolor pokrycia dachu - zgodnie z ustaleniami rozdziału 2.
4. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:
- 1) wskaźniki zagospodarowania terenu:
- a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy – 2,0,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy - 0,5,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,25,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,4,
 - e) liczba miejsc do parkowania - 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny, dopuszczenie realizacji garaży podziemnych na 90% powierzchni działki; dopuszcza się garaże w parterze dobudowane do budynku głównego;
- 2) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:
- a) nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 5,0 m i 12,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KOP, zgodnie z częścią graficzną oraz obowiązująca linia zabudowy dla działki nr 10191/2 - w granicy z terenem 2KDL, jako utrzymanie linii zabudowy pierzejowej, zgodnie z częścią graficzną, z zastrzeżeniem, że linię tę stanowić będzie lico frontowe budynku wielorodzinnego,

- b) ustala się realizację na działce o nr 10191/2 budynku mieszkalnego wielorodzinnego z przejazdem bramnym, zgodnie z obowiązującą linią zabudowy, oraz w granicy z działkami o nr 10192 i 10189/1 i zgodnie z przepisami szczególnymi,
- c) dopuszczenie realizacji na działce o nr 10189/2 i 10189/3 po jednym budynku wielorodzinnym wolno stojącym lub w granicy tych działek; dopuszcza się realizację jednego budynku wielorodzinnego wolnostojącego po połączeniu działek,
- d) dopuszcza się na terenie 1MN-MW realizację zabudowy wielorodzinnej na zasadach zorganizowanej działalności inwestycyjnej,
- e) adaptacja i utrzymanie zabytkowego budynku mieszkalnego położonego w głębi działki o nr 10191/2, z dopuszczeniem zmiany funkcji na warunkach konserwatorskich,
- f) wysokość budynków mieszkalnych wielorodzinnych - trzy kondygnacje nadziemne, nie wyżej niż 9,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i nie wyżej niż 14,0 m do kalenicy,
- g) dach dwu lub wielospadowy o kącie nachylenia połaci od 30° do 40°,
- h) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych, za wyjątkiem wbudowanych w budynki mieszkalne,
- i) dopuszcza się budowę altan i wiat o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda,
- j) kolorystyka elewacji, pokrycie i kolor pokrycia dachu - zgodnie z ustaleniami rozdziału 2.

5. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się ramach przeznaczenia uzupełniającego klasę U – usługi (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UL - usług rzemiosła, UZ – usług zdrowia i pomocy społecznej, UA – usług biurowych i administracji) wbudowane w partery budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w wielkości nie przekraczającej 30% powierzchni użytkowej parteru.

6. W przypadku uzupełnienia pierzei ulicy 2KDL na działce nr 10191/2 budynkiem wielorodzinnym, nakazuje się realizację przeznaczenia uzupełniającego z zakresu wymienionego w ust. 5 w parterze budynku wielorodzinnego; dopuszcza się przeznaczenie całego budynku pod funkcję usługową, zgodną z ustaloną w ust. 5 klasą przeznaczenia uzupełniającego z zastrzeżeniem, że ustalone dla tego terenu wskaźniki i zasady zabudowy i zagospodarowania nie ulegną zmianie, a miejsca parkingowe dla usług realizowane będą zgodnie z § 15 ust. 4.

7. Dopuszcza się realizację przeznaczenia uzupełniającego z zakresu wymienionego w ust. 5 w parterach budynków mieszkalnych wielorodzinnych realizowanych na działkach o nr 10189/2 i 10189/3 z zastrzeżeniem, że ustalone dla tego terenu wskaźniki i zasady zabudowy i zagospodarowania nie ulegną zmianie, a miejsca parkingowe dla usług realizowane będą zgodnie z § 15 ust. 4.

8. Dopuszcza się realizację przeznaczenia uzupełniającego z zakresu wymienionego w ust. 5 w wolnostojącym budynku usługowym o wysokości nie wyższej niż 3,0 m do okapu i 6,0 m do kalenicy i o powierzchni zajmującej maksimum 30% powierzchni działki o nr 10189/2 i 10189/3, z zastrzeżeniem, że ustalone dla tego terenu wskaźniki oraz zasady zabudowy i zagospodarowania nie ulegną zmianie, a miejsca parkingowe dla usług realizowane będą zgodnie z § 15 ust. 4.

§ 27. 1. Ustala się teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wolnostojącej oznaczony w części graficznej symbolem 1MWW o powierzchni 0,2 ha.

2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wolnostojącej - MWW**;
- 2) obsługę komunikacyjną z terenu 1KOP;

- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy – 2,0,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy - 0,7,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,35,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,3,
 - e) minimalna miejsc do parkowania - 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny realizowane w kondygnacji podziemnej budynku i pod terenem, zgodnie z linią zabudowy dla kondygnacji podziemnej, a w poziomie terenu i na terenie IKOP zgodnie z § 15 ust. 4 tekstu niniejszej uchwały;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 5,0 m od linii rozgraniczającej z terenem IKOP, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) linia zabudowy dla kondygnacji podziemnej - zgodnie z częścią graficzną,
 - c) wysokość budynku mieszkalnego - cztery kondygnacje nadziemne, nie wyżej niż 12,5 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i 16,0 m do kalenicy,
 - d) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu; istniejącą geometrię i kolorystykę należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy,
 - e) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych,
 - f) dopuszcza się budowę altan i wiat o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda,
 - g) kolorystyka elewacji, pokrycie i kolor pokrycia dachu - zgodnie z ustaleniami rozdziału 2.

§ 28. 1. Ustala się teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wolnostojącej oznaczony w części graficznej symbolem **2MWW** o powierzchni 0,79 ha.

2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wolnostojącej - MWW**;
- 2) obsługę komunikacyjną z terenu IKOP i IKDD;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy - 2,5,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 1,2,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,25,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,5,
 - e) liczba miejsc do parkowania - zgodnie z § 15 ust. 4 tekstu niniejszej uchwały;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:

- a) nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 2,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KOP, zgodnie z częścią graficzną,
- b) nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 3,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KDD, zgodnie z częścią graficzną,
- c) wysokość budynków mieszkalnych - pięć kondygnacji nadziemnych, nie wyżej niż 17,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji lub do kalenicy,
- d) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu; istniejącą geometrię i kolorystykę należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy i kącie nachylenia połaci od 30° do 40°; dopuszcza się lukarny i facjaty przykryte dachami dwuspadowymi oraz okna połaciowe,
- e) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych,
- f) dopuszcza się budowę altan i wiat o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda,
- g) kolorystyka elewacji, pokrycie i kolor pokrycia dachu - zgodnie z ustaleniami rozdziału 2.

3. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się ramach przeznaczenia uzupełniającego klasę U – usługi (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UZ - usług zdrowia i pomocy społecznej, UA – usług biurowych i administracji) lokalizowane w parterach budynków mieszkalnych, zajmujących:

- 1) całą powierzchnię parteru w budynkach położonych na działkach o nr ewid. 11482/5, 11488/6 i 12151;
- 2) do 30% powierzchni użytkowej lokali położonych na parterze i w piwnicy budynku na działce o nr ewid. 12166.

4. W przypadku realizacji usług miejsca parkingowe należy zapewnić zgodnie z § 15 ust. 4.

5. Nakaz zapewnienia w sytuacjach kryzysowych przejazdu z terenu 2MWW poprzez tereny sąsiednie (1US, 1ZP, 2ZP, 1KOP i 2MWK-U) do dróg publicznych.

§ 29. 1. Ustala się teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pierzejowej oznaczony w części graficznej symbolem 1MWK o powierzchni 0,07 ha.

2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pierzejowej - MWK;**
- 2) obsługę komunikacyjną z terenu 2KDL;
- 3) ograniczenia wynikające:
 - a) z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2,
 - b) z wpisu budynku do rejestru zabytków i do wojewódzkiej ewidencji zabytków, określone w § 10 ust. 4;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy - 1,2,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 1,0,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,15,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,6,

- e) liczba miejsc do parkowania - zgodnie z § 15 ust. 4 tekstu niniejszej uchwały;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) obowiązująca linia zabudowy - po elewacji frontowej budynku, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) adaptuje się istniejącą zabudowę mieszkaniową i towarzyszącą jej zabudowę pomocniczą,
 - c) obowiązują ustalenia § 10 ust. 2, 3 i 4,
 - d) wysokość budynku mieszkalnego - dwie kondygnacje nadziemne, nie wyżej niż 8,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i 12,5 m do kalenicy,
 - e) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu; istniejącą geometrię i kolorystykę należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy i kącie nachylenia połaci od 30° do 40°,
 - f) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych; adaptuje się istniejące i dopuszcza ich przebudowę na poniższych zasadach:
 - wysokość - jedna kondygnacja nadziemna, nie wyżej niż 3,5 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i 5,0 m do kalenicy,
 - dach jednospadowy, o spadku w kierunku działki własnej i kącie nachylenia połaci do 30°, dopuszcza się dach płaski, retencyjny lub zielony,
 - g) dopuszcza się budowę altan i wiat o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda.

3. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się w ramach przeznaczenia uzupełniającego klasę U – usługi (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UZ - usług zdrowia i pomocy społecznej, UA – usług biurowych i administracji), zajmujące do 30% powierzchni użytkowej lokali, położone w parterze budynku mieszkalnego.

4. W przypadku realizacji usług miejsca parkingowe należy zapewnić zgodnie z § 15 ust. 4.

5. Skomunikowanie poprzez działkę nr 10189/1 na zasadach określonych przez właściciela terenu.

§ 30. 1. Ustala się teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usług oznaczony w części graficznej symbolem 1MW-U o powierzchni 0,2 ha.

2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - MW lub usług-U** (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UZ - usług zdrowia i pomocy społecznej, UA – usług biurowych i administracji, UG – usług gastronomii, UE – usług edukacji) **realizowane łącznie;**
- 2) obsługę komunikacyjną z położonej poza granicą planu ulicy i z terenu 1KDD poprzez teren 2KOP oraz poprzez tereny 2MWK-U i 2MWW;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) dopuszcza się funkcję usługową na wszystkich kondygnacjach budynku położonego na działce 11487/7 przy zapewnieniu miejsc postojowych wyłącznie na własnej działce, w tym w kondygnacji podziemnej i zgodnie z § 15 ust. 4 tekstu niniejszej uchwały;
- 5) dopuszcza się funkcję mieszkaniową na wszystkich kondygnacjach budynku położonego na działce nr 11487/6 przy zapewnieniu miejsc postojowych wyłącznie na własnej działce, w tym w kondygnacji podziemnej i zgodnie z § 15 ust. 4 tekstu niniejszej uchwały;
- 6) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;

7) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:

- a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy - 1,8,
- b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 0,7,
- c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,05,
- d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,8,
- e) liczba miejsc do parkowania - zgodnie z § 15 ust. 4 tekstu niniejszej uchwały;

8) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:

- a) nieprzekraczalna linia zabudowy - po elewacji frontowej budynku położonego na działce nr 11487/7 i w odległości 7,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 2KOP, zgodnie z częścią graficzną,
- b) linia zabudowy dla kondygnacji podziemnej – zgodnie z częścią graficzną,
- c) wysokość budynku - trzy kondygnacje nadziemne, nie wyżej niż 11,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i 14,0 m do kalenicy,
- d) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu; istniejącą geometrię i kolorystykę należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy i kącie nachylenia połaci od 30° do 40°; dopuszcza się lukarny i facjaty przykryte dachami dwuspadowymi oraz okna połaciowe,
- e) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych; dopuszcza się garaże wbudowane w budynki oraz pod terenem, zgodnie z liniami zabudowy dla kondygnacji podziemnej,
- f) dopuszcza się budowę altan i wiat o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda,
- g) kolorystyka elewacji, pokrycie i kolor pokrycia dachu - zgodnie z ustaleniami rozdziału 2.

§ 31. 1. Ustala się teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usług oznaczony w części graficznej symbolem **2MW-U** o powierzchni 0,21 ha.

2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - MW lub usług - U (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UL – usług rzemieślniczych, UZ - usług zdrowia i pomocy społecznej, UA – usług biurowych i administracji, UG – usług gastronomii, UE – usług edukacji) realizowanych łącznie z zastrzeżeniem, że lokale mieszkalne mogą być lokalizowane na dwóch ostatnich kondygnacjach, a lokale usługowe również w kondygnacji podziemnej;**
- 2) obsługę komunikacyjną z położonej poza granicą planu ulicy Teofila Noniewicza i z terenu 1KDD poprzez teren 2KOP;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie lokalizacji nowej zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy - 2,7,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 2,0,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,05,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,9,
 - e) liczba miejsc do parkowania - zgodnie z § 15 ust. 4 tekstu niniejszej uchwały;

6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:

- a) nieprzekraczalna linia zabudowy - po zachodniej elewacji budynku i w odległości 4,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 2KOP, zgodnie z częścią graficzną,
- b) obowiązująca linia zabudowy - po wschodniej elewacji budynku, zgodnie z częścią graficzną,
- c) linia zabudowy dla kondygnacji podziemnej - zgodnie z częścią graficzną,
- d) wysokość budynku - cztery kondygnacje nadziemne, w tym poddasze, nie wyżej niż 14,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i 16,5 m do kalenicy,
- e) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu; istniejącą geometrię i kolorystykę należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy i kącie nachylenia połaci od 30° do 40°; dopuszcza się lukarny i facjaty przykryte dachami dwuspadowymi oraz okna połaciowe,
- f) zakaz realizacji garaży, altan, wiat i budynków gospodarczych; dopuszcza się garaże wbudowane w budynki,
- g) kolorystyka elewacji, pokrycie i kolor pokrycia dachu - zgodnie z ustaleniami rozdziału 2.

§ 32. 1. Ustala się teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usług oznaczony w części graficznej symbolem **3MW-U** o powierzchni 0,21 ha.

2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - MW lub usług-U (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UZ - usług zdrowia i pomocy społecznej, UA – usług biurowych i administracji) realizowanych łącznie z zastrzeżeniem, że lokale usługowe lokalizowane będą w poziomie parteru;**
- 2) obsługę komunikacyjną z terenu 1KDD oraz z terenu 3KOP;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy - 2,7,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 1,5,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,05,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,7,
 - e) liczba miejsc do parkowania - 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny w kondygnacji podziemnej, a dla usług – zgodnie z § 15 ust. 4 tekstu niniejszej uchwały,
 - f) powierzchnia sprzedażowa do 2000 m²;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) nieprzekraczalna linia zabudowy - w odległości 2,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KOP-ZP, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) obowiązująca linia zabudowy - w odległości 2,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KDD i 7,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 3KOP, zgodnie z częścią graficzną,
 - c) linia zabudowy dla kondygnacji podziemnej pokrywającą się z liniami zabudowy nadziemnej, zgodnie z częścią graficzną,
 - d) wysokość budynku - cztery kondygnacje nadziemne, w tym poddasze, nie wyżej niż 14,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i 16,5 m do kalenicy,

- e) dach wielospadowy o kącie nachylenia połaci od 30° do 40°,
- f) zakaz realizacji garaży, altan, wiat i budynków gospodarczych; dopuszcza się garaże wbudowane w budynek,
- g) kolorystyka elewacji, pokrycie i kolor pokrycia dachu - zgodnie z ustaleniami rozdziału 2.

§ 33. 1. Ustala się teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pierzejowej lub usług oznaczony w części graficznej symbolem **1MWK-U** o powierzchni 0,21 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pierzejowej - MWK lub usług - U (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UZ - usług zdrowia i pomocy społecznej, UA – usług biurowych i administracji) realizowanych łącznie z zastrzeżeniem, że usługi lokalizowane będą w parterze budynku oraz na pierwszym piętrze;**
- 2) obsługę komunikacyjną z terenu 1KOP;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy - 3,1,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 1,8,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,02,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,8,
 - e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny realizowane na terenie 1KOP, a dla usług – zgodnie z § 15 ust. 4;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) nieprzekraczalna linia zabudowy – po obrysie budynku oraz w odległości 8,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KDL, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) obowiązująca linia zabudowy - po obrysie budynku, zgodnie z częścią graficzną,
 - c) wysokość budynku - 5 kondygnacji nadziemnych, nie wyżej niż 15,5 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i 19,0 m do kalenicy,
 - d) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu; istniejącą geometrię i kolorystykę należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy i kącie nachylenia połaci od 30° do 40° lub płaskie ukryte za attyką; dopuszcza się lukarny i facjaty przykryte dachami dwuspadowymi oraz okna połaciowe,
 - e) zakaz realizacji garaży, altan, wiat i budynków gospodarczych,
 - f) kolorystyka elewacji, pokrycie i kolor pokrycia dachu - zgodnie z ustaleniami rozdziału 2.

§ 34. 1. Ustala się teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pierzejowej lub usług oznaczony w części graficznej symbolem **2MWK-U** o powierzchni 0,20 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pierzejowej - MWK lub usług - U (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UZ - usług zdrowia i pomocy społecznej, UA – usług biurowych i administracji) realizowanych łącznie z zastrzeżeniem, że:**

- a) lokale usługowe lokalizowane będą w parterze budynku,
- b) ustalone w ust. 2 pkt 6 i 7 wskaźniki i zasady zabudowy i zagospodarowania w przypadku realizowania łącznie obu przeznaczeń nie ulegną zmianie;
- 2) obsługę komunikacyjną z terenu 1KOP oraz z terenu 2MWW;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy - 4,0,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 3,5,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,02,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,9,
 - e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny realizowane na terenie 1KOP, a dla usług – zgodnie z § 15 ust. 4 tekstu niniejszej uchwały;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) nieprzekraczalna linia zabudowy – po elewacji budynku i w odległości 3,0 m terenu 1KOP, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) obowiązująca linia zabudowy – po wschodniej elewacji budynku, zgodnie z częścią graficzną,
 - c) wysokość budynku mieszkalnego - pięć kondygnacji nadziemnych, nie wyżej niż 17,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji lub do kalenicy,
 - d) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu; istniejącą geometrię i kolorystykę należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy i kącie nachylenia połaci od 30° do 40°; dopuszcza się lukarny i facjaty przykryte dachami dwuspadowymi oraz okna połaciowe,
 - e) zakaz realizacji garaży, altan, wiat i budynków gospodarczych,
 - f) kolorystyka elewacji, pokrycie i kolor pokrycia dachu - zgodnie z ustaleniami rozdziału 2.

§ 35. 1. Ustala się teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pierzejowej lub usług oznaczony w części graficznej symbolem **3MWK-U** o powierzchni 1,13 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pierzejowej – MWK lub usług - U** (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UG – usług gastronomii, UZ – usług zdrowia i pomocy społecznej, UN – usług nauki, UE – usług edukacji, UA – usług biurowych i administracji) **realizowanych łącznie** z zastrzeżeniem, że:
 - a) w budynkach położonych w pierzei ulicy Tadeusza Kościuszki, przylegającej od zachodu do granic planu, lokale usługowe lokalizować należy w parterze budynku,
 - b) w budynkach położonych w pierzei ulicy 1KDD lokale usługowe mogą być lokalizowane na wszystkich kondygnacjach;
- 2) obsługę komunikacyjną z ulicy Tadeusza Kościuszki oraz z ulicy 1KDD;
- 3) ograniczenia wynikające z: położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, występowania na tym terenie budynków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków i wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, określone w § 10;

- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) podziały poprzeczne, równoległe do ulicy 1KDD, zgodnie z ustaleniami § 25 ust. 2 pkt 2 lit. a, w celu rozdzielenia zabudowy istniejącej od zabudowy projektowanej;
- 6) w zakresie wskaźników zagospodarowania działek położonych w pierzei ulicy Tadeusza Kościuszki, położonej przy zachodniej granicy planu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy - 3,0,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 0,7,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,2,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,7,
 - e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny realizowane na terenie własnym, a dla usług – zgodnie z § 15 ust. 4;
- 7) w zakresie kształtowania zabudowy w pierzei ulicy Tadeusza Kościuszki, położonej przy zachodniej granicy planu:
 - a) obowiązująca linia zabudowy – po elewacji frontowej budynków położonych w pierzei ulicy Tadeusza Kościuszki, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) adaptuje się istniejącą zabudowę mieszkaniową wraz z towarzyszącą jej zabudową gospodarczą i garażową oraz dopuszcza przebudowę i budowę nowych garaży i budynków gospodarczych na zasadach określonych pod lit. g oraz lit. h niniejszego punktu,
 - c) obowiązują ustalenia § 10 ust. 2, 3, 4 i 5,
 - d) nakaz utrzymania i realizacji zabudowy w granicach działek budowlanych w formie zabudowy zwartej, pierzejowej, kamienicowej, o szerokości frontu budynku odpowiadającemu podziałowi katastralnemu w dacie uchwalenia planu,
 - e) nakaz utrzymania wysokości budynków mieszkalnych i oficyn, a w przypadku realizacji zabudowy płombowej wysokość nie wyżej niż 10,5 m do gzymsu i nie wyżej niż 13,0 m do kalenicy,
 - f) dachy dwu lub wielospadowe o kącie nachylenia połaci od 30° do 40°,
 - g) dopuszczenie przebudowy istniejących garaży i budynków gospodarczych na zasadach:
 - wysokość – jedna kondygnacja nadziemna i nie wyżej niż 3,5 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i 5,0 m do kalenicy,
 - lokalizacja – na zasadzie przyległości do zabudowy o tej samej funkcji na sąsiedniej działce i z zastrzeżeniem, że spadek połaci dachowej nie może być skierowany w stronę działki sąsiedniej; przy budowie w granicy, na której znajduje się istniejący budynek obowiązuje zasada nieprzekraczania wysokości jak w budynku istniejącym,
 - h) dopuszcza się uzupełnienie zabudowy na działkach przyległych do ulicy Tadeusza Kościuszki do głębokości 48,0 m przy utrzymaniu wskaźników określonych w pkt 6 i na zasadach określonych pod lit. e oraz lit. g niniejszego punktu,
 - i) dopuszczenie realizacji wiat i altan o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda; lokalizacja altan min. 4,0 m od granic działek sąsiednich, lokalizacja wiat – jak w lit. g tiret drugie;
- 8) w zakresie wskaźników zabudowy w pierzei ulicy 1KDD:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy - 3,0,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 1,2,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,1,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy: – 0,7,

- e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny realizowane na terenie własnym, a dla usług – zgodnie z § 15 ust. 4;
- 9) ustalenia zawarte w pkt 8 nie dotyczą działek o nr ewid. 11502/4 i 11505/6, dla których ustalenia zawarte są w pkt 11 niniejszego ustępu;
- 10) w zakresie kształtowania zabudowy w pierzei ulicy 1KDD:
- a) obowiązująca linia zabudowy – w linii rozgraniczającej z zachodnią granicą ulicy 1KDD, a od północy w odległości od 2,0 m do 10,0 m od linii rozgraniczającej z tą ulicą, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) linia zabudowy dla kondygnacji podziemnej – w odległości 36,0 m od zachodniej granicy ulicy 1KDD, w odległości 2,0 m od południowej granicy ulicy 1KDD, w zachodniej granicy ulicy 1KDD oraz w południowej granicy obszaru 3MKW-U, zgodnie z częścią graficzną,
 - c) nakaz realizacji zabudowy w granicach działek budowlanych w formie zabudowy zwartej, pierzejowej, kamienicowej, o szerokości frontu budynku odpowiadającemu podziałowi katastralnemu w dacie uchwalenia planu, z podziałami charakterystycznymi dla zabudowy kamienicznej śródmieścia – wyodrębnienie kondygnacji parteru, zwieńczenia elewacji gzymsem, rytmiczny układ otworów okiennych, stosowanie pilastrów, zróżnicowanie kolorystyki i szerokości segmentów, przejazdu bramne i zgodnie z ustaleniami rozdziału 2,
 - d) maksymalna głębokość działek – 36,0 m,
 - e) maksymalna wysokość budynków do 9,0 m do gzymsu wieńczącego elewację i do 14,0 m do kalenicy z zastrzeżeniem, że ustalenia powyższe nie dotyczą działek o nr ewid. 11502/4 i 11505/6,
 - f) dopuszczenie wycofania części elewacji frontowej budynku, sytuowanego wzdłuż obowiązującej linii zabudowy dla kondygnacji nadziemnych wyłącznie w miejscu usytuowania podcieni, uskoków, wejść do budynku lub loggii,
 - g) zakaz realizacji balkonów od strony przestrzeni publicznych oraz schodów i pochylni zajmujących pas przyległej przestrzeni publicznej, jaką jest ulica 1KDD,
 - h) dopuszcza się portfenetry na elewacjach od strony przestrzeni publicznych, powyżej parteru,
 - i) dach dwu lub wielospadowy o kącie nachylenia połaci od 30° do 40°,
 - j) kolorystyka elewacji, pokrycie i kolor pokrycia dachu - zgodnie z ustaleniami rozdziału 2,
 - k) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych; przy realizacji nowej zabudowy nakaz realizacji garaży podziemnych do 90% powierzchni działki budowlanej z zastrzeżeniem, że teren nad garażami podziemnymi zlokalizowanymi poza budynkiem mieszkalno – usługowym powinien być wliczony w powierzchnię biologicznie czynną działki budowlanej; dopuszcza się garaże w parterze dobudowane do budynku głównego,
 - l) dopuszcza się altany rekreacyjne i wiaty o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35 m² każda; dopuszcza się ich realizację w północnej lub południowej granicy z działką sąsiednią.
- 11) dla działek o nr ewid. 11502/4 i 11505/6 ustala się:
- a) dla działki o nr 11502/4 dopuszcza się zabudowę w odległości 0,0 m (w granicy) lub 1,5 m od granicy wschodniej z działką nr 11500/2 i 11501 na poniższych warunkach:
 - maksymalna nadziemna intensywność zabudowy - 4,0,
 - minimalna nadziemna intensywność zabudowy - 2,0,
 - minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,1,
 - maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,9,

- minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny realizowane na terenie własnym, a dla usług – zgodnie z § 15 ust. 4,
- maksymalna wysokość budynku do 9,5 m do gzymsu wieńczącego elewację i do 14,0 m do kalenicy, nie wyżej niż 4 kondygnacje nadziemne;

b) dla działki o nr 11505/6:

- maksymalna nadziemna intensywność zabudowy - 4,0,
- minimalna nadziemna intensywność zabudowy - 2,0,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej - 0,1,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,85,
- minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny realizowane na terenie własnym, a dla usług – zgodnie z § 15 ust. 4,
- maksymalna wysokość budynku do 9,5 m do gzymsu wieńczącego elewację i do 14,0 m do kalenicy, nie wyżej niż 4 kondygnacje nadziemne.

§ 36. 1. Ustala się teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pierzejowej lub usług oznaczony w części graficznej symbolem **4MWK-U** o powierzchni 0,29 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej pierzejowej - MWK lub usług - U** (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UZ – usług zdrowia i pomocy społecznej, UA – usług biurowych i administracji) **realizowanych łącznie**;
- 2) obsługę komunikacyjną:
 - a) z terenu 2KDL (ulica Tadeusza Kościuszki) dla istniejącej zabudowy,
 - b) z terenu 1KDD dla zabudowy projektowanej we wschodniej części konturu 4MWK-U,
 - c) minimalna liczba miejsc do parkowania - 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny realizowane na działce własnej;
- 3) ograniczenia wynikające z: położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, występowania na tym terenie budynków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków i wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków, określone w § 10;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) podziały poprzeczne, równoległe do ulicy 2KDL, zgodnie z ustaleniami § 25 ust. 2 pkt 2 lit. b w celu rozdzielenia zabudowy istniejącej od zabudowy projektowanej;
- 6) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy – 3,0,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 1,0,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,2,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,7,
 - e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny realizowane na terenie własnym, a dla usług – zgodnie z § 15 ust. 4;
- 7) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy w pierzei ulicy 2KDL:
 - a) obowiązująca linia zabudowy w linii rozgraniczającej z terenem 2KDL, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) adaptuje się istniejącą zabudowę mieszkaniową,

- c) obowiązują ustalenia § 10 ust. 2, 3, 4 i 5,
 - d) nakaz utrzymania i realizacji zabudowy w granicach działek budowlanych w formie zabudowy zwartej, pierzejowej, kamienicowej, o szerokości frontu budynku odpowiadającemu podziałowi katastralnemu,
 - e) nakaz utrzymania wysokości budynków mieszkalnych i oficyn, a w przypadku realizacji zabudowy plombowej wysokość nie wyżej niż 8,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i nie wyżej niż 13,0 m do kalenicy,
 - f) dachy dwu lub wielospadowe o kącie nachylenia połaci od 30° do 40°,
 - g) dopuszcza się utrzymanie istniejących garaży i budynków gospodarczych i ich przebudowa przy zachowaniu obecnych parametrów,
 - h) dopuszczenie realizacji w odległości 1,5 m lub w granicy z działką sąsiednią wiat i altan o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda,
 - i) zakaz realizacji balkonów od strony ulicy 2KDL oraz schodów i pochylni zajmujących pas drogowy 2KDL; dopuszcza się portfenetry na elewacji od strony ulicy 2KDL, powyżej parteru;
- 8) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy w pierzei ulicy 1KDD oraz od strony terenów 2ZP i 1US:
- a) obowiązująca linia zabudowy w linii rozgraniczającej z terenem 1KDD, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) obowiązująca linia zabudowy w odległości 6,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 2ZP i 1US, zgodnie z częścią graficzną,
 - c) nakaz realizacji zabudowy w granicach działek budowlanych o głębokości nie większej niż 32,0 m, w formie zabudowy zwartej, pierzejowej, kamienicowej, o szerokości frontu budynku odpowiadającemu podziałowi katastralnemu i z podziałami charakterystycznymi dla zabudowy kamienicznej śródmieścia – wyodrębnienie kondygnacji parteru, zwieńczenia elewacji gzymsem, rytmiczny układ otworów okiennych, stosowanie pilastrów, różnicowanie kolorystyki i szerokości segmentów, przejazdy bramne i zgodnie z ustaleniami rozdziału 2,
 - d) dopuszczenie wycofania części elewacji frontowej budynku, sytuowanego wzdłuż obowiązującej linii zabudowy dla kondygnacji nadziemnych wyłącznie w miejscu usytuowania podcieni, uskoków, wejść do budynku lub loggii,
 - e) zakaz realizacji balkonów od strony ulicy 1KDD oraz schodów i pochylni zajmujących pas drogowy 1KDD,
 - f) dopuszcza się portfenetry na elewacji od strony ulicy 1KDD, powyżej parteru,
 - g) wysokość budynków - 3 kondygnacje nadziemne, nie wyżej niż 8,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i 12 m do kalenicy,
 - h) dach dwu lub wielospadowy o kącie nachylenia połaci od 30° do 40°,
 - i) kolorystyka elewacji, pokrycie i kolor pokrycia dachu - zgodnie z ustaleniami rozdziału 2,
 - j) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych; przy realizacji nowej zabudowy nakaz realizacji garaży podziemnych do 90% powierzchni działki budowlanej z zastrzeżeniem, że teren nad garażami podziemnymi zlokalizowanymi poza budynkiem mieszkalno – usługowym ma być wliczony w powierzchnię biologicznie czynną działki budowlanej; dopuszcza się garaże w poziomie parteru, jako dobudowane do budynku głównego,
 - k) dopuszcza się altany rekreacyjne i wiaty o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35 m² każda; dopuszcza się ich realizację w odległości 1,5 m albo w północnej lub południowej granicy z działką sąsiednią.

3. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się łączną realizację obu klas przeznaczenia terenu z zastrzeżeniem, że:

- 1) klasa mieszkaniowa wielorodzinna realizowana będzie:
 - a) powyżej parteru budynku położonego na działce nr 10195/7,
 - b) powyżej parteru budynku położonego na działce nr 11482/3,
 - c) w oficynach budynku położonego na działce nr 11482/3,
 - d) w wolnostojącym budynku (nr 114A) położonym w głębi działki nr 11482/3,
 - e) powyżej parteru budynków w przypadku uzupełnienia nową zabudową terenu wymienionego w ust. 1 od strony terenów 1KDD, 2ZP i 1US;
- 2) klasa usługowa realizowana będzie:
 - a) w parterze budynku położonego na działce nr 10195/7, dopuszcza się realizację funkcji usługowej powyżej parteru,
 - b) w parterze budynku położonego na działce nr 11482/3, dopuszcza się realizację funkcji usługowej powyżej parteru,
 - c) w parterach budynków w przypadku uzupełnienia nową zabudową terenu wymienionego w ust. 1 od strony terenów 1KDD, 2ZP i 1US.

4. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się w ramach przeznaczenia uzupełniającego klasę KR – komunikacji drogowej wewnętrznej, umożliwiającej skomunikowanie działek położonych we wschodniej części konturu 4MKW-U i powstałych w wyniku podziału, o którym mowa w § 36. ust. 2 pkt 5, z pasa drogowego 1KDD poprzez przejazd bramowy, którego sugerowaną lokalizację naniesiono w części graficznej.

§ 37. 1. Ustala się teren usług oznaczony w części graficznej symbolem 1U o powierzchni 0,27 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren usług - U** (z zakresu: UA – usług biurowych i administracji);
- 2) obsługę komunikacyjną z ulicy 1KDL ;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy – 0,7,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 0,1,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,2,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,3,
 - e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - zgodnie z § 15 ust. 4;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) nieprzekraczalna linia zabudowy:
 - w odległości od 9,0 m do 11,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KDL, zgodnie z częścią graficzną,
 - w odległości 4,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KPP, zgodnie z częścią graficzną;
 - b) adaptuje się istniejącą zabudowę usługową,

- c) nakaz utrzymania wysokości budynku usługowego – dwie kondygnacje nadziemne, nie wyżej niż 7,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i nie wyżej niż 8,0 m do kalenicy,
- d) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu; istniejącą geometrię i kolorystykę należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy i kącie nachylenia połaci od 30° do 40°; dopuszcza się lukarny i facjaty przykryte dachami dwuspadowymi oraz okna połaciowe,
- e) dopuszczenie realizacji w granicy z działką sąsiednią garażu o wysokości do 4,0 m na 2 stanowiska dla potrzeb własnych, wiat i altan o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda, o dowolnej geometrii dachu z zastrzeżeniem, że spadek połaci nie może być nachylony w stronę działki przyległej.

3. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się w ramach przeznaczenia uzupełniającego klasę MN – zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej, realizowanej zamiennie, przy zachowaniu wskaźników i parametrów ustalonych dla funkcji usługowej.

§ 38. 1. Ustala się teren usług oznaczony w części graficznej symbolem 2U o powierzchni 0,06 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren usług - U** (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UL – usług rzemiosła, UZ – usług zdrowia i pomocy społecznej, UA – usług biurowych i administracji);
- 2) obsługę komunikacyjną z terenu 1KOP;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy – 2,5,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 0,5,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,01,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,6,
 - e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - zgodnie z § 15 ust. 4;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości od 2,0 m do 6,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KOP, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) obowiązująca linia zabudowy w odległości 1,0 m od wschodniej granicy planu, zgodnie z częścią graficzną,
 - c) linia zabudowy dla kondygnacji podziemnej w odległości 3,0 m od wschodniej granicy planu i od 3,0 m do 8,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KOP, zgodnie z częścią graficzną,
 - d) adaptuje się istniejącą zabudowę usługową,
 - e) nakaz utrzymania wysokości budynku usługowego – trzy kondygnacje nadziemne, nie wyżej niż 12,5 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i nie wyżej niż 15,0 m do kalenicy,
 - f) lokale usługowe na wszystkich kondygnacjach, łącznie z kondygnacją podziemną,

g) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu; istniejącą geometrię i kolorystykę należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy i kącie nachylenia połaci od 30° do 40°; dopuszcza się lukarny i facjaty przykryte dachami dwuspadowymi oraz okna połaciowe.

§ 39. 1. Ustala się teren usług oznaczony w części graficznej symbolem 3U o powierzchni 0,27 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

1) klasę przeznaczenia terenu: **teren usług - U** (z zakresu: UT – usług turystyki, UG – usług gastronomii, UZ – usług zdrowia i pomocy społecznej, UE – usług edukacji, UK – usług kultury i rozrywki, UA – usług biurowych i administracji);

2) obsługę komunikacyjną z ulicy 2KDL;

3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;

4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;

5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:

a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy – 1,5,

b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 0,2,

c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,05,

d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,6,

e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - zgodnie z § 15 ust. 4; dopuszcza się realizację miejsc postojowych w kondygnacji podziemnej;

6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:

a) obowiązująca linia zabudowy w granicy z terenem 2KDL, a nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 5,0 m od granicy z terenem 1KOP, zgodnie z częścią graficzną,

b) adaptuje się istniejącą zabudowę usługową,

c) nakaz utrzymania wysokości budynku usługowego – trzy kondygnacje nadziemne, nie wyżej niż 9,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i nie wyżej niż 12,5 m do kalenicy,

d) adaptuje się geometrię dachu; istniejącą geometrię należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy i kącie nachylenia połaci od 30° do 40°; dopuszcza się lukarny i facjaty przykryte dachami dwuspadowymi oraz okna połaciowe,

e) dopuszczenie realizacji wiat i altan o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda, o dowolnej geometrii dachu z zastrzeżeniem, że w przypadku lokalizacji tych obiektów w granicy z działką sąsiednią, spadek połaci nie będzie nachylony w stronę tej działki.

§ 40. 1. Ustala się teren usług oznaczony w części graficznej symbolem 4U o powierzchni 0,08 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

1) klasę przeznaczenia terenu: **teren usług - U** (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UZ – usług zdrowia i pomocy społecznej, UB – usług bezpieczeństwa i porządku publicznego, UA – usług biurowych i administracji);

2) obsługę komunikacyjną z ulic 2KDL i 1KDD;

- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytкового układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy – 1,6,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 0,4,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,2,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,7,
 - e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - zgodnie z § 15 ust. 4;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) obowiązująca linia zabudowy w granicy z terenem 2KDL, w granicy z terenem 1KDD oraz w odległości 2,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KDD, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) adaptuje się istniejącą zabudowę usługową,
 - c) nakaz utrzymania wysokości budynku usługowego – trzy kondygnacje nadziemne, nie wyżej niż 8,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i nie wyżej niż 12,0 m do kalenicy,
 - d) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu; istniejącą geometrię i kolorystykę należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy i kącie nachylenia połaci od 30° do 40°; dopuszcza się lukarny i facjaty przykryte dachami dwuspadowymi oraz okna połaciowe,
 - e) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych; dopuszczenie realizacji wiat o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda, o dowolnej geometrii dachu z zastrzeżeniem, że w przypadku lokalizacji tych obiektów w granicy z działką sąsiednią, spadek połaci nie będzie nachylony w stronę tej działki,
 - f) północną elewację budynku o nr 110 przylegającą do linii rozgraniczającej z terenem 1KDD, wskazano do opracowania plastycznego, przy zastosowaniu co najmniej jednego z następujących rozwiązań:
 - montaż instalacji artystycznej lub wykonanie muralu, sgraffito, malatury,
 - zagospodarowanie zielenią (np. ogród wertykalny).

§ 41. 1. Ustala się teren usług, oznaczony w części graficznej symbolem 5U o powierzchni 0,16 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren usług - U** (z zakresu: UZ – usług zdrowia i pomocy społecznej, UE – usług edukacji, UA – usług biurowych i administracji);
- 2) obsługę komunikacyjną z terenu 2KOP;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy – 1,5,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 0,3,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,05,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,5,

- e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - zgodnie z § 15 ust. 4;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 7,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 2KOP, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) obowiązująca linia zabudowy w linii rozgraniczającej wschodniej granicy konturu 5U, zgodnie z częścią graficzną,
 - c) adaptuje się istniejącą zabudowę usługową,
 - d) nakaz utrzymania wysokości budynku - nie wyżej niż 10,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i nie wyżej niż 13,0 m do kalenicy,
 - e) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu; istniejącą geometrię i kolorystykę należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy i kącie nachylenia połaci od 30° do 40°; dopuszcza się lukarny i facjaty przykryte dachami dwuspadowymi oraz okna połaciowe,
 - f) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych,
 - g) dopuszczenie realizacji wiat o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda.

§ 42. 1. Ustala się teren usług, w tym publicznych, oznaczony w części graficznej symbolem 6U o powierzchni 0,06 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren usług - U** (z zakresu: UAB – usług biurowych, UE – usług edukacji, UZ – usług zdrowia i pomocy społecznej);
- 2) obsługę komunikacyjną z przyległej od wschodu do granic planu ulicy Teofila Noniewicza i z terenu 5U poprzez teren 2MWK-U i 2MWW;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2 oraz ograniczenia i ustalenia określone w § 10 ust. 2, 3 i 4 związane z funkcjonowaniem na terenie 6U budynku zabytkowego;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy – 1,5,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 0,3,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,05,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,8,
 - e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - zgodnie z § 15 ust. 4;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) obowiązująca linia zabudowy w linii rozgraniczającej wschodniej granicy konturu 6U, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) adaptuje się istniejącą zabudowę,
 - c) nakaz utrzymania wysokości budynku - 3 kondygnacje nadziemne i nie wyżej niż 11,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i nie wyżej niż 13,5 m do kalenicy,
 - d) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu,
 - e) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych,
 - f) dopuszczenie realizacji wiat o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda.

§ 43. 1. Ustala się teren usług, w tym publicznych, oznaczony w części graficznej symbolem 7U o powierzchni 0,06 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren usług - U** (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UG – usług gastronomii, UAB – usług biurowych i administracji, UZ – usług zdrowia i pomocy społecznej, UE – usług edukacji);
- 2) obsługę komunikacyjną z terenu 2KOP;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2 oraz ograniczenia i ustalenia określone w § 10 ust. 2, 3 i 4 związane z funkcjonowaniem na terenie 7U budynku zabytkowego;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy – 2,0,
 - b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 0,3,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,05,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,8,
 - e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - zgodnie z § 15 ust. 4;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) obowiązująca linia zabudowy w linii rozgraniczającej wschodniej granicy konturu 7U, oraz po północnej ścianie szczytowej budynku głównego oraz po północnej i zachodniej ścianie oficyny, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) adaptuje się istniejącą zabudowę,
 - c) nakaz utrzymania wysokości budynku - 3 kondygnacje nadziemne i nie wyżej niż 11,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i nie wyżej niż 13,5 m do kalenicy,
 - d) utrzymanie istniejącej geometrii dachu i jego kolorystyki,
 - e) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych, wiat i altan; dopuszcza się realizację ogródków gastronomicznych poza wyznaczonymi liniami zabudowy.

3. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się w ramach przeznaczenia uzupełniającego klasę MW – mieszkalnictwo wielorodzinne realizowane powyżej parteru i przy zachowaniu ustalonych w punkcie 5 wskaźników.

§ 44. 1. Ustala się teren usług oznaczony w części graficznej symbolem 8U o powierzchni 0,11 ha.

2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren usług - U** (z zakresu: UHD – usług handlu detalicznego, UL – usług rzemiosła, UG – usług gastronomii, UZ – usług zdrowia i pomocy społecznej, UE – usług edukacji, UA – usług biurowych i administracji.), realizowanych na wszystkich kondygnacjach budynku, łącznie z kondygnacją podziemną;
- 2) obsługę komunikacyjną z terenu 2KOP i 3KOP;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalna nadziemna intensywność zabudowy – 3,0,

- b) minimalna nadziemna intensywność zabudowy – 0,3,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,05,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,9,
 - e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - zgodnie z § 15 ust. 4
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
- a) nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 12,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 2KPP, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) obowiązująca linia zabudowy w odległości 1,0 m od linii rozgraniczającej wschodniej granicy konturu 8U, w odległości od 2,0 m do 3,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 3KOP i zgodnie z częścią graficzną, a od linii rozgraniczającej z terenem 2KPP zgodnie z częścią graficzną,
 - c) linia zabudowy dla kondygnacji podziemnej pokrywa się z liniami zabudowy wyznaczonymi w pkt 6 lit. a) i b),
 - d) adaptuje się istniejącą zabudowę,
 - e) nakaz utrzymania wysokości budynku - do 5 kondygnacji nadziemnych i nie wyżej niż 14,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i nie wyżej niż 20,0 m do kalenicy,
 - f) adaptuje się geometrię i kolorystykę dachu; istniejącą geometrię i kolorystykę należy zachować również w przypadku przebudowy i rozbudowy budynku; w przypadku realizacji nowej zabudowy lub nadbudowy budynku istniejącego dopuszcza się przebudowę z zachowaniem istniejącej wysokości do okapu i kalenicy i kącie nachylenia połaci od 30° do 40°; dopuszcza się lukarny i facjaty przykryte dachami dwuspadowymi oraz okna połaciowe,
 - g) zakaz realizacji garaży, budynków gospodarczych i altan; dopuszcza się garaże wbudowane w budynki,
 - h) dopuszczenie realizacji wiat o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda,

3. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się w ramach przeznaczenia uzupełniającego klasę MW – mieszkalnictwo wielorodzinne realizowane powyżej drugiej kondygnacji nadziemnej każdego z segmentów zespołu budynków usługowych i przy zachowaniu ustalonych w punkcie 5 wskaźników.

§ 45. 1. Ustala się teren usług oznaczony w części graficznej symbolem **1UEP** o powierzchni 1,05 ha.

2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren usług edukacji - UEP** (szkoła podstawowa);
- 2) obsługę komunikacyjną z ulicy 1KDL;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalną nadziemną intensywność zabudowy – 1,9,
 - b) minimalną nadziemną intensywność zabudowy – 0,3,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,20, do której zalicza się boiska o nawierzchni sztucznej,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,5,

6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:

- a) nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 5,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KDL, zgodnie z częścią graficzną,
- b) obowiązująca linia zabudowy, przebiegająca po elewacji budynku szkoły - w linii rozgraniczającej z terenem 1KDL, oraz w odległości 5,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 2KDL, zgodnie z częścią graficzną,
- c) nakaz utrzymania wysokości budynków - do 3 kondygnacji nadziemnych i nie wyżej niż 15,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i nie wyżej niż 20,0 m do kalenicy,
- d) dachy dwuspadowe lub wielospadowe o kącie nachylenia połąci do 30° oraz dachy płaskie ukryte za attyką,
- e) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych,
- f) dopuszczenie realizacji budynków sanitarnych o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 50,0 m² na potrzeby obsługi boiska sportowego oraz wiat i altan o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda; geometria dachów na ww. obiektach dowolna,
- g) dopuszcza się zabudowę tymczasową i kontenerową na cele związane z działalnością edukacyjną, o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 50,0 m²,
- h) zakaz nasadzeń zieleni wysokiej i średniowysokiej w pasie ograniczonego użytkowania od przewodu ciepłowniczego.

§ 46. 1. Ustala się teren usług oznaczony w części graficznej symbolem 1US o powierzchni 0,18 ha.

2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren usług sportu i rekreacji - US** (boiska oraz place zabaw na potrzeby osiedla);
- 2) obsługę komunikacyjną z terenu 1KOP;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalną nadziemną intensywność zabudowy – 0,05,
 - b) minimalną nadziemną intensywność zabudowy – 0,01,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,5, do której zalicza się nawierzchnie sztuczne,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,03,
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu:
 - a) nieprzekraczalna linia zabudowy w odległości 5,0 m od linii rozgraniczającej z terenem 1KOP, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) realizacja boisk trawiastych lub o innych powierzchniach oraz innych urządzeń rekreacyjnych, sportowych, placów zabaw, urządzeń rekreacyjnych oraz małej architektury,
 - c) dopuszczenie realizacji budynków sanitarnych o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² na potrzeby obsługi boisk i placów zabaw oraz wiat i altan o wysokości do 4,0 m i powierzchni zabudowy do 35,0 m² każda; geometria dachów na ww. obiektach dowolna,
 - d) zakaz realizacji garaży i budynków gospodarczych,

- e) zakaz nasadzeń zieleni wysokiej i średniowysokiej w pasie ograniczonego użytkowania od przewodu ciepłowniczego,
- f) dopuszczenie realizacji parkingów dla samochodów osobowych w północnej części terenu 1US, w wielkości nie przekraczającej 25% jego powierzchni;
- 7) nakaz zapewnienia w sytuacjach kryzysowych przejazdu z terenu 2MWW poprzez teren 1US, do dróg publicznych poprzez teren 1KOP.

§ 47. 1. Ustala się teren usług sportu i rekreacji oznaczony w części graficznej symbolem **2US** o powierzchni 0,03 ha.

2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren usług sportu i rekreacji - US** (osiedlowa siłownia plenerowa);
- 2) obsługę komunikacyjną z terenu 1KOP;
- 3) ograniczenia wynikające z położenia terenu w obszarze zabytkowego układu urbanistycznego Miasta Suwałk, określone w § 10 ust. 1 i 2;
- 4) w zakresie zasad ochrony ładu przestrzennego obowiązują ustalenia rozdziału 2;
- 5) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalną nadziemną intensywność zabudowy – 0,0,
 - b) minimalną nadziemną intensywność zabudowy – 0,0,
 - c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,9,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,0;
- 6) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) nie ustala się linii zabudowy,
 - b) realizacja urządzeń rekreacyjnych oraz małej architektury,
 - c) zakaz realizacji budynków sanitarnych, gospodarczych, wiat i altan,
 - d) nakaz utrzymania zieleni wysokiej i średniowysokiej z dopuszczeniem jej wymiany.

§ 48. 1. Ustala się teren komunikacji drogowej publicznej w ciągu istniejącej drogi powiatowej nr 2412B - ulica Gen. Józefa Dwernickiego oznaczonej w części graficznej symbolem **1KDL** o powierzchni 0,48 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren drogi lokalnej - KDL**;
- 2) zasady zagospodarowania pasa drogowego:
 - a) szerokość w liniach rozgraniczających w obrębie granic opracowania zmienna od 23,0 m do 37,0 m,
 - b) jedną jezdnię o dwóch pasach ruchu oraz wydzielonych, w obrębie skrzyżowań pasach na zjazdu,
 - c) parking przyuliczny,
 - d) jednostronną drogę rowerową lub ciąg pieszo – rowerowy – zintegrowane z chodnikiem,
 - e) chodniki,
 - f) obustronną zieleń oddzielającą jezdnię od chodnika,
 - g) skrzyżowania z drogami publicznymi: 2KDL (ulica T. Kościuszki) i z ulicą T. Noniewicza (przyległą do granic planu od wschodu) - skanalizowane,

- h) wjazdy na tereny przyległe - zwykłe, z zastrzeżeniem utrzymania obecnej ilości podłączeń terenów przyległych; zakaz wykonywania nowych zjazdów; dopuszcza się przebudowę istniejących,
- i) obiekty i urządzenia związane z prowadzeniem i obsługą ruchu drogowego, w tym obiekty i urządzenia małej architektury oraz urządzenia służące utrzymaniu porządku,
- j) przebieg sieci infrastruktury technicznej, rozbudowę i przebudowę podziemnych sieci infrastruktury technicznej oraz realizację nowych sieci i urządzeń.

§ 49. 1. Ustala się teren komunikacji drogowej publicznej w ciągu istniejącej drogi powiatowej nr 2497B - ulica T. Kościuszki, oznaczony w części graficznej symbolem **2KDL** o powierzchni 0,73 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren drogi lokalnej - KDL**;
- 2) zasady zagospodarowania pasa drogowego:
 - a) szerokość w liniach rozgraniczających w obrębie granic opracowania zmienna od 25,0 m do 26,0 m, zgodnie z częścią graficzną,
 - b) jedną jezdnię o dwóch pasach ruchu oraz wydzielonych, w obrębie skrzyżowań, pasach na zjazdy,
 - c) parkingi przyuliczne,
 - d) jednostronną drogę rowerową lub ciąg pieszo - rowerowy,
 - e) chodniki,
 - f) zatoki i przystanki komunikacji miejskiej,
 - g) obustronną zielen oddzielającą jezdnię od chodnika,
 - h) skrzyżowanie z ulicą publiczną 1KDL (ulica Gen. Józefa Dwernickiego) - skanalizowane;
 - i) wjazdy na tereny przyległe - zwykłe, z zastrzeżeniem utrzymania obecnej ilości podłączeń terenów przyległych; zakaz wykonywania nowych zjazdów; dopuszcza się przebudowę istniejących,
 - j) obiekty i urządzenia związane z prowadzeniem i obsługą ruchu drogowego, w tym obiekty i urządzenia małej architektury oraz urządzenia służące utrzymaniu porządku,
 - k) przebieg sieci infrastruktury technicznej, rozbudowę i przebudowę podziemnych sieci infrastruktury technicznej oraz realizację nowych sieci i urządzeń.

3. Na terenie wymienionym w ust. 1 dopuszcza się przekształcenie ulicy w woonerf - przestrzeń o wysokim poziomie bezpieczeństwa, przyjazną pieszym i rowerzystom poprzez: spowolnienie ruchu samochodowego za pomocą meandrującego toru jazdy, realizację elementów małej architektury i różnych form zieleni.

§ 50. 1. Ustala się teren projektowanej drogi publicznej w ciągu dróg gminnych o nr 101419B i 101420B, oznaczony w części graficznej symbolem **1KDD** o powierzchni 0,62 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren drogi dojazdowej – KDD**;
- 2) zasady zagospodarowania pasa drogowego:
 - a) szerokość w liniach rozgraniczających w obrębie granic opracowania zmienna od 14,0 m do 22,0 m, zgodnie z częścią graficzną;
 - b) jedna jezdnia o nawierzchni z kostki brukowej,
 - c) parkingi przyuliczne o nawierzchni z kostki brukowej,

- d) chodniki i jednostronna droga rowerowa lub ciąg pieszo-rowerowy,
- e) zieleń przyuliczna,
- f) skrzyżowanie z ulicą 2KDL (ulica Tadeusza Kościuszki) - zwykle,
- g) połączenie z ulicą Teofila Noniewicza przyległą do wschodniej granicy planu poprzez skrzyżowanie zwykle lub poprzez istniejący zjazd na terenie przyległym od strony południowej,
- h) wjazdy na tereny przyległe - zwykle; dopuszcza się przebudowę istniejących,
- i) obiekty i urządzenia związane z prowadzeniem i obsługą ruchu drogowego, w tym obiekty i urządzenia małej architektury oraz urządzenia służące utrzymaniu porządku,
- j) przebieg sieci infrastruktury technicznej, rozbudowę i przebudowę podziemnych sieci infrastruktury technicznej oraz realizację nowych sieci i urządzeń.

3. Dopuszcza się włączenie części terenu 1KDD na odcinku przyległym do terenu 3KOP do tego terenu i ich wspólne zagospodarowanie na cele parkingu.

§ 51. 1. Ustala się tereny komunikacji pieszej oznaczone w części graficznej symbolami:

- 1) **1KPP** o powierzchni 0,01 ha;
- 2) **2KPP** o powierzchni 0,01 ha;
- 2. Na terenach wymienionych w ust. 1 ustala się:
 - 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren komunikacji pieszej - KPP**;
 - 2) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,01;
 - 3) w zakresie zagospodarowania terenu:
 - a) utwardzone przejścia piesze o szerokości od 4,5 m do 5,0 m,
 - b) urządzenia służące utrzymaniu porządku, mała architektura i znaki informacyjne.

§ 52. 1. Ustala się tereny parkingów oznaczone w części graficznej symbolami:

- 1) **1KOP** o powierzchni 0,52 ha;
- 2) **2KOP** o powierzchni 0,31 ha;
- 3) **3KOP** o powierzchni 0,15 ha.
- 2. Na terenach wymienionych w ust. 1 ustala się:
 - 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren parkingu - KOP**;
 - 2) w zakresie zagospodarowania terenu:
 - a) drogi manewrowe o szerokości minimum 5,0 m,
 - b) wydzielone w płaszczyźnie terenu miejsca postojowe, w tym dla pojazdów osób niepełnosprawnych w ilości zgodnej z przepisami odrębnymi,
 - c) wydzielone miejsca dla parkowania rowerów w ilości zgodnej w przepisami odrębnymi,
 - d) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,05,
 - e) dostępność do terenów wymienionych w ust. 1 z dróg publicznych:
 - z ulicy Teofila Noniewicza przyległej do granic planu dla parkingu 1KOP,
 - z ulicy Teofila Noniewicza przyległej do granic planu i z ulicy 1KDD dla parkingu 2KOP,
 - z ulicy 1KDD dla parkingu 3KOP,
 - f) obiekty i urządzenia służące utrzymaniu porządku, mała architektura, znaki informacyjne itp.,

- g) przebieg sieci infrastruktury technicznej, rozbudowę i przebudowę podziemnych sieci infrastruktury technicznej oraz realizację nowych sieci i urządzeń,
- h) dopuszcza się włączenie do terenu 3KOP części terenu 1KDD na odcinku przyległym do tego terenu i ich wspólne zagospodarowanie na cele parkingu.

§ 53. 1. Ustala się teren parkingu lub zieleni urządzonej oznaczony w części graficznej symbolem **1KOP-ZP** o powierzchni 0,08 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren parkingu - KOP lub zieleni urządzonej - ZP realizowanych łącznie;**
- 2) w zakresie zagospodarowania terenu:
 - a) wydzielone w płaszczyźnie terenu miejsca postojowe, w tym dla pojazdów osób niepełnosprawnych w ilości zgodnej z przepisami odrębnymi, dostępne bezpośrednio z pasa drogowego 1KDD,
 - b) wydzielone miejsca dla parkowania rowerów w ilości zgodnej w przepisami odrębnymi,
 - c) nawierzchnia parkingu - rozbieralna,
 - d) zieleń średniowysoka poza pasem ograniczonego użytkowania od przewodu ciepłowniczego,
 - e) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,05,
 - f) obiekty i urządzenia służące utrzymaniu porządku, mała architektura, znaki informacyjne itp.

§ 54. 1. Ustala się tereny elektroenergetyki (stacje SN/nn) oznaczone w części graficznej symbolami:

- 1) **1IE** o powierzchni 0,01 ha;
- 2) **2IE** o powierzchni 0,02 ha;
- 3) **3IE** o powierzchni 0,01 ha;

2. Na terenach wymienionych w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren elektroenergetyki – IE;**
- 2) obsługę komunikacyjną:
 - a) dla terenu 1IE z terenu 1KOP,
 - b) dla terenu 2IE z terenu 2KOP,
 - c) dla terenu 3IE z terenu 3KOP,
- 3) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalną nadziemną intensywność zabudowy – 0,4,
 - b) minimalną nadziemną intensywność zabudowy – 0,01,
 - c) wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – 0,01,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy - 0,9,
 - e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania – nie ustala się;
- 4) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) linie zabudowy – nie ustala się
 - b) adaptuje się istniejące stacje elektroenergetyczne i urządzenia infrastruktury elektroenergetycznej,

- c) dopuszcza się wymianę obiektów i realizację stacji wolnostojących prefabrykowanych kontenerowych w obudowie betonowej, o ścianach pokrytych tynkiem w kolorze białym lub jasno szarym, o drzwiach i osłonach wentylacyjnych wykonanych z aluminium lub blach z pokryciem alucynkowym pokrytych farbą proszkową w kolorze pokrycia dachowego, o dachach dwuspadowych lub kopertowych, pokrytych blachodachówką w kolorze zielonym, szarym, grafitowym lub utlenionej miedzi i o wysokości nie przekraczającej 3,5 m do najwyższego punktu kalenicy,
- d) dopuszcza się zmianę lokalizacji i stacje wbudowane w budynki mieszkalne lub jako obiekty wolnostojące na terenach przeznaczonych pod mieszkalnictwo, usługi, parkingi i zieleni,
- e) tereny pod rozebranymi stacjami należy włączyć w tereny przyległe i zagospodarować zgodnie z funkcją tych terenów,
- f) zakaz realizacji stacji transformatorowych słupowych napowietrznych.

§ 55. 1. Ustala się teren zieleni urządzonej oznaczony w części graficznej symbolem **1ZP** o powierzchni 0,08 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zieleni urządzonej – ZP**;
- 2) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalną nadziemną intensywność zabudowy – 0,0,
 - b) minimalną nadziemną intensywność zabudowy – 0,0,
 - c) minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – 0,6,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy - 0,0,
 - e) minimalna liczba miejsc do parkowania – nie ustala się;
- 3) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:
 - a) linie zabudowy – nie ustala się
 - b) zakaz realizacji zabudowy,
 - c) dopuszczenie lokalizacji małej architektury i urządzeń służących utrzymaniu porządku,
 - d) nakaz realizacji chodników,
 - e) nakaz realizacji ozdobnej zieleni wysokiej, średniowysokiej i niskiej;
- 4) nakaz zapewnienia w sytuacjach kryzysowych przejazdu z terenu 2MWW poprzez teren 1ZP, do dróg publicznych.

§ 56. 1. Ustala się teren zieleni urządzonej oznaczony w części graficznej symbolem **2ZP** o powierzchni 0,02 ha.

2. Na terenie wymienionym w ust. 1 ustala się:

- 1) klasę przeznaczenia terenu: **teren zieleni urządzonej – ZP**;
- 2) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:
 - a) maksymalną nadziemną intensywność zabudowy – 0,0,
 - b) minimalną nadziemną intensywność zabudowy – 0,0,
 - c) minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – 0,8,
 - d) maksymalny udział powierzchni zabudowy - 0,0,
 - e) minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania – nie ustala się;
- 3) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy:

- a) linie zabudowy – nie ustala się,
 - b) zakaz realizacji zabudowy,
 - c) dopuszczenie lokalizacji małej architektury i urządzeń służących utrzymaniu porządku oraz chodnika,
 - d) nakaz realizacji ozdobnej zieleni wysokiej, średniowysokiej i niskiej;
- 4) nakaz zapewnienia w sytuacjach kryzysowych przejazdu z terenu 2MWW poprzez teren 2ZP, do dróg publicznych.

Rozdział 10. Ustalenia końcowe

§ 57. Zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 12 w związku z art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustala się stawkę procentową, stanowiącą podstawę ustalenia jednorazowej opłaty od wzrostu wartości nieruchomości w wysokości 30% (słownie: trzydzieści procent).

§ 58. W granicach objętych planem traci moc:

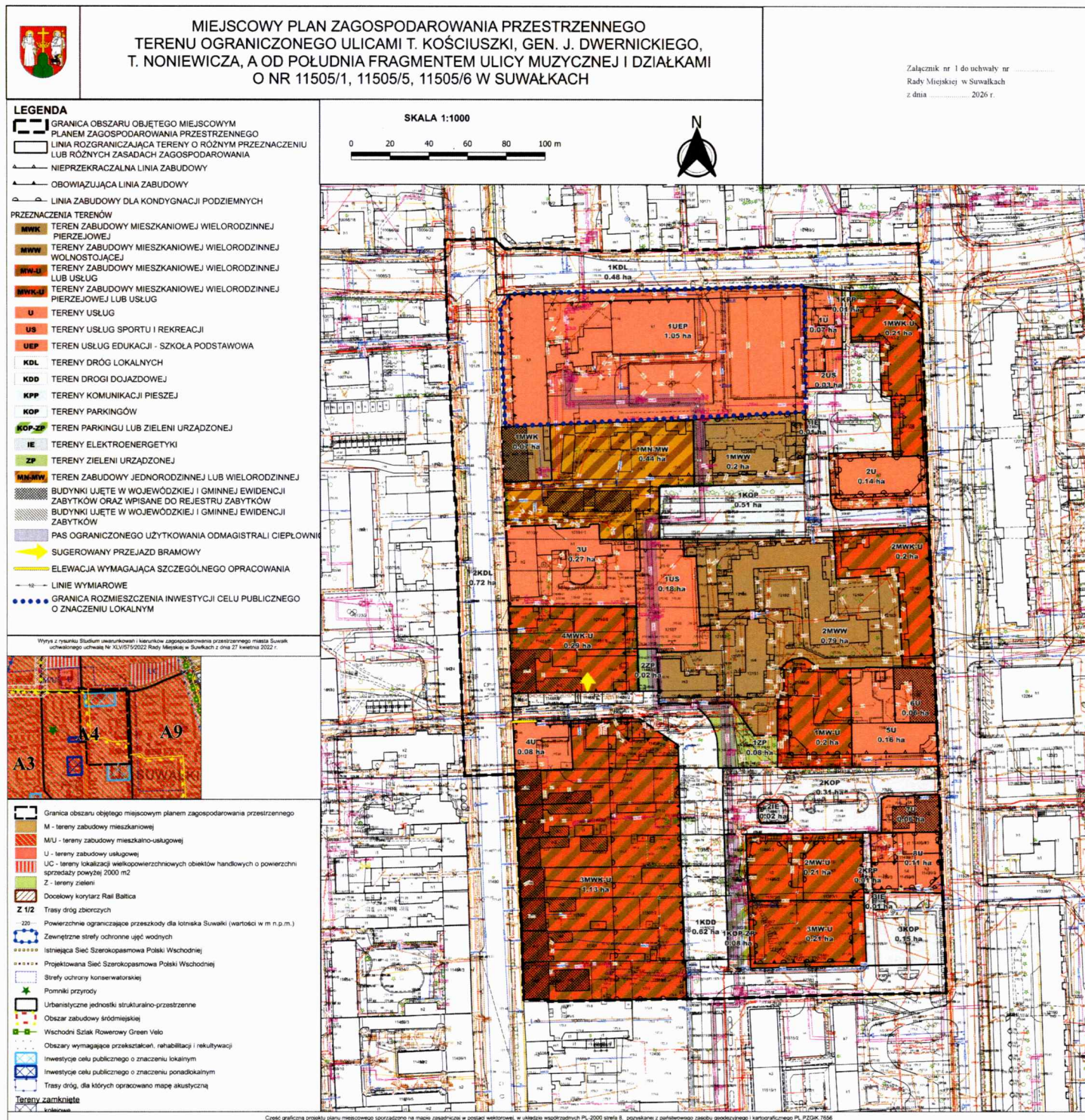
- 1) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami: Tadeusza Kościuszki, Gen. Józefa Dwernickiego, Teofila Noniewicza oraz od strony południowej granicami działek 11505/1, 11505/2 i 11506 w Suwałkach, uchwalony uchwałą Nr XLIX/550/06 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 czerwca 2006 r., opublikowaną w Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 200 z dnia 8 sierpnia 2006 r., poz. 1947, w części uchylony wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku z dnia 18 maja 2007 r. sygn. akt II SA/Bk 738/06;
- 2) część miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami Bulwarową, Sikorskiego, Kościuszki, Narutowicza i Podhorskiego w Suwałkach, uchwalonego uchwałą Nr XLI/376/09 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 listopada 2009 r., opublikowaną w Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 238 z dnia 23 grudnia 2009 r., poz. 2935;
- 3) część miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego teren pomiędzy ulicami Teofila Noniewicza, gen. Józefa Dwernickiego, Utrata i Sejneńską w Suwałkach, uchwalonego uchwałą Nr LXI/806/2023 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 27 września 2023 r., opublikowaną w Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dn. 3 października 2023 r. poz 5029;
- 4) część miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kwartału zabudowy śródmiejskiej położonego na północ od Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Suwałkach, uchwalonego uchwałą Nr IV/24/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 stycznia 2015 r., opublikowaną w Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 19 lutego 2015 r. poz. 499.

§ 59. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 60. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Nie wchodzi w życie
formalno-prawnych i redakcyjnych
zastrzeżeń

10 LUT 2026

Załącznik nr 2 do uchwały nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2026 r.

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami Tadeusza Kościuszki, Gen. Józefa Dwernickiego, Teofila Noniewicza, a od południa fragmentem ulicy Muzycznej i działkami o nr 11505/1, 11505/5, 11505/6 w Suwałkach

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) w związku z art. 18 ww. ustawy, w związku z art. 67 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688) oraz art. 39 i art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) rozstrzyga się, co następuje:

Po pierwszych konsultacjach społecznych:

1. Nie uwzględnia się uwagi dotyczącej zwiększenia maksymalnej dopuszczalnej wysokości budynków do 14,5 m na działce nr 11502/4 położonej w konturze 3MWK-U.

2. Nie uwzględnia się uwagi dotyczącej przeznaczenia terenu 1US jako zieleni publicznej albo wprowadzenie zapisów MPZP wprowadzających konieczność zachowania naturalnej powierzchni boiska oraz usunięcie możliwości budowy jakichkolwiek budynków.

3. Nie uwzględnia się uwagi dotyczącej uznania istniejącej komunikacji wewnątrz obszaru 2MWW jako drogi użytkowanej wyłącznie przez mieszkańców osiedla bez możliwości korzystania przez inne osoby np. bez właściwego upoważnienia ze strony SSM.

4. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej dopuszczenia realizacji budynku mieszkalnego wielorodzinnego na terenie 1US (działka o nr ewid. 12185 i 12187, § 46.2. tekstu uchwały).

5. Nie uwzględniono uwagi dopuszczenia realizacji parkingu dla samochodów osobowych na terenie 1US (działka o nr ewid. 12185 i 12187, § 46.2. tekstu uchwały).

6. Nie uwzględniono uwagi dopuszczenia na terenach 1MWW, 2MWW i 2MWK-U stosowania blachy trapezowej powlekanej w kolorze czerwonym (ceglastym) lub brązowym.

7. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej ustalenia na terenie 1MN zaproponowanych wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu.

8. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej ustalenia dla terenu 1MW-U funkcji dodatkowej UR - usług rzemiosła.

9. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej zwiększenia maksymalnej dopuszczalnej wysokości zabudowy do 14,5 m do kalenicy.

10. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej dopuszczenia na działce nr 10191/2 w konturze 1MN montażu fotowoltaiki na gruncie.

11. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej dopuszczenia ocieplenia budynków od zewnątrz, przy zachowaniu wszelkich cech budynku zabytkowego.

12. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej zrównania ograniczeń nałożonych na teren zabytkowy 1MN z innymi o charakterze zabytkowym.

13. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej zmiany przebiegu kolektora ciepłego.

Po drugich konsultacjach społecznych wszystkie zgłoszone uwagi zostały uwzględnione

Załącznik nr 3 do uchwały nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2025 r.

Sposób realizacji oraz zasady finansowania zapisanych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami Tadeusza Kościuszki, Gen. Józefa Dwernickiego, Teofila Noniewicza, a od południa fragmentem ulicy Muzycznej i działkami o nr 11505/1, 11505/5, 11505/6 w Suwałkach inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej należących do zadań własnych gminy.

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) w związku z art. 67 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688) stwierdza się, że na terenie objętym planem inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, należące do zadań własnych gminy, będą realizowane zgodnie z uchwalonymi rocznymi planami inwestycyjnymi Miasta Suwałki.

Załącznik nr 4 do uchwały nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia.....2026 r.

Dane przestrzenne, o których mowa w art. 67a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) w związku z art. 67 ust. 3 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) ujawnione zostaną po kliknięciu w ikonę

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami Tadeusza Kościuszki, Gen. Józefa Dwernickiego, Teofila Noniewicz, a od południa fragmentem ulicy Muzycznej i działkami o nr 11505/1, 11505/5, 11505/6 w Suwałkach

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, został sporządzony w oparciu o uchwałę intencyjną Nr LVIII/767/2023 z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami Tadeusza Kościuszki, Gen. Józefa Dwernickiego, Teofila Noniewicz, a od południa fragmentem ulicy Muzycznej i działkami o nr 11505/1, 11505/5, 11505/6 w Suwałkach na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.) oraz w związku z art. 67 ust. 3 pkt 1, 2 i 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688).

Do projektu planu przystąpiono na wniosek współwłaścicieli działek o nr 11502/1 i 11502/2 dotyczącym korekty linii zabudowy dla działki o nr 11502/1 oraz Prezydenta Miasta Suwałk z uwagi na fakt, iż obowiązujący plan w części dotyczącej wyznaczenia w granicach pasa drogowego ulicy 4KD ciągu pieszo - jezdni (część działki nr 10191/2), został uchylony wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku z dnia 18 maja 2007 r. sygn. akt II SA/Bk 738/06. Zmiana planu miała więc na celu również wypełnienie luki planistycznej spowodowanej tym wyrokiem. Faktem uzasadniającym podjęcie prac nad zmianą planu było również to, iż układ drogowy wewnątrz omawianego kwartału wymaga przeprojektowania. Sporządzona przez Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach analiza komunikacyjna wykazała, że aby ruch wewnątrz kwartału funkcjonował w sposób prawidłowy, nie jest konieczny wykup gruntów i budowa odcinka drogowego w jego północnej części. Istniejący wjazd oraz kompleks parkingowy przy DT Wigry rozwiązują kwestię dojazdów i parkowania. W związku z powyższym, w trybie tzw. spec. ustawy, Zarząd Dróg i Zieleni opracował nowy projekt drogowy dla tego kwartału, uwalniający część terenów przeznaczonych w obowiązującym planie pod komunikację. Opracowanie nowego planu zagospodarowania przestrzennego miało więc również na celu wskazanie możliwości zagospodarowania i zabudowy uwolnionych terenów. Z uwagi na fakt, iż plan miejscowy na omawianym terenie obowiązuje od 2006 r. jego ustalenia wymagają dostosowania do obecnie obowiązujących przepisów z zakresu planowania przestrzennego oraz aktualnej polityki przestrzennej miasta w zakresie systemu komunikacji, uwzględnienia zmian własnościowych i wydanych decyzji ZRiD. Z powyższych względów zasadne było przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego tego obszaru.

Podjęcie uchwały było zgodne z ustaleniami „Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Suwałk w okresie od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2018 r.”, przyjęta uchwałą Nr LI/625/2018 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 września 2018 r., zezwala na podejmowanie uchwał intencyjnych w zależności od potrzeb miasta i wniosków inwestorów. Zatem podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania przedmiotowego planu w czerwcu 2023 roku, było zgodne z ustaleniami ww. „Analizy”, a wynikających z potrzeb miasta i wniosków inwestorów.

Ustalenia planu uwzględniają obowiązek ujęcia lub ustosunkowania się do wszystkich elementów i zagadnień wymienionych w art. 15 ust. 2 ww. ustawy.

Ustalając przeznaczenie terenów i określając w planie możliwe sposoby zagospodarowania i korzystania z terenów, zgodnie z art. 15 ust. 3 ww. ustawy, organ zważył interes publiczny i interesy prywatne, w tym zgłaszane w postaci wniosków.

Przyjęte w projekcie planu ustalenia są wyrazem polityki przestrzennej Miasta w odniesieniu do tego obszaru i mają na celu umożliwienie zagospodarowania go z zachowaniem: zasad ładu przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych.

Plan miejscowy jako akt prawa miejscowego musi godzić interesy wszystkich stron przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój za podstawę zasad kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej.

Projekt planu w przedstawionej formie zapewnia takie ukształtowanie przestrzeni, które stworzy harmonijną całość oraz uwzględni w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno - gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno - estetyczne. Jego ustalenia pozwalają na realizację obiektów na zasadach ściśle określonych w planie.

Obszar opracowania planu, o powierzchni o powierzchni około 9,3 ha, obejmuje tereny w większości zainwestowane, zabudowane przede wszystkim budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi, usługowymi i użyteczności publicznej.

W granicach opracowania planu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu ograniczonego ulicami Tadeusza Kościuszki, Gen. Józefa Dwernickiego, Teofila Noniewicza, a od południa fragmentem ulicy Muzycznej i działkami o nr 11505/1, 11505/5, 11505/6 w Suwałkach uchwalony uchwałą XLIX/550/06 z dnia 28 czerwca 2006 r. (Dz. Urz. Województwa Podlaskiego nr 200 poz. 1947 z dnia 8 sierpnia 2006 r.). Plan ten został w części uchylony wyrokiem sądu syg. II SA/Bk 738/06 z dnia 18 maja 2007 r.

Celem sporządzenia planu było:

- 1) ustalenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu, z jednoczesną minimalizacją skutków wpływu ustaleń planu miejscowego na środowisko przyrodnicze;
- 2) przeznaczenie terenu na potrzeby usług nieuciążliwych, śródmiejskiej zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług nieuciążliwych, komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 3) rewaloryzacji środowiska kulturowego Miasta Suwałki;
- 4) stworzenie podstawy prawnej do podejmowania i realizacji działań inwestycyjnych w granicach objętych planem miejscowym.

Przewidywane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przeznaczenie oraz ustalenie zasad zagospodarowania i skomunikowania działek objętych planem, jest zgodne z ustaleniami zawartymi w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałki, uchwalonym uchwałą Nr XLV/575/2022 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 27 kwietnia 2022 r.

Zgodnie z ustaleniami zawartymi na rysunku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałk obszar w granicach objętych uchwałą intencyjną położony jest jednostce podstawowej A4. Jak wynika z ustaleń tekstu Studium, dla jednostki podstawowej A4 kierunkiem przekształceń jest realizacja śródmiejskiej zabudowy mieszkalno - usługowej (M/U).

Procedura formalno – prawna sporządzenia miejscowego planu została przeprowadzona w trybie art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ustalenia planu uwzględniają obowiązek ujęcia lub ustosunkowania się do wszystkich elementów i zagadnień wymienionych w art. 15 ust. 2 ww. ustawy. Ustalając przeznaczenie terenów i określając w planie możliwe sposoby zagospodarowania i korzystania z terenów, zgodnie z art. 15 ust. 3 ww. ustawy, organ zważył interes publiczny i interes prywatny. Opracowany projekt uzyskał wszystkie niezbędne opinie i uzgodnienia wymagane art. 17 pkt 6 lit. a i b ww. ustawy.

W procedurze sporządzania planu, w wyznaczonym terminie, wpłynęło siedem wniosków, z czego pięć od instytucji opiniujących i uzgadniających, które w jego ustaleniach zostały uwzględnione. Dwa wnioski (w tym jeden podpisany przez 32 osoby) wpłynęły od osób prywatnych.

Opracowany projekt planu uzyskał wszystkie niezbędne opinie i uzgodnienia określone w art. 17 pkt. 6 lit. a i b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przyrodnicze poddany był konsultacjom społecznym od 16 kwietnia 2025 r do 27 maja 2025 r. w następujących formach:

Zbieranie uwag do projektu planu miejscowego i prognozy oddziaływania na środowisko w terminie od 16 kwietnia 2025 r do 27 maja 2025 r.;

Spotkanie otwarte w formie dyskusji, poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego - w dniu 7 maja 2025 r. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Suwałkach, ul. Mickiewicza 1, sala 26 w godzinach od 15³⁰ do 17³⁰;

Dyżury projektanta planu - w siedzibie Urzędu Miasta Suwałki, ul. Noniewicza 71A pok. Nr 217, II piętro – dyżur stacjonarny i w formie telefonicznej pod numerem 87 562 80 56:

- w dniu 24 kwietnia 2025 r. w godz. 15³⁰ do 17³⁰,

- w dniu 19 maja 2025 r. 15³⁰ do 17³⁰.

Szczegółowe informacje dotyczące przebiegu konsultacji społecznych podane są w Raporcie podsumowującym przebieg konsultacji społecznych.

W trakcie trwania konsultacji społecznych od osób prywatnych, właścicieli nieruchomości objętych planem, wpłynęło 8 pism z uwagami dotyczącymi ustaleń projektu planu.

Dnia 17 czerwca 2025 r Prezydent Miasta Suwałk zajął stanowisko w sprawie rozpatrzenia uwag zgłoszonych do poddanego konsultacjom społecznym projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgłoszone uwagi rozstrzygnięto w poniższy sposób.

1. Uwaga złożona przez MARCON s.c. – dotyczy działki nr 11502/4 położonej w konturze 3MWK-U. Składający uwagę wnoszą o:

- 1) Zwiększenie maksymalnego udziału powierzchni zabudowy na działce do 90% powierzchni działki.
- 2) Ustalenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 10% powierzchni działki.
- 3) Zwiększenie maksymalnej dopuszczalnej wysokości zabudowy do 14,5 metra do kalenicy.
- 4) Zmianę liczby wymaganych miejsc postojowych z 2 miejsc na 1 lokal mieszkalny na 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny.

Uwzględniono zgłoszone do działki o nr 11502/4 uwagi zawarte w punktach 1, 2 i 4. Uwzględnienie ich stanowić będzie kontynuację ustaleń obowiązującego na tym terenie planu oraz planu sąsiadującego, na podstawie którego zrealizowana została zabudowa kamieniczna przy ulicy Muzycznej.

Nie uwzględniono uwagi z punktu 3, dotyczącej zwiększenia maksymalnej dopuszczalnej wysokości budynków do 14,5 m. ponieważ przy uzgadnianiu projektu planu WKZ nie uzgodnił wysokości nowoprojektowanych budynków wyższych niż 14,0 m, co spowodowało konieczność zmiany ustaleń planu i ponowienie uzgodnienia z WKZ. Ponadto wysokość budynku należało dostosować do wysokości istniejących już budynków w pierzei ulicy Muzycznej, położonej poza granicą planu, której kontynuacją jest ulica 1KDD.

2. Uwaga złożona przez Pana „A” – dotyczy konturów planistycznych 1US i 2MWW. Składający uwagę wnosi o:

- 1) Dodanie funkcji zieleni publicznej albo wprowadzenie zapisów MPZP wprowadzających konieczność zachowania naturalnej powierzchni boiska oraz usunięcie możliwości budowy jakichkolwiek budynków.
- 2) Wprowadzenie istniejącej komunikacji jako droga użytku wyłącznego przez mieszkańców osiedla bez możliwości korzystania przez inne osoby np. bez właściwego upoważnienia ze strony SSM.

Nie uwzględniono uwagi zawartej w pkt 1. Teren oznaczony symbolem 1US nie może być terenem zieleni publicznej, ponieważ znajduje się w użytkowaniu wieczystym SSM. To do SSM, a nie

Miasta, powinno należeć zagospodarowanie tego terenu na potrzeby mieszkańców osiedla. Ustalenia planu dla tego terenu przewidują realizację boisk trawiastych lub o innych powierzchniach oraz urządzeń rekreacyjnych, sportowych, placów zabaw oraz małej architektury. Dopuszczenie innych nawierzchni niż trawiaste jest pożądane, szczególnie na placach zabaw dla dzieci. Realizacja budynków sanitarnych na potrzeby boiska i placów zabaw jest również pożądana. To samo dotyczy wiat i altan, pod którymi można schronić się np. przed nadmiernym słońcem.

Nie uwzględniono uwagi zawartej w pkt 2. Tego typu regulacja nie może być ustaleniem planu. Wydzielanie konturu dla komunikacji znajdującej się wewnątrz obszaru 2MWW nie jest zasadne. Teren pomiędzy budynkami mieszkalnymi jest w użytkowaniu wieczystym SSM, sklasyfikowany jest jako zurbanizowany teren niezabudowany. Kwestia dostępności tego terenu dla innych użytkowników, w tym użytkowników terenu 5U, 6U, 2MWK-U i 1MW-U powinna być rozstrzygnięta przez SSM i zainteresowanych użytkowników ww. obszarów za pomocą umów wynikających z przepisów szczególnych.

3. Uwaga złożona przez Suwalską Spółdzielnię Mieszkaniową – dotyczy konturów planistycznych 1US, 1MWW, 2MWW, 2MWK-U i 1KOP oraz działek o nr 12166, 12185, 12187, 12151. Składając uwagę wnosi o:

- 1) Uzupełnienie w § 28.3.2. tekstu o zapis „do 30% powierzchni użytkowej lokali położonych w piwnicy i na parterze budynku na działce o nr ewid. 12166
- 2) Dopuszczenie realizacji budynku mieszkalnego wielorodzinnego na terenie 1US (działka o nr ewid. 12185 i 12187, § 46.2. tekstu uchwały).
- 3) Dopuszczenie realizacji parkingu dla samochodów osobowych na terenie 1US (działka o nr ewid. 12185 i 12187, § 46.2. tekstu uchwały).
- 4) Pozostawienie istniejących miejsc postojowych dla samochodów osobowych na terenie 1ZP (działka o nr ewid. 12151, § 55 tekstu uchwały)
- 5) Umożliwienie ze względów bezpieczeństwa, realizacji połączenia komunikacyjnego pomiędzy terenem 2MWW i 1KOP poprzez teren 1US.
- 6) Dopuszczenie na terenach 1MWW, 2MWW i 2MWK-U stosowania blachy trapezowej powlekanej w kolorze czerwonym (ceglastym) lub brązowym.

Uwzględniono uwagę zawartą w pkt 1 ze względu na fakt, iż w piwnicach budynku znajdują się lokale usługowe.

Nie uwzględniono uwagi zawartej w pkt 2. Nie przewiduje się dogęszczenia zabudową wielorodzinną tego terenu. SSM na etapie składania wniosków nie wносиła o zabudowę ww. działek. Z wnioskiem o pozostawienie tego terenu jako boiska i placu zabaw wystąpili natomiast mieszkańcy terenu 2MWW.

Nie uwzględniono uwagi nr 3 mówiącej o realizacji na działkach nr 12185 i 12187 parkingu. W zamian kontur 2MWW powiększono o działki nr 12183, 12188, w celu realizacji na nich miejsc parkingowych. Pozostały teren zgodnie z wnioskiem mieszkańców terenu 2MWW pozostawiono jako boisko i place zabaw.

Uwzględniono uwagę zawartą w pkt 4. poprzez zmianę konturu 1ZP i włączenie jego części, zgodnie z własnością, w teren 2MWW. W związku z tym na tym fragmencie można będzie utrzymać istniejące miejsca postojowe i realizować nowe.

Częściowo uwzględniono uwagę zawartą w pkt 5. Plan nie będzie na tym terenie wyznaczał nowych, dodatkowych powiązań komunikacyjnych, niemniej jednak aby zapewnić bezpieczeństwo w sytuacjach kryzysowych, należy dopisać dopuszczenie przejazdu z terenu 2MWW przez teren 1US, 1ZP, 2ZP, 2MWK-U i 1KOP.

Nie uwzględniono uwagi zawartej w pkt 6. Dla zabytkowego Śródmieścia przyjęta jest zasada stosowania pokryć z blachy dachowej układanej rąbek stojący w kolorze zielonym, szarym, grafitowym lub utlenionej miedzi.

4. Uwaga złożona przez Pana „B” – dotyczy konturów 1MN i 1KOP oraz działki o nr 10189/3. Składający uwagę wnosi o:

1) Przeznaczenie działki o nr 10189/3 pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną z usługami lub/i zabudowę usługową oraz ustalenie obsługi komunikacyjnej z terenu 1KOP.

2) Ustalenie poniższych wskaźników zabudowy i zagospodarowania:

- maksymalny udział powierzchni zabudowy – 80%,
- maksymalna wysokość zabudowy – 20,0 m,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 15%.

Uwagę zawartą w pkt 1 uwzględniono w sposób następujący: należy wprowadzić dla tego konturu dwie kategorie przeznaczenia terenu realizowane zamiennie, w związku z czym teren oznaczony zostanie symbolem 1MN-MW (teren zabudowy jednorodzinnej lub wielorodzinnej realizowanej zamiennie). W przypadku realizacji funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej należy dopuścić podział działki na dwie i realizację dwóch budynków w zabudowie jednorodzinnej. Ponadto należy dopuścić realizację przeznaczenia uzupełniającego – usługi U z zakresu UHD, UL, UZ, UA. W przypadku realizacji na ustalonych w planie zasadach zabudowy jednorodzinnej, wielorodzinnej lub usługowej, konieczne będzie zapewnienie właściwego skomunikowania terenu poprzez umowę użyczenia dojazdu zawartą z właścicielem terenu 1KOP, gdyż nie jest to teren publiczny oraz ponowienie procedury związanej z uzyskaniem uzgodnień i opinii oraz konsultacjami społecznymi. Zmiana przeznaczenia terenu może poprawić wizerunek tej części miasta, tym bardziej, że w najbliższym sąsiedztwie występuje zabudowa wielorodzinna, a właściciele nieruchomości położonych w tym samym konturze planistycznym (1MN) również występują o zmianę klasyfikacji terenu z zabudowy jednorodzinnej na wielorodzinną z usługami.

Nie uwzględniono zaproponowanych w pkt. 2 uwagi wskaźników dla zabudowy wielorodzinnej z usługami. Są one nie do przyjęcia w ścisłym zabytkowym śródmieściu ze względu na wymagania zawarte we wnioskach i uzgodnieniach uzyskanych od WKZ. W przypadku realizacji zabudowy wielorodzinnej proponuje się niżej wymienione wskaźniki:

- maksymalny udział powierzchni zabudowy – 40%,
- maksymalna wysokość zabudowy – 14,0 m,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 25%,
- maksymalna intensywność zabudowy 2,0,
- miejsca postojowe w ilości 1 m/1 lokal mieszkalny, dopuszczenie realizacji garaży podziemnych na 90% powierzchni działki.

5. Uwaga złożona przez Pana „C” – dotyczy konturu 1MW-U. Składający uwagę wnosi o:

1) Uwzględnienie w projekcie planu miejscowego dla terenu 1MW-U następujących klas przeznaczenia terenu:

- teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej MW,
- teren usług i handlu U-H,
- teren usług gastronomii U-G,
- teren usług edukacji U-E,
- teren usług biurowych i administracji U-BA,
- teren usług zdrowia i pomocy społecznej U-ZPS,
- teren usług rzemieślniczych U-RZ.

Zgłoszoną uwagę uwzględniono częściowo poprzez dodanie do usług dopuszczonych na tym terenie klasy przeznaczenia terenu: UG -usługi gastronomii oraz UE – usługi edukacji. Pozostałe usługi z zakresu UHD – handlu detalicznego, UZ – zdrowia i opieki społecznej, UA – biurowych

i administracji, oraz funkcja mieszkaniowa wielorodzinna - MW, są zapewnione planem, więc część złożonej uwagi jest bezzasadna. Natomiast nie uwzględnia się możliwości wprowadzenia usług rzemiosła - UR ze względu na kolizję tej funkcji (możliwość negatywnego oddziaływania) z pozostałymi funkcjami usługowymi.

6. Uwaga złożona przez Pana „D” – dotyczy konturu 1MN oraz działek o nr 10189/1, 10189/2 i 10189/3. Składający uwagę wnosi o:

1) Dopisanie przeznaczenia dopuszczalnego – teren zabudowy wielorodzinnej lub usług przy następujących założeniach:

a) obsługa komunikacyjna z terenu 2KDL oraz 1KOP,

b) obowiązują ustalenia rozdziału 2 – wskazanie terenu 1MN w § 8.1. pkt. 3 lit g w zakresie możliwości realizacji garaży podziemnych do 90% powierzchni działki w przypadku realizacji na terenie 1MN przeznaczenia dopuszczalnego (zabudowy wielorodzinnej lub usług),

c) w zakresie wskaźników zagospodarowania terenu:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy – 4,0,

- minimalną nadziemną intensywność zabudowy – 0,3,

- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 0,1,

- maksymalny udział powierzchni zabudowy – 0,9,

- minimalna i maksymalna liczba miejsc do parkowania - min. 1 miejsce oraz maksimum 3 miejsca na 1 lokal mieszkalny, realizowane na działce własnej, w tym w kondygnacjach podziemnych, a w przypadku realizacji usług miejsca parkingowe należy zapewnić zgodnie z § 15 ust. 4,

d) w zakresie lokalizacji i kształtowania zabudowy: wysokość budynku – 5 kondygnacji nadziemnych, nie wyżej niż 17,0 m do okapu lub górnej krawędzi elewacji i 20,0 m do kalenicy, w przypadku realizacji zabudowy MW-U.

2) Dokonanie zapisu o możliwości podziału działki 10189/1 na dwie działki ewidencyjne w przypadku realizacji zabudowy jednorodzinnej.

3) Utworzenie kolejnego oznaczenia terenu, ograniczającego się do działki nr 10189/1, 10189/2 i 10189/3 w przypadku kolidowania przedstawionych parametrów z przeznaczeniem działki sąsiedniej, tj. 10191/2.

Uwagę zawartą w pkt 1 uwzględnia się w sposób następujący: należy wprowadzić dla tego konturu dwie kategorie przeznaczenia terenu realizowane zamiennie, w związku z czym teren oznaczony zostanie symbolem 1MN-MW (teren zabudowy jednorodzinnej lub wielorodzinnej realizowanej zamiennie). W przypadku realizacji funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej należy dopuścić podział działki na dwie i realizację dwóch budynków w zabudowie jednorodzinnej. Ponadto należy dopuścić realizację przeznaczenia uzupełniającego – usługi U z zakresu UHD, UL, UZ, UA. W przypadku realizacji na ustalonych w planie zasadach zabudowy jednorodzinnej, wielorodzinnej lub usługowej, konieczne będzie zapewnienie właściwego skomunikowania z terenu 2KDL oraz z terenu 1KOP (na zasadzie umowy użyczenia dojazdu zawartej z właścicielem terenu 1KOP).

Nie uwzględnia się części uwagi dotyczącej zaproponowanych przez Pana „D” wskaźników zabudowy i zagospodarowania dla zabudowy wielorodzinnej z usługami. Są one nie do przyjęcia w ścisłym zabytkowym śródmieściu ze względu na wymagania zawarte we wnioskach i uzgodnieniach uzyskanych od WKZ. W przypadku realizacji zabudowy wielorodzinnej proponuje się niżej wymienione wskaźniki:

- maksymalny udział powierzchni zabudowy – 40%

- maksymalna wysokość zabudowy – 14,0 m

- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 25%,

- maksymalna intensywność zabudowy 2,0,

- miejsca postojowe w ilości 1 m/1 lokal mieszkalny, dopuszczenie realizacji garaży podziemnych na 90% powierzchni działki.

W związku z uwzględnieniem uwagi konieczne będzie ponowienie procedury związanej z uzyskaniem uzgodnień i opinii oraz konsultacjami społecznymi. Zmiana przeznaczenia terenu może poprawić wizerunek tej części miasta, tym bardziej, że w najbliższym sąsiedztwie występuje zabudowa wielorodzinna, a właściciele nieruchomości położonych w tym samym konturze planistycznym (1MN) również występują o zmianę klasyfikacji terenu z zabudowy jednorodzinnej na wielorodzinną z usługami.

Uwzględniono uwagę z pkt. 2 dotyczącą wprowadzenia zapisu o możliwości podziału działki 10189/2 na dwie działki ewidencyjne w przypadku realizacji zabudowy jednorodzinnej. W treści części tekstowej zawarty zostanie zapis o możliwości podziału i podane zostaną minimalne parametry działek.

Uwzględniono uwagę z pkt 3 zmieniając oznaczenie konturu z 1MN na 1 MN-MW i ustalając zasady zabudowy i zagospodarowania tego terenu zarówno dla funkcji zabudowy jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej. Zmiana pociąga za sobą ponowienie procedury związanej z uzyskaniem uzgodnień i opinii oraz konsultacjami społecznymi.

7. Uwaga złożona przez Panią „E” – dotyczy działki nr 11505/6 w konturze 3MWK-U. Składając uwagę wnosi o:

- 1) Zwiększenie maksymalnego udziału powierzchni zabudowy na działce do 85% powierzchni działki.
- 2) Ustalenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 10% powierzchni działki.
- 3) Zwiększenie maksymalnej dopuszczalnej wysokości zabudowy do 14,5 m do kalenicy.
- 4) Zmianę liczby wymaganych miejsc postojowych z 2 miejsc na 1 lokal mieszkalny na 1 miejsce na 1 lokal mieszkalny.

Uwzględniono uwagi dotyczące działki nr 11505/6 zawarte w pkt 1, 2 i 4. Uwzględnienie ich stanowić będzie kontynuację ustaleń obowiązującego na tym terenie planu oraz planu sąsiadującego, na podstawie którego zrealizowana została zabudowa kamieniczna przy ulicy Muzycznej.

Nie uwzględniono uwagi z punktu 3, dotyczącej zwiększenia maksymalnej dopuszczalnej wysokości budynków do 14,5 m. ponieważ przy uzgadnianiu projektu planu WKZ nie uzgodnił wysokości nowoprojektowanych budynków wyższych niż 14,0 m, co spowodowało konieczność zmiany ustaleń planu i ponowienie uzgodnienia z WKZ. Ponadto wysokość budynku należało dostosować do wysokości istniejących już budynków w pierzei ulicy Muzycznej, położonej poza granica planu, której kontynuacją jest ulica 1KDD.

8. Uwaga złożona przez Pana „F” – dotyczy działki nr 10191/2 w konturze 1MN. Składający uwagę wnosi o:

- 1) Dopuszczenie montażu fotowoltaiki na terenie działki, zakaz montażu fotowoltaiki na terenie zabytkowym jest niezgodny z przepisami
- 2) Dopuszczenie ocieplenia budynków od zewnątrz, przy zachowaniu wszelkich cech budynku zabytkowego. Budynek jest zamieszkały i wykonanie ocieplenia wewnętrznego jest w zasadzie niemożliwe, a jednocześnie kilkukrotnie droższe niż ocieplenie zewnętrzne, oraz spowodowałoby znaczne pomniejszenie powierzchni mieszkalnej.
- 3) Dopuszczenie zabudowy wielorodzinnej i wyższej na terenie ww. działki, zgodnie z wysokością sąsiednich budynków.
- 4) Dopuszczenie obsługi komunikacyjnej od strony ulicy Noniewicza.
- 5) Zrównanie ograniczeń nałożonych na ww. teren zabytkowy z innymi o charakterze zabytkowym (np. dla jednych ograniczenie tylko par.10 ust. 1 i 2, dla mnie par. 10 ust. 2, 3, 4, itp.

6) Zakaz budowy garaży na sąsiednich działkach w granicy mojej działki, ewentualnie dopuszczenie budowy budynków na mojej działce w granicy mojej działki, bez zachowania odległości 5 m od granicy sąsiadujących działek.

7) Zmianę lokalizacji kolektora ciepłego i przeniesienie poza obręb działki, na teren stanowiący własność miasta.

Nie uwzględniono uwagi zawartej w pkt 1. Plan miejscowy może ustalać zapisy mające na celu zagwarantowanie ładu przestrzennego w oparciu o wnioski wydane przez jednostki uzgadniające i opiniujące ten plan. Ze względu na położenie działki w ścisłym centrum i w obszarze zabytkowym, nie dopuszcza się realizacji fotowoltaiki na obiektach zabytkowych oraz na terenie zarówno tej działki, jak i innych działek objętych planem. Zapis ten uzyskał uzgodnienie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Zapis proponowany w uwadze nie uzyska uzgodnienia WKZ.

Nie uwzględniono uwagi zawartej w pkt 2. Zapis umożliwiający docieplenie zewnętrzne budynku zabytkowego nie uzyskał w trakcie pierwszych uzgodnień zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wprowadzenie go spowoduje nieuzgodnienie projektu planu przez WKZ.

Uwzględniono uwagę zawartą w pkt 3. Ustalono, że zabudowę wielorodzinną można realizować w pierzei ulicy Kościuszki, w granicy z działkami sąsiednimi. Ustalenie dopuszczenia realizacji funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej spowodowało zmianę oznaczenie konturu z 1MN na 1MN-MW i ustalenie zasad zabudowy i zagospodarowania tego terenu zarówno dla funkcji zabudowy jednorodzinnej, jak i wielorodzinnej. Zmiana pociąga za sobą ponowienie procedury związanej z uzyskaniem uzgodnień i opinii oraz konsultacjami społecznymi.

Uwzględniono uwagę zawartą w pkt 4. Dojazd do posesji od strony ul. Noniewicza poprzez parking możliwy jest po uzyskaniu wymaganych prawem umów i uzgodnień z właścicielem terenu 1KOP. Zapis dotyczący skomunikowania tej działki zostanie uzupełniony o powyższy warunek.

Nie uwzględniono uwagi zawartej w pkt 5. ponieważ:

- §10 ust. 1 informuje o tym, że obszar planu położony jest w strefie ochrony konserwatorskiej,
- §10 ust. 2 wymienia przepisy i ustalenia dla wszystkich obiektów, zabytkowych i nie zabytkowych,
- §10 ust. 3. jest informacją o obiektach zabytkowych występujących w granicach planu,
- §10 ust. 4 podaje zasady ochrony i sposób postępowania z budynkami zabytkowymi, czyli wpisanymi do rejestru i ujętymi w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków. Ustęp 4 nie dotyczy zabudowy współczesnej położonej w strefie ochrony konserwatorskiej. Stąd też wynikają różnice w zapisach dotyczących ograniczeń na innych terenach objętych planem.

Uwzględniono uwagę zawartą w pkt 6, wprowadzając zapis mówiący o tym, że dopuszczenie budowy garaży w granicy działek nie dotyczy działek o nr 10189/1 i 10189/2, 10189/1 i 10189/3, 10191/2 i 10189/3, 10189/1 i 10191/2. Dopuszczenie zabudowy w granicy działek regulują ponadto przepisy szczególne (§ 12 ustawy warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie – Dz.U.2022.1225 tj.).

Nie uwzględniono uwagi zawartej w pkt 7. Zmiana przebiegu istniejącego kolektora ciepłego powinna być rozstrzygnięta pomiędzy właścicielem gruntu, a gestorem sieci ciepłowniczej.

W związku z uwzględnieniem części uwag dokonano zmian w części tekstowej i rysunkowej projektu planu oraz w Prognozie wpływu ustaleń planu na środowisko. Projekt planu poddany zostanie ponownej procedurze uzgadniania i opiniowania i uzyskał wszystkie niezbędne opinie i uzgodnienia określone w art. 17 pkt. 6 lit. a i b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przyrodnicze poddany był ponownym konsultacjom społecznym **od 6 listopada 2025 r do 8 grudnia 2025 r.** w następujących formach:

Zbieranie uwag do projektu planu miejscowego i prognozy oddziaływania na środowisko w terminie od 6 listopada 2025 r do 8 grudnia 2025 r. ;

Spotkanie otwarte w formie dyskusji, poprzedzone prezentacją projektu planu miejscowego - w dniu **21 listopada 2025 r.** w siedzibie Urzędu Miejskiego w Suwałkach, ul. Mickiewicza 1, sala 26 w godzinach od 15³⁰ do 17³⁰;

Dyżury projektanta planu - w siedzibie Urzędu Miasta Suwałki, ul. Noniewicza 71A pok. Nr 217, II piętro – dyżur stacjonarny i w formie telefonicznej pod numerem 87 562 80 56:

- w dniu **17 listopada 2025 r. w godz. 15³⁰ do 17³⁰,**

- w dniu **1 grudnia 2025 r. 15³⁰ do 17³⁰.**

Szczegółowe informacje dotyczące przebiegu konsultacji społecznych podane są w Raporcie podsumowującym przebieg konsultacji społecznych.

W trakcie trwania konsultacji społecznych od osób prywatnych, właścicieli nieruchomości objętych planem, wpłynęły 4 pisma z uwagami dotyczącymi ustaleń projektu planu.

Dnia 16 grudnia 2025 r Prezydent Miasta Suwałk zajął stanowisko w sprawie rozpatrzenia uwag zgłoszonych do poddanego konsultacjom społecznym projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgłoszone uwagi rozstrzygnięto w poniższy sposób.

1. Uwaga złożona przez Suwalską Spółdzielnię Mieszkaniową – dotyczyła działek o nr 12185, 12187. Suwalska Spółdzielnia Mieszkaniowa wnosila o:

1) w § 46.2. - teren 1US, działki o nr 12185, 12187 - dopuszczenie możliwości realizacji miejsc postojowych dla samochodów osobowych;

2) w § 46.2.7 - teren 1US - zmianę końcówki zapisu: "(...) do dróg publicznych." na zapis: "(...) do dróg publicznych poprzez teren 1KOP".

Uwzględniono obie uwagi. Pierwszą uwagę uwzględniono w następujący sposób: w punkcie 6 po lit. „e” dodano lit. „f” w brzmieniu:

„dopuszczenie realizacji parkingów dla samochodów osobowych w północnej części terenu 1US, w wielkości nie przekraczającej 25% jego powierzchni;”

Jednocześnie, aby można było zrealizować na tym terenie parkingi, zmniejszono powierzchnię biologicznie czynną na terenie 1US do 0,5.

Drugą uwagę uwzględniono zgodnie z propozycją SSM. Zmieniono zapis punktu 7, który przyjął brzmienie:

„7) nakaz zapewnienia w sytuacjach kryzysowych przejazdu z terenu 2MWW poprzez teren 1US, do dróg publicznych poprzez teren 1KOP.”

Uwzględnienie obu uwag nie wpływa na istotę planu, nie pociąga za sobą konieczności ponowienia procedury uzgadniania, opiniowania oraz konieczności przeprowadzenia ponownych konsultacji społecznych.

2 . Uwagi złożone przez Pana "D" dotyczyły terenu 1MN-MW (działka nr 10189/2).

Pan "D" zwrócił uwagę na błąd w podaniu numerów działek – na stronach nr 7, 22 i 61 części tekstowej zamiast 10189/2 wpisano 1019/2, a na stronie 59 zamiast 10189/2 wpisano 10189/1. Jest to ewidentna literówka, która została poprawiona i nie ma wpływu na ustalenia planu dla tego terenu.

Pan "D" zgłosił również uwagę dotyczącą określonej w ustaleniach planu minimalnej intensywności zabudowy, która zgodnie z uwagą zgłoszoną przez **Pana "D"** w czasie pierwszych konsultacji społecznych określona została na 0,3. Obecnie **Pan "D"** zgłosił zmniejszenie tego wskaźnika do 0,15 argumentując, iż przy wskaźniku 0,3 budynek mieszkalny jednorodzinny będzie za duży (354 m²).

Uwzględniono tę uwagę. Nową zabudowę można realizować na działce nie dokonując jej podziału i wówczas faktycznie powierzchnia budynku będzie wynosiła 354 m². Natomiast w przypadku realizacji zabudowy na działce po dokonaniu jej podziału (w planie określono minimalną wielkość wydzielonych działek na 500 m²) osiągnie się powierzchnię 150 m². Zmniejszenie wskaźnika tak, jak proponuje Pan "D" umożliwi realizację na działce mniejszego budynku, nie wykluczając przy tym możliwości realizacji budynku większego, przy zachowaniu pozostałych wskaźników, szczególnie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej. Zmniejszenie wskaźnika minimalnej intensywności zabudowy nie ma wpływu na istotę planu, nie pociąga za sobą konieczności ponowienia procedury opiniowania, uzgadniania i konsultacji społecznych.

Kolejna uwaga zgłoszona przez Pana "D" dotyczyła § 26 ust. 5, w którym ustalono przeznaczenie uzupełniające na terenie 1MN-MW – usługi wbudowane w partery budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w wielkości nie przekraczającej 30% powierzchni użytkowej parteru. Pan "D" żądał zmiany zapisu na: „w wielkości nie przekraczającej 30% powierzchni użytkowej budynku.”.

Uwagę uwzględniono. Wprowadzona zmiana nie ma wpływu na podstawową, zakładaną planem funkcję terenu, jaką jest zabudowa mieszkaniowa, a więc nie ma wpływu na istotę planu, nie pociąga za sobą konieczności ponowienia procedury opiniowania, uzgadniania i konsultacji społecznych.

3. Uwagi złożone przez Pana Marcina Bonisławskiego Prezydenta Miasta Suwałk dotyczyły zmiany minimalnych wskaźników powierzchni biologicznie czynnej. Zmiana miałaby polegać na pozostawieniu w konsultowanym planie wskaźników z obowiązującego obecnie planu dla części terenów objętych planem:

1) Dla terenu 1UEP, na którym mieści się szkoła podstawowa, zmienić należy minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej z 0,25 do 0,2, co odpowiada wskaźnikowi 20% powierzchni biologicznie czynnej ustalonej w obowiązującym obecnie planie dla terenu 9UO (szkoła). Zmiana tego wskaźnika podyktowana jest tym, że szkoła może być w przyszłości rozbudowywana, a zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej z 0,2 do 0,25 może utrudnić inwestowanie na tym terenie.

Uwagę uwzględniono. Teren ten jest własnością Gminy Miasta Suwałki (władanie Szkoła Podstawowa Nr 2), więc zmiana wskaźnika zagospodarowania ww. terenu nie narusza praw nabytych i nie pociąga za sobą konieczności ponowienia procedury planistycznej.

2) Dla terenu 3U (dawny Dom Nauczyciela) przywrócić należy wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej ustalony w obowiązującym planie. Na terenie 14U (w projekcie planu symbol 3U) obowiązuje wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – minimum 5% (0,05). W projekcie planu dla terenu 3U ustalono wskaźnik na poziomie min. 0,2 (20%), co może utrudnić inwestowanie na tym terenie.

Uwagę uwzględniono. Teren ten jest własnością Skarbu Państwa (władanie PMS), więc zmiana wskaźnika zagospodarowania nie narusza praw nabytych i nie pociąga za sobą konieczności ponowienia procedury planistycznej.

3) Dla terenów oznaczonych w projekcie planu symbolami: 1MW-U, 2MW-U, 3MW-U, 5U, 6U, 7U, 8U, 1KOP-ZP, 2KOP, 3KOP ustalić minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej na 0,05 (5%), co odpowiadać będzie wskaźnikowi ustalonemu w obowiązującym planie dla terenów 18U, 8KP-ZP i 19U. Przyjęte w projekcie planu wskaźniki nie odpowiadają stanowi faktycznemu w terenie, pogarszają warunki inwestowania oraz naruszają prawa nabyte obowiązującym planem.

Uwagę uwzględniono. Zmiana wskaźników zagospodarowania ww. terenów nie narusza praw nabytych, ponieważ pozostawia dla tych terenów wskaźniki ustalone obowiązującym planem. Przyjęte w projekcie planu wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej nie odpowiadają stanowi faktycznemu, gdyż na terenach 1MW-U, 2MW-U, 5U, 6U, 7U, 8U, które są już zainwestowane, a zabudowa prawie w całości pokrywa się z powierzchnią działki budowlanej. Zaś przyjęty w projekcie planu dla terenu 3MW-U wskaźnik 0,15 pogorszy warunki inwestowania. Pogorszenie

warunków inwestowania wywołane zwiększeniem wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej naruszy prawa nabyte obowiązującym planem, co skutkować może żądaniem od Miasta odszkodowań.

4. Uwagi złożone przez Pana „B” dotyczyły terenu IMN-MW (działka nr 10189/3).

Pan „B” zgłosił uwagę dotyczącą określonej w ustaleniach planu minimalnej intensywności zabudowy, która po pierwszych konsultacjach społecznych określona została na 0,3. **Pan „B”** zgłosił zmniejszenie tego wskaźnika do 0,15 argumentując, iż przy wskaźniku 0,3 budynek mieszkalny jednorodzinny będzie za duży (354 m²).

Druga uwaga dotyczyła § 26 ust. 5, w którym ustalono przeznaczenie uzupełniające – usługi wbudowane w partery budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w wielkości nie przekraczającej 30% powierzchni użytkowej parteru. **Pan „B”** zażądał zmiany zapisu na: „w wielkości nie przekraczającej 30% powierzchni użytkowej budynku.”

Obie uwagi są tożsame w treści z uwagami zgłoszonymi przez **Pana „D”** w piśmie nr 2 i tak, jak w przypadku **Pana „D”**, zostały uwzględnione. Ich uwzględnienie nie ma wpływu na podstawową, zakładaną planem funkcję terenu, jaką jest zabudowa mieszkaniowa, a więc nie ma wpływu na istotę planu, nie pociąga za sobą konieczności ponowienia procedury opiniowania, uzgadniania i konsultacji społecznych.

Zgodnie z art. 15, ust. 2, w związku z art. 36, ust. 4 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, ustalono stawkę procentową, stanowiącą podstawę ustalenia jednorazowej opłaty od wzrostu nieruchomości w wysokości 30%.

Na terenie objętym planem realizacja inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej należących do zadań własnych jednostki samorządu, będzie finansowana ze środków własnych Miasta Suwałki, na podstawie rocznych planów inwestycyjnych, z wykorzystaniem funduszy unijnych oraz środków zewnętrznych.

Reasumując powyższe należy stwierdzić, że niniejszy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego został opracowany zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Mając powyższe na uwadze wnoszę o podjęcie uchwały w zaproponowanym brzmieniu.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

NACZELNIK WYDZIAŁU
Architektury i Gospodarki Przestrzennej
mgr inż. arch. Małgorzata Włoskowska

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 2026 r.

**w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami
komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w związku z art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) oraz art. 6m ust. 1a, 1b, 3, art. 6n ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. Określa się wzór:

- 1) deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości:
 - a) o której mowa w art. 6c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (formularz DOK-1) stanowiący załącznik nr 1 do uchwały,
 - b) na której znajduje się domek letniskowy, lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe (formularz DOK-2) stanowiący załącznik nr 2 do uchwały,
- 2) załączników do deklaracji:
 - a) informacja o przedmiocie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (formularz OK-P), stanowiący załącznik nr 3 do uchwały,
 - b) informacja o współwłaścicielach nieruchomości (formularz OK-W), stanowiący załącznik nr 4 do uchwały.

§ 2. 1. Deklarację, o której mowa w § 1 należy złożyć:

- 1) w formie papierowej w Urzędzie Miejskim w Suwałkach ul. Mickiewicza 1, 16-400 Suwałki lub ul. Noniewicza 71A, 16-400 Suwałki lub
- 2) w formie elektronicznej za pomocą:
 - a) adresu do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 3) (AE:PL-19085-58328-DCHEJ-23),
 - b) platformy usług administracji publicznej (e-PUAP) na adres elektronicznej skrzynki podawczej ESP: /UMSuwalki/esp,
 - c) Portalu Mieszkańca.

2. Format elektroniczny deklaracji określony jest w formacie danych XML.

3. Układ informacji i powiązań między nimi w formacie danych XML określa załącznik nr 5 (formularz DOK-1) oraz załącznik nr 6 (formularz DOK-2) do uchwały.

2. Deklaracje w formie elektronicznej powinny być opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1725) lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 1703 i 1301).

§ 3. Właściciel nieruchomości obowiązany jest złożyć deklarację:

- 1) w terminie 14 dni od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca lub powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych,

2) w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła zmiana danych będących podstawą ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi lub określonej w deklaracji ilości odpadów komunalnych powstających na danej nieruchomości.

§ 4. Traci moc uchwała nr LVI/741/2023 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2023 r. poz. 2815).

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 6. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia.

264

Załącznik nr 1 do uchwały nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia 2026 r.

POLA JASNE NALEŻY WYPEŁNIĆ W JĘZYKU POLSKIM WIELKIMI LITERAMI, KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE KOLOREM NIEBIESKIM LUB CZARNYM. POLA SZARE WYPEŁNIA ORGAN PODATKOWY. JEDNA DEKLARACJA MOŻE DOTYCZYĆ TYLKO JEDNEJ NIERUCHOMOŚCI ¹⁾ . WE WSZYSTKICH POLACH ☐ W KTÓRYCH JEST MOŻLIWOŚĆ WYBORU, NALEŻY WSTAWIĆ X WE WŁAŚCIWYM KWADRACIE		NR KANCELARYJNY	
DOK-1		NR EWIDENCYJNY NIERUCHOMOŚCI	
DEKLARACJA O WYSOKOŚCI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI			
PODSTAWA PRAWNA	USTAWA Z DNIA 13 WRZEŚNIA 1996 R. O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH		
SKŁADAJĄCY	WŁAŚCIELE NIERUCHOMOŚCI POŁOŻONEJ NA TERENIE MIASTA SUWAŁEK ²⁾		
TERMIN SKŁADANIA	W PRZYPADKU: 1. PIERWSZEJ DEKLARACJI W TERMINIE 14 DN OD DNI ZAMIESZKANIA NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI PIERWSZEGO MIESZKAŃCA LUB TEŻ W TERMINIE 14 DN OD POWSTANIA NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH 2. KONTYNUACJI DEKLARACJI W TERMINIE DO 10 DNI MIESIĄCA NASTĘPNEGO PO MIESIĄCU, W KTÓRYM NASTĄPIŁA ZMIANA DANYCH MAJĄCYCH WPŁYW NA WYSOKOŚĆ NALEŻNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI		
ORGAN PODATKOWY	PREZYDENT MIASTA SUWAŁEK		
MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI	URZĄD MIEJOWY W SUWAŁKACH UL. MOKREMGÓZA 1 LUB UL. NAKŁĘCZA 71A		
A. OBOWIĄZEK ZŁOŻENIA DEKLARACJI:			
A.1 PRZYCHYNA ZŁOŻENIA DEKLARACJI		DATA	
1. ☐ PIERWSZA DEKLARACJA ³⁾		2. POWSTANIE OBOWIĄZKU PONOSZENIA OPŁATY DZIEŃ: MIESIĄC: ROK:	
3. ☐ NOWA DEKLARACJA ⁴⁾		4. ZAISTNIEŃ ZMIANY DZIEŃ: MIESIĄC: ROK:	
5. ☐ KOREKTA DEKLARACJI ⁵⁾		6. ZAISTNIEŃ ZMIANY DZIEŃ: MIESIĄC: ROK:	
A.2 OKREŚLENIE MOMENTU POWSTANIA WYGASNIĘCIA OBOWIĄZKU PODATKOWEGO W NOWEJ DEKLARACJI W PRZYPADKU GDY WSKAZANA DATA ZAISTNIEŃ PRZESŁANNI JEST NIEPEŁNYM MIESIĄCEM⁶⁾			
7. ☐ ZMIANA MIEJSCA ZAMIESZKANIA Z MIASTA SUWAŁEK DO INNEJ GMINY (O KTÓRYM MOWA W ART. 6 UST. 2 WW. USTAWY)			
8. ☐ ZMIANA MIEJSCA ZAMIESZKANIA Z INNEJ GMINY DO MIASTA SUWAŁEK (O KTÓRYM MOWA W ART. 6 UST. 2 WW. USTAWY)			
9. ☐ ZMIANA MIEJSCA ZAMIESZKANIA W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH MIASTA SUWAŁEK (O KTÓRYM MOWA W ART. 6 UST. 2 WW. USTAWY)			
B. DANE NIERUCHOMOŚCI, KTÓREJ DOTYCZY SKŁADANA DEKLARACJA			
B.1 RODZAJ ZABUDOWY			
10. ☐ JEDNORODZINNA		11. ☐ WIELORODZINNA	
B.2 USTAWOWY STATUS NIERUCHOMOŚCI⁷⁾			
12. ☐ NA KTÓREJ ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY ⁸⁾			
13. ☐ NA KTÓREJ NIE ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY, A POWSTAJĄ ODPADY KOMUNALNE ⁹⁾			
14. ☐ KTÓRA W CZĘŚCI STANOWI NIERUCHOMOŚĆ, NA KTÓREJ ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY, A W CZĘŚCI NIERUCHOMOŚĆ, NA KTÓREJ NIE ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY, A POWSTAJĄ ODPADY KOMUNALNE ¹⁰⁾			
B.3 15. MIEJSCOWOŚĆ: SUWAŁKI		16. NAZWA ULICY:	
17. NR DOMU		18. NR EWIDENCYJNY DZIAŁKI/DZIAŁEK ¹¹⁾	19. NR KSIĘGI WIECZYSTEJ ¹¹⁾ SU1S/ /
C. DANE PODATNIKA			
C.1 RODZAJ PODATNIKA			
20. ☐ OSOBA FIZYCZNA ¹²⁾		21. ☐ NIEBĘDĄCY OSOBĄ FIZYCZNĄ ¹³⁾	
C.2 WYPEŁNIA PODATNIK BĘDĄCY OSOBĄ FIZYCZNĄ W PRZYPADKU WIDOWOJ LUB WSPÓŁWŁASNOŚCI WYPEŁNIA ZAŁĄCZNIK OK.48			
C.2.1 DANE IDENTYFIKACYJNE PODATNIKA			
22. NAZWISKO		23. IMIĘ (PIERWSZE)	24. IMIĘ (DRUGIE)
25. DATA URODZENIA DZIEŃ: MIESIĄC: ROK:		26. PESEL	
27. NR TELEFONU KONTAKTOWEGO (NIEOBOWIĄZKOWE)		28. ADRES E-MAIL (NIEOBOWIĄZKOWE)	29. ADRES ELEKTRONICZNY (NIEOBOWIĄZKOWE)
C.2.2 DANE PODATNIKA - WSPÓŁMAŁŻONKA (WYPEŁNIAMY W PRZYPADKU WSPÓŁWŁASNOŚCI MAJĄTKOWEJ MAŁŻEŃSKIEJ)			
30. NAZWISKO		31. IMIĘ (PIERWSZE)	32. IMIĘ (DRUGIE)
33. DATA URODZENIA DZIEŃ: MIESIĄC: ROK:		34. PESEL	
35. NR TELEFONU KONTAKTOWEGO (NIEOBOWIĄZKOWE)		36. ADRES E-MAIL (NIEOBOWIĄZKOWE)	37. ADRES ELEKTRONICZNY (NIEOBOWIĄZKOWE)

DOK-1 1 z 4

265

C.3 WYPEŁNIA PODATNIK NIEBUDĄCY OSOBA FIZYCZNA					
38. PEŁNA NAZWA					
39. REGON			40. NIP		
41. KRS			42. NR TELEFONU KONTAKTOWEGO (NIEOBOWIĄZKOWE)		
43. ADRES E-MAIL (NIEOBOWIĄZKOWE)			44. ADRES ELEKTRONICZNY (NIEOBOWIĄZKOWE)		
C.4 ADRES ZAMIESZKANIA* / SIEDZIBY** * DOTYCZY OSOBY FIZYCZNEJ, ** DOTYCZY OSOBY NIEBUDĄCEJ OSOBA FIZYCZNA					
45. KRAJ		46. WOJEWÓDZTWO		47. POWIAT	
48. GMINA		49. ULICA		50. NR BUDYNKU	51. NR LOKALU
52. MIEJSCOWOŚĆ		53. KOD POCZTOWY		54. POCZTA	
C.5 ADRES DO KORESPONDENCJI NALEŻY WYPEŁNIC GDY JEST INNY NIŻ ADRES ZAMIESZKANIA/SIEDZIBY					
55. KRAJ		56. WOJEWÓDZTWO		57. POWIAT	
58. GMINA		59. ULICA		60. NR BUDYNKU	61. NR LOKALU
62. MIEJSCOWOŚĆ		63. KOD POCZTOWY		64. POCZTA	
D. TYTUŁ PRAWNY DO NIERUCHOMOŚCI					
65. WŁAŚCICIEL ☐		66. UŻYTKOWNIK WIECZYSTY ☐		67. POSIADACZ SAMOISTNY ☐	
68. POSIADACZ ZALEŻNY (NP. NAJEMCA, DZIERŻAWCA) ☐		69. SPÓŁDZIELNIA WSPÓLNOTA MIESZKANIOWA ☐		70. INNY PODMIOT WŁADAJĄCY NIERUCHOMOŚCIĄ ☐	
				71. WSPÓŁWŁASNOŚĆ MAJĄTKOWA MAŁŻENSKA ☐	
W PRZYPADKU GDY TYTUŁ PRAWNY DO NIERUCHOMOŚCI JEST INNY NIŻ WŁAŚCICIEL, UŻYTKOWNIK WIECZYSTY LUB WSPÓŁWŁASNOŚĆ MAJĄTKOWA MAŁŻENSKA NALEŻY DOŁĄCZYĆ DO NINIEJSZEJ DEKLARACJI W FORMIE ZAŁĄCZNIKA DOKUMENT POTWIERDZAJĄCY TYTUŁ PRAWNY DO NIERUCHOMOŚCI					
E. OŚWIADCZENIE O WYSOKOŚCI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI					
E.1 OBLICZENIE WYSOKOŚCI MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI DOTYCZY CZĘŚCI MIESZKALNEJ W PRZYPADKU ZAZNACZENIA POZYCJI 12 LUB 14					
LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA NIERUCHOMOŚCI		STAWKA OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SUWALKACH (ZŁ)		WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI W ZŁ (ŁOŻYNY KOLUMNY 1 I 2)	
1		2		3	
72.		73.		74.ZŁ.....GR	
WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI					
E.1.1 DANE DOTYCZĄCE ZWOLNIENIA, O KTÓRYM MOWA W UCHWALE RADY MIEJSKIEJ W SUWALKACH					
E.1.1.1	75. ☐	OSWIADCZAM, ŻE PRZYSŁUGUJE MI ZWOLNIENIE, O KTÓRYM MOWA W UCHWALE RADY MIEJSKIEJ W SUWALKACH, W CZĘŚCI DOTYCZĄCEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH, W KTÓRYCH DOCHÓD NIE PRZEKRACZA KWOTY UPRAWNIAJĄCEJ DO ŚWIADCZENIA PIENIEŻNEGO Z POMOCY SPOŁECZNEJ, O KTÓREJ MOWA W ART. 8 UST. 1 PKT 1 LUB 2 USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 R. O POMOCY SPOŁECZNEJ.			
E.1.1.2	76. ☐	OSWIADCZAM, ŻE POSIADAM PRZYDOMOWY KOMPOSTOWNIK NA TERENIE NIERUCHOMOŚCI ZABUDOWANEJ BUDYNKIEM MIESZKALNYM JEDNOCZYNNYM, O KTÓRYM MOWA W CZĘŚCI B. NINIEJSZEJ DEKLARACJI, W KTÓRYM SĄ KOMPOSTOWANE BIOODPADY STANOWIĄCE ODPADY KOMUNALNE.			
E.1.3 OBLICZENIE WYSOKOŚCI MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI Z UWZGLĘDNIENIEM ZWOLNIEŃ					
PODSTAWA ZWOLNIENIA Z OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI		KWOTA ZWOLNIENIA Z OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SUWALKACH OD 1 GOSPODARSTWA DOMOWEGO (ZŁ)		LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA NIERUCHOMOŚCI OBJĘTEJ DANYM ZWOLNIENIEM	
1		2		3	
DOT. ZWOLNIENIA, O KTÓRYM MOWA W CZĘŚCI E.1.1.1 DEKLARACJI W POZ. 75		77.		78.	
DOT. ZWOLNIENIA, O KTÓRYM MOWA W CZĘŚCI E.1.1.2 DEKLARACJI W POZ. 76		80.		81.	
WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ KWOTY ZWOLNIENIA Z OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI (SUMA ŁOŻYNYCH Z KOLUMNY NR 4)				83.ZŁ.....GR	

DOK-1 2 z 4

E.1.2					
OBLICZENIE KWOTY MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI PODLEGAJĄCEJ ZAPŁACIE					
WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI PRZED ZNOLNIENIEM (NALEŻY WPISAĆ KWOTĘ Z POZ. 74)		WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ KWOTY ZNOLNIENIA Z OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI (NALEŻY WPISAĆ KWOTĘ Z POZ. 83)		WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI PO UWZGLĘDNieniu ZNOLNIENIA (OD KWOTY Z KOLUMNY 1 NALEŻY ODJĄĆ KWOTĘ Z KOLUMNY 2)	
1		2		3	
84.		85.		86.ZŁ.....GR	
WYSOKOŚĆ NALEŻNEJ MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI DOTYCZY CZĘŚCI MIESZKALNEJ W PRZYPADKU ZAZNACZENIA POZYCJI 12 LUB 14					
E.2 WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI DLA CZĘŚCI NIERUCHOMOŚCI, NA KTÓREJ NIE ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY, A POWSTAJĄ ODPADY KOMUNALNE W PRZYPADKU ZAZNACZENIA POZYCJI 13 LUB 14. NALEŻY WYPEŁNIC ZAŁĄCZNIK OK-P (W PRZYPADKU ZAZNACZENIA POZ. 12 NALEŻY WPISAĆ „0”)				KWOTA Z POZ. 641 ZAŁĄCZNIKA OK-P DO DEKLARACJI	
				87.ZŁ.....GR	
E.3 RAZEM WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI					
(SUMA Z POZ. 86 I 87)				88.ZŁ.....GR	
F UWAGI WSKAZANIE POWODÓW ZŁOŻENIA DEKLARACJI KORYGUJĄCEJ LUB WYJAŚNIENIE PRZYZCZYNNY ZMNIJSZENIA OPŁATY					
89.					
G INFORMACJA O ZAŁĄCZNIKACH					
Lp.	NAZWA ZAŁĄCZNIKA				
1	OK-P	90.	☐	TAK	91. ☐ NIE
2	OK-W	92.	☐	TAK	93. ☐ NIE
3	PEŁNOMOCNICTWO PPS-1	94.	☐	TAK	95. ☐ NIE
4	PEŁNOMOCNICTWO UPL-1P	96.	☐	TAK	97. ☐ NIE
5	INNE (PADAĆ JAKIE)	98.			
6	INNE (PODAĆ JAKIE)	99.			
H PODPIS SKŁADAJĄCEGO DEKLARACJE/OSOBY (OSÓB) REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA SKŁADAJĄCEGO DEKLARACJE					
H.1					
100. PIERWSZE IMIĘ			101. NAZWISKO		
102. DATA WYPEŁNIENIA (DZIEŃ – MIESIĄC – ROK) 			103. PODPIS PODATNIKA/OSOBY REPREZENTUJĄCEJ		
H.2					
104. PIERWSZE IMIĘ			105. NAZWISKO		
106. DATA WYPEŁNIENIA (DZIEŃ – MIESIĄC – ROK) 			107. PODPIS PODATNIKA/OSOBY REPREZENTUJĄCEJ		
H.3					
108. PIERWSZE IMIĘ			109. NAZWISKO		
110. DATA WYPEŁNIENIA (DZIEŃ – MIESIĄC – ROK) 			111. PODPIS PODATNIKA/OSOBY REPREZENTUJĄCEJ		

OBJAŚNIENIA

- ZGODNIE Z ART. 6M UST. 1 CAŁA USTAWA O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH MOŻE BYĆ ZŁOŻONA JEDNOLITĄ DEKLARACJĄ DLA POSZCZEGÓLNYCH BUDYNKÓW LUB ICH CZĘŚCI W PRZYPADKU SPEŁNIENIA ŁĄCZNIE NW PRZESŁANEK:
 - ✓ NIERUCHOMOŚĆ, KTOREJ DOTYCZY NINIEJSZA DEKLARACJA POSIADA STATUS ZABUDOWANEJ BUDYNKEM WIELOLOKALOWYM LUB BUDYNKAMI WIELOLOKALOWYMI,
 - ✓ DLA POSZCZEGÓLNYCH BUDYNKÓW LUB ICH CZĘŚCI SA WYODREBNIONE ODDZIELNE MIEJSCA PUNKTY GROMADZENIA ODPADÓW KOMUNALNYCH.
- ILEKROĆ JEST MOWA O WŁAŚCICIELU NIERUCHOMOŚCI - ROZUMIE SIĘ PRZEZ TO TAKŻE WSPÓŁWŁAŚCICIELI, UŻYTKOWNIKÓW WIECZYSTYCH ORAZ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I OSOBY POSIADAJĄCE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE LUB UŻYTKOWANIU, A TAKŻE INNE PODMIOTY WŁADAJĄCE NIERUCHOMOŚCIĄ.
- PODATNIK JEST OBOWIĄZANY ZŁOŻYĆ DO PRZEDYDENTY MIASTA SUWAŁK DEKLARACJĘ O WYSOKOŚCI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI W TERMINIE 14 DNI OD DNIA ZAMIESZKANIA NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI PIĘKSIĘSZEGO MIESZKAŃCA LUB W TERMINIE 14 DNI OD POWSTANIA NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH.
- ZG. Z ART. 6M UST. 2 USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH, W PRZYPADKU ZMIANY DANYCH BEDACYCH PODSTAWĄ USTALENIA WYSOKOŚCI NALEŻNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI PODATNIK JEST OBOWIĄZANY ZŁOŻYĆ NOWĄ DEKLARACJĘ W TERMINIE DO 16 DNIA MIESIĄCA NASTĘPUJĄCEGO PO MIESIĄCU, W KTÓRYM NASTĄPIŁA ZMIANA. OPŁATE ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI W ZMIENIONEJ WYSOKOŚCI UISZCZA SIĘ ZA MIESIĄC, W KTÓRYM NASTĄPIŁA ZMIANA.
- ZG. Z ART. 91 USTAWY ORDYNACJA PODATKOWA, W ZN. Z ART. 6M UST. 4 USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH PODATNIK MOŻE SKORYGOWAĆ UPRZEDNIO ZŁOŻONĄ DEKLARACJĘ (SKORYGOWANIE DEKLARACJI NASTĘPUJE PRZEZ ZŁOŻENIE KOREKTY DEKLARACJI). PODATNIK NIE MOŻE ZŁOŻYĆ DEKLARACJI ZMNIJSZAJĄCEJ WYSOKOŚĆ ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI ZA OKRES WSTECZNY, Z WYJĄTKIEM PRZYPADKÓW, O KTÓRYM MOWA W ART. 6M UST. 2 ORAZ ART. 6M UST. 5 USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH.
- CZĘŚĆ A.2. DEKLARACJI NALEŻY WYPEŁNIĆ W PRZYPADKU ZAZNACZENIA ZNAKIERX POZ. 12. LUB POZ. 14, GDY W POZ. 4 LUB 8 - JAKO DATĘ ZAISTNIENIA PRZESŁANKI WYKAZANO NIEPEŁNY MIESIĄC. W PRZYPADKU GDY W DEKLARACJI W POZ. 4 WYKAZANO DATĘ ZAISTNIENIA PRZESŁANKI JAKO NIEPEŁNY MIESIĄC ZG. Z ART. 6M UST. 2 USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH, OPŁATE ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI W MIESIĄCU, W KTÓRYM NASTĄPIŁA ZMIANA, UISZCZA SIĘ W GMINIE, W KTOREJ PODATNIK ZAMIESZKAŁ, A W NOWYM MIEJSCU ZAMIESZKAŁ - POZAWSZY OD MIESIĄCA NASTĘPNEGO, PO KTÓRYM NASTĄPIŁA ZMIANA.
- USTAWODAWCA PODZIELŁ NIERUCHOMOŚCI ZE WZGLĘDU NA PRZEZNACZENIE:
 - ✓ NA KTOREJ ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY - NIERUCHOMOŚĆ NA CELE MIESZKALNE,
 - ✓ NA KTOREJ NIE ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY, A POWSTAJĄ ODPADY KOMUNALNE - NA NIERUCHOMOŚCI NIKT NIE MIESZKA, NIMO TO POWSTAJĄ ODPADY KOMUNALNE NP. Z PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ,
 - ✓ KTOŃ W CZĘŚCI STANOWI NIERUCHOMOŚĆ, NA KTOREJ ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY, A W CZĘŚCI NIERUCHOMOŚĆ, NA KTOREJ NIE ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY, A POWSTAJĄ ODPADY KOMUNALNE - JEST TO TZW. NIERUCHOMOŚĆ MIESZKANA CZYLI W CZĘŚCI ZAMIESZKAŁA, A W CZĘŚCI NIEZAMIESZKAŁA ALE NA KTOREJ NP. JEST PROWADZONA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA.
- W PRZYPADKU ZAZNACZENIA POZ. 12, W CZĘŚCI E.2 WPISZ "P".
- W PRZYPADKU ZAZNACZENIA POZ. 13, NALEŻY WYPEŁNIĆ TYLKO CZĘŚĆ A, B, C, D, E.1, E.2, E.3. DEKLARACJI ORAZ ZAŁĄCZNIK OK-P.
- W PRZYPADKU ZAZNACZENIA POZ. 14, NALEŻY WYPEŁNIĆ CZĘŚĆ A, B, C, D, E.1, E.2, E.3. DEKLARACJI ORAZ ZAŁĄCZNIK OK-P.
- NR DZIAŁKI LUB NR KSIĘGI WIECZYSTEJ, WYPEŁNIENIE POZ. 16 I 18 JEDNOCZESNIE NIE JEST OBOWIĄZKOWE.
- W PRZYPADKU GDY PODATNIK JEST OSOBĄ FIZYCZNĄ (NIE WYPEŁNIA SIĘ) CZĘŚĆ C.3. DEKLARACJI.
- W PRZYPADKU GDY PODATNIK JEST PODMIOTEM NIEBUDĄCYM OSOBĄ FIZYCZNĄ NIE DOTYCZY (NIE WYPEŁNIA SIĘ) CZĘŚĆ C.2. DEKLARACJI.

POUCZENIE

ZGODNIE Z ART. 60 UST. 1 CYTOWANEJ POWYŻEJ USTAWY W RAZIE NIEZŁOŻENIA DEKLARACJI O WYSOKOŚCI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI ALBO UZASADNIWIONYCH WĄTPLIWOSCI CO DO DANYCH ZAWARTYCH W DEKLARACJI WŁAŚCIVY ORGAN PODATKOWY OKREŚLA, W DRODZE DECYZJI, WYSOKOŚĆ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI, BIORĄC POD UWAGĘ DOSTĘPNE DANE WŁAŚCIE DLA WYBRANEJ PRZEZ RADĘ GMINY METODY, A W PRZYPADKU ICH BRAKU - UZASADNIONE SZACUNKI, W TYM W PRZYPADKU NIERUCHOMOŚCI, NA KTÓRYCH NIE ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY, ŚREDNIA IŁOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH POWSTAJĄCYCH NA NIERUCHOMOŚCIACH O PODOBNYM CHARAKTERZE.

ZGODNIE Z UCHWAŁĄ RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH W SPRAWIE UCHWAŁY, CZĘSTOTLIWOŚCI I TRYBU UISZCZANIA OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI PRZEZ WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI NA TERENIE MIASTA SUWAŁK OPŁATA ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI WNOŚZONA JEST PRZEZ WŁAŚCICIELA NIERUCHOMOŚCI KWARTALNIE, BEZ WEZWANIA W TERMINACH:

1. ZA STYCZEŃ, LUTY, MARZEC - DO 15 MARCA,
2. ZA KWIECIEŃ, MAJ, CZERWIEC - DO 15 CZERWCA,
3. ZA LIPIEC, SIERPIEŃ, WRZESIEŃ - DO 15 WRZESIA,
4. ZA PAŹDZIERNIK, LISTOPAD, GRUDZIEŃ - DO 15 GRUDNIA.

W PRZYPADKU NIEODKONANIA WPŁATY W OKREŚLONYM TERMINIE OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI LUB WPŁACENIA JEJ W NIEPEŁNEJ WYSOKOŚCI, NINIEJSZA DEKLARACJA STANOWI PODSTAWĘ DO WYSTAWIENIA TYTUŁU WYKONAWCZEGO, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 17 CZERWCA 1998 R. O POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM W ADMINISTRACJI.

O UCHWALENIU NOWEJ STAWKI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI ORGAN PODATKOWY ZAWADAMIA WŁAŚCICIELA NIERUCHOMOŚCI. W ZAWADOMIENIU TYM ZOSTANIE WSKAZANA WYSOKOŚĆ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI WYŁOŻONEJ JAKO IŁOŚCZYŃ NOWEJ STAWKI OPŁATY I DANYCH PODANYCH W DEKLARACJI. W TAKIM PRZYPADKU WŁAŚCICIEL NIERUCHOMOŚCI NIE JEST OBOWIĄZANY DO ZŁOŻENIA NOWEJ DEKLARACJI I UISZCZA OPŁATĘ ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI W WYSOKOŚCI PODANEJ W ZAWADOMIENIU. ZAWADOMIENIE ZAMIERA POUCCZENIE, ŻE STANOWI PODSTAWĘ DO WYSTAWIENIA TYTUŁU WYKONAWCZEGO.

ZGODNIE Z ART. 6KA USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH PRZEDYDENT MIASTA SUWAŁK OKREŚLA, W DRODZE DECYZJI, WYSOKOŚĆ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI ZA MIESIĄC LUB MIESIĄCE, W KTÓRYCH NIE DOPEŁNIONO OBOWIĄZKU SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH, STOBŁUJĄC WYSOKOŚĆ STAWKI OPŁATY PODWYŻSZONEJ, O KTOREJ MOWA W UCHWALE RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH.

OGÓLNA KLAUZULA INFORMUJĄCA OSOBY FIZYCZNE SKŁADAJĄCE NINIEJSZĄ DEKLARACJĘ O PRZETWARZANIU DANYCH OSOBOWYCH

ZGODNIE Z ART. 13 UST. 1 ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) Z DNIA 27 KWIETNIA 2016 R. W SPRAWIE OCHRONY OSÓB FIZYCZNYCH W ZWIĄZKU Z PRZETWARZANIEM DANYCH OSOBOWYCH I W SPRAWIE SWobodNEGO PRZEPŁYWU TAKICH DANYCH ORAZ UCHYLENIA DYREKTYWY 95/46/WE (OGÓLNE ROZPORZĄDZENIE O OCHRONIE DANYCH) (DLA URZ. UE L. NR 118, STR. 1), ZWANEGO DALEJ "RODÓ" INFORMUJE SIĘ PODATNIKA, ŻE:

1. ADMINISTRATOREM ZBIERANYCH I PRZETWARZANYCH DANYCH OSOBOWYCH JEST URZĄD MIEJSKI W SUWAŁKACH UL. MOKROBOWA 1, REPREZENTOWANY PRZEZ PRZEDYDENTY MIASTA SUWAŁK - TEL. 87 562 88 00, ADRES POCZTY ELEKTRONICZNEJ: zbiornik@suwalki.pl
2. W SPRAWIE PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH, OSOBY, KTÓRYCH DANE DOTYCZA MOGĄ KONTAKTOWAĆ SIĘ POD ADRES: zbiornik@suwalki.pl TELEFONICZNIE POD NUMEREM TELEFONU 87 562 88 00 BĄDŹ OSOBIŚCI W SIEDZIBIE ADMINISTRATORA.
3. PANA/PANI DANE OSOBOWE PRZETWARZANE SA W CELU:
 - A/ NALICZANIA OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI;
 - B/ WINDYKACJI NIEZAŁOŻONEJ OPŁATY ZGODNIE Z USTAWĄ O POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM W ADMINISTRACJI;
 - C/ WYDAWANIA ZAŚWADCZEŃ O FIGUROWANIU/NIEREGULOWANIU W SIEDZIBIE PODATKOWEJ;
 - D/ WYDAWANIA ZAŚWADCZEŃ O ZALEGANIU LUB NIEZALEGANIU W PŁATNOŚCIACH PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH;
 - E/ WYDAWANIA ZAŚWADCZEŃ O WYSOKOŚCI DOKONANEJ WPŁATY.
4. PODSTAWĄ PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH JEST USTAWA Z DNIA 15 WRZESIA 1998 R. O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH.
5. PANA/PANI DANE OSOBOWE W POSTACI NUMERU TELEFONU KONTAKTOWEGO, ADRESU E-MAIL, ADRESU ELEKTRONICZNEGO PRZETWARZANE SA W CELU UŁATWIENIA KONTAKTU Z WYKONAWCĄ, PRZY ROZPATRZENIU I ZAŁATWIENIU SPRAWY. DANE TE PRZETWARZANE SA NA PODSTAWIE ZGODY, O KTOREJ MOWA W ART. 6 UST. 1 LIT. A) RODÓ.
6. DANE OSOBOWE OD MOMENTU POZYSKANIA BĘDĄ PRZECHOWYWANE PRZEZ OKRES WYNIKAJĄCY Z REGULACJI PRAWNYCH TAKICH JAK: KATEGORIA ARCHIWALNEJ DOKUMENTACJI, OKREŚLONEJ W JEDNOLITYM KRZĘCZOWYM WYKAZIE AKT DLA ORGANÓW GMIN I ZWIĄZKÓW MIEJOWYCHNYCH.
7. PANA/PANI DANE OSOBOWE MOGĄ BYĆ UDOSTĘPNIANE INNYM ORGANOM I PODMIOTOM NA PODSTAWIE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW PRAWA LUB ZAWARTYCH UMÓW.
8. PANA/PANI MA PRAWO DOSTĘPU DO SWOICH DANYCH OSOBOWYCH (ART. 15 RODÓ), ŻĄDANIA SPRAWOZDANIA (PODZIAŁU) DANYCH OSOBOWYCH (ART. 16 RODÓ), ŻĄDANIA USUNIĘCIA DANYCH OSOBOWYCH (ART. 17 RODÓ), ŻĄDANIA OGRANICZENIA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH (ART. 18 RODÓ), WNIOSIENIA SKARGI DO ORGANU NADZORCZEGO - PRZEBIEGAJĄCEGO POD OCHRONĄ DANYCH OSOBOWYCH, JEŻELI PANA/PANI ZDANIE PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH DOTYKA NIEZŁADNIEJ OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW.
9. PODANE PRZEZ PANA/PANI DANE OSOBOWE JEST WYMAGANE USTANOWIENIEM JEST PANA/PANI ZOBOWIĄZANY DO ICH PODANIA, NIEPODLEGNIE DANYCH OSOBOWYCH W WYMAGANYM ZAKRESIE BĘDZIE SKUTKOWAŁO POZOSTAWIENIEM SPRAWY BEZ ROZPRAWIANIA. PODANE DANE W POSTACI NUMERU TELEFONU KONTAKTOWEGO, ADRESU E-MAIL, ADRESU ELEKTRONICZNEGO JEST ODOBOWOLNE (NIE JEST PANA/PANI ZOBOWIĄZANY DO ICH PODANIA. DANE TE SŁUŻĄ UŁATWIENIU KONTAKTU Z WYKONAWCĄ, PRZY ZAŁATWIENIU SPRAWY.
10. PANA/PANI DANE OSOBOWE NIE BĘDĄ POŁĄCZANE Z AUTOMATYZOWANĄ PODMIOTOWĄ WŁAŚCIWĄ WYKONAWCĄ O KTOREJ MOWA W ART. 22 UST. 1 I 4 RODÓ.
11. W ZWIĄZKU Z TYM, ŻE PANA/PANI DANE W POSTACI NUMERU TELEFONU KONTAKTOWEGO, ADRESU E-MAIL, ADRESU ELEKTRONICZNEGO PRZETWARZANE SA NA PODSTAWIE ZGODY, O KTOREJ MOWA W ART. 6 UST. 1 LIT. A) RODÓ POSIADA PANA/PANI PRAWO DO COPIENIA ZGODY W BOWIADAWY MOŻE BEZ WPŁYWU NA ZGODNOŚĆ Z PRAWEM PRZETWARZANIA, KTOREGO DOKONANO NA PODSTAWIE ZGODY PRZEZ JEDNOCZESNĄ, ABY WYKONAC ZGODĘ NALEŻY ZŁOŻYĆ COPIENIE NA ADRES SIEDZIBY ADMINISTRATORA.

ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO

Załącznik nr 2 do uchwały nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia 2026 r.

POLA JASNE NALEŻY WYPEŁNIĆ W JĘZYKU POLSKIM WIELKIMI LITERAMI, KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE KOŁOREM NIEBIESKIM LUB CZARNYM. POLA SZARE WYPEŁNIA ORGAN PODATKOWY. JEDNA DEKLARACJA MOŻE DOTYČYĆ TYLKO JEDNEJ NIERUCHOMOŚCI. ¹⁾ WE WSZYSTKICH POLACH W KTÓRYCH JEST MOŻLIWOŚĆ WYBORU, NALEŻY WSTAWIĆ X WE WŁAŚCIWYM KWADRACIE.		NR KANCELARYJNY
DOK-2	NR EWIDENCYJNY NIERUCHOMOŚCI	
DEKLARACJA O WYSOKOŚCI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI		
PODSTAWA PRAWNA	USTAWA Z DNIA 15 WRZEŚNIA 1999 R. O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W OMIOTACH	
SKŁADAJĄCY	WŁAŚCIELE NIERUCHOMOŚCI POŁOŻONEJ NA TERENIE GMINY MIASTO SUWAŁKI ²⁾	
TERMIN SKŁADANIA	W PRZYPADKU: 1. PIERWSZEJ DEKLARACJI W TERMINIE 14 DNI OD POWSTANIA NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH; 2. KOREKTY DEKLARACJI W TERMINIE 02-10 DNI MIESIĄCA NASTĘPNEGO PO MIESIĄCU, W KTÓRYM NASTĄPIŁA ZMIANA DANYCH MAJĄCYCH WPŁYW NA WYSOKOŚĆ NALEŻNOŚCI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI.	
ORGAN PODATKOWY	PREZYDENT MIASTA SUWAŁEK	
MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI	URZĄD MIEJSKI W SUWAŁKACH UL. MICKIEWICZA 1 LUB UL. KONIEWICZA 71A	
A. OBOWIĄZEK ZŁOŻENIA DEKLARACJI		
PRZYČYNA ZŁOŻENIA DEKLARACJI		DATA
1. ☐ PIERWSZA DEKLARACJA ³⁾		2. POWSTANIE OBOWIĄZKU PONOŚZENIA OPŁATY DZIEŃ MIESIĄC ROK
3. ☐ NOWA DEKLARACJA ⁴⁾		4. ZAISTNIEŃ ZMIANY DZIEŃ MIESIĄC ROK
5. ☐ KOREKTA DEKLARACJI ⁵⁾		6. ZAISTNIEŃ ZMIANY DZIEŃ MIESIĄC ROK
B. DANE NIERUCHOMOŚCI, KTÓREJ DOTYČY SKŁADANA DEKLARACJA		
7. MIEJSCOWOŚĆ: SUWAŁKI		8. NAZWA ULICY:
9. NR DOMU	10. NR EWIDENCYJNY DZIAŁKI / DZIAŁEK ⁶⁾	11. NR KSIĘGI WIECZYSTEJ ⁶⁾ SU1S/ /
C. DANE PODATNIKA		
C.1. RODZAJ PODATNIKA		
12. ☐ OSOBA FIZYCZNA ⁷⁾		13. ☐ NIEBĘDĄCY OSOBA FIZYCZNA ⁴⁾
C.2. WYPEŁNIA PODATNIK BĘDĄCY OSOBA FIZYCZNA W PRZYPADKU WNIOSZEŃ LUB INNYCH WSPÓŁWŁAŚCIELI WYPEŁNIA ZAŁĄCZNIK OWY		
DANE IDENTYFIKACYJNE PODATNIKA		
C.2.1 14. NAZWISKO		15. IMIĘ (PIERWSZE)
16. IMIĘ (DRUGIE)		
17. DATA URODZENIA DZIEŃ MIESIĄC ROK		18. PESEL
19. NR TELEFONU KONTAKTOWEGO (NIEOBOWIĄZKOWE)	20. ADRES E-MAIL (NIEOBOWIĄZKOWE)	21. ADRES ELEKTRONICZNY (NIEOBOWIĄZKOWE)
DANE PODATNIKA - WSPÓŁMAŁŻONKA (WYPEŁNIAJĄCY W PRZYPADKU WSPÓŁWŁAŚCIELI MAJĄTOWEJ MAŁŻEŃKIEJ)		
C.2.2 22. NAZWISKO		23. IMIĘ (PIERWSZE)
24. IMIĘ (DRUGIE)		
25. DATA URODZENIA DZIEŃ MIESIĄC ROK		26. PESEL
27. NR TELEFONU KONTAKTOWEGO (NIEOBOWIĄZKOWE)	28. ADRES E-MAIL (NIEOBOWIĄZKOWE)	29. ADRES ELEKTRONICZNY (NIEOBOWIĄZKOWE)
C.3. WYPEŁNIA PODATNIK NIEBĘDĄCY OSOBA FIZYCZNA		
30. PEŁNA NAZWA		
31. REGON	32. NIP	
33. KRS	34. NR TELEFONU KONTAKTOWEGO (NIEOBOWIĄZKOWE)	
35. ADRES E-MAIL (NIEOBOWIĄZKOWE)	36. ADRES ELEKTRONICZNY (NIEOBOWIĄZKOWE)	

C.4 ADRES ZAMIESZKANIA* / SIEDZIBY** * DOTYCZY OSOBY FIZYCZNEJ, ** DOTYCZY OSOBY NIEBUDOWEJ OSOBA FIZYCZNA							
37. KRAJ		38. WOJEWÓDZTWO		39. POWIAT			
40. GMINA		41. ULICA		42. NR BUDYNKU	43. NR LOKALU		
44. MIEJSCOWOŚĆ		45. KOD POCZTOWY		46. POCZTA			
C.5 ADRES DO KORESPONDENCJI NALEŻY WYPEŁNIĆ GDY JEST INNY NIŻ ADRES ZAMIESZKANIA/SIEDZIBY							
47. KRAJ		48. WOJEWÓDZTWO		49. POWIAT			
50. GMINA		51. ULICA		52. NR BUDYNKU	53. NR LOKALU		
54. MIEJSCOWOŚĆ		55. KOD POCZTOWY		56. POCZTA			
D. TYTUŁ PRAWNY DO NIERUCHOMOŚCI							
57. WŁAŚCICIEL ☐		58. UŻYTKOWNIK WIECZYSTY ☐		59. POSIADACZ SAMOISTNY ☐			
60. POSIADACZ ZALEŻNY (NP. NAJEMCA, DZIERŻAWCA) ☐		61. SPÓŁDZIELNIA /WSPÓLNOTA MIESZKANIOWA ☐		62. INNY PODMIOT WŁADAJĄCY NIERUCHOMOŚCIĄ ☐			
				63. WSPÓŁWŁASNOŚĆ MAJĄTKOWA MAŁŻEŃSKA ☐			
W PRZYPADKU GDY TYTUŁ PRAWNY DO NIERUCHOMOŚCI JEST INNY NIŻ WŁAŚCICIEL, UŻYTKOWNIK WIECZYSTY LUB WSPÓŁWŁASNOŚĆ MAJĄTKOWA MAŁŻEŃSKA NALEŻY DODACZĄC DO NINIEJSZEJ DEKLARACJI W FORMIE ZAŁĄCZNIKA DOKUMENT POTWIERDZAJĄCY TYTUŁ PRAWNY DO NIERUCHOMOŚCI.							
E. OŚWIADCZENIE O WYSOKOŚCI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI							
LICZBA DOMKÓW LETNISKOWYCH LUB INNYCH NIERUCHOMOŚCI WYKORZYSTYWANYCH NA CELE REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWE		RYCZAŁTOWA STAWKA OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI		ROCZNA RYCZAŁTOWA OPŁATA (ILOŚCYN KOLUMN 1 i 2)			
1		2		3			
64.		65.		66.Zł.....GR			
ROCZNA RYCZAŁTOWA OPŁATA ZA ODBÓR ODPADÓW KOMUNALNYCH:							
F. UWAGI WYKAZANIE POWODÓW ZŁOŻENIA DEKLARACJI KORYGUJĄCEJ LUB WYJAŚNIENIE PRZYCZYNY ZNIEMNIŻENIA OPŁATY							
67.							
G. INFORMACJA O ZAŁĄCZNIKACH							
Lp.	NAZWA ZAŁĄCZNIKA	68.	☐	TAK	69.	☐	NIE
1	OK-W	70.	☐	TAK	71.	☐	NIE
2	PEŁNOMOCNICTWO PPS-1	72.	☐	TAK	73.	☐	NIE
3	PEŁNOMOCNICTWO UPL-1P	74.					
4	INNE: (PADAĆ JAKIE)	75.					
5	INNE: (PADAĆ JAKIE)						
H. PODPIS SKŁADAJĄCEGO DEKLARACJĘ / OSOBY (OSÓB) REPREZENTUJĄCEJ PODATNIKA SKŁADAJĄCEGO DEKLARACJĘ							
H.1							
76. PIERWSZE IMIĘ				77. NAZWISKO			
78. DATA WYPEŁNIENIA (DZIEŃ – MIESIĄC – ROK)				79. PODPIS PODATNIKA/OSOBY REPREZENTUJĄCEJ			
[] - [] - []							
H.2							
80. PIERWSZE IMIĘ				81. NAZWISKO			
82. DATA WYPEŁNIENIA (DZIEŃ – MIESIĄC – ROK)				83. PODPIS PODATNIKA/OSOBY REPREZENTUJĄCEJ			
[] - [] - []							
H.3							
84. PIERWSZE IMIĘ				85. NAZWISKO			
86. DATA WYPEŁNIENIA (DZIEŃ – MIESIĄC – ROK)				87. PODPIS PODATNIKA/OSOBY REPREZENTUJĄCEJ			
[] - [] - []							

OBJASNIENIA

1. ZGODNIE Z ART. 84 UST. 1 CA USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH MOŻLIWE JEST ZŁOŻENIE ODRĘBNYCH DEKLARACJI DLA POSZCZEGÓLNYCH BUDYNKÓW LUB ICH CZĘŚCI W PRZYPADKU SPEŁNIENIA ŁĄCZNIE NW PRZEBŁANEK:
✓ NIERUCHOMOŚĆ, KTOREJ DOTYCZY NINIEJSZA DEKLARACJA POSIADA STATUS ZABUDOWANEJ BUDYNKIEM WIELOLOKALOWYM LUB BUDYNKAMI WIELOLOKALOWYMI,
✓ DLA POSZCZEGÓLNYCH BUDYNKÓW LUB ICH CZĘŚCI SA WYODREBNIONE ODDZIELNE MIEJSCA/PUNKTY GROMADZENIA ODPADÓW KOMUNALNYCH.
2. LENKOC JEST MOWA O WŁAŚCICIELU NIERUCHOMOŚCI - ROZUMIJE SIĘ PRZEZ TO TAKŻE WSPÓŁWŁAŚCICIELI, UŻYTKOWNIKÓW WIECZYSTYCH ORAZ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I OSOBY POSIADAJĄCE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE LUB UŻYTKOWANIU, A TAKŻE INNE PODMIOTY WŁADAJĄCE NIERUCHOMOŚCIĄ.
3. PODATNIK JEST OBOWIĄZANY ZŁOŻYĆ DO PREZYDENTA MIASTA SUWAŁK DEKLARACJĘ O WYSOKOŚCI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI W TERMINIE 14 DNI OD POWSTANIA NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH.
4. ZG. Z ART. 84 UST. 2 USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH, W PRZYPADKU ZMIANY DANYCH BĘDĄCYCH PODSTAWĄ USTALENIA WYSOKOŚCI NALEŻNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI PODATNIK JEST OBOWIĄZANY ZŁOŻYĆ NOWĄ DEKLARACJĘ W TERMINIE DO 10 DNI MIESIĄCA NASTĘPUJĄCEGO PO MIESIĄCU, W KTÓRYM NASTĄPIŁA ZMIANA.
5. ZG. Z ART. 81 USTAWY ODRYMACIA PODATKOWA, W ZW. Z ART. 84 UST. 4 USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH PODATNIK MOŻE SKORYGOWAĆ UPRZEDNIO ZŁOŻONĄ DEKLARACJĘ (SKORYGOWANIE DEKLARACJI NASTĘPUJE PRZEZ ZŁOŻENIE KOREKTY DEKLARACJI). PODATNIK NIE MOŻE ZŁOŻYĆ DEKLARACJI ZMIENIAJĄCEJ WYSOKOŚĆ ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI ZA OKRES WSTECZNY, Z WYJĄTKIEM PRZYPADKU, O KTÓRYM MOWA W ART. 84 UST. 2 ORAZ ART. 84 UST. 5 USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH.
6. NIE DZIAŁAJĄ LUB NIE KSIĘGI WIECZYSTYCH WYPEŁNIENIE POZ. 10.1.11. JEDNOCZEŚNIE NIE JEST OBOWIĄZKOWE.
7. W PRZYPADKU GDY PODATNIK JEST OSOBĄ FIZYCZNĄ NIE DOTYCZY (NIE WYPEŁNIA SIĘ CZĘŚĆ C.3. DEKLARACJI).
8. W PRZYPADKU GDY PODATNIK JEST PODMIOTEM NIEBĄDĄCYM OSOBĄ FIZYCZNĄ NIE DOTYCZY (NIE WYPEŁNIA SIĘ) CZĘŚĆ C.2. DEKLARACJI.

POUCZENIE

ZGODNIE Z ART. 60 UST. 1 CYTOWANEJ POWYŻEJ USTAWY W RAZIE NIEZŁOŻENIA DEKLARACJI O WYSOKOŚCI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI ALBO UZASADNIWIONYCH WĄTPLIWOŚCI CO DO DANYCH ZAWARTYCH W DEKLARACJI WŁAŚCIWY ORGAN PODATKOWY OKREŚLA, W DRODZE DECYZJI, WYSOKOŚĆ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI, BIORĄC POD UWAGĘ DOSTĘPNE DANE WŁAŚCIWE DLA WYBRANEJ PRZEZ RADĘ GMINY METODY, A W PRZYPADKU ICH BRAKU - UZASADNIŁONE SZACUNKI, W TYM W PRZYPADKU NIERUCHOMOŚCI, NA KTÓRYCH NIE ZAMIESZKUJĄ MIESZKAŃCY, ŚREDNIA ILOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH POWSTAJĄCYCH NA NIERUCHOMOŚCIACH O PODOBNYM CHARAKTERZE.

ZGODNIE Z UCHWAŁĄ RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH W SPRAWIE TERMINU, CZĘSTOTLIWOŚCI I TRYBU UISZCZANIA OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI PRZEZ WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI NA TERENIE MIASTA SUWAŁK OPŁATA ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI WNOŚZONA JEST PRZEZ WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI BEZ WEZWANIA, W TERMINIE DO 31 SIERPNIA.

W PRZYPADKU NIEDOKONANIA WPŁATY W OKREŚLONYM TERMINIE OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI LUB WPŁACENIA JEJ W NIEPEŁNEJ WYSOKOŚCI, NINIEJSZA DEKLARACJA STANOWI PODSTAWĘ DO WYSTAWIENIA TYTUŁU WYKONAWCZEGO, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 17 CZERWCA 1996 R. O POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM W ADMINISTRACJI.

O UCHWALENIU NOWEJ STAWKI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI ORGAN PODATKOWY ZAWIADAMIA WŁAŚCICIELA NIERUCHOMOŚCI. W ZAWIADOMIENIU TYM ZOSTANIE WSKAZANA WYSOKOŚĆ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI WYŁICZONEJ JAKO ILOŚCZYŃ NOWEJ STAWKI OPŁATY I DANYCH PODANYCH W DEKLARACJI. W TAKIM PRZYPADKU WŁAŚCICIEL NIERUCHOMOŚCI NIE JEST OBOWIĄZANY DO ZŁOŻENIA NOWEJ DEKLARACJI I UISZCZA OPŁATĘ ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI W WYSOKOŚCI PODANEJ W ZAWIADOMIENIU. ZAWIADOMIENIE ZAWIERA POUCZENIE, ŻE STANOWI PODSTAWĘ DO WYSTAWIENIA TYTUŁU WYKONAWCZEGO.

OGÓLNA KLAUZULA INFORMUJĄCA OSOBY FIZYCZNE SKŁADAJĄCE NINIEJSZĄ DEKLARACJĘ O PRZETWARZANIU DANYCH OSOBOWYCH

ZGODNIE Z ART. 13 UST. 1 ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679 Z DNIA 27 KWIETNIA 2016 R. W SPRAWIE OCHRONY OSÓB FIZYCZNYCH W ZWIĄZKU Z PRZETWARZANIEM DANYCH OSOBOWYCH I W SPRAWIE SWOJOCZYNIEGO PRZEPŁYNU TAKICH DANYCH ORAZ UCHWAŁA DYREKTYWY WRAJNE (OGÓLNE ROZPORZĄDZENIE O OCHRONIE DANYCH) (DZ. URZ. UE L NR 119, STR. 1), ZWYKŁO DAJĄC ROZUMIENIE NIE PODATNIKA, ŻE:

1. ADMINISTRATOR ZBIERANYCH I PRZETWARZANYCH DANYCH OSOBOWYCH JEST URZĄD MIEJSKI W SUWAŁKACH UL. MICKIEWICZA 1, REPREZENTOWANY PRZEZ PREZYDENTA MIASTA SUWAŁK - TEL. 87 642 80 01, KONTAKT POZYTELNOŚCIOWY: 87 642 80 01.
2. W SPRAWIE PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH, OSOBY, KTÓRYCH DANE DOTYCZA MOGĄ KONTAKTOWAĆ SIĘ POD ADRESEM: biuro@suwalki.pl, TELEFONICZNIE POD NUMEREM TELEFONU 87 642 80 01, OSOBY OSOBISTE W SIEDZIBIE ADMINISTRATORA.
3. PANA/PANI DANE OSOBOWE PRZETWARZANE SA W CELU:
A/ NIEZŁOŻENIA OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI;
B/ WYDOKUMENTOWANIA NIEZŁOŻENIA OPŁATY ZGODNIE Z USTAWĄ O POSTĘPOWANIU EGZEKUCYJNYM W ADMINISTRACJI;
C/ WYDOKUMENTOWANIA ZABYWAJĄCEGO SIĘ ROZWIĄZANIEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W EVIDENCJI PODATKOWEJ;
D/ WYDOKUMENTOWANIA ZABYWAJĄCEGO SIĘ ZŁOŻENIEM LUB NIEZŁOŻENIEM W PŁATNOŚCIACH PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH;
E/ WYDOKUMENTOWANIA ZABYWAJĄCEGO SIĘ WYSOKOŚCI DOKONANEJ WPŁATY.
4. PODSTAWĄ PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH JEST USTAWA Z DNIA 13 WRZEŚNIA 1996 R. O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH.
5. PANA/PANI DANE OSOBOWE W POSTACI NUMERU TELEFONU KONTAKTOWEGO, ADRESU E-MAIL, ADRESU ELEKTRONICZNEGO PRZETWARZANE SA W CELU UŁATWIENIA KONTAKTU Z WNIOSKODAWCĄ PRZY ROZSTRĄŻENIU I ZAŁATWIENIU SPRAWY; DANE TE PRZETWARZANE SA NA PODSTAWIE ZGODY, O KTOREJ MOWA W ART. 8 UST. 1 (LIT. A) RODO.
6. DANE OSOBOWE OD MOMENTU POZYSKANIA BĘDĄ PRZECHOWYWANE PRZEZ OKRES WYNIKAJĄCY Z REGULACJI PRAWNYCH TAKICH JAK: KATEGORIA ARCHIWALNEJ DOKUMENTACJI, OKREŚLONEJ W JEDYNYM RZECZOWYM WYKAZIE AKT DLA ORSZĄKÓW GMINI ZWIĄZKÓW MIĘDYGMINOWYCH.
7. PANA/PANI DANE OSOBOWE MOGĄ BYĆ UDOSTĘPNIANE INNYM ORGANOM I PODMIOTOM NA PODSTAWIE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW PRAWA LUB ZAWARTYCH UMÓW.
8. PANA/PANI MA PRAWO: DOSTĘPU DO SWOICH DANYCH OSOBOWYCH (ART. 15 RODO), ŻĄDANIA SPROSTOWANIA (POPRAWNENIA) DANYCH OSOBOWYCH (ART. 16 RODO), ŻĄDANIA USUNIĘCIA DANYCH OSOBOWYCH (ART. 17 RODO), ŻĄDANIA OGRANICZENIA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH (ART. 18 RODO), WNIOSIENIA SKARGI DO ORGANU NADZORCZEGO - PRZEBYWA URZĘDU OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH, JEŻELI PANA/PANI ZDAJĄC PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH ODBIYA SIĘ Z NARUSZENIEM OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW.
9. PODANIE PRZEZ PANA/PANI DANYCH OSOBOWYCH JEST WYMAGIEM USTAWOWYM I JEST PANA/PANI ZOBOWIĄZANI DO ICH PODANIA. NIEPODANIE DANYCH OSOBOWYCH W WYMAGANYM ZAKRESIE BEZDŁUGI SKUTKOWAŁO POZOSTAWIENIEM SPRAWY BEZ ROZPOZNANIA. PODANE DANE W POSTACI NUMERU TELEFONU KONTAKTOWEGO, ADRESU E-MAIL, ADRESU ELEKTRONICZNEGO JEST DOBROWOLNE I NIE JEST PANA/PANI ZOBOWIĄZANI DO ICH PODANIA. DANE TE SŁUŻĄ UŁATWIENIU KONTAKTU Z WNIOSKODAWCĄ PRZY ZAŁATWIENIU SPRAWY.
10. PANA/PANI DANE OSOBOWE NIE BĘDĄ PODLEGAŁY ZAUTOMATYZOWANEMU PODEJMOWANIU DECYZJI, W TYM PROFILOWANIU O KTÓRYM MOWA W ART. 22 UST. 1 I 4 RODO.
11. W ZWIĄZKU Z TYM, ŻE PANA/PANI DANE W POSTACI NUMERU TELEFONU KONTAKTOWEGO, ADRESU E-MAIL, ADRESU ELEKTRONICZNEGO PRZETWARZANE SA NA PODSTAWIE ZGODY, O KTOREJ MOWA W ART. 8 UST. 1 (LIT. A) RODO POSIADA PANA/PANI PRAWO DO ODFINIECIA ZGODY W ODOBYNYM MOMENCIE BEZ WPŁYWU NA ZGODNOŚĆ Z PRAWEM PRZETWARZANIA, KTOREGO DOKONANO NA PODSTAWIE ZGODY PRZEZ JEJ ODFINIECIE, ABY WYCOFAĆ ZGODĘ NALEŻY ZŁOŻYĆ OŚWIADCZENIE NA ADRES SIEDZIBY ADMINISTRATORA.

ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO

Załącznik nr 3 do uchwały nr

Rady Miejskiej w Suwałkach

z dnia 2026 r.

POLA JASNE WYPEŁNIA WŁAŚCICIEL NIERUCHOMOŚCI. WYPEŁNIĆ KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM.

OK-P		INFORMACJA O PRZEDMIOCIE OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI	
A. DANE NIERUCHOMOŚCI, KTÓREJ DOTYCZY DEKLARACJA		1. NR ZAŁĄCZNIKA	
2. ULICA		3. NR DOMU	
B. OKREŚLENIE MINIMALNEJ ŁĄCZNEJ POJEMNOŚCI POJEMNIKÓW NA ODPADY ZMIESZANE WEDŁUG NORM Z REGULAMINU UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU NA TERENIE MIASTA SUWAŁEK W PRZYPADKU NIERUCHOMOŚCI NA TERENIE KTÓREJ ODPADY KOMUNALNE PRODUKUJE TYLKO JEDEN PODMIOT, NALEŻY WYPEŁNIĆ NIŻEJ ZAMIESZCZONĄ TABELĘ POPRZECZ WYBRANIE POZYCJI OD 1 DO 6 W ZALEŻNOŚCI OD RODZAJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI. W PRZYPADKU NIERUCHOMOŚCI NA TERENIE KTÓREJ ODPADY KOMUNALNE PRODUKUJE KILKA PODMIOTÓW, NALEŻY WYPEŁNIĆ TABELĘ C, UWZGLĘDNIAJĄC KAŻDĄ PODMIOT ODDZIELNIE ABO ZBIORCZO ZADEKLAROWAĆ IŁOŚĆ POJEMNIKÓW DO OBSŁUGI NIERUCHOMOŚCI.			
CZY NA NIERUCHOMOŚCI TYLKO JEDEN PODMIOT PRODUKUJE ODPADY KOMUNALNE ?			
☐ NIE ¹ ☐ TAK ²			
RODZAJ DZIAŁALNOŚCI	PARAMETR OBLICZENIOWY	NORMA	MINIMALNA ŁĄCZNA POJEMNOŚĆ POJEMNIKÓW NA ODPADY ZMIESZANE (KOLUMNA 2 X 3 NIE MNIEJ NIŻ 60 LITRÓW)
1	2	3	4
1) W ZAKŁADZIE PRODUKCYJNYM, RZEMIEŚLICZYM, USŁUGOWYM, HANDLOWYM (Z WYJĄTKIEM LOKALI O KTÓRYCH MOWA PONIŻEJ W PKT. 8), UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ, PRZYSOŁOŃ, PRACUJĄCE	4.	10 LITRÓW NA KAŻDĄ OSOBĘ PRACUJĄCĄ, JEDNAKŻE NIE MNIEJ NIŻ 1 POJEMNIK 60 LITRÓW NA LOKAL	5.
2) W ZŁOSKU, PRZEDSZKOLU, SZKOLE LUB UCZELNI PRZEBYWA	6.	2 LITRY NA KAŻDE DZIECKO, UCZNIĄ, STUDENTA I PRACOWNIKA	7.
3) LOKAL GASTRONOMICZNY POSIADA	8.	7 LITRÓW NA JEDNO MIEJSCE KONSUMPCYJNE	9.
4) W SZPITALU, INTERNACIE, KOSZARACH ZNAJDUJE SIĘ	10.	15 LITRÓW NA JEDNO ŁÓZKO	11.
5) W HOTELU, PENSIONACIE ZNAJDUJE SIĘ	12.	7 LITRÓW NA JEDNO ŁÓZKO	13.
6) OGRÓDKI DZIAŁKOWE SKŁADAJĄ SIĘ Z	14.	20 LITRÓW NA KAŻDĄ DZIAŁKĘ	15.
7) TARGOWISKO MIEJSKIE	16.		17.
8) POWIERZCHNIA CAŁKOWITA LOKALU HANDLU DETALICZNEGO O CHARAKTERZE OGÓLNOGOSPODZAROWCZYM I WARZYWNYM WYNOŚI:	18.	A) W PRZYPADKU LOKALI O POWIERZCHNI CAŁKOWITEJ DO 60 M ² (WŁĄCZNIE) - 25 LITRÓW NA KAŻDE 10 M ² POWIERZCHNI CAŁKOWITEJ, JEDNAKŻE NIE MNIEJ NIŻ 1 POJEMNIK 110 LITRÓW NA LOKAL. B) W PRZYPADKU LOKALI O POWIERZCHNI CAŁKOWITEJ POWYŻEJ 60 M ² - 25 LITRÓW NA KAŻDE 10 M ² POWIERZCHNI CAŁKOWITEJ, DO 60 M ² ORAZ 10 LITRÓW NA KAŻDE 10 M ² POWIERZCHNI CAŁKOWITEJ POWYŻEJ 60 M ² .	19.
MINIMALNA POJEMNOŚĆ POJEMNIKÓW NA ODPADY ZMIESZANE:			20. _____ L.

C. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTU OPŁATY W PRZYPADKU NIERUCHOMOŚCI, NA TERENIE KTÓREJ ODPADY KOMUNALNE PRODUKUJE KILKA PODMIOTÓW, NALEŻY UWZGLĘDNIĆ W TABELI KAŻDY PODMIOT ODDZIELNIE, WYKORZYSTUJĄC PARAMETRY I NORMY ZAWARTE W REGULAMINIE UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU NA TERENIE MIASTA SUWAŁKI TABELA B

RODZAJ DZIAŁALNOŚCI (WPISZ NAZWĘ PODMIOTU ORAZ RODZAJ DZIAŁALNOŚCI OD 1-4 TABELI B)	PARAMETR OBLICZEN (PROSZE PODAĆ NP. OSOBY, MIEJSCA KONSUMPCYJNE, M2 ITP.)	NORMA (LITRY)	MINIMALNA POJEMNOŚĆ POJEMNIKÓW			
			NA ODPADY ZMIESZANE	DO SELEKCJI ODPADÓW		
			MINIMALNA POJEMNOŚĆ POJEMNIKÓW NA ODPADY ZMIESZANE (DWE MNIEJ NIŻ 50 L)	POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	MINIMALNA LICZBA FRAKCJI ODPADÓW: PAPIER, SZKŁO, PLASTIK, BIO	ŁĄCZNA MINIMALNA POJEMNOŚĆ POJEMNIKÓW NA PODMIOT
			(2*3)			(5*6)
1	2	3	4	5	6	7
21.	22.	23.	24.	25.	4 SZT.	26.
27.	28.	29.	30.	31.	4 SZT.	32.
33.	34.	35.	36.	37.	4 SZT.	38.
39.	40.	41.	42.	43.	4 SZT.	44.
45.	46.	47.	48.	49.	4 SZT.	50.
51.	52.	53.	54.	55.	4 SZT.	56.
57.	58.	59.	60.	61.	4 SZT.	62.
63.	64.	65.	66.	67.	4 SZT.	68.
69.	70.	71.	72.	73.	4 SZT.	74.
75.	76.	77.	78.	79.	4 SZT.	80.
POJEMNOŚĆ POJEMNIKÓW NA ODPADY ZMIESZANE (SUMA Z KOLUMNY NR 4)			81.		POJEMNOŚĆ POJEMNIKÓW NA ODPADY SEGREGOWANE (SUMA Z KOLUMNY NR 7)	82.

OK-P

2/4

273

D.1. POJEMNIKI/WORKI CZARNE NA NIESELEKJONOWANE (ZMIESZANE) ODPADY KOMUNALNE						
	RODZAJ I POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	LICZBA POJEMNIKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU POJEMNIKÓW WYKAZANYCH W KOLUMNIE 2 ⁹	LICZBA WYPRODUKOWANYCH ODPADÓW W POJEMNIKACH W MIESIĄCU (ILOŻYŃ KOLUMNY 2 I 3)	STAWKA OPLATY WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SUWALKACH	WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPLATY (ILOŻYŃ WARTOŚCI KOLUMNY 4 I 5)
	1	2	3	4	5	6
D.1.1. POJEMNIK	POJEMNIK 80L	83.	84.	85.	86.	87.
	POJEMNIK 80L	88.	89.	90.	91.	92.
	POJEMNIK 110L	93.	94.	95.	96.	97.
	POJEMNIK 120L	98.	99.	100.	101.	102.
	POJEMNIK 240L	103.	104.	105.	106.	107.
	POJEMNIK 380L	108.	109.	110.	111.	112.
	POJEMNIK 550L	113.	114.	115.	116.	117.
	POJEMNIK 660L	118.	119.	120.	121.	122.
	POJEMNIK 770L	123.	124.	125.	126.	127.
	POJEMNIK 1000L	128.	129.	130.	131.	132.
	POJEMNIK 1100L	133.	134.	135.	136.	137.
	POJEMNIK 2500L	138.	139.	140.	141.	142.
	POJEMNIK 5000L	143.	144.	145.	146.	147.
	POJEMNIK 7000L	148.	149.	150.	151.	152.
ŁĄCZNE KWOTA OPLATY ZA POJEMNIKI (SUMA ILOŻYŃ Z KOLUMNY 6)						153.Zł.....GR
D.1.2. WOREK	RODZAJ I POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	LICZBA WORKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU WORKÓW WYKAZANYCH W KOLUMNIE 2 ⁹	LICZBA WYPRODUKOWANYCH ODPADÓW W WORKACH W MIESIĄCU (ILOŻYŃ KOLUMNY 2 I 3)	STAWKA OPLATY WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SUWALKACH	WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPLATY (ILOŻYŃ WARTOŚCI KOLUMNY 4 I 5)
	1	2	3	4	5	6
	WOREK 80L	154.	155.	156.	157.	158.
	WOREK 80L	159.	160.	161.	162.	163.
	WOREK 110L	164.	165.	166.	167.	168.
WOREK 120L	169.	170.	171.	172.	173.	
ŁĄCZNE KWOTA OPLATY ZA WORKI (SUMA ILOŻYŃ Z KOLUMNY 6)						174.Zł.....GR
D.1.3.	ŁĄCZNE KWOTA OPLATY ZA ZMIESZANE ODPADY KOMUNALNE (SUMA POZ. 153 I POZ. 174)					175.Zł.....GR

OK-P

3/8

D.2. POJEMNIKI/WORKI BRĄZOWE NA BIOODPADY STANOWIĄCE ODPADY KOMUNALNE						
	RODZAJ I POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	LICZBA POJEMNIKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU POJEMNIKÓW WYKAZANYCH W KOLUMNIE 2 ³⁾	LICZBA WYPRODUKOWANYCH ODPADÓW W POJEMNIKACH W MIESIĄCU (ILOŻYŃ KOLUMNY 2 I 3)	STAWKA OPŁATY WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH	WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY (ILOŻYŃ WARTOŚCI KOLUMNY 4 I 5)
	1	2	3	4	5	6
D.2.1. POJEMNIK	POJEMNIK 80L	176.	177.	178.	179.	180.
	POJEMNIK 80L	181.	182.	183.	184.	185.
	POJEMNIK 110L	186.	187.	188.	189.	190.
	POJEMNIK 120L	191.	192.	193.	194.	195.
	POJEMNIK 240L	196.	197.	198.	199.	200.
	POJEMNIK 360L	201.	202.	203.	204.	205.
	POJEMNIK 550L	206.	207.	208.	209.	210.
	POJEMNIK 660L	211.	212.	213.	214.	215.
	POJEMNIK 770L	216.	217.	218.	219.	220.
	POJEMNIK 1000L	221.	222.	223.	224.	225.
	POJEMNIK 1100L	226.	227.	228.	229.	230.
	POJEMNIK 2500L	231.	232.	233.	234.	235.
	POJEMNIK 5000L	236.	237.	238.	239.	240.
	POJEMNIK 7000L	241.	242.	243.	244.	245.
ŁĄCZNE KWOTA OPŁATY ZA POJEMNIK (SUMA IŁOŻYŃ Z KOLUMNY 6)						246.Zł.....GR
D.2.2. WOREK	RODZAJ I POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	LICZBA WORKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU WORKÓW WYKAZANYCH W KOLUMNIE 2 ⁴⁾	LICZBA WYPRODUKOWANYCH ODPADÓW W WORKACH W MIESIĄCU (ILOŻYŃ KOLUMNY 2 I 3)	STAWKA OPŁATY WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH	WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY (ILOŻYŃ WARTOŚCI KOLUMNY 4 I 5)
	1	2	3	4	5	6
	WOREK 80L	247.	248.	249.	250.	251.
	WOREK 80L	252.	253.	254.	255.	256.
	WOREK 110L	257.	258.	259.	260.	261.
	WOREK 120L	262.	263.	264.	265.	266.
ŁĄCZNE KWOTA OPŁATY ZA WOREK (SUMA IŁOŻYŃ Z KOLUMNY 6)						267.Zł.....GR
D.2.3.	ŁĄCZNE KWOTA OPŁATY ZA „BIO” ODPADY KOMUNALNE (SUMA POZ. 246 I POZ. 267)					268.Zł.....GR

OK-P	4/8
------	-----

274

225

D.3. POJEMNIKI/WORKI NIEBIESKIE Z PRZEZNACZENIEM NA PAPIER I TEKSTURĘ						
D.3.1. POJEMNIK	RODZAJ I POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	LICZBA POJEMNIKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU POJEMNIKÓW WYKAZANYCH W KOLUMNIE 2.3)	LICZBA WYPRODUKOWANYCH ODPADÓW W POJEMNIKACH W MIESIĄCU (ILOŻYŃ KOLUMNY 2 I 3)	STAWKA OPŁATY WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH	WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY (ILOŻYŃ WARTOŚCI KOLUMNY 4 I 5)
	1	2	3	4	5	6
	POJEMNIK 80L	269.	270.	271.	272.	273.
	POJEMNIK 80L	274.	275.	276.	277.	278.
	POJEMNIK 110L	279.	280.	281.	282.	283.
	POJEMNIK 120L	284.	285.	286.	287.	288.
	POJEMNIK 240L	289.	290.	291.	292.	293.
	POJEMNIK 360L	294.	295.	296.	297.	298.
	POJEMNIK 550L	299.	300.	301.	302.	303.
	POJEMNIK 660L	304.	305.	306.	307.	308.
	POJEMNIK 770L	309.	310.	311.	312.	313.
	POJEMNIK 1000L	314.	315.	316.	317.	318.
	POJEMNIK 1100L	319.	320.	321.	322.	323.
	POJEMNIK 2200L	324.	325.	326.	327.	328.
	POJEMNIK 5000L	329.	330.	331.	332.	333.
	POJEMNIK 7000L	334.	335.	336.	337.	338.
ŁĄCZNE KWOTA OPŁATY ZA POJEMNIK (SUMA ILOŻYŃ Z KOLUMNY 6)						339.Zł.....GR
D.3.2. WOREK	RODZAJ I POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	LICZBA WORKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU WORKÓW WYKAZANYCH W KOLUMNIE 2.4)	LICZBA WYPRODUKOWANYCH ODPADÓW W WORKACH W MIESIĄCU (ILOŻYŃ KOLUMNY 2 I 3)	STAWKA OPŁATY WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH	WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY (ILOŻYŃ WARTOŚCI KOLUMNY 4 I 5)
	1	2	3	4	5	6
	WOREK 80L	340.	341.	342.	343.	344.
	WOREK 80L	345.	346.	347.	348.	349.
	WOREK 110L	350.	351.	352.	353.	354.
	WOREK 120L	355.	356.	357.	358.	359.
ŁĄCZNE KWOTA OPŁATY ZA WOREK (SUMA ILOŻYŃ Z KOLUMNY 6)						360.Zł.....GR
D.3.3.	ŁĄCZNE KWOTA OPŁATY ZA PAPIER I TEKSTURĘ BĄDĄCY ODPADEM KOMUNALNYM (SUMA POZ. 339 I POZ. 360)					361.Zł.....GR

OK-P 5/8

D.4. POJEMNIKI/WORKI ŻOLTE Z PRZEZNACZENIEM NA TWORZYWA SZTUCZNE, METALE						
	RODZAJ I POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	LICZBA POJEMNIKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU POJEMNIKÓW WYKAZANYCH W KOLUMNIE 2 ^o	LICZBA WYPRODUKOWANYCH ODPADÓW W POJEMNIKACH W MIESIĄCU (ILOŻYŃ KOLUMNY 2 I 3)	STAWKA OPŁATY WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W ŚLAWALKACH	WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY (ILOŻYŃ WARTOŚCI KOLUMNY 4 I 5)
	1	2	3	4	5	6
D.4.1. POJEMNIK	POJEMNIK 60L	362.	363.	364.	365.	366.
	POJEMNIK 80L	367.	368.	369.	370.	371.
	POJEMNIK 110L	372.	373.	374.	375.	376.
	POJEMNIK 120L	377.	378.	379.	380.	381.
	POJEMNIK 240L	382.	383.	384.	385.	386.
	POJEMNIK 360L	387.	388.	389.	390.	391.
	POJEMNIK 550L	392.	393.	394.	395.	396.
	POJEMNIK 650L	397.	398.	399.	400.	401.
	POJEMNIK 770L	402.	403.	404.	405.	406.
	POJEMNIK 1000L	407.	408.	409.	410.	411.
	POJEMNIK 1100L	412.	413.	414.	415.	416.
	POJEMNIK 2500L	417.	418.	419.	420.	421.
	POJEMNIK 5000L	422.	423.	424.	425.	426.
	POJEMNIK 7000L	427.	428.	429.	430.	431.
	ŁĄCZNIE KWOTA OPŁATY ZA POJEMNIK (SUMA ILOŻYŃU Z KOLUMNY 6)					432.ZŁGR
D.4.2. WOREK	RODZAJ I POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	LICZBA WORKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU WORKÓW WYKAZANYCH W KOLUMNIE 2 ^o	LICZBA WYPRODUKOWANYCH ODPADÓW W WORKACH W MIESIĄCU (ILOŻYŃ KOLUMNY 2 I 3)	STAWKA OPŁATY WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W ŚLAWALKACH	WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY (ILOŻYŃ WARTOŚCI KOLUMNY 4 I 5)
	1	2	3	4	5	6
	WOREK 60L	433.	434.	435.	436.	437.
	WOREK 80L	438.	439.	440.	441.	442.
	WOREK 110L	443.	444.	445.	446.	447.
	WOREK 120L	448.	449.	450.	451.	452.
	ŁĄCZNIE KWOTA OPŁATY ZA WOREK (SUMA ILOŻYŃU Z KOLUMNY 6)					453.ZŁGR
D.4.3.	ŁĄCZNIE KWOTA OPŁATY ZA TWORZYWA SZTUCZNE, METALE BĘDĄCE ODPADEM KOMUNALNYM (SUMA POZ. 432 I POZ. 453)					454.ZŁGR

OK-P	6/2
------	-----

227

D.5. POJEMNIKI/WORKI ZIELONE Z PRZEZNACZENIEM NA SZKŁO						
D.5.1. POJEMNIK	RODZAJ I POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	LICZBA POJEMNIKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU POJEMNIKÓW WYKAZANYCH W KOLUMNIE 2 ³	LICZBA WYPRODUKOWANYCH ODPADÓW W POJEMNIKACH W MIESIĄCU (ILOŻYŃ KOLUMNY 2 I 3)	STAWKA OPŁATY WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH	WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY (ILOŻYŃ WARTOŚCI KOLUMNY 4 I 5)
	1	2	3	4	5	6
	POJEMNIK 60L	455.	456.	457.	458.	459.
	POJEMNIK 90L	460.	461.	462.	463.	464.
	POJEMNIK 110L	465.	466.	467.	468.	469.
	POJEMNIK 120L	470.	471.	472.	473.	474.
	POJEMNIK 240L	475.	476.	477.	478.	479.
	POJEMNIK 360L	480.	481.	482.	483.	484.
	POJEMNIK 550L	485.	486.	487.	488.	489.
	POJEMNIK 660L	490.	491.	492.	493.	494.
	POJEMNIK 770L	495.	496.	497.	498.	499.
	POJEMNIK 1000L	500.	501.	502.	503.	504.
	POJEMNIK 1100L	505.	506.	507.	508.	509.
	POJEMNIK 2500L	510.	511.	512.	513.	514.
	POJEMNIK 5000L	515.	516.	517.	518.	519.
	POJEMNIK 7000L	520.	521.	522.	523.	524.
ŁĄCZNE KWOTA OPŁATY ZA POJEMNIK (SUMA ILOŻYŃ Z KOLUMNY 6)						525.Zł.....GR
D.5.2. WOREK	RODZAJ I POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	LICZBA WORKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU WORKÓW WYKAZANYCH W KOLUMNIE 2 ³	LICZBA WYPRODUKOWANYCH ODPADÓW W WORKACH W MIESIĄCU (ILOŻYŃ KOLUMNY 2 I 3)	STAWKA OPŁATY WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH	WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY (ILOŻYŃ WARTOŚCI KOLUMNY 4 I 5)
	1	2	3	4	5	6
	WOREK 60L	526.	527.	528.	529.	530.
	WOREK 90L	531.	532.	533.	534.	535.
	WOREK 110L	536.	537.	538.	539.	540.
	WOREK 120L	541.	542.	543.	544.	545.
ŁĄCZNE KWOTA OPŁATY ZA WOREK (SUMA ILOŻYŃ Z KOLUMNY 6)						546.Zł.....GR
D.5.3.	ŁĄCZNE KWOTA OPŁATY ZA SZKŁO BĘDĄCE ODPADEM KOMUNALNYM (SUMA POZ. 525 I POZ. 546)					547.Zł.....GR

D.6. POJEMNIKI/WORKI W DOWOLNYM KOLORZE Z PRZEZNACZENIEM NA						
	RODZAJ I POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	LICZBA POJEMNIKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU POJEMNIKÓW WYKAZANYCH W KOLUMNIE 2 ¹⁾	LICZBA WYPRODUKOWANYCH ODPADÓW W POJEMNIKACH W MIESIACU (ILOŻYŃ KOLUMNY 2 I 3)	STAWKA OPŁATY WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH	WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY (ILOŻYŃ WARTOŚCI KOLUMNY 4 I 5)
	1	2	3	4	5	6
D.6.1. POJEMNIK	POJEMNIK 60L	548.	549.	550.	551.	552.
	POJEMNIK 80L	553.	554.	555.	556.	557.
	POJEMNIK 110L	558.	559.	560.	561.	562.
	POJEMNIK 120L	563.	564.	565.	566.	567.
	POJEMNIK 240L	568.	569.	570.	571.	572.
	POJEMNIK 380L	573.	574.	575.	576.	577.
	POJEMNIK 550L	578.	579.	580.	581.	582.
	POJEMNIK 660L	583.	584.	585.	586.	587.
	POJEMNIK 770L	588.	589.	590.	591.	592.
	POJEMNIK 1000L	593.	594.	595.	596.	597.
	POJEMNIK 1100L	598.	599.	600.	601.	602.
	POJEMNIK 2300L	603.	604.	605.	606.	607.
	POJEMNIK 5000L	608.	609.	610.	611.	612.
	POJEMNIK 7000L	613.	614.	615.	616.	617.
ŁĄCZNE KWOTA OPŁATY ZA POJEMNIK (SUMA ILOŻYŃ Z KOLUMNY 6)						618.ZŁ.....GR
D.6.2. WOREK	RODZAJ I POJEMNOŚĆ POJEMNIKA	LICZBA WORKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA DANEJ NIERUCHOMOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU WORKÓW WYKAZANYCH W KOLUMNIE 2 ²⁾	LICZBA WYPRODUKOWANYCH ODPADÓW W WORKACH W MIESIACU (ILOŻYŃ KOLUMNY 2 I 3)	STAWKA OPŁATY WYNIKAJĄCA Z UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH	WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY (ILOŻYŃ WARTOŚCI KOLUMNY 4 I 5)
	1	2	3	4	5	6
	WOREK 60L	619.	620.	621.	622.	623.
	WOREK 80L	624.	625.	626.	627.	628.
	WOREK 110L	629.	630.	631.	632.	633.
WOREK 120L	634.	635.	636.	637.	638.	
ŁĄCZNE KWOTA OPŁATY ZA WOREK (SUMA ILOŻYŃ Z KOLUMNY 6)						639.ZŁ.....GR
D.6.3.	ŁĄCZNE KWOTA OPŁATY ZA ODPADY KOMUNALNE WSKAZANE W D.6. (SUMA POZ. 618 I POZ. 639)					640.ZŁ.....GR
WYSOKOŚĆ MIESIĘCZNEJ OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI POWSTAJĄCYMI NA NIERUCHOMOŚCI, NA KTOREJ NIE ZAMIESZKUJĄ MIESZKANCY, A POWSTAJĄ ODPADY KOMUNALNE						
(SUMA Z POZ. 173, 268, 361, 454, 547, 640)			641.ZŁ.....GR			

- 1) W PRZYPADKU ZAZNACZENIA NIE UZUPENIASZ TABELI B
2) W PRZYPADKU ZAZNACZENIA NIE UZUPENIASZ TABELI C
3) CZĘSTOTLIWOŚĆ ODBIORU ODPADÓW KOMUNALNYCH NIE MOŻE BYĆ NIŻSZA NIŻ TO WYNIKA Z REGULAMINU UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU NA TERENIE MIASTA SUWAŁEK

OK-P	8/8
------	-----

228

279

Załącznik nr 4 do uchwały nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia 2026 r.

POLA JASNE WYPEŁNIA WŁAŚCICIEL NIERUCHOMOŚCI. CIEMNE ORGAN PODATKOWY.
WYPEŁNIĆ KOMPUTEROWO LUB RĘCZNIE, DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM.

OK-W		NR EWIDENCYJNY NIERUCHOMOŚCI	
INFORMACJA O WSPÓŁWŁAŚCICIELACH NIERUCHOMOŚCI			
1. ZAŁĄCZNIK DO DEKLARACJI Z DNIA		2. LICZBA SZT.	
PODSTAWA PRAWNA		USTAWA Z DNIA 13 WRZEŚNIA 1998 R. O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH	
ORGAN		PREZYDENT MIASTA SUWAŁEK	
A.1. DANE IDENTYFIKACYJNE WSPÓŁWŁAŚCIELA			
3. IMIĘ I NAZWISKO		4. PESEL	
5. NR TELEFONU KONTAKTOWEGO (NIEOBOWIĄZKOWE)		6. DATA URODZENIA	
		DZIEŃ - MIESIĄC - ROK	
7. ADRES E-MAIL (NIEOBOWIĄZKOWE)			
A.2. ADRES ZAMIESZKANIA			
8. KRAJ	9. WOJEWÓDZTWO	10. POWIAT	
11. GMINA	12. ULICA	13. NR BUDYNKU	14. NR LOKALU
15. MIEJSCOWOŚĆ	16. KOD POCZTOWY	17. POCZTA	
A.3. ADRES DO KORESPONDENCJI			
18. KRAJ	19. WOJEWÓDZTWO	20. POWIAT	
21. GMINA	22. ULICA	23. NR BUDYNKU	24. NR LOKALU
25. MIEJSCOWOŚĆ	26. KOD POCZTOWY	27. POCZTA	
B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE WSPÓŁWŁAŚCIELA			
28. IMIĘ I NAZWISKO		29. PESEL	
30. NR TELEFONU KONTAKTOWEGO (NIEOBOWIĄZKOWE)		31. DATA URODZENIA	
		DZIEŃ - MIESIĄC - ROK	
32. ADRES E-MAIL (NIEOBOWIĄZKOWE)			
B.2. ADRES ZAMIESZKANIA			
33. KRAJ	34. WOJEWÓDZTWO	35. POWIAT	
36. GMINA	37. ULICA	38. NR BUDYNKU	39. NR LOKALU
40. MIEJSCOWOŚĆ	41. KOD POCZTOWY	42. POCZTA	
B.3. ADRES DO KORESPONDENCJI			
43. KRAJ	44. WOJEWÓDZTWO	45. POWIAT	
46. GMINA	47. ULICA	48. NR BUDYNKU	49. NR LOKALU
50. MIEJSCOWOŚĆ	51. KOD POCZTOWY	52. POCZTA	

OK-W 1/1

Załącznik nr 5 do uchwały nr
 Rady Miejskiej w Suwałkach
 z dnia 2026 r.

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<?xml-stylesheet type="text/xsl"
href="http://crd.gov.pl/wzor/2008/05/09/1/styl.xml"?><wyr:Dokument
xmlns:adr="http://crd.gov.pl/xml/schematy/adres/2008/05/09/"
xmlns:inst="http://crd.gov.pl/xml/schematy/instytucja/2008/05/09/"
xmlns:meta="http://crd.gov.pl/xml/schematy/meta/2008/05/09/"
xmlns:oso="http://crd.gov.pl/xml/schematy/osoba/2008/05/09/"
xmlns:str="http://crd.gov.pl/xml/schematy/struktura/2008/05/09/"
xmlns:wyr="http://crd.gov.pl/wzor/2008/05/09/1/"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
xsi:schemaLocation="http://crd.gov.pl/wzor/2008/05/09/1/
http://crd.gov.pl/wzor/2008/05/09/1/schemat.xsd">
  <wyr:OpisDokumentu>
    <meta:Data typDaty="opublikowany">
    </meta:Data>
    <meta:Identyfikator typIdentyfikatora="JednolityIdentyfikator">
      <meta:Wartosc>http://crd.gov.pl/wzor/2026/03/18/11111/wyroznik.xml</meta:Wartosc>
    </meta:Identyfikator>
    <meta:Relacja>
      <meta:Identyfikator typIdentyfikatora="URIXSD">
        <meta:Wartosc>http://crd.gov.pl/wzor/2026/03/18/11111/schemat.xsd</meta:Wartosc>
      </meta:Identyfikator>
      <meta:RodzajRelacji>maCzesc</meta:RodzajRelacji>
    </meta:Relacja>
    <meta:Relacja>
      <meta:Identyfikator typIdentyfikatora="URIXSL">
        <meta:Wartosc>http://crd.gov.pl/wzor/2026/03/18/11111/styl.xml</meta:Wartosc>
      </meta:Identyfikator>
      <meta:RodzajRelacji>maCzesc</meta:RodzajRelacji>
    </meta:Relacja>
  </wyr:OpisDokumentu>
  <wyr:DaneDokumentu>
    <str:Naglowek>
      <str:NazwaDokumentu>Wyróżnik wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie
odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których zamieszkują
mieszkańcy</str:NazwaDokumentu>
    </str:Naglowek>
    <str:Nadawcy>
      <meta:Podmiot typPodmiotu="TworcaWyroznika">
        <inst:Instytucja>
          <inst:IdInstytucji>
            <inst:NIP>8441121381</inst:NIP>
          </inst:IdInstytucji>
          <inst:NazwaInstytucji>Urząd Miejski w Suwałkach</inst:NazwaInstytucji>
          <adr:Adres>
            <adr:KodPocztowy>16-400</adr:KodPocztowy>
```



```

    <adr:Miejscowosc>Suwałki</adr:Miejscowosc>
    <adr:Ulica rodzajUlicy="ulica">Adama Mickiewicza</adr:Ulica>
    <adr:Budynek>I</adr:Budynek>
  </adr:Adres>
</inst:Instytucja>
</meta:Podmiot>
</str:Nadawcy>
</wyr:DaneDokumentu>
<wyr:TrescDokumentu format="text/xml" kodowanie="XML">
  <wyr:Wartosc>
    <wyr:NazwaDokumentu>Deklaracja o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami
komunalnymi dla nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy</wyr:NazwaDokumentu>
    <wyr:RodzajDokumentu>deklaracja</wyr:RodzajDokumentu>
    <wyr:PodstawaPrawna>
      <wyr:NazwaPodstawy>Ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku
w gminach</wyr:NazwaPodstawy>

<wyr:JednolityIdentyfikatorPodstawy>URI://Dziennik_Ustaw/2025/733/6n/1/2/a</wyr:JednolityId
entyfikatorPodstawy>
    </wyr:PodstawaPrawna>
    <wyr:WaznoscWzoru typDaty="waznosc">
      <meta:Od>2026-03-18</meta:Od>
    </wyr:WaznoscWzoru>
    <wyr:OpisWzoru>Wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami
komunalnymi dla nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy</wyr:OpisWzoru>
    </wyr:Wartosc>
  </wyr:TrescDokumentu>
</wyr:Dokument>

```

Załącznik nr 6 do uchwały nr
 Rady Miejskiej w Suwałkach
 z dnia 2026 r.

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<?xml-stylesheet type="text/xsl"
href="http://crd.gov.pl/wzor/2008/05/09/1/styl.xsl"?><wyr:Dokument
xmlns:adr="http://crd.gov.pl/xml/schematy/adres/2008/05/09/"
xmlns:inst="http://crd.gov.pl/xml/schematy/instytucja/2008/05/09/"
xmlns:meta="http://crd.gov.pl/xml/schematy/meta/2008/05/09/"
xmlns:oso="http://crd.gov.pl/xml/schematy/osoba/2008/05/09/"
xmlns:str="http://crd.gov.pl/xml/schematy/struktura/2008/05/09/"
xmlns:wyr="http://crd.gov.pl/wzor/2008/05/09/1/"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
xsi:schemaLocation="http://crd.gov.pl/wzor/2008/05/09/1/
http://crd.gov.pl/wzor/2008/05/09/1/schemat.xsd">
  <wyr:OpisDokumentu>
    <meta:Data typDaty="opublikowany">
      </meta:Data>
    <meta:Identyfikator typIdentyfikatora="JednolityIdentyfikator">
      <meta:Wartosc>http://crd.gov.pl/wzor/2026/03/18/11112/wyroznik.xml</meta:Wartosc>
    </meta:Identyfikator>
    <meta:Relacja>
      <meta:Identyfikator typIdentyfikatora="URIXSD">
        <meta:Wartosc>http://crd.gov.pl/wzor/2026/03/18/11112/schemat.xsd</meta:Wartosc>
      </meta:Identyfikator>
      <meta:RodzajRelacji>maCzesc</meta:RodzajRelacji>
    </meta:Relacja>
    <meta:Relacja>
      <meta:Identyfikator typIdentyfikatora="URIXSL">
        <meta:Wartosc>http://crd.gov.pl/wzor/2026/03/18/11112/styl.xsl</meta:Wartosc>
      </meta:Identyfikator>
      <meta:RodzajRelacji>maCzesc</meta:RodzajRelacji>
    </meta:Relacja>
  </wyr:OpisDokumentu>
  <wyr:DaneDokumentu>
    <str:Naglowek>
      <str:NazwaDokumentu>Wyróżnik wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie
      odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub inna
      nieruchomość wykorzystywana na cele rekreacyjno-wypoczynkowe</str:NazwaDokumentu>
    </str:Naglowek>
    <str:Nadawcy>
      <meta:Podmiot typPodmiotu="TworcaWyroznika">
        <inst:Instytucja>
          <inst:IdInstytucji>
            <inst:NIP>8441121381</inst:NIP>
          </inst:IdInstytucji>
          <inst:NazwaInstytucji>Urząd Miejski w Suwałkach</inst:NazwaInstytucji>
          <adr:Adres>
            <adr:KodPocztowy>16-400</adr:KodPocztowy>
```

```

<adr:Miejscowosc>Suwałki</adr:Miejscowosc>
<adr:Ulica rodzajUlicy="ulica">Adama Mickiewicza</adr:Ulica>
<adr:Budynek>1</adr:Budynek>
</adr:Adres>
</inst:Instytucja>
</meta:Podmiot>
</str:Nadawcy>
</wyr:DaneDokumentu>
<wyr:TrescDokumentu format="text/xml" kodowanie="XML">
  <wyr:Wartosc>
    <wyr:NazwaDokumentu>Deklaracja o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami
    komunalnymi dla nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub inna nieruchomość
    wykorzystywana na cele rekreacyjno-wypoczynkowe</wyr:NazwaDokumentu>
    <wyr:RodzajDokumentu>deklaracja</wyr:RodzajDokumentu>
    <wyr:PodstawaPrawna>
      <wyr:NazwaPodstawy>Ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku
      w gminach</wyr:NazwaPodstawy>

<wyr:JednolityIdentyfikatorPodstawy>URI://Dziennik_Ustaw/2025/733/6n/1/2/a</wyr:JednolityId
entyfikatorPodstawy>
  </wyr:PodstawaPrawna>
  <wyr:WaznoscWzoru typDaty="waznosci">
    <meta:Od>2026-03-18</meta:Od>
  </wyr:WaznoscWzoru>
  <wyr:OpisWzoru>Deklaracja o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
  dla nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy lub inna nieruchomość
  wykorzystywana na cele rekreacyjno-wypoczynkowe</wyr:OpisWzoru>
  </wyr:Wartosc>
</wyr:TrescDokumentu>
</wyr:Dokument>

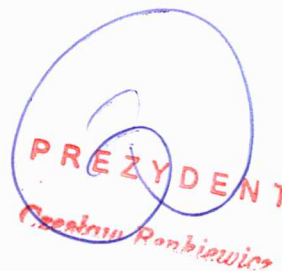
```

UZASADNIENIE

Podjęcie ww. uchwały ma na celu wprowadzenie rozwiązań umożliwiających skuteczne składanie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w formie elektronicznej na adres do doręczeń elektronicznych organu podatkowego za pośrednictwem systemu e-Doręczenia.

W związku z funkcjonowaniem e-Doręczeń jako podstawowej formy komunikacji elektronicznej z podmiotami publicznymi, zasadne jest dostosowanie wzoru deklaracji do możliwości przesyłania ich w formie elektronicznej za pomocą e-Doręczeń.

W związku z powyższym podjęcie przedmiotowej uchwały jest uzasadnione.

PREZYDENT
Prezesa Pątnów